

NOSILAC PROJEKTA: BULATOVIĆ MIRAŠ

NAZIV PROJEKTA: IZGRADNJA POSLOVNOG OBJEKTA SAMOUSLUŽNA AUTOPERIONICA

**LOKACIJA: UP 86 (zona B, blok 1) koju čine katastarske parcele br. 282/3, 282/5 i 282/6 KO
Ravna Rijeka u Kruševu, u zahvatu Detaljnog urbanističkog plana Kruševo-Bijelo Polje**

ELABORAT O PROCJENI UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU ZA AUTOPERIONICU

Obrađivač:

Liming Projekt d.o.o. Podgorica

Broj licence 01-1075/2

Odgovorno lice:

Žarko Asanović, dipl.inž.el.

Odgovorno lice u multidisciplinarnom timu:

Žarko Asanović, dipl.inž.el.

JULI 2024

Sadržaj

1. Opšte informacije.....	6
Podaci o nosiocu projekta.....	6
Glavni podaci o projektu.....	6
Podaci o organizaciji i licima	7
OPIS LOKACIJE.....	34
1.1. Kopija plana katastarskih parcela na kojima se planira izvođenje projekta, sa ucrtanim rasporedom objekata za koje se sprovodi postupak procjene uticaja.....	34
1.2. Podaci o potrebnoj površini zemljišta u m ² , za vrijeme izgradnje, sa opisom fizičkih karakteristika i kartografskim prikazom odgovarajuće razmjere, kao i o površini koja će biti obuhvaćena kada Projekat bude stavljen u funkciju.....	37
1.3. Prikaz pedoloških, geomorfoloških, geoloških i hidrogeoloških i seizmoloških karakteristika terena ...	38
1.3.1. Geomorfološke karakteristike	38
1.3.2. Geološka građa terena	38
1.3.3. Inženjersko geološka	39
1.3.4. Pedološke karakteristike i bonitet tla	39
1.3.5. Seizmološke karakteristike	40
1.3.6. Hidrološke karakteristike	41
1.4. Prikaz klimatskih karakteristika sa odgovarajućim meteorološkim pokazateljima.....	41
1.5. Podaci o relativnoj zastupljenosti, dostupnosti, kvalitetu i regenerativnom kapacitetu prirodnih resursa (uključujući tlo, zemljište, vodu i biodiverzitet) tog područja i njegovog podzemnog dijela.....	42
1.6. Opis flore i faune, zaštićenih prirodnih dobara, rijetkih i ugroženih divljih biljnih i životinjskih vrsta i njihovih staništa.....	42
1.7. Pregled zaštićenih objekata i dobara kulturno-istorijske baštine	44
1.8. Podaci o naseljenosti, koncentraciji stanovništva i demografskim karakteristikama u odnosu na planirani projekat.....	44
1.9. Podaci o postojećim privrednim i stambenim objektima, kao i o objektima infrastrukture	46
1.9.1. Postojeći privredni i stambeni objekti	46
1.9.2. Elektroenergetska mreža	47
1.9.3. Saobraćajna infrastruktura	47
1.9.4. Telekomunikacione instalacije	47
1.9.5. Vodovodna i kanalizaciona mreža	48
2. OPIS PROJEKTA	49

2.1. Opis fizičkih karakteristika cijelog projekta, i gdje je potrebno, neophodne radove uklanjanja i uslove korišćenja zemljišta u fazi izvođenja i fazi funkcionisanja projekta, uključujući: prateću infrastrukturu, organizaciju proizvodnje, organizaciju transporta, broj i strukturu zaposlenih.	49
2.2. Opis prethodnih/pripremnih radova za izvođenje projekta (površina potrebnog zemljišta; tehnologija građenja; organizacija unutrašnjeg transporta; primjena mehanizacije, opreme i sredstava; dinamika realizacije pojedinih faza; korišćenje vode, energije, sirovina; stvaranje otpada; emisije opasnih, štetnih, otrovnih ili neprijatnih mirisa u vazduh; povećanje buke, vibracija)	50
2.3. Opis glavnih karakteristika funkcionisanja projekta postupaka proizvodnje (energetska potražnja i korišćenje energije, priroda i količine korišćenih materijala, prirodni resursi uključujući vodu, zemljište, tlo i biodiverzitet)	51
2.4. Detaljan opis projekta, planiranog proizvodnog procesa i tokova proizvodnje, počev od ulaznih sirovina do finalnog proizvoda	51
2.4.1. Opis funkcionalnog rješenja	52
2.4.2. Osnovni podaci o konstrukciji objekta	55
2.4.3. Karakteristike i svojstva materijala, instalacija i opreme	55
2.4.4. Zelenilo i slobodna površina	56
2.5.1. Vodovod i kanalizacija	57
2.5.2. Električne instalacije	61
2.6. Prikaz procjene vrste i količine: očekivanih otpadnih materija i emisija koje mogu izazvati zagađivanje vode, vazduha, tla i podzemnog sloja zemljišta, buku, vibracije, svjetlost, toplotu, zračenje (jonizujuća i nejonizujuća), proizvedenog otpada tokom izgradnje i funkcionisanja projekta.....	64
2.6.1. Emisije u vazduh	64
2.6.2. Ispuštanje u vodotoke	64
2.6.3. Odlaganje na zemljište	65
2.6.4. Buka, vibracije i toplota	65
2.6.5. Sanitarno-fekalne otpadne vode	67
2.7. Prikaz tehnologije tretiranja (prerada, reciklaža, odlaganje i sl.) svih vrsta otpadnih materijala	67
3. IZVJEŠTAJ O POSTOJEĆEM STANJU SEGMENTA ŽIVOTNE SREDINE	69
4. OPIS MOGUĆIH ALTERNATIVA.....	70
5. OPIS SEGMENTA ŽIVOTNE SREDINE	73
Stanovništvo (naseljenost i koncentracija)	73
Biodiverzitet (flora i fauna), podaci o rijetkim i zaštićenim vrstama	75
Zemljište (zauzimanje/korišćenje zemljišta, kvalitet zemljišta, geološke i geomorfološke karakteristike)	76
Tlo (organske materije, erozija, zbijenost, zatvaranje tla).....	76
Voda (hidromorfološke promjene, količina i kvalitet sa posebnim osvrtom na ispuste otpadnih voda)	76
Klima (emisija gasova sa efektom staklene bašte, uticajima bitnim za adaptaciju)	89

Materijalna dobra I postojeći objekti	89
Kulturno nasljeđe- nepokretna kulturna dobra, uključujući arhitektonske i arheološke aspekte	89
Predio i topografija	89
Izgrađenost prostora lokacije i njene okoline	90
6. OPIS MOGUĆIH ZNAČAJNIH UTICAJA PROJEKTA NA ŽIVOTNU SREDINU	91
6.1. Kvalitet vazduha	91
6.2. Kvalitet voda	95
6.3. Zemljište	97
6.4. Lokalno stanovništvo	99
6.5. Ekosistem i geologija.....	100
6.6. Namjena i korišćenje površina	100
6.7. Komunalna infrastruktura	100
6.8. Zaštićena prirodna i kulturna dobra i njihova okolina, karakteristike pejzaža i slično	100
Posljedice građenja i korišćenja projekta	100
Kumulativni uticaj sa uticajima drugih postojećih i/ili odobrenih projekata	101
Korišćenje tehnologije I supstanci.....	101
7. OPIS MJERA PREDVIĐENIH U CILJU SPRJEČAVANJA, SMANJENJA ILI OTKLANJANJA ZNAČAJNOG ŠTETNOG UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU	102
7.1. Mjere zaštite predviđene prilikom izgradnje objekta	102
7.2. Mjere zaštite u toku redovnog rada objekta	103
7.3. Mjere koje će se preduzeti u slučaju udesa ili velikih nesreća	104
7.3.1. Postupak u slučaju požara	104
7.3.2. Mjere zaštite u slučaju prosipanja ulja i goriva	105
7.4. Planovi i tehnička rješenja zaštite životne sredine (reciklaža, tretman i dispozicija otpadnih materija, rekultivacija, sanacija i slično	105
7.4.1. Mjere vezane za odlaganje otpada	106
7.4.2. Mjere zaštite zemljišta i voda	107
7.4.3. Mjere zaštite vazduha	108
7.5. Druge mjere koje mogu uticati na sprečavanje ili neutralisanje štetnih uticaja na životnu sredinu	108
7.5.1. Mjere zaštite od buke	108
8. PROGRAM PRAĆENJA UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU	110
8.1. Parametri na osnovu kojih se mogu utvrditi štetni uticaji na životnu sredinu	110
8.2. Mjesta, način i učestalost mjerenja utvrđenih parametara	111
8.3. Sadržaj i dinamika dostavljanja izvještaja o izvršenim mjerenjima	112

8.4. Obaveza obavještanja javnosti o rezultatima izvršenog mjerenja	112
8.5. Prekogranični program praćenja uticaja na životnu sredinu	112
9. NETEHNIČKI REZIME INFORMACIJA	113
10. PODACI O MOGUĆIM POTEŠKOĆAMA	119
11. REZULTATI SPROVEDENIH POSTUPAKA UTICAJA PLANIRANOG PROJEKTA NA ŽIVOTNU SREDINU	120
12. DODATNE INFORMACIJE I KARAKTERISTIKE PROJEKTA	121
13. IZVORI PODATAKA.....	122
14. PRILOZI.....	124

1. Opšte informacije

Podaci o nosiocu projekta

Nosilac projekta:	BULATOVIĆ MIRAŠ
Ime i prezime odgovornog lica:	Bulatović Miraš
Kontakt osoba	Bulatović Miraš
Kontakt broj	068135206
Adresa:	Ribarevine bb, Bijelo Polje

Glavni podaci o projektu

Pun naziv projekta:	IZGRADNJA POSLOVNOG OBJEKTA SAMOUSLUŽNA AUTOPERIONICA
Lokacija:	UP 86 (zona B, blok 1) koju čine dijelovi katastarskih parcela br. 282/3 i 282/2 KO Ravna Rijeka u Kruševu, u zahvatu Detaljnog urbanističkog plana Kruševo-Bijelo Polje.

**IZVOD IZ CENTRALNOG REGISTRA PRIVREDNIH
SUBJEKATA UPRAVE PRIHODA I CARINA**

Registarski broj 5 - 0526961 / 008

Datum registracije: 15.04.2009.

PIB: 02753138

Datum promjene podataka: 24.02.2021.

**"LIMING PROJEKT" D.O.O. ZA PROJEKTOVANJE, INŽENJERING, TEHNIČKA
ISPITIVANJA PROMET ROBA I USLUGA - PODGORICA**

Broj važeće registracije: /008

Skraćeni naziv: LIMING PROJEKT
Telefon: +38269338130
eMail: zasanovic@t-com.me
Web adresa:
Datum zaključivanja ugovora: 09.04.2009.
Datum donošenja Statuta: 09.04.2009. Datum promjene Statuta: 15.02.2021.
Adresa glavnog mjesta poslovanja: UL. CRNOGORSKIH SERDARA BR. 24 PODGORICA
Adresa za prijem službene pošte: UL. CRNOGORSKIH SERDARA BR. 24 PODGORICA
Adresa sjedišta: UL. CRNOGORSKIH SERDARA BR. 24 PODGORICA
Pretežna djelatnost: 7112 Inženjerske djelatnosti i tehničko savjetovanje
Obavljanje spoljno-trgovinskog poslovanja: DA
Oblik svojine: Privatna
Porijeklo kapitala: Domaći
Upisani kapital: 1,00Euro (Novčani 1,00Euro, nenovčani Euro)

OSNIVAČI:

ŽARKO ASANOVIĆ 1510968270046 CRNA GORA

Uloga: Osnivač

Udio: 100% Adresa: OBALA RIBNICE 8 PODGORICA CRNA GORA

LICA U DRUŠTVU:

ŽARKO ASANOVIĆ 1510968270046

Adresa: TRG BOŽANE VUČINIĆ 6/32 PODGORICA CRNA GORA

Uloga: Izvršni direktor

Ovlašćenja u prometu: Neograničeno ( )

Ovlašćen da djeluje: POJEDINAČNO ( )

ŽARKO ASANOVIĆ 1510968270046

Adresa: OBALA RIBNICE 8 PODGORICA CRNA GORA

Uloga: Ovlašćeni zastupnik

Ovlašćenja u prometu: ( )

Ovlašćen da djeluje: POJEDINAČNO ( )

Izdato: 09.08.2022 godine u 10:39h

Načelnica

2A

Sanja Bojanić

Broj: 01-1075/2
Podgorica, 06.10.2015. godine

Inženjerska komora Crne Gore rješavajući po Zahtjevu privrednog društva „LIMING PROJEKT“ d.o.o. iz Podgorice, za izdavanje licence za izradu tehničke dokumentacije, na osnovu člana 134 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata ("Sl. list CG", br. 51/08, 34/11, 35/13 i 33/14), čl. 8 Pravilnika o načinu i postupku izdavanja i oduzimanja licence i načinu vođenja registra licenci ("Sl. list CG", br. 68/08), člana 196 Zakona o opštem upravnom postupku ("Sl. list RCG", br. 60/03), člana 1 Uredbe o izmjeni uredbe o povjeravanju dijela poslova Ministarstva održivog razvoja i turizma, Inženjerskoj komori Crne Gore, broj 08-1375 ("Sl. list CG", br. 35/15), donosi

RJEŠENJE

Izdaje se

L I C E N C A

za izradu tehničke dokumentacije

Za izradu, TEHNIČKE DOKUMENTACIJE IZ OBLASTI ZAŠTITE NA RADU I ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE. Privrednom društvu „LIMING PROJEKT“ d.o.o. iz Podgorice.

Licenca se izdaje na period od pet godina.

OBRAZLOŽENJE

Inženjerska komora Crne Gore postupajući po Zahtjevu br. 03-1075 od 05.10.2015. godine, koji je podnesen u ime privrednog društva „LIMING PROJEKT“ d.o.o. iz Podgorice, za utvrđivanje ispunjenosti uslova za sticanje licence za izradu tehničke dokumentacije, na osnovu člana 83. Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata ("Sl. list CG", br. 51/08, 34/11, 35/13 i 33/14) i člana 8 Pravilnika o načinu i postupku izdavanja i oduzimanja licence i načinu vođenja registra licenci ("Sl. list CG", br. 68/08 i 32/14), utvrdila je da:

- privredno društvo posjeduje Potvrdu o registraciji kod Centralnog registra privrednih subjekata Poreske uprave reg.br. 5-0526961/004, za – inženjersku djelatnost i tehničko savjetovanje;
- ima u radnom odnosu odgovornog projektanta – Žarka R. Asanovića, dipl.inž.el., sa Licencom broj UP 0502-124/15-1 od 21.09.2014. godine, izdatom od Ministarstva održivog razvoja i turizma;
- ispunjava uslove za sticanje tražene licence.

Na osnovu izloženog, odlučeno je kao u dispozitivu ovog Rješenja.

Uputstvo o pravnom sredstvu: Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Ministarstvu održivog razvoja i turizma u roku od 15 dana od dana prijema rješenja, preko Stručne službe Inženjerske komore Crne Gore.

Generelni sekretar:
Svetislav Popović, dipl. pravnik

Službeno lice:
Mirjana Bučan, dipl. pravnik

Dostavljeno:

- Podnosiocu zahtjeva;
- U spise predmeta;
- Ministarstvu održivog razvoja i turizma;
- a/a

PREDSJEDNIK KOMORE

Prof. dr Branislav Glavatović, dipl.inž.geof.

Broj: EŽ-10-10/23

Podgorica: 10.10.2023. godine

Shodno članu 19., Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu ("Sl. list RCG", br. 75/18),
donosim,

RJEŠENJE

o angažovanju stručnih lica na izradi

Inoviranog elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu, projekta izgradnje samouslužne
autoperionice, određujem tim u sastavu:

1. Žarko Asanović, dipl.inž.el., strukovni inženjer zaštite od požara i zaštite životne sredine -
specijalista
2. Davorin Radošević, dipl. inž.maš.
3. Zoronjić Alma, dipl. biolog
4. Ana Đelošević, dipl.inž.hem.tehn
5. Selma Gljiva Mekić, Magistar turizma i zaštite životne sredine

Za odgovorno lice u multidisciplinarnom timu određujem Žarka Asanovića, dip.inž.el.

Obrazloženje:

Budući da imenovani ispunjavaju uslove predviđene važećom zakonskom regulativom, to je
odlučeno kao u dispozitivu ovog Rješenja.

Izvršni direktor

M.P.

Žarko Asanović, dipl.inž.el.

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA
DIREKTORAT ZA INSPEKCIJSKI NADZOR
I LICENCIRANJE

Direkcija za licenciranje
Broj: UPI 107/7-1362/2
Podgorica, 17.04.2018. godine

Ministarstvo održivog razvoja i turizma, rješavajući po zahtjevu ŽARKA ASANOVIĆA, diplomiranog inženjera elektrotehnike – odsjek energetika iz Podgorice, za izdavanje licence za ovlašćenog inženjera, na osnovu člana 135 st. 1 i 2 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list Crne Gore " br. 64/17) i člana 46 stav 1 Zakona o upravnom postupku ("Službeni list Crne Gore " br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), donosi

R J E Š E N J E

1. IZDAJE SE ŽARKU ASANOVIĆU, diplomiranom inženjeru elektrotehnike – odsjek energetika iz Podgorice, LICENCA ovlašćenog inženjera za obavljanje djelatnosti izrade tehničke dokumentacije i građenje objekta.
2. Ova Licenca se izdaje na neodređeno vrijeme.

O b r a z l o ž e n j e

Aktom, br.UPI 107/7-1362/1 od 15.03.2018.godine, ŽARKO ASANOVIĆ, diplomirani inženjer elektrotehnike – odsjek energetika iz Podgorice, obratio se ovom ministarstvu zahtjevom za izdavanje licence ovlašćenog inženjera za obavljanje djelatnosti izrade tehničke dokumentacije i građenje objekta.

Uz zahtjev imenovani je ovom ministarstvu dostavio sledeće dokaze:

- Ovjerenu Diplomu o stečenom visokom obrazovanju stečenu na Elektrotehničkom fakultetu – Univerziteta Crne Gore, br.737 od 12.11.2000.godine;
- Ovjereni fotokopija radne knjižice;
- Ovjereni fotokopija lične karte;
- Rješenje Ministarstva za ekonomski razvoj br.02-4087/1 od 30.04.2008.godine, kojim se ŽARKU ASANOVIĆU, diplomiranom inženjeru elektrotehnike – odsjek energetika iz Podgorice, izdaje ovlašćenje za rukovođenje – izvođenjem instalacija jake struje;
- Rješenje Ministarstva za ekonomski razvoj br.02-4087/2 od 30.04.2008.godine, kojim se ŽARKU ASANOVIĆU, diplomiranom inženjeru elektrotehnike – odsjek energetika iz Podgorice, izdaje ovlašćenje za izradu projekata jake struje;
- Ovlašćenje za rukovođenje građenjem – instalacija jake struje na objektima visokogradnje, reg.br.ER 00325 0119 od 20.05.2005.godine, izdato od strane Inženjerske komore Crne Gore;

Stavom 3 istog člana Pravilnika, utvrđeno je da se radno iskustvo u smislu stava 1 tačka 3 ovog člana, smatra radno iskustvo u svojstvu saradnika na izradi tehničke dokumentacije na građenju objekta, odnosno izvođenja pojedinih radova na građenju objekta. Stavom 4 istog člana Pravilnika, utvrđeno je da se izuzetno od stava 3 ovog člana, fizičkom licu koje posjeduje licencu za izradu tehničke dokumentacije i građenje objekata, izdatu po propisima koji su važili do donošenja ovog propisa, radno iskustvo može dokazati na osnovu uvida u dokumentaciju koja je bila osnov za njeno izdavanje. Članom 137 stav 1 Zakona, propisano je da se licenca za fizičko lice izdaje na neodređeno vrijeme.

Rešavajući po predmetnom zahtjevu, a na osnovu uvida u dostavljene dokaze, ovo ministarstvo nalazi, da su se u konkretnoj pravnoj stvari stekli uslovi za primjenu čl. 123 stav 1 i 135 stav 2 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata, a u vezi čl 3 stav 1 tač. 1 i čl. 4 Pravilnika o načinu i postupku izdavanja, mirovanja licence i načinu vođenja registara licenci.

Saglasno izloženom, riješeno je kao u dispozitivu ovog rješenja.

PRAVNA POUKA: Protiv ovog rješenja može se pokrenuti upravni spor tužbom kod Upravnog suda Crne u roku od 20 dana od dana prijema istog.

OVLAŠĆENO SLUŽBENO LICE
Nataša Pavičević

VLADA CRNE GORE
MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA
Broj:UP 0502-124/15-1
Podgorica, 21.08.2014.godine

Crna Gora
INŽENJERSKA KOMORA CRNE GORE

Broj: 03-589/14
Podgorica, 25.09. 2015 god.

Ministarstvo održivog razvoja i turizma, rješavajući po žalbi Asanović Žarka, dipl.ing.elektrotehnike i specijaliste strukovnog inženjera zaštite na radu i zaštite životne sredine iz Podgorice, izjavljenoj na rješenje Inženjerske komore Crne Gore br.01-589/5 od 23.07.2015.godine, na osnovu člana 238 stav 1 Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni list RCG“ br.60/03 i „Službeni list CG“br.32/11) i člana 21 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave („Sl.list CG“br.5/12) i ovlaštenja Ministra br.01-3021/5 od 10.12.2012.godine, donosi

RJEŠENJE

- I. Poništava se rješenje Inženjerske komore Crne Gore br.01-589/5 od 23.07.2015.godine.
- II. Asanović Žarku, diplomiranom inženjeru elektrotehnike i specijalisti strukovnom inženjeru zaštite životne sredine i zaštite na radu iz Podgorice, izdaje se licenca za izradu tehničke dokumentacije iz oblasti zaštite na radu i zaštite životne sredine.

Obrazloženje

Inženjerska komora Crne Gore je, postupajući po rješenju ovog ministarstva, br:UP0505-87/15-1 od 06.07.2015.godine, u ponovnom postupku, po osnovu člana 237 stav 2 Zakona o opštem upravnom postupku, donijela rješenje, br.01-589/5 dana 23.07.2015.godine, kojim je odbila zahtjev, br.03-589 od 14.05.2015.godine, Asanović Žarka, dipl.ing.el. iz Podgorice, za izdavanje licenca za izradu tehničke dokumentacije iz oblasti zaštite na radu i zaštite životne sredine, iz razloga navedenih u ožalbenom rješenju.

Na navedeno rješenje, žalitelj je izjavio žalbu ovom ministarstvu zbog bitne povrede pravila upravnog postupka, nepotpuno i nepravilno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava. U bitnome navodi da je prvostepen organ učinio bitne povrede pravila postupka iz člana 226 stav 2 tač. 3 i 7 ZUP, kao i da se prvostepeni organ nije pridržavao primjedbi i sugestija iz drugostepenog rješenja ovog ministarstva, već je ponovo donio isto rješenje, bazirano na nelogičnostima i nedosljednostima usljed neadekvatnog tumačenja i ocjene zakonskih odredbi. Ističe da posjeduje dugogodišnje radno iskustvo u predmetnoj oblasti, o čemu svjedoče referenc liste izdate od firmi u kojima je radio projekte i elaborate; da obrazloženje ožalbenog rješenja nije sačinjeno u skladu sa zakonom i da prvostepeni organ pogrešno tumači zakonsku normu u pogledu posjedovanja trogodišnjeg radnog iskustva. Predlaže da se poništi ožalbeno rješenje i Ministarstvo odluči o predmetnom zahtjevu.

Ministarstvo održivog razvoja i turizma, razmotrilo je ožalbeno rješenje, žalbu i spise predmeta, pa je odlučilo kao u dispozitivu rješenja, a ovo iz sledećih razloga:

Odredbom člana 238 stav 1 Zakona o opštem upravnom postupku propisano je da ako drugostepeni organ utvrdi da su u prvostepenom rješenju pogrešno ocijenjeni dokazi, da je iz utvrđenih činjenica izveden pogrešan zaključak u pogledu činjeničnog stanja, da je pogrešno primjenjen pravni propis na osnovu koga se rješava upravna stvar ili ako nađe da je na osnovu slobodne ocjene trebalo donijeti drukčije rješenje, on će svojim rješenjem poništiti prvostepeno rješenje i sam riješiti upravnu stvar.

Razmatrajući predmetne spise, ovo ministarstvo je, postupajući u skladu sa odredbom člana 238 stav 1 Zakona o opštem upravnom postupku, odlučilo poništiti prvostepeno rješenje i na osnovu slobodne ocjene riješiti upravnu stvar. Ovo iz razloga, što je Ministarstvo u dosadašnjem upravnom postupku, po osnovu člana 237 stav 2 ZUP, poništavalo rješenje prvostepenog organa, koji je u ponovnom postupku donosio identična rješenja, ne uvažavajući primjedbe i sugestije ovog ministarstva.

Uvidom u spise predmeta, ovo ministarstvo je utvrdilo da se Asanović Žarko, dipl.ing.el- specijalista strukovni inženjer zaštite na radu i zaštite životne sredine i iz Podgorice, zahtjevom, br.03-589 od 14.05.2015.godine, obratio Inženjerskoj komori Crne Gore, za izdavanje licence za izradu tehničke dokumentacije iz oblasti zaštite na radu i zaštite životne sredine. Uz zahtjev, imenovani je dostavio zakonom propisanu ovjerenu dokumentaciju (fotokopiju lične karte; fotokopiju uvjerenja o završenim specijalističkim strukovnim studijama Visoke inženjerske škole strukovnih studija u Beogradu br.03-1032/1 od 29.10.2013.godine; rješenje Ministarstva prosvjete o priznavanju prednje citiranog uvjerenja, UP I br.05-1-2168/2 od 16.12.2013.godine; fotokopiju uvjerenja o završenim specijalističkim strukovnim studijama Visoke inženjerske škole strukovnih studija u Beogradu br.03-258/1/1 od 12.03.2015.godine; rješenje Ministarstva prosvjete o priznavanju prednje citiranog uvjerenja, UP I br.05-1-363/2 od 24.04.2015.godine i referenc liste od Instituta sigurnosti d.o.o. iz Podgorice i „LARS FIRE“d.o.o. iz Podgorice, o projektima i elaboratima zaštite na radu i zaštite životne sredine, koje je žalitelj izradio u periodu od 2008.godine do 2015.godine).

Činjenica, da su uvjerenja o sticanju specijalističkog zvanja iz 2013.godine i 2015.godine, ne sprječava prvostepeni organ da izda tražene licence, ukoliko žalitelj ima 3 godine radnog iskustva na navedenim poslovima, jer je žalitelj, shodno članu 84 stav 6 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata, obavljao navedene poslove kao diplomirani inženjer elektrotehnike i posjeduje referenc liste od Instituta sigurnosti d.o.o. iz Podgorice i „LARS FIRE“d.o.o. iz Podgorice, o projektima i elaboratima zaštite na radu i zaštite životne sredine, koje je izradio u periodu od 2008.godine do 2015.godine.

Kako je odredbom člana 7 Pravilnika o načinu i postupku izdavanja i oduzimanja licence i načinu vođenja registra licenci („Službeni list CG“br 68/08) propisano da se licenca za vodećeg projektanta, odnosno odgovornog projektanta za izradu pojedinih dijelova tehničke dokumentacije, izdaje fizičkom licu, između ostalog, na osnovu dokaza o najmanje tri godine radnog iskustva na izradi, reviziji, nadzoru, pregledu ili ocjeni tehničke dokumentacije, to je ovo ministarstvo utvrdilo da žalitelj ispunjava uslove propisane ovim pravilnikom.

Shodno navedenom, odlučeno je kao u dispozitivu ovog rješenja.

Uputstvo o pravnom sredstvu: Protiv ovog rješenja može se tužbom pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Crne Gore, u roku od 30 dana od dana prijema ovog rješenja.

GENERALNI DIREKTOR

Danilo Gvozdenović

Odsjek za normalno pravne
poslove / II-stepeni upravni postupak
Dubravka Pešić, dipl. pravnik

Dostaviti:

- prvostepenom organu
- a/a

ТЕХНИКУМ ТАУРУНУМ
ВИСОКА ИНЖЕЊЕРСКА ШКОЛА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА
Београд-Земун, Наде Димић 4.
Број: 03-1032/2
Датум: 29.10.2013. година

На основу члана 122. Статута **ТЕХНИКУМА ТАУРУНУМ** – Високе инжењерске школе струковних студија Београд-Земун издаје се

У В Е Р Е Њ Е
о завршеним специјалистичким струковним студијама
(II степен високог образовања)

Студент Жарко Асановић, рођен 15.10.1968. године у месту Слатина, општина Андријевица, република Црна Гора, СФРЈ, са бројем индекса М-2391/2012, положио је све испите по наставном плану и програму за студијски програм

ЗАШТИТА ОД ПОЖАРА И СПАСАВАЊЕ

одбранио је 28.10.2013. године специјалистички рад са темом:

**Аутоматски систем за дојаву пожара
спортске дворане**

и тиме стекао право на издавање дипломе о завршеним специјалистичким струковним студијама (II степен високог образовања – 60 ЕСПБ бодова) и на стручни назив

**СПЕЦИЈАЛИСТА СТРУКОВНИ ИНЖЕЊЕР
ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ – ЗАШТИТА ОД ПОЖАРА И
СПАСАВАЊЕ**

као и сва права која му по Закону припадају.

ДИРЕКТОР

С. Ристић
Др Слободан Ристић, дипл.инж.маш.

Crna Gora
Ministarstvo ekologije,
prostornog planiranja i urbanizma

Adresa: IV proleterske brigade broj 19
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 446 200
fax: +382 20 446 215

Broj: UPI 14-332/23-397/2
Podgorica, 21.04.2023. godine

Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, postupajući po zahtjevu privrednog društva DOO "LIMING PROJEKT" PODGORICA, broj UPI 14-332/23-397/1 od 11.04.2023. godine, za izdavanje licence za projektanta i izvođača radova, na osnovu člana 135 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list CG", br. 64/17, 44/18, 63/18, 11/19, 82/20, 86/22 i 4/23), člana 12 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Službeni list CG", br. 49/22, 52/22, 56/22, 82/22, 110/22 i 139/22) i čl. 18 i 46 stav 1 Zakona o upravnom postupku ("Službeni list CG", br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), donijelo je

RJEŠENJE

Privrednom društvu DOO "LIMING PROJEKT" PODGORICA, izdaje se

LICENCA projektanta i izvođača radova

na period od **pet godina**.

Obrazloženje

Aktom broj UPI 14-332/23-397/1 od 11.04.2023. godine, ovom ministarstvu, obratilo se privredno društvo DOO "LIMING PROJEKT" PODGORICA, pretežna djelatnost - 7112 – Inženjerske djelatnosti i tehničko savjetovanje, zahtjevom za izdavanje licence za projektanta i izvođača radova. Uz zahtjev, privredno društvo je priložilo sljedeće dokaze:

- 1) rješenje broj UPI 107/7-287/2 od 26.02.2018.godine, kojim je **Davorinu Radoševiću, diplomiranom inženjeru mašinstva**, izdata licenca ovlaštenog inženjera za obavljanje djelatnosti izrade tehničke dokumentacije i građenje objekta, donijeto od strane Ministarstva održivog razvoja i turizma;
- 2) ugovor o radu sa Davorinom Radoševićem, broj 1-10/17/U od 01.10.2017.godine, na neodređeno vrijeme;
- 3) rješenje broj UPI 107/7-1362/2 od 17.04.2018.godine, kojim je **Žarku Asanoviću, diplomiranom inženjeru elektrotehnike, odsjek energetika**, izdata licenca ovlaštenog inženjera za obavljanje djelatnosti izrade tehničke dokumentacije i građenje objekta, donijeto od strane Ministarstva održivog razvoja i turizma;
- 4) ugovor o radu sa Žarkom Asanovićem, broj 12-05/14/4 od 12.05.2014.godine, na neodređeno vrijeme;
- 5) izvod iz Centralnog registra privrednih subjekata, registarski broj 5 - 0526961 /008.

Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma razmotrilo je podnijeti zahtjev sa priloženom dokumentacijom i odlučilo kao u dispozitivu rješenja a ovo iz sljedećih razloga:

Odredbom člana 122 stav 1 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata propisano je, u bitnom, da je privredno društvo koje izrađuje tehničku dokumentaciju (projektant), odnosno privredno društvo koje gradi objekat (izvođač radova), dužno da za obavljanje djelatnosti izrade tehničke dokumentacije, dijela tehničke dokumentacije odnosno građenje ili izvođenje pojedinih vrsta radova na građenju objekata, ima najmanje jednog zaposlenog ovlaštenog inženjera po vrsti projekta koji izrađuje i to za: arhitektonski, građevinski, elektrotehnički i mašinski projekat, odnosno vrsti radova koje izvodi na osnovu tih projekata. Stavom 2 prethodno navedenog člana propisano je da obavljanje pojedinih poslova iz prethodnog stava projektant, odnosno izvođač radova može da obezbijedi na osnovu zaključenog ugovora sa drugim privrednim društvom koje ima zaposlenog ovlaštenog inženjera za određenu vrstu projekta odnosno radova.

Dalje, članom 137 stav 2 prethodno navedenog zakona propisuje se da se licenca za privredno društvo izdaje za period od pet godina.

Prema članu 5 Pravilnika o načinu i postupku izdavanja, mirovanja licence i načinu vođenja registra licenci ("Službeni list CG", br. 79/17, 78/21 i 102/21), propisano je da se u postupku izdavanja licence projektanta i izvođača radova provjerava: 1) da li podnosilac zahtjeva u radnom odnosu ima zaposlenog ovlaštenog inženjera; i 2) licenca ovlaštenog inženjera.

Odredbom člana 136 stav 4 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata propisano je da je imalac licence dužan da obavijesti ministarstvo o svim promjenama uslova na osnovu kojih je izdata licenca za obavljanje djelatnosti, u roku od 15 dana od dana nastanka promjene.

Postupajući po predmetnom zahtjevu, ministarstvo je, na osnovu raspoloživih dokaza, utvrdilo da su ispunjeni uslovi propisani zakonom i pravilnikom, i odlučilo kao u dispozitivu rješenja.

UPUTSTVO O PRAVNOJ ZAŠTITI: Protiv ovog rješenja može se pokrenuti upravni spor tužbom kod Upravnog suda, u roku od 20 dana od dana prijema istog.

CRNA GORA

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA
I TURIZMA

DIREKTORAT ZA INSPEKCIJSKI NADZOR I
LICENCIRANJE
Direkcija za licenciranje
Broj: UPI 107/7-287/2
Podgorica, 26.02.2018. godine

DAVORIN RADOŠEVIĆ

Dr.Vukašina Markovića 182
PODGORICA

U prilogu ovog dopisa, dostavlja Vam se rješenje, broj i datum gornji.

OVLAŠĆENO SLUŽBENO LICE

Nikola Petrović

Dostavljeno:
-Naslovu;
-a/a.

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA
DIREKTORAT ZA INSPEKCIJSKI NADZOR
I LICENCIRANJE
Direkcija za licenciranje
Broj: UPI 107/7-287/2
Podgorica, 26.02.2018. godine

Ministarstvo održivog razvoja i turizma, rješavajući po zahtjevu RADOŠEVIĆ DAVORINA, dipl.inž.mašinstva, iz Kotora, za izdavanje licence za ovlašćenog inženjera, na osnovu člana 135 st. 1 i 2 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list Crne Gore" br. 64/17) i člana 46 stav 1 Zakona o upravnom postupku ("Službeni list Crne Gore" br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), donosi

RJEŠENJE

1. IZDAJE SE DAVORINU RADOŠEVIĆU, dipl.inž.mašinstva, iz Kotora, LICENCA ovlašćenog inženjera za obavljanje djelatnosti izrade tehničke dokumentacije i građenje objekta.
2. Ova Licenca se izdaje na neodređeno vrijeme.

O b r a z l o ž e n j e

Aktom, br. UPI 107/7-287/1 od 01.02.2018.godine, RADOŠEVIĆ DAVORIN, dipl.inž.mašinstva, iz Kotora, obratio se ovom ministarstvu zahtjevom za izdavanje licence ovlašćenog inženjera za obavljanje djelatnosti izrade tehničke dokumentacije i građenje objekta.

Uz zahtjev imenovani je ovom ministarstvu dostavio sledeće dokaze:

- Ličnu kartu (ovjerena fotokopija);
- Diploma o stečenom visokom obrazovanju Mašinski fakultet u Podgorici Univerzitet Crne Gore br.1026 od 15.03.2010.godine (ovjerena fotokopija);
- Rješenje Inženjerske komore Crne Gore kojim se izdaje licenca Davorinu B. Radoševiću za izvođenje mašinskih postrojenja, uređaja i instalacija i stabilnih sistema za gašenje požara br. 01-984/4 od 20.07.2016.godine;
- Rješenje Inženjerske komore Crne Gore kojim se izdaje licenca Davorinu B. Radoševiću za izradu projekata mašinskih postrojenja, uređaja i instalacija i projekata stabilnih sistema za gašenje požara br. 01-984/3 od 20.07.2016.godine;
- Lista referenci izdata od strane »BOJING« doo od 30.01.2013.godine;
- Radna knjižica (ovjerena fotokopija);
- Uvjerenje Ministarstva pravde br.05/2-72-1901/18-3 od 20.02.2018.godine, da u kaznenoj evidenciji ne postoje podaci o osuđivanosti za imenovanog.

Ministarstvo održivog razvoja i turizma, razmotrilo je podnijeti zahtjev pa je odlučilo kao u dispozitivu ovog rješenja, a ovo iz sledećih razloga:

Naime, članom 123 stav 1 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata («Službeni list Crne Gore» br. 64/17), propisano je da ovlašćeni inženjer može da bude fizičko lice koje obavlja poslove izrade tehničke dokumentacije odnosno građenje objekta, odgovarajuće struke, sa visokim obrazovanjem, odnosno najmanje kvalifikacijom VII1 podnivoa okvira kvalifikacije i najmanje tri godine radnog iskustva na stručnim poslovima izrade tehničke dokumentacije i građenja objekta.

Članom 3 stav 1 tačka 1 Pravilnika o načinu i postupku izdavanja, mirovanja licence i načinu vođenja registara licenci („Službeni list Crne Gore „ br. 79/17), utvrđene su vrste licenci, a između ostalih i licenca ovlašćenog inženjera koja se izdaje fizičkom, licu za obavljanje djelatnosti izrade tehničke dokumentacije i građenje objekta.

Članom 4 stav 1 tač. 1-4. Pravilnika, utvrđeno je da se u postupku izdavanja licence ovlašćenog inženjera, provjerava: 1) identitet podnosioca zahtjeva; 2) da li podnosilac zahtjeva posjeduje visoko obrazovanje, odnosno najmanje kvalifikacije VII1 podnivoa okvira kvalifikacija, odnosno da li je izvršeno priznavanje inostrane obrazovne isprave najmanje kvalifikacije VII1 podnivoa okvira kvalifikacija; 3) da li podnosilac zahtjeva ima najmanje tri godine radnog iskustva na stručnim poslovima izrade tehničke dokumentacije i građenju objekta sa visokim obrazovanjem, odnosno najmanje kvalifikacije VII1 podnivoa okvira kvalifikacije i 4) da li je podnosilac zahtjeva osuđivan za krivično djelo za koje se gonjenje preuzima po službenoj dužnosti.

Stavom 3 istog člana Pravilnika, utvrđeno je da se radno iskustvo u smislu stava 1 tačka 3 ovog člana, smatra radno iskustvo u svojstvu saradnika na izradi tehničke dokumentacije na građenju objekta, odnosno izvođenja pojedinih radova na građenju objekta. Stavom 4 istog člana Pravilnika, utvrđeno je da se izuzetno od stava 3 ovog člana, fizičkom licu koje posjeduje licencu za izradu tehničke dokumentacije i građenje objekata, izdatu po propisima koji su važili do donošenja ovog propisa, radno iskustvo može dokazati na osnovu uvida u dokumentaciju koja je bila osnov za njeno izdavanje.

Članom 137 stav 1 Zakona, propisano je da se licenca za fizičko lice izdaje na neodređeno vrijeme.

Rješavajući po predmetnom zahtjevu, a na osnovu uvida u dostavljene dokaze, ovo ministarstvo nalazi, da su se u konkretnoj pravnoj stvari stekli uslovi za primjenu čl. 123 stav 1 i 135 stav 2 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata, a u vezi čl 3 stav 1 tač. 1 i čl. 4 Pravilnika o načinu i postupku izdavanja, mirovanja licence i načinu vođenja registara licenci.

Saglasno izloženom, riješeno je kao u dispozitivu ovog rješenja.

PRAVNA POUKA: Protiv ovog rješenja može se pokrenuti upravni spor tužbom kod Upravnog suda Crne Gore u roku od 20 dana od dana prijema istog.

OVLAŠĆENO SLUŽBENO LICE
Nikola Petrović

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

УНИВЕРЗИТЕТ У ПРИШТИНИ
ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ

ДИПЛОМА

О СТЕЧЕНОМ ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ

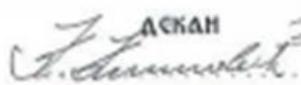
ЗОРОЊИЋ (Ћемал) АЛМА

РОЂЕН-А 05. 05. 1979. ГОДИНЕ У БИЈЕЛОМ ПОЉУ, БИЈЕЛО ПОЉЕ
РЕПУБЛИКА ЦРНА ГОРА, УПИСАН-А 1997/1998. ГОДИНЕ,
А ДАНА 27. 06. 2006. ГОДИНЕ, ЗАВРШИО-ЛА ЈЕ СТУДИЈЕ НА
ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКОМ ФАКУЛТЕТУ У КОСОВСКОЈ МИТРОВИЦИ
НА ОДСЕКУ - ГРУПИ - СМЕРУ
БИОЛОГИЈА

СА ОПШТИМ УСПЕХОМ 6,95 (ШЕСТ 95/100) У ТОКУ СТУДИЈА
И ОЦЕНОМ 10 (ДЕСЕТ) НА ДИПЛОМСКОМ ИСПИТУ
НА ОСНОВУ ТОГА ИЗДАЈЕ МУ-ЈОЈ СЕ ОВА ДИПЛОМА
О СТЕЧЕНОМ ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ И СТРУЧНОМ НАЗИВУ

ДИПЛОМИРАНИ БИОЛОГ

РЕДНИ БРОЈ ИЗ СВИДЕЊИЦЕ О ИЗДАТИМ ДИПЛОМАМА 770
У КОСОВСКОЈ МИТРОВИЦИ, 15. 03. 2007. ГОДИНЕ.

ДЕКАН

Проф. др КАТИЦА КОСАКОВИЋ

(суочи)
2007

РЕКТОР

Проф. др ЗАРАВКО ВУГОШЕВИЋ

Broj: EŽ-24-07/24

Podgorica: 24.07.2024. godine

POTVRDA

Kojom se potvrđuje da Zoronjić Alma dipl. biolog, rođena 05.05.1979. godine u Bijelom Polju, angažovana kao stručni saradnik u "LIMING PROJEKT" d.o.o. Podgorica, na poslovima izrade Elaborata o procjeni uticaja projekta na životnu sredinu od avgusta 2017. godine.

Uvidom u radnu knjižicu, ustanovili smo da, imenovana ima preko pet godina rada u struci.

Izvršni direktor

M.P.

Žarko Asanović, dipl.inž.el.

Bijelo Polje
Општина

РАДНА КЊИЖИЦА

Серијски број: 649/2003
Регистарски број: № 030651

ИСПРАВА О ИДЕНТИТЕТУ:

Исправа	Серијски број	Регистарски број	Мјесто и датум издавања
к.б.	00149977	9177	Б. Поље 20.06.1997.

Матични број грађанина: 0605993283021

- 1 -

Име и презиме: М. К. Зубовић
Алва Јероније

Име оца или мајке: Семал

Дан, мјесец и година рођења: 05.05.1979.г

Мјесто рођења, општина: Bijelo Polje

Република: Сма-Зора

Држављанство: КСГ и ССР

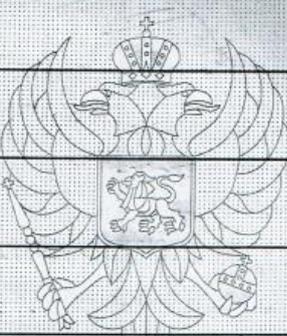
у Bijelo Polje

Датум: 21.08.2003

meduht
потпис и печат

потпис корисника радне књижице

- 2 -

Подаци о школској спреми	Потпис и печат
<p>Диплома о рођењу издата у Београду 1888. II степен - ортн</p> <p>Диплома о рођењу издата у Београду 1888. II степен - ортн</p> <p>Диплома о рођењу издата у Београду 1888. II степен - ортн</p>	<p> </p>
	
- 3 -	- 4 -

**UNIVERZITET CRNE GORE
METALURŠKO-TEHNOLOŠKI FAKULTET**

Broj: 545

Podgorica, 12.06.2009. g.

Na zahtjev **DELOŠEVIĆ ANE**, Metalurško-tehnološki fakultet u Podgorici Univerziteta Crne Gore, na osnovu službene evidencije izdaje-

U V J E R E N J E

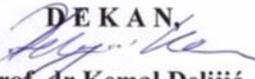
O VISOKOJ STRUČNOJ SPREMI STEČENOJ NA METALURŠKO-TEHNOLOŠKOM FAKULTETU U PODGORICI

Da je **DELOŠEVIĆ Marka ANA** položio-la sve ispite propisane **S t a t u t o m** i diplomirao-la na **METALURŠKO-TEHNOLOŠKOM FAKULTETU U PODGORICI**, sa prosječnom ocjenom **7,69** i time stekao-la stručni naziv-

DIPLOMIRANOG INŽINJERA HEMIJSKE TEHNOLOGIJE

Uvjerenje služi privremeno do izdavanja diplome.

Uvjerenje se izdaje na lični zahtjev, uz naplatu takse, shodno Tar. br. 26. Zakona o administrativnim taksama ("Sl. list RCG" br. 55/03), koja je na zahtjevu naliježljena i poništena.

DEKAN,

Prof. dr Kemal Delijić

Broj: EŽ-24-07/24

Podgorica: 24.07.2024. god.

POTVRDA

Kojom se potvrđuje da Đelošević Ana, dipl.ing.hem.tehn., rođena 19.08.1976.godine u Beranama, stalno zaposlena kao stručni saradnik u "LIMING PROJEKT" d.o.o. Podgorica, na poslovima izrade elaborata o procjeni uticaja projekta na životnu sredinu od avgusta 2015. godine.

Uvidom u radnu knjižicu, ustanovili smo da, imenovana ima preko pet godina rada u struci.

Izvršni direktor

M.P.

Žarko Asanović, dipl.inž.el.

Тодоршица
Општина

РАДНА КЊИЖИЦА

Серијски број: **№ 0052558**
Регистарски број: **2349/09**

ИСПРАВА О ИДЕНТИТЕТУ

Исправна	Серијски број	Регистарски број	Место и датум издавања
МК	21604035Т	09	Тодоршица 08.08.2008

Матични број грађанина: **1908976274002**

Име и презиме: **Ана Келомелент**
Име оца или мајке: **Мајко**
Дат. мјесец и година рођења: **19.08.1976**
Мјесто рођења, општина: **Беојаци**
Република: **Бурна Гора**
Држављанство: **ЦрГ**

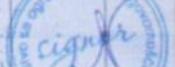
у **Тодоршица**
Датум: **17.06.2009**

ПОТВРЂИВАЊЕ И ПЕЧАТ

потпис корисника радне књижице

ПОДАЦИ О

Број свједочење	Назив и сједиште правног лица (послодавца)	Датум заснивања радног односа	Датум престанка радног односа
63	ИСТРАЖИВАЊА И ОБЛАСТ ЗАШТИТЕ НА РАДИ	01.12.2009	30.11.2010
2003	Истраживачки центар Тодоршица	15.02.2011	15.10.2011
	"Анкета Коналтинг Д.О.О."	01.03.2012	20.10.2012
	ООО "Сигнос"	01.12	16.07

ЗАПОСЛЕЊУ

Бројка			Својина	Назив	Потпис и печат
Година	Месец	Дан			
1	-	-	Година 1 (2009)	ИСТРАЖИВАЊА И ОБЛАСТ ЗАШТИТЕ НА РАДИ	
-	8	-	Мјесец 08	Истраживачки центар Тодоршица	
-	1	20	Мјесец 01	Анкета Коналтинг Д.О.О.	
1	7	16	Мјесец 07	ООО "Сигнос"	

ПОДАЦИ О				ЗАПОСЛЕЊУ					
Број сви-ден-ције	Назив и сједиште правног лица (послодавца)	Датум заснивања радног односа	Датум престанка радног односа	Бројкама			Својима	Напомена	Полтис и помет
				Го-дина	Мје-саци	Дана			
	CRAFT D.O.O. PADOVICA PADOVICA	01.08 2014	10.10 2014	-	2	10	Година _____ Мјесци <u>два</u> Дана <u>ДЕСЕТ</u>		
	 GRADSKO PODUZETSTVO "MONOLIT" PADOVICA	18.11 2014	17.06 2016	1	5	-	Година <u>једна</u> Мјесци <u>пет</u> Дана _____		
	"INZA" Doo PADOVICA	12.07 2016	02.09 2016	-	1	22	Година _____ Мјесци <u>ЈЕДАН</u> Дана <u>ДВАДЕСЕТ ДВА</u>		
	 GRADSKO PODUZETSTVO "KAVETOVANJE" PADOVICA	22.10 2016	26.01. 2018.	1	3	4	Година <u>једна</u> Мјесци <u>три</u> Дана <u>четири</u>		

ПОДАЦИ О				ЗАПОСЛЕЊУ					
Број сви-ден-ције	Назив и сједиште правног лица (послодавца)	Датум заснивања радног односа	Датум престанка радног односа	Бројкама			Својима	Напомена	Полтис и помет
				Го-дина	Мје-саци	Дана			
	 "Lining projekt" Doo	20.08 2018.					Година _____ Мјесци _____ Дана _____		
							Година _____ Мјесци _____ Дана _____		
							Година _____ Мјесци _____ Дана _____		
							Година _____ Мјесци _____ Дана _____		

BOSNA I HERCEGOVINA
UNIVERZITET U SARAJEVU
PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET

GLJIVA (AVDO) SELMA

rođen/a 06.02.1987. godine, Sarajevo, općina Centar, Bosna i Hercegovina,
završio/la je dana 07.09.2011. drugi ciklus studija u trajanju od dva
semestra/jedna godina na Univerzitetu u Sarajevu - Prirodno-matematički
fakultet, odsjek Geografija, smjer Turizam i zaštita životne sredine i na osnovi
toga se izdaje

DIPLOMA

o stečenoj akademskoj tituli

**i zvanju magistar geografije, usmjerenje turizam i zaštita
životne sredine**

Izdato u Sarajevu, 22. oktobra 2011. godine

Broj: 50/2011

DEKAN:

Prof. dr. Rifat Skrijelj

REKTOR:

Prof. dr. Faruk Čaklovića

Opština Bijelo Polje Sekretariat za lokalnu samoupravu „ul Slobode bb
(navesti naziv i sjedište suda/organa lokalne uprave/ime i prezime i sjedište notara koji vrši ovjeru prepisa)

na zahtjev Selma Gljiva-Mekić, 06.02.1987.god. Živka Žižića 3, Bijelo Polje,
(ime i prezime, datum rođenja i adresa prebivališta lica na čiji se zahtjev vrši ovjera prepisa)
čiji identitet je utvrđen na osnovu LK 240K00573 iz 10.09.2013.god.,
(oznaka, broj i datum izdavanja dokumenta na osnovu kojeg je utvrđen njegov identitet)

potvrđuje da je prepis javne ili druge isprave sačinjen
fotokopijom,
(način na koji je sačinjen prepis)

podudaran sa njenim izvornikom/ovjerenim prepisom koji je

pisan rukopisom (grafitnom olovkom, hemijskom olovkom, perom i dr.), sačinjen pisačom mašinom, elektronskim sredstvom ili drugim
mehaničkim
sredstvom (računar, fotokopir aparat, skener i dr.)

koji ima 1 stranica i nalazi se kod vlasnika
(navesti gdje se nalazi izvornik isprave)

Javna ili druga isprava je

(pocijepana, oštećena ili sumnjiva po svom spoljašnjem izgledu)

Podaci u javnoj ili drugoj ispravi ili ovjerenom prepisu su / /.

(ispravljani, preinačeni, brisani, precrtani, umetnuti ili dodati)

Taksa odnosno naknada za izvršenu ovjeru prepisa naplaćena u iznosu od 14/8€.

Broj: OV 04-067/20-7297

Dana. 18.09.2020 godine

OVJERU IZVRŠIO:

M. Ljubanović

CRNA GORA
Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta
UPI 1060212-608/20-2515
Podgorica, 28. decembar 2021. godine

Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta, Rješenjem 1060212-608/20-2515 od 28. decembra 2021. godine, priznalo je Diplomu o stečenom stepenu Magistar geografije, usmjerenje turizam i zaštita životne sredine, nakon završenih studija u trajanju od jedne godine, izdatu na Prirodno-matematičkom fakultetu, Univerzitet u Sarajevu, Sarajevo, Bosna i Hercegovina, radi zapošljavanja.

MINISTARKA

Prof. dr Vesna BRATIC

Vesna Bratic

Vesna Bratic

Crna Gora
Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta

Adresa: Vaka Đurovića b.b.
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 410 100
fax: +382 20 410 101
www.mps.gov.me

UPI 1060212-608/20-2515
Podgorica, 28. decembar 2021. godine

Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta rješavajući po zahtjevu **Selme Gljive** za priznavanje Diplome, a na osnovu člana 11 stav 3 i člana 20 Zakona o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija ("Službeni list CG", broj 57/11 i 42/16), i člana 18 stav 1 Zakona o upravnom postupku („Službeni list CG“, broj: 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), donosi

R J E Š E N J E

Selmi Gljivi priznaje se Diploma o stečenom stepenu Magistar geografije, usmjerenje turizam i zaštita životne sredine, nakon završenih studija u trajanju od jedne godine, izdata na Prirodno-matematičkom fakultetu, Univerzitet u Sarajevu, Sarajevo, Bosna i Hercegovina, radi zapošljavanja.

Obrazloženje

Ministarstvu prosvjete, nauke, kulture i sporta, obratila se Selma Gljiva zahtjevom 20. oktobra 2020. godine, za priznavanje Diplome o stečenom stepenu Magistar geografije, usmjerenje turizam i zaštita životne sredine, **u trajanju od jedne godine**, broj: 50/2011, od 22. oktobra 2011. godine, izdate na Prirodno-matematičkom fakultetu, Univerzitet u Sarajevu, Sarajevo, akreditovanoj javnoj ustanovi u Bosni i Hercegovini, radi zapošljavanja u Crnoj Gori.

Razmatrajući zahtjev i dostavljenu dokumentaciju, a na osnovu člana 15 Zakona o priznavanju inostranih obrazovnih isprava i izjednačavanju kvalifikacija, utvrdili smo da je Diploma vjerodostojna i odlučeno je kao u dispozitivu ovog Rješenja.

Protiv ovog Rješenja može se pokrenuti upravni spor kod Upravnog suda Crne Gore, u roku od 20 dana od dana prijema istog.

Taksa po Tarifnom broju 9 tačka 14, Zakona o administrativnim taksama («Službeni list CG», broj 18/19) u iznosu od 100 eura, je naplaćena.

Dostavljeno:

--podnosiocu zahtjeva

- arhivi

MINISTARKA

Prof. dr Vesna BRATIC

Vesna Bratic

Prof. dr Vesna Bratic

Broj: EŽ-24-07/24

Podgorica: 24.07.2024. godine

POTVRDA

Kojom se potvrđuje da je Selma Gljiva Mekić, Magistar geografije iz oblasti turizma i zaštite životne sredine, rođena 06.02. 1987. godine u Sarajevu, Bosna i Hercegovina, angažovana kao stručni saradnik u "LIMING PROJEKT" d.o.o. Podgorica, na poslovima izrade Elaborata o procjeni uticaja projekta na životnu sredinu od avgusta 2017. godine.

Uvidom u radnu knjižicu, ustanovili smo da, imenovani ima preko pet godina rada u struci.

Izvršni direktor

M.P.

Žarko Asanović, dipl.inž.el.

OPIS LOKACIJE

1.1. Kopija plana katastarskih parcela na kojima se planira izvođenje projekta, sa ucrtanim rasporedom objekata za koje se sprovodi postupak procjene uticaja

Poslovni objekat samouslužna autoperionica se planira na UP 86 (zona B, blok 1) koju čine dijelovi katastarskih parcela br. 282/3 i 282/2 KO Ravna Rijeka u Kruševu, u zahvatu Detaljnog urbanističkog plana Kruševo-Bijelo Polje.

Prostor je ravan teren, koji se nalazi na kružnom toku Ribarevine, na raskrsnici puteva za Bijelo polje prema sjeveru, za Berane prema istoku, jugoistoku i za Mojkovac prema jugu.

Kolski i pješački prilaz parceli je predviđen sa sjeverozapadne strane preko Magistralnog puta E763.

Slika 1: Kopija plana (Izvor:Uprava za katastar i državnu imovinu)

CRNA GORA

UPRAVA ZA KATASTAR I DRŽAVNU IMOVINU

2800000021

105-919-382/2023

UPRAVA ZA KATASTAR
I DRŽAVNU IMOVINUPODRUČNA JEDINICA
BIJELO POLJE

Broj: 105-919-382/2023

Datum: 30.01.2023.

KO: RAVNA RJEKA

Na osnovu člana 173 Zakona o državnom premerju i katastru nepokretnosti ("Sl. list RCG" br. 29/07, "Sl. list CG" br. 73/10, 032/11, 040/11, 043/15, 037/17 i 17/18), postupajući po zahtjevu OPŠTINE B. POLJE BR.06-332/23-40/1, , za potrebe SL. izdaje se

LIST NEPOKRETNOSTI 398 - IZVOD

Podaci o parcelama									
Broj	Podbroj	Broj zgrade	Plan Skica	Datum upisa	Potes ili ulica i kućni broj	Način korišćenja Osnov sticanja	Bon. klasa	Površina m ²	Priloh
282	3		10 6	27/06/2014	RIBAREVINE	Pašnjak 5. klase KUPOVINA		350	0,32
								350	0,32

Podaci o vlasniku ili nosiocu				
Matični broj - ID broj	Naziv nosioca prava - adresa i mjesto		Osnov prava	Obim prava
3001963280014	BULATOVIĆ RADOŠ MIKAŠ PRIPČICE Bijelo Polje Bijelo Polje		Svojina	1/1

Podaci o teretima i ograničenjima							
Broj	Podbroj	Broj zgrade	PD	Redni broj	Način korišćenja	Datum upisa Vrijeme upisa	Opis prava
282	3			1	Pašnjak 5. klase	01/06/2017 12:46	Zabilježba pokretanja postupka eksproprijacije Postupak eksproprijacije po predlogu Ministarstva saobraćaja i pomorstva-Direkcije za saobraćaj Podgorica od 19.04.2017. godine na dijelu kat.površine 292/500m ² br.282/5 pašnjak 5 kl. pov.4 m ²

Naplata takse je oslobođena na osnovu člana 17 Zakona o administrativnim taksama ("Sl. list CG, br. 18/19). Naplata naknade oslobođena je na osnovu člana 174 Zakona o državnom premerju i katastru nepokretnosti ("Sl. list RCG" br. 29/07, "Sl. list CG" br. 73/10, 032/11, 040/11, 043/15, 037/17 i 17/18).

Ovlašćeno lice: *M. Rajko*

Miroslav Rajko, dipl. pravnik

SPISAK PODNIJETIH ZAHTIJEVA NA NEPOKRETNOSTIMA					
Br. parcele podbroj	Zgrada PD	Predmet	Datum i vrijeme	Podnosilac	Sadržina
282/3		105-2-465-455/1-2018	26.02.2018 09:16	DIREKCIJA ZA SAOBRAĆAJ PODGORICA	O VISINI NAKNADE U LN/BR.398 K.O. RAVNA RJEKA
282/3		105-3-919-900/1-2021	02.12.2021 14:03	UPRAVA ZA SAOBRAĆAJ PODGORICA	ZA UPIS PRAVA SVOJINE U KO RAVNA RJEKA
282/3		105-2-465-597/1-2017	19.04.2017 11:34	DIREKCIJA ZA SAOBRAĆAJ PODGORICA	ZA EKSPROPRIACIJU IZ LN/BR.398 K.O. RAVNA RJEKA

Slika 2: List nepokretnosti (Izvor: Uprava za katastar i državnu imovinu; Područna jedinica Bijelo Polje)

1.2. Podaci o potrebnoj površini zemljišta u m², za vrijeme izgradnje, sa opisom fizičkih karakteristika i kartografskim prikazom odgovarajuće razmjere, kao i o površini koja će biti obuhvaćena kada Projekat bude stavljen u funkciju

U listu nepokretnosti 398 – izvod KO Ravna Rijeka katastarska parcela 282/3 ukupne površine 350m² evidentirana je kao pašnjak 5. Klase.

Objekat je u funkciji poslovanja-samouslužna autoparionica prizemne spratnosti P+0.

Samouslužna autoparionica sastoji se od tehničke prostorije i tri box-a za pranje automobila.

Svi koeficijenti dati urbanističko tehničkim uslovima, računati su u odnosu na površinu dijelova katastarskih parcela br. 282/3, 282/5, 285/6 (1.300,00m²).

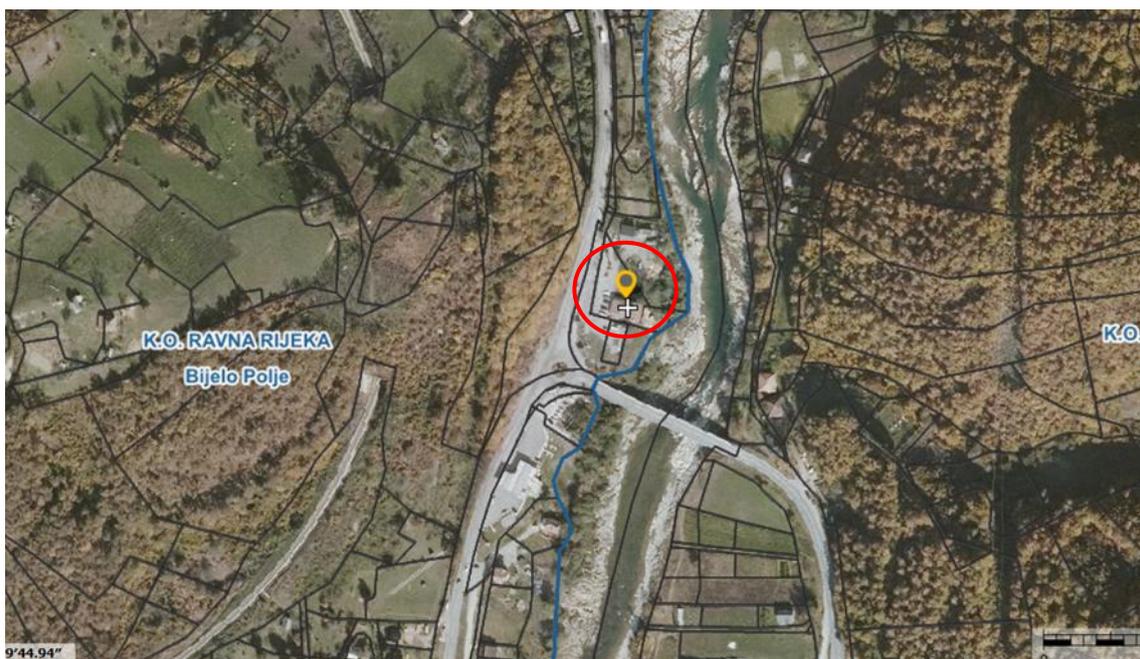
Bruto površina projektovanog objekta u osnovi PRIZEMLJA iznosi **P=96,25m²**

Za obračun indeksa zauzetosti računata je osnova prizemlja, što čini indeks zauzetosti od 0.07 što je manje od dozvoljenog indeksa zauzetosti od 0.4.

Objekat je prizemne spratnosti P+0, ukupna bruto građevinska površina projektovanog objekta je **96.25 m²**, što čini indeks izgrađenosti od 0,07 što je manje od dozvoljenog indeksa izgrađenosti od 2.0.

Neto površina projektovanog objekta P+0 iznosi **P=85.77 m²**.

Zadate građevinske linije koje su date urbanističko tehničkim uslovima su ispoštovane tako da je objekat lociran unutar ili do zadatih građevinskih linija.

Slika 3: Prikaz izgleda lokacije preko Google Eartha

1.3. Prikaz pedoloških, geomorfoloških, geoloških i hidrogeoloških i seizmoloških karakteristika terena

1.3.1. Geomorfološke karakteristike

Područje Opštine pripada brdsko-planinskom području sjevernog dijela Crne Gore. Oko 95% njene teritorije nalazi se iznad 650 m nadmorske visine. Središnjim dijelom, uz rijeku Lim, prostire se dolina dužine 12 km i širine 3 km, čija je najniža nadmorska visina 531m. Gradsko jezgro Opštine nalazi se na dvije terase, nadmorske visine 575 i 620 m. Okolne planine, Bjelasica sa najvišim vrhom Crna Glava (2.137 m), Lisa (1.509 m) i Stožer (1.576 m), čine reljef Opštine veoma zanimljivim. Lokacija planiranog projekta je dolinsko područje u čijoj se blizini nalazi vodeni tok rijeke Lim.

- *Osobine reljefa Polimlja Crne Gore*

Sjevernu Crnu Goru, karakteriše prostor doline Lima. Ova rijeka izvire iz Plavskog jezera, do Andrijevice je okružena visokim planinama. Plavsko-Gusinjski dio doline ispunjen je aluvijalnim i morenskim nanosom. Od doline teren se uzdiže u vidu strmih i jako strmih padina, do vrhova Visitora, Prokletija i Bogićevice. Beranska kotlina predstavlja najveće proširenje u Polimlju. Duga je 10, a široka 4,5 km sa nadmorskom visinom od 654 do 703 m. Iznad prostrane aluvijalne visoravni nalaze se stare rečne terase na lijevoj i desnoj strani. Raznovrsnosti reljefnih oblika Beranske kotline doprinose vodotoci, pritoke Lima, koji su usjekli svoja korita u stare rečne terase i jezerske sedimente. Beranska kotlina se završava Tifranskom klisurom, koja je duga 2 km. Po izlasku iz kotline nailazi se na manje proširenje- Zaostro sa okolnim strmim terasama (1026-1161 m.n.v.) sve do Bioča. Nizvodno od Bioča dolina Lima se znatno proširuje, posebno u terenu aluvijalne ravni i starih rječnih terasa. Od Zatona do Ribarevina Lim ima užu dolinu, a zatim se ponovo proširuje, naročito nizvodno od Bijelog Polja. (Spalević 1999) U ovom dijelu doline, praktično nema aluvijalne ravni do ušća Bistrice, već ravni dio predstavlja brda okomitog terena, koji se uzdiže u vidu zaobljenih padina, sa blagim i srednje izraženim nagibima. i Bistrice, desna pritoka Lima, ima proširenu dolinu do Savinog Polja, odakle se teren znatno strmije uzdiže prema krečnjačkoj visoravni Korita, koja predstavlja jugozapadni dio Pešterske visoravni.

1.3.2. Geološka građa terena

Područje Opštine sastoji se od stijena paleozojske i kvartalne starosti. Obod njene kotline sastoji se od stijena paleozojske starosti. Od stijenskih masa najčešći su škriljci sive i crne boje. Dno kotline sastavljeno je od stijena kvartalne starosti.

Gornja terasa Lima zasuta je poluvijalnim i deluvijalnim sastojcima, a čine je pjeskovita i prašinasta glina i šljunak, čiji su slojevi slabo vezani i paleozojske su starosti.

Srednja terasa Lima je najrasprostranjenija, i na njoj je Opština najvećim dijelom pozicionirana. Sastoji se od pijeska, malo prašinastog i zaglinjenog, i šljunka slabo sortiranog razne granulacije.

Donja terasa ima iste sedimente kao srednja.

Prema stabilnosti, tereni su svrstani u stabilne, uslovno stabilne i nestabilne. Stabilni tereni su oni koji imaju postojana svojstva stijenskih masa pri izvodjenju radova na njima. To su poluvezani i nevezani sedimenti koji čine ravničarski dio terena. Uslovno stabilni tereni su oni gdje svako zasijecanje, kvašenje i novo opterećivanje može izazvati deformacije reljefa.

1.3.3. Inženjersko geološka

U inženjersko - geološkom pogledu terasni sedimenti lijeve i desne obale Lima spadaju u:

- nevezane do poluvezane tvrde klastične stijene srednje terase Lima i aluvijuma (šljunak razne granulacije paleozojskog porijekla i glina, pjeskovita i prašinasta), nalaze se sa obje strane Lima, do dubine 5-20m. Slabe su stišljivosti, dobre slegnutosti i relativno dobre nosivosti sa nagibom terena do 5° ili rjeđe 5-10°.
- poluvezane meke plastične stijene sastavljene od pijeska i gline koje izgrađuju gornju terasu; ona je fluvijalnog porekla i uglavnom male nosivosti, nagiba terena do 5°, promjenljivog djelovanja površinskih i podzemnih voda i drugih inženjersko – geoloških karakteristika.
- povodanjska facija također spada u poluvezane meke plastične stijene, a one su nevezane krupnozrne do sitnozrne klasične sedimentne stene, terasni odsjek od paleozojskih stijena čine vezane kvaziplastične metamorfne stijene, a antropogene naslage su nevezane stijene.

1.3.4. Pedološke karakteristike i bonitet tla

Na području opštine Bijelo Polje, pod uticajem raznih geoloških procesa, formirano je osam tipova zemljišta različite produktivne sposobnosti. Najkvalitetnije smeđe zemljište se nalazi na terasama Limske doline i pogodno je za ratarstvo, voćarstvo, povrtlarstvo i gajenje stočne hrane (*čemu pripada predmetno područje*). Manje površine zahvata aluvijum, koji se javlja u više varijeteta, što umanjuje njegovu plodnost i korišćenje. Aluvijanodeluvijalna zemljišta su se formirala u uzanim dolinama većih rijeka koje se ulivaju u Lim. Ona su heterogenog sastava i koriste se kao livade, a u manjoj mjeri kao njive, voćnjaci i pašnjaci. Na područjima brda i strmim padinama riječnih dolina pojavljuje se posmeđeni pseudoogoljeni deluvijum u manjim kompleksima koji u sebi sadrži dosta praha i gline. Najveći dio površine zauzimaju smeđa kisjela zemljišta na škriljcima i pješčarima, a pokriveno je uglavnom šumama, mada se na njemu nalaze njive, voćnjaci, livade i pašnjaci. Ostali tipovi zemljišta koja se pojavljuju su: rendžina i posmeđena zemljišta, smeđe zemljište na silikatnokarbonastoj podlozi i smeđe zemljište na eruptivima. Ova zemljišta se većinom javljaju na područjima kraških površi.

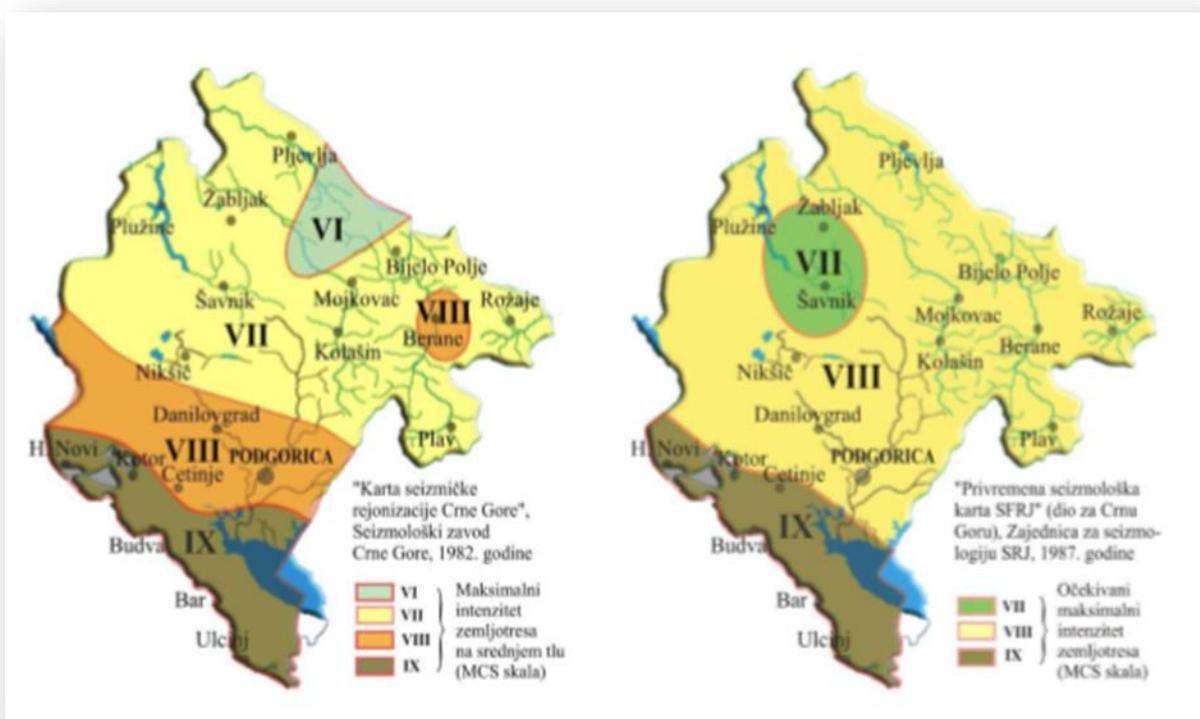
Zemljište predmetne lokacije prema bonitetu može se svrstati u dvije kategorije, koje su prikazane u nastavku:

Zemljišta visoke plodnosti su sva duboka i srednje duboka zemljišta na ravnim i zaravnjenim terenima do 1000 mm na kojima je moguće primjena mjera savremene agrotehnike, svrstana su u I i II bonitetnu klasu. Ovim klasama pripadaju aluvijalna i aluvijalno deluvijalna zemljišta. Na teritoriji Bijelog Polja nalaze se od Zatona do Gostuna. Zemljišta srednje

plodnosti su ona koja pripadaju III i IV bonitetnoj klasi. Ovoj vrsti plodnosti pripadaju, takođe, aluvijalna i aluvijalno deluvijalna zemljišta i sva smeđa zemljišta na krečnjaku i dolomitu (gajnjača i ilovača), sreću se na blagim padinama strana koje se vezuju za kotlinska dna, rječnim dolinama, manjim i blagim terasama i zaravnjenim površinama. Ovi tereni su raprostranjeni po obodima rijeka, a sa manjim arealima ima ih i u podplaninskim župama, odnosno na terenima umjereno kontinentalne klime i sa godišnjim padavinama uglavnom do 1500 m.

1.3.5. Seizmološke karakteristike

U pogledu seizmičnosti, područje Opštine se svrstava u 7-8 stepeni seizmičnosti, pri čemu koeficijent ubrzanja, za period od 100 godina, iznosi 0,063 cm/s². Nestabilne padine, strmi odsjeci, tereni sa visokim nivoom podzemnih voda su seizmički više ugroženi.

Karta 1: Karte očekivanih maksimalnih intenziteta zemljotresa a) Karta seizmičke rejonizacije teritorije Crne Gore, 1982; b) Privremena seizmološka karta SFRJ (dio za Crnu Goru), 1987 (Izvor: <http://www.seismo.co.me/questions/12.htm>)

Na bazi sintetizovanih rezultata kompleksnih geoloških istraživanja koja su izvedena poslije zemljotresa u Crnoj Gori 1979.g., intenzitet dejstva zemljotresa na površini terena određen u vidu intenziteta maksimalnih ubrzanja tla na površini terena koji se očekuju na razmatranom području u povratnom periodu vremena od 50, 100 i 200 godina.

1.3.6. Hidrološke karakteristike

Najznačajniji hidrološki potencijal u opštini Bijelo Polje je rijeka Lim, koja kroz Opštinu protiče dužinom 40 km sa prosječnim protokom $70,2 \text{ m}^3 / \text{sek}$. Najveće pritoke Lima su Ljuboviđa, dužine 35 km, zatim Bistrička Bistrica 23km, Majstorovska Bistrica 5,5 km na ruralnom području dok su na urbanom području najveće Lješnica, Lipnica, Sljepašnica i Boljanska rijeka. Značajniji ostali vodotoci sa stanovišta mogućnosti izgradnje mini hidroelektrana su: Rakitska Rijeka, Brzavska rijeka, Čelinska Rijeka, Potrčka rijeka, Zekička rijeka, Kostenička Rijeka, Kičavnica, Čepića Rijeka, Boljanska rijeka, Orahovička rijeka, Voljavska Rijeka, Đuren potok, Turovski potok i Mirašev potok. Jedan od većih izvora nalazi se na ušću Boljanske rijeke u Lim 5,51 lit/sek koji je kaptiran i koristi se za vodosnadbijevanje.

Ostali izvori su manje izdašnosti 0,1 lit/sek. Najveći izvor je u podnožju Bjelasice sa kojeg se snadbijeva gradsko i prigadsko područje i dio ruralnog područja. Njegova izdašnost je 400 lit/sek. Mineralni i termalni izvori su registrovani u dolini rijeke Sljepašnice u gornjim Nedakusima, Rajkovićima, Dobrom Dolu, Dubravi, Papama i Bučju. Iako male izdašnosti (0,1 lit/sek) izvor u Čeoču, kaptiran je za industrijsku preradu.

Riječni tok koji je najbliži predmetnoj lokaciji jeste rijeka Lim, na udaljenosti od oko 50m u pravcu istoka.

1.4. Prikaz klimatskih karakteristika sa odgovarajućim meteorološkim pokazateljima

Područje Opštine Bijelo Polje ima umjereno kontinentalnu klimu u dijelu koji čini kotlinu, a u višim djelovima planinsku klimu sa čestim temperaturnim inverzijama, kada se formiraju „vazдушna jezera“ sa vrlo niskim temperaturama. Za ovo područje karakteristično je da su jeseni dosta toplije od proljeća. Srednja godišnja temperatura vazduha iznosi $8,7^{\circ}\text{C}$. Najhladniji je januar sa srednjom temperaturom od $-1,7^{\circ}\text{C}$, a najtopliji je juli sa prosječnom od temperaturom od $20,7^{\circ}\text{C}$.

Prosječna temperatura u prolječnim danima je $8,7^{\circ}\text{C}$ a jesenjima $9,4^{\circ}\text{C}$. Sniježne padavine su relativno česte i u toku jedne godine su u prosjeku 55 dana, a koje formiraju pokrivač od 10-65 cm. Prosječna godišnja količina padavina iznosi 940 mm pri čemu su padavine na obodu kotline znatno veće. Prosječni broj kišnih dana je 75, a relativna vlažnost vazduha se kreće od 68,5% u aprilu do 85,5% u decembru. Prosječni broj dana pod maglom je 113. Najveći broj dana sa maglom imaju mjeseci septembar i oktobar, a najmanji mart i april. Srednja mjesečna oblačnost se kreće od 5,72 desetina u avgustu do 7,64 desetina u decembru.

Zbog globalnih klimatskih promjena dolazi do značajnijeg odstupanja od ovih podataka. Smanjuje se broj kišnih dana i dana sa snijegom.

Mikroklimatske karakteristike predmetne lokacije odlikuju se dužim zadržavanjem magle, obzirom da se nalazi u dolini dviju rijeka (isparavanje vodene mase).

1.5. Podaci o relativnoj zastupljenosti, dostupnosti, kvalitetu i regenerativnom kapacitetu prirodnih resursa (uključujući tlo, zemljište, vodu i biodiverzitet) tog područja i njegovog podzemnog dijela

Prirodni resursi okoline su zastupljeni u mjeri koja je zadovoljavajuća, obzirom da se radi o manje naseljenom području.

Zastupljeni su vodeni resursi (Rijeka Lim koja se nalazi na oko 50m udaljenosti od predmetne lokacije u pravcu istoka) i djelimično livadski ekosistemi na okolnim parcelama. U blizini predmetne lokacije, nisu zastupljeni značajniji prirodni resursi. Glavni prirodni resurs u blizini predmetnog projekta jeste rijeka Lim.

1.6. Opis flore i faune, zaštićenih prirodnih dobara, rijetkih i ugroženih divljih biljnih i životinjskih vrsta i njihovih staništa

Flora

U biogeografskom pogledu, područje opštine Bijelo Polje pripada alpskom/planinskom biogeografskom regionu - planinsko šumskoj zoni.

Sistem klasa vegetacije ide od klimatogeno šumskih, preko klimatogeno pašnjačkih do vodenih vegetacijskih jedinica:

I QUERCO -FAGETA Br.-Bl. et Vlieger 37 - Vegetacija lisnatih šuma u submediteranskoj oblasti, brežuljkastom, planinskom i alpskom pojasu vegetacije

II QUERCETEA ROBORI-PETRAEAE Br.-El. et Tx. 43 - Vegetacija acidofilnih listopadnih šuma

III SALICETALIA PURPUREAE Moor 58 - Vvegetacija poplavljenih šuma i nižeg i niskog rastinja, kao i vrba i topola):

IV ERICO-PINETEA Horvat 59 - Vegetacija borovih šuma

V ALNETEA GLUTINOSAE Br.-Bl. et Tx. 43 (higrofile šume crne jove i šikare barske ive)

VI VEGETACIJA PLANINSKIH RUDINA NA KISELIM TLIMA – sveze - Seslerion comosae, Jasionion orbiculateae.

VII VEGETACIJA PLANINSKIH RUDINA NA KREČNJACIMA – sveze - Oxytropidion dinaricae, Festucion pungentis.

VIII VEGETACIJA MEZOFILNIH LIVADA – sveze - Arrhenatherion elatioris, Pančićion.

IX VEGETACIJA KSEROFILNIH LIVADA KONTINENTALNIH KRAJEVA – sveza - Bromion erecti.

X VEGETACIJA NISKIH CRETOVA

Unutar ovih zajednica formiraju se, u zavisnosti od oblika reljefa i mikroklimatskih uslova staništa, različite biljne zajednice, od mješovitih do apsolutno čistih sastojina. Bogatstvo flore i vegetacije kao i mozaičan raspored vegetacijskih jedinica predstavlja najbolji odraz raznovrsnosti i kompleksnosti ekoloških faktora i njihovog uzajamnog djelovanja.

Fauna

Sisari: Fauna sisara se odlikuje dobro uravnoteženim odnosima između svih grupa. Zastupljeno je 15 vrsta sisara, od kojih su 4 vrste zaštićene nacionalnim zakonodavstvom: mali

potkovičar (*Rhinolophus hipposideros*), tamni slijepi miš (*Vespertilio murinus*), ušati slijepi miš (*Plecotus auritus*), mrki medvjed

(*Ursus arctos*), te vrste zaštićene EU regulativom (NATURA 2000) - mali potkovčcar (*Rhinolophus hipposideros*), vuk (*Canis lupus*), mrki medvjed (*Ursus arctos*), obični slijepi miš (*Myotis myotis*), veliki potkovičar (*Rhinolophus ferrum-equinum*), vidra (*Lutra lutra*), južni potkovičar (*Rhinolophus euryale*), dugoprsti slijepi miš (*Myotis capaccinii*).

Na teritoriji Opštine se nalaze vrlo interesantni objekti koji su od značaja za održavanje populacija slijepih miševa. Jedan od njih je Đalovića pećina, gdje je registrovano više vrsta slijepih miševa. Zatim, značajan lokalitet je područje Bistrice, Pavinog Polja i Đalovića klisura. Sve vrste faune slijepih miševa (Chiroptera) su zaštićene nacionalnim zakonodavstvom.

Ptice: na teritoriji opštine Bijelo Polje detektovano je 73 vrsta ptica (Bjelasica, Đalovića klisura, Mioče, Potrk, Pavino polje i Zaton).

Vodozemci i gmizavci: *Rana dalmatina* - šumska žaba, *Rana graeca* - grčka žaba, *Rana temporaria* - zaba travnjača, *Bombina scabra* - žutotrbi rnučač, *Salamandra salamandra* - šareni daždevnjak, *Bufo bufo* - obična krastača, *Bufo viridis* - zelena krastča, *Podarcis muralis* - zidni gušter, *Lacerta viridis* - zelembač, *Lacerta agilis* - livadski gušter, *Lacerta vivipara* - planinski gušter, *Vipera ammodytes* - poskok, *Vipera ursinii* - šargan, *Vipera berus* - šarka, *Natrix tessellate* - vodenjača

Ribe: *Eudontomizon* sp. (zmijuljica), *Oncorhynchus mykiss* (kalifornijska pastrmka), *Salmo labrax* (blatnjača, crnomorska pastrmka), *Hucho hucho* (mladica), *Thymallus thymallus*, *Alburnoides bipunctatus* (ukljeвица), *Barbus peloponnesius* (balkanska potočna mrena/mala mrena), *Barbus barbus* (mrena, velika mrena, riječna mrena), *Cyprinus nasus* (skobalj), *Cyprinus gobicus* (mrenica, krkuša), *Cyprinus phoxinus* (gaovica), *Cobitis taenia*, *Nemachilus barbatulus* (brkica).

Zaštićene prirodne vrijednosti

Sjeveroistočna granica opštine se nalazi na trasi nacionalnog biokoridora Orijen - Pusti Lisac - Maganik - Sinjajevina - Kovren (PPCG do 2020). Imajući u vidu značajne i veoma vrijedne biodiverzitete i područja, koji su markirane u susjednim opštinama, oko kojih se ne može povući „granica“, treba se veoma pažljivo odnositi prema ovom području.

Važno biljno stanište (IPA - Important Plant Areas): Dolina rijeke Lim, u kome je prisutna endemična vrsta *Myricaria ernesti* mayeri.

- EMERALD područja na području bjelopoljske opštine: Pećina u Đalovića klisuri i Dolina Lima.

Daje se pregled značajnih informacija za EMERALD područje Dolina rijeke Lim: Kriterijum C - habitati

41.1 Bukove šume (Beech Forests)

41.7 Termofilne i supra-mediteranske šume hrasta

44.1 Vrbove formacije na rječnim obalama (Riparian willow formations)

44.2 Borealno-Alpske galerije na rječnim obalama (Boreo-alpine riparian galleries)

Kriterijum A vrste

Campanula secundiflora Vis. & Pancic A (i)

Kitaibela vitifolia Willd. A (iv)

U dolini Lima je opisana nacionalno značajna zajednica (Nisko grmlje sa Majerovom vrijesinom) čiji je edifikator endemična vrsta Myricaria ernesti mayeri.

Habitat 24.2 Nisko grmlje sa Majerovom vrijesinom (Vegetated river gravel banks) je predložen za uključivanje u spisak staništa u EU Habitat Direktivi. Na području ovog sajta registrovano je 26 vrsta ptica, od kojih 4 migratorne, sa Rezolucije 6 Habitat direktive. Zabilježene su i 3 vrste riba i 2 vrste sisara sa iste Direktive.

Od značajnih vrsta, primjenom zahtjeva iz Rezolucije 6 Bernske konvencije, na ovom području su prepoznate sljedeće vrste:

Ptice: Platalea leucorodia, Pernis apivorius, Gyps fulvus, Aquila chrysaetos, Falco peregrinus, Bubo bubo, Caprimuglus europeus, Alcedo attis, Picus canus, Dryocopus martius, Dendrocops medius, Dendrocops leucotos, Lullula arborea, Anthus campestris, Ficedula parva, Ficedula albicollis, Lanius collurio, Lanius minor, Emberiza hortulana, Dendrocopos syriacus, Circateus gallicus.

Sisari: Canis lupus i Ursus arctos.

Vodozemci i gmizavci: Bombina variegata.

Beskičmenjaci: Eriogaster catex i Callimorpha quadripunctaria.

Ribe: Hucho hucho, Barbus meridionalis i Costtus gobio.

Područje bjelopoljske opštine ne nalazi se na IBA području (Important Bird Areas) - područje od međunarodnog značaja za boravak ptica.

Do sada nijesu utvrđena područja značajna za gljive (Important Fungi Areas - IFA).

1.7. Pregled zaštićenih objekata i dobara kulturno-istorijske baštine

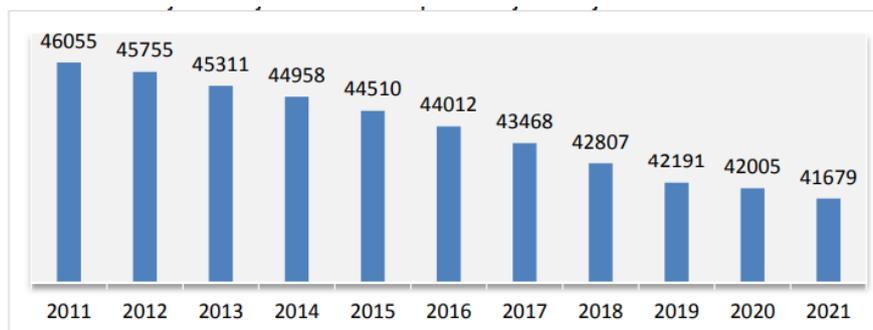
Na predmetnom području nisu nađeni objekti koji su zaštićeni ili imaju značajnije istorijsko ili kulturno značenje.

Međutim, obzirom na istorijski razvoj grada, šire područje se odlikuje značajnim kulturno istorijski nasljeđem, kao npr.: Crkva Sv. Petra, Gradska džamija, Zavičajni muzej, Park pjesnika, Kuća Rista Ratkovića, Crkva Sv. Nikole, Stari kameni most i crkva Presvete Bogorodice u Voljavcu, Manastir svetog Nikole u Podvrhu i drugi.

1.8. Podaci o naseljenosti, koncentraciji stanovništva i demografskim karakteristikama u odnosu na planirani projekat

Stanovništvo, odnosno njegov broj i struktura, predstavlja najznačajniji faktor društvenog razvoja na svim nivoima. Nepovoljne demografske procese, koji se ogledaju u migraciji iz ruralnih ka urbanim sredinama i pražnjenju nedovoljno razvijenih područja, što potkrepljuju i podaci iz popisa stanovništva 2003. i 2011. godine, uslovlila je nedovoljna valorizacija značajnih prirodnih, privrednih i humanih potencijala opština Sjevernog regiona pa i Bijelog Polja. Naime, broj stanovnika u opštini je konstantno rastao do 1981. godine, da bi nakon toga uslijedio pad. Daje se prikaz broja stanovnika u opštini Bijelo Polje po godinama u periodu 2011 – 2021. god:

Grafikon 1: Procjena broja stanovnika opštine Bijelo Polje

Na gradskom području živi 33 % stanovništva. Prosječna gustina naseljenosti stanovništva je 45 stanovnika na 1 km². U nasatavku se prikazuju prirodni priraštaj i unutrašnje migracije u opštini po godinama :

Godina	Živo rođeni			Umrli			Vitalni indeks	Prirodni priraštaj	Doseljeni	Odseljeni
	Muški	Ženski	Svega	Muški	Ženski	Svega				
2016	250	246	496	263	235	498	1,00	-2	209	633
2017	264	219	483	241	241	482	1,00	1	151	638
2018	217	228	445	218	245	463	0,96	-18	200	780
2019	212	217	429	238	231	469	0,92	-40	193	714
2020	233	204	437	329	262	591	0,74	-154	134	485
2021 (I-XI)	167	162	329	258	231	489	0,67	-160	191	579
Ukupno (2017-2021)	1093	1030	2123	1284	1210	2494	0,88	-371	869	3196

Tabela br.1: Prirodno kretanje i unutrašnje migracije stanovništva

U odnosu na starosnu strukturu stanovništva Crne Gore, starosna struktura stanovništva Opštine ima neznatna pozitivna odstupanja: +2,3; +3,6 i +5,9 procentnih poena po prikazanim starosnim grupama. Međutim, bez obzira na ovu činjenicu, stanovništvo Opštine spada u kategoriju starijeg stanovništva, što zahtijeva ozbiljan pristup ovom problemu, u smislu vođenja adekvatne populacione politike.

God. starosti	Broj stanovnika u Bijelom Polju	%	Broj stanovnika u Crnoj Gori	%
0-19	11920	28,6	163207	26,3
20-64	24592	59,0	343791	55,4
65 i više	5167	12,4	113562	18,3
Ukupno:	41679	100,0	620560	100,0

Tabela br. 2: Uporedni pregled starosne strukture stanovništva

U priliggore navedene konstatacije je i indeks starenja populacije, koji iznosi 61,0 ukazujući da se i u narednom periodu može očekivati nepovoljan trend, usljed negativnih promjena u broju populacije. Posmatrajući po polu, negativna komponentna starosne strukture je izraženija kod ženske populacije sa prosječnomstarošću 37,1 godinu, u odnosu na mušku populaciju, kod koje je prosjek 35,1 godinu. Starosna struktura je nepovoljnija u ruralim područjima, sa prosječnomstarošću 37,1 u odnosu na gradsko područje, gdje je prosjek 35,1 godinu starosti.

U strukturi stanovništva prema polu u opštini nešto veće učešće ima muška populacija, koja čini 51,7 % ukupne populacije starosti do 65 godina. Ovo je pozitivan pokazatelj, imajući u vidu da razlika nije značajna i da je struktura dosta ujednačena. Posmatrano po starosnim grupama najveća razlika je u populaciji preko 65 godina, i iznosi 18,8 strukturnih poena ili 46,3% više u korist ženske populacije.

	0-19	%	20-64	%	65 +	%
Muški	6148	51,5	127774	51,9	2090	40,6
Ženski	5786	48,5	11827	48,1	3054	59,4
Svega	11934	100,00	24601	100,0	5144	100,0

Tabela br.3: Polna i starosna struktura stanovništva

U obrazovnoj strukturi stanovništva, najveće učešće ima stanovništvo srednjeg obrazovanja (47,3 %) a zatim osnovnog (28,4 %). Stepen pismenosti, ako se i stanovništvo sa nepotpunom osnovnom školom računa kao pismeno, je 97 %, a stepen akademskog obrazovanja je 6,6%.

U odnosu na 2016. godinu kada je broj radno aktivnog stanovništva iznosio 12116 odnosno 27,4%, broj radno aktivnog stanovništva u 2021. godini povećan za 1856 ili 15,3%. Broj neaktivnog stanovništva u 2021. godini je 27707 što je, u odnosu na 2016. godinu kada je bio 32039, smanjenje za 4332 stanovnika ili 13,5%.

1.9. Podaci o postojećim privrednim i stambenim objektima, kao i o objektima infrastrukture

1.9.1. Postojeći privredni i stambeni objekti

U neposrednoj blizini planiranog projekta, nalaze se ugostiteljski objekat sa sjeverne strane i južno benzinska pumpa oko 90 metara udaljenosti, nakon kružnog toka. Stambeni objekti su sporadično prisutni, i uz svoje parcele imaju obradive površine (prema rijeci Lim).

Slika 4: Trenutno stanje predmetne lokacije

1.9.2. Elektroenergetska mreža

Za Opštinu Bijelo Polje glavno napajanje distributivnih energetske objekata realizuje se preko trafostanica Ribarevine 400/110 kv, snage 150 MVA i trafostanice 110/35 kv, snage 2x20 MVA. Glavno napajanje potrošača na teritoriji Opštine Bijelo Polje vrši se iz 5 pravaca, na vrlo kvalitetan i siguran način. Distributivne objekte čine DV sa 35 kv, 10 kv, niskonaponska mreža, trafostanice 35/10 kv i trafostanice 10/0,4 kv.

Elektrodistribucija Bijelo Polje za napajanje potrošača na teritoriji Opštine Bijelo Polje koristi i 212 TS 10/0,4 vlasništvo ED Bijelo Polje i 44 TS 10/0,4 kv, čiji su vlasnici treća lica i 1.500 kw 35 kv i 10 kv vodova i niskonaponske mreže. Bijelo Polje ima 5 DV 35 kv (Ribarevine – Medanovići 1, Ribarevine – Medanovići 2, Medanovići – Nedakusi, Medanovići – Čokrlije, Ribarevine – Šćepanica, Ribarevine – Nedakusi konstruisan na 110 kv a radi na 35 kv naponski nivo, 2D 110 KV: Mojkovac - Ribarevine i Berane-Ribarevine i 3DV 400 KV: Pljevlja-Ribarevine, Podgorica-Ribarevine i Kosovo-Ribarevine). Maksimalna intalisana snaga na izvoru je 40 MVA. Maksimalna intalisana snaga distributivnih trafostanica 35/10 kv iznosi 33 MVA. Maksimalno opterećenje kada je najveća potrošnja u zimskim mjesecima ne prelazi 23 MW. Preuzeta energija odnosno godišnja potrošnja iznosi oko 99.588.754 kwh. Instalirana snaga trafostanica značajno prevazilazi njihovo maksimalno opterećenje.

Elektrodistribucija Bijelo Polje električnom energijom napaja 20,716 potrošača, svrstanih u sljedeće kategorije:

- veliki potrošači-kategorije 10 kv, odnosno veće fabrike, učestvuju sa oko 9,3 % ukupne potrošnje;
- manji potrošači-kategorije 0,4 kv I stepen odnosno manje fabrike, škole, farme, gateri itd. učestvuju sa oko 5 % ukupne potrošnje;
- kategorije 0,4 kv II stepen, odnosno prodavnice, manji poslovni objekti, lokali, javne rasvjete itd.) učestvuju sa oko 16,7 % ukupne potrošnje i -kategorije domaćinstva (18.550 mjernih mjesta) učestvuju sa 69,0 % ukupne potrošnje.

1.9.3. Saobraćajna infrastruktura

Saobraćajna povezanost predmetne lokacije je dobra, obzirom da se nalazi pored magistralnog putnog pravca E763, koji povezuje Bijelo Polje sa gradovima na sjeveru i na jugu.. Objekat je planiran na lokaciji koja predstavlja raskrsnicu magistralnih puteva (kružni tok), gdje se E 763 pruža u pravcu sjevera prema centru grada i predmetna lokacija dođe sa istočne strane, a od kružnog toka se E65 dijeli u dva pravca: jug (Podgorica) i jugoistok (Berane). Putni pravac je asfaltiran.

1.9.4. Telekomunikacione instalacije

Na predmetnom području zastupljena sva tri mobilna operatora. Od dostupnih operatora koji obezbjeđuju pristup internetu poznati su: Crnogorski Telekom, M:tel, Telenor, SBS NET Montenegro i WiMAX Montenegro. Što se tiče usluga prenosa i distribucije audio vizuelnih medijskih sadržaja (izuzima zemaljsku radiodifuziju koja se ne naplaćuje) dostupni su sledeći operatori: Crnogorski Telekom, M:tel, Telemach i Radio-difuzni centar

1.9.5. Vodovodna i kanalizaciona mreža

Od Bistrice pa do Bijelog Polja postoje dva cjevovoda: $\phi 300$ stariji cjevovod i $\phi 500$ noviji cjevovod.

Cjevovod $\phi 500$ ima kapacitet od 420 l/s.

Cjevovod $\phi 500$ ima dovoljan kapacitet i koji ni približno nije amortizovan. Provjerom je utvrđeno da se prekidna komora na $\phi 500$ (R. Rijeka) nalazi na koti 682. Djelovi konzuma, na primjer u industriskoj zoni, nalaze se oko kote 550. Prekidna komora na $\phi 300$ (stari dovod) nalazi se na koti 667.

Potrebno je preduzeti dodatne radove kako bi se otklonili nedostaci na sadašnjoj kaptaži i kako bi se kaptirale i one količine vode koje se sadašnjom kaptažom ne kontrolišu.

Dva bitna faktora, koje utiču na hidrotehničku infrastrukturu, nisu se bitno promijenili ovim planom u odnosu na ranije planiranu mrežu: nije znatno povećana teritorija i ne osjećaju se bitne promene u broju potrošača.

Za specifičnu potrošnju, kao maksimalnu dnevnu, kako je bilo predviđeno u GUP-u potrebna količina vode iznosi:

$$Q_{\max} = 30.000 \times 500 / 86.400 = 173 \text{ l/s}$$

Usvojeno..... $Q = 200 \text{ l/s}$

Kanalizacija u Bijelom Polju zasnovana je na separacionom sistemu. Danas Bijelo Polje sa prigradskim naseljima (Nedakusi, Resnik) ima 20.000 stanovnika. Prema aktuelnoj dokumentaciji ukupna dužina kanalizacije u Bijelom Polju iznosi oko 8km. Broj stanovnika koji su priključeni na kanalizaciju iznosi manje od 3.500 stanovnika, što je manje od 20%. Broj priključenih stanovnika na kanalizaciju u gradu je 15-20%, a na teritoriji opštine (računato na sve stanovnike) 7%.

2. OPIS PROJEKTA

2.1. Opis fizičkih karakteristika cijelog projekta, i gdje je potrebno, neophodne radove uklanjanja i uslove korišćenja zemljišta u fazi izvođenja i fazi funkcionisanja projekta, uključujući: prateću infrastrukturu, organizaciju proizvodnje, organizaciju transporta, broj i strukturu zaposlenih.

U listu nepokretnosti 398 – izvod KO Ravna Rijeka katastarska parcela 282/3 ukupne površine 350m² evidentirana je kao pašnjak 5. Klase.

Objekat je u funkciji poslovanja-samouslužna autoperionica prizemne spratnosti P+0.

Samouslužna autoperionica sastoji se od tehničke prostorije i tri box-a za pranje automobila.

Svi koeficijenti dati urbanističko tehničkim uslovima, računati su u odnosu na površinu dijelova katastarskih parcela br. 282/3, 282/5, 285/6 (1.300,00m²).

Bruto površina projektovanog objekta u osnovi PRIZEMLJA iznosi P=96,25m²

Za obračun indeksa zauzetosti računata je osnova prizemlja, što čini indeks zauzetosti od 0.07 što je manje od dozvoljenog indeksa zauzetosti od 0.4.

Objekat je prizemne spratnosti P+0, ukupna bruto građevinska površina projektovanog objekta je 96.25 m², što čini indeks izgrađenosti od 0,07 što je manje od dozvoljenog indeksa izgrađenosti od 2.0.

Neto površina projektovanog objekta P+0 iznosi P=85.77 m².

Zadate građevinske linije koje su date urbanističko tehničkim uslovima su ispoštovane tako da je objekat lociran unutar ili do zadatih građevinskih linija.

Ukupna visina projektovanog objekta od kote konačno zaravnatog terena do najvisočije tačke objekta je 5,60m.

Parkiranje vozila predviđeno je u okviru vlasništva predmetne parcele, i planirana su 3 parking mjesta.

U smislu oblikovanja objekat je projektovan kao jedna konstruktivna cjelina koja svojom formom i funkcionalnošću daju specifičnu kompoziciju i funkcionalno rješenje samog objekta, a samim tim i naglašava arhitektonsko rješenje samog objekta.

Objekat teži da ne optereti ,ali svakako da do kraja definiše prostor, na način na koji prethodno izgrađena struktura u okruženju to zahtijeva.

Objekat je projektovan da zadovolji sve potrebe poslovnog objekta-samouslužne autoperionice kao i arhitektonsko oblikovanje, prostornu organizaciju kao i samo vizuelnu definiciju objekta.

Prilaz predmetnoj parceli i objektu je sa zapadne strane.

Sami naziv projekta označava samo usluživanje, što podrazumijeva da zaposlenih gotovo i nema. Međutim, kako bi bez smetnji funkcionisao projekat, potrebno je isti redovno održavati i nadgledati. Za to je u suštini potrebna jedna osoba, odnosno radnik i eventualno angažovanje majstora za moguće popravke za funkcionisanje projekta.

2.2. Opis prethodnih/pripremnih radova za izvođenje projekta (površina potrebnog zemljišta; tehnologija građenja; organizacija unutrašnjeg transporta; primjena mehanizacije, opreme i sredstava; dinamika realizacije pojedinih faza; korišćenje vode, energije, sirovina; stvaranje otpada; emisije opasnih, štetnih, otrovnih ili neprijatnih mirisa u vazduh; povećanje buke, vibracija)

Pripremi radovi za izgradnju objekta obuhvataju geodetsko obilježavanje položaja objekta na lokaciji, i sve neophodne iskope koji su malog obima. Prije početka radova na izvođenju projekta, gradilište mora biti obezbjeđeno od neovlaštenog pristupa, osim licima angažovanim na izvođenju radova. Zemljani radovi obuhvataju kopanje temelja za objekat i kopanje kanala za drenažu i postavljanje instalacija i slično.

Svi građevinski radovi moraju se izvesti prema planovima, tehničkom opisu, predmjeru i predračunu radova, važećim tehničkim propisima i standardima, kao i uputstvu nadzornog organa, uz punu kontrolu.

Na gradilište će se dopreмати građevinski materijal u skladu sa programom njegove isporuke u tačno određenim rokovima i količinama i to: armatura, građa (rezana, daske, fosne), beton i dr.

U okviru lokacije do završetka izgradnje objekta obezbijeden je privremeni prostor površine za istovar građevinskog materijala i opreme.

Dopremu građevinskog materijala treba obavljati tako da se time dodatno ne zagađuje životna sredina, a rasuti materijal treba dovoziti u pokrivenim kamionima. Građevinski radovi obavljaju se tako da se njihovim izvođenjem ne zagađuje životna sredina.

Korišćenje prilazne saobraćajnice izvođač radova treba da obavlja na način, tako da ne ometa odvijanje normalnog saobraćaja. Brzina saobraćaja prema gradilištu mora se ograničiti na 10 km/h, odnosno neophodno je postaviti saobraćajni znak za ograničenje brzine na ulaz u gradilište.

Pri obavljanju transporta na gradilištu ne smije biti ugrožena bezbjednost radnika koji opslužuju uređaj ili rade u blizini njegovog manevarskog prostora.

Za izgradnju objekta, u određenim vremenskim intervalima biće angažovan manji broj radnika različitih profila.

Takođe, za izgradnju objekta u određenim vremenskim intervalima biće angažovana i građevinska mehanizacija koju u osnovi sačinjavaju: rovokopač, utovarivač, kamion, automikser, pumpa za beton, kranska dizalica, kao i sitne mašine i uređaji.

Za sva korišćena sredstva rada potrebno je pribaviti odgovarajuću dokumentaciju o pri mjeni mjera i propisa iz zaštite na radu od ovlašćene institucije. Za rukovanje i održavanje navedenih sredstava rada može se povjeriti samo licu koje je stručno osposobljeno za takav rad i ispunjava određene uslove u smislu stručne, zdravstvene i druge podobnosti o čemu se mora voditi evidencija. Gradilište će biti snabdjeveno električnom energijom i vodom prema važećim propisima.

U fazi izgradnje objekta kao otpad javlja se materijal od iskopa i građevinski otpad.

Građevinski otpad će se se privremeno skladištiti na zemljištu gradilišta. Skladištiće se odvojeno po vrstama građevinskog otpada u skladu sa katalogom otpada i odvojeno od

drugog otpada, na način kojim se ne zagađuje životna sredina. Upravljanje građevinskim otpadom biće u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom (Sl. list Crne Gore 64/11 i 39/16).

2.3. Opis glavnih karakteristika funkcionisanja projekta postupaka proizvodnje (energetska potražnja i korišćenje energije, priroda i količine korišćenih materijala, prirodni resursi uključujući vodu, zemljište, tlo i biodiverzitet)

Glavna karakteristika funkcionisanja projekta predstavlja pružanje mogućnosti samostalnog pranja automobila. Za obavljanje ovih funkcija su potrebni određeni prirodni resursi, a najvažniji resurs u ovom projektu jeste voda. Voda je potrebna za samouslužno pranje automobila, te za svakodnevne potrebe uposlenika.

Za nesmetano funkcionisanje navedenih usluga, projekat će biti opskrbljen vodom, električnom energijom i telefonskom komunikacijom.

Za potrebe funkcionisanja projekta, važan resurs jeste i zemljište. Zemljište predstavlja ustvari lokaciju za izgradnju planiranog projekta. Površina parcele će biti iskorišćena za izgradnju objekta ,te za potrebe izgradnje parking prostora i prostora za cirkulaciju vozila(uređenjem okolnog terena), za nesmetano funkcionisanje projekta.

2.4. Detaljan opis projekta, planiranog proizvodnog procesa i tokova proizvodnje, počev od ulaznih sirovina do finalnog proizvoda

Objekat je prizemne spratnosti P+0, ukupna bruto građevinska površina projektovanog objekta je 96.25 m², što čini indeks izgrađenosti od 0,07 što je manje od dozvoljenog indeksa izgrađenosti od 2.0.

Neto površina projektovanog objekta P+0 iznosi P=85.77 m².

Zadate građevinske linije koje su date urbanističko tehničkim uslovima su ispoštovane tako da je objekat lociran unutar ili do zadatih građevinskih linija.

Ukupna visina projektovanog objekta od kote konačno zaravnatog terena do najvišojie tačke objekta je **5,60m**.

Parkiranje vozila predviđeno je u okviru vlasništva predmetne parcele, u sklopu autoparionice.

U smislu oblikovanja objekat je projektovan kao jedna konstruktivna cjelina koja svojom formom i funkcionalnošću daju specifičnu kompoziciju i funkcionalno rješenje samog objekta, a samim tim i naglašava arhitektonsko rješenje samog objekta.

Objekat teži da ne optereti, ali svakako da do kraja definiše prostor, na način na koji prethodno izgrađena struktura u okruženju to zahtijeva.

Objekat je projektovan da zadovolji sve potrebe ove vrste poslovanja, kao i arhitektonsko oblikovanje, prostornu organizaciju kao i samo vizuelnu definiciju objekta.

Prilaz predmetnoj parceli i objektu je sa zapadne strane.

Fasade su u oblikovanju i u materijalizaciji riješene tako da je vizuelno jasno definisana sama funkcija objekta koja je namijenjena samouslužnjp autoperionici.

2.4.1. Opis funkcionalnog rješenja

Funkcija planiranog objekta je uslužna djelatnosti.

Poslovanje u funkciji uslužne djelatnosti je objekat za samouslužno pranje auta.

U samouslužnoj auto-perionici vršiće se pranje automobila, kako unutrašnjosti tako i spoljašnjosti pranja istih.

Način funkcionisanja samouslužne auto-perionice, vršiće se u sklopu 3 programa:

1. program - pranje toplom omekšanom vodom i praškom (biorazgradiv preko 90% CE sertifikat);
2. program - voskiranje tečnim voskom i omekšanom vodom;
3. program - ispiranje osmoziranom vodom;

Vrijeme zadržavanja automobila na pranju određivaće isključivo sam korisnik (da li će se detaljno oprati vozilo, da li će se prati spoljašnjost vozila i koliko detaljno, da li će se prati unutrašnjost vozila, samo obaviti usisavanje, pranje motora, pranje patosnica i sl..).

U kišnim periodima korišćenje usluga samouslužne auto- perionici biće znatno manje I u periodima snježnih padavina također.

Samouslužna perionica, prilagodljiva je svim zahtjevima kupaca;

- display 7 X 10 cm velike osvetljenosti (sa 4 broja-broji sekunde);
- očitavanje prometa po radnom mjestu;
- pumpa CAT(Japan)model 350 za rad pod pritiskom, do 10l/min, do120 bar;
- motori po 2,2 KW sa malim brojem obrtaja radi veće trajnosti 950 obr/min ;
- pumpe za osmozu, omekšivač i svježu vodu GRUNFOS (Njemačka),
- elektronski plovci za rezervoare;
- samostojeći filter aktivnog uglja za dugotrajniji rad osmoze ;
- filter svježe vode na inox nosaču sa zamenljivim uložkom (50 mikrona) ;
- centrala za osmozu vode, elektronska kontrola/spot free ispiranje, 2x250 L/h(2x400);
- osmoza kod rada višak vode vraća u rezervoar omekšane vode (nema otpada);
- zaštićeni elektroormar sa svim elementima na jednom mestu;
- ormar i elektronika SCHNEID4R;
- schneider kompjutersko upravljanje sa ekranom osjetljivim na dodir za kontrolu rada;

- centralna mješalica praška /od nerđajućeg čelika/ sa Grundfos pumpom i digitalnom kontrolom;
- pištolji za pranje /sa diznama koje imaju keramički uložak/ i sa držačima od nerđajućeg čelika za svako radno mesto MOSMATIC Švajcarska;
- sistem autodiagnoze Touch panel; u slučaju kvara lokacija kvara je vidljiva na shemi uz dato objašnjenje , sigurnost uređaja rezervisana dodatnom memoriskom karticom;
- okretna rotaciona ruka /360° od inoxa, dužine 150 cm; Mosmatic (švajcarska)
- kišnica se sprovodi kroz konstrukciju;
- automatski sistem protiv zamrzavanja, temperatura je vidljiva na touch displayu, radi i kada nestane struje;

U narednoj tabeli je prikazan raspored tzv. prostorija projekta i površina

PRIZEMLJE					
RBR	NAZIV PROSTORIJE	POD	PLAFON	ZID	NETO/m ²
1	tehnička prostorija	/	/	/	11.52m ²
2	box 1	/	/	/	24.75m ²
3	box 2	/	/	/	24.75m ²
4	box 3	/	/	/	24.75m ²
NETO POVRŠINA PRIZEMLJA					85.77m²
BRUTO POVRŠINA PRIZEMLJA					96.25m²
BRUTO POVRŠINA OBJEKTA (P+0)					96.25m²

Tabela br.4: Tehničke prostorije planiranog projekta

Tehnološki proces autoperionice podrazumijeva sljedeće korake:

- parkiranje vozila u boks za pranje;
- - korištenje vode iz sistema javnog snabdijevanja preko vodenog pištolja i prskanje vozila
- - spiranje fizičkih nečistoća s mlazovima vode i slivanje na pod boksa, potom oticanje takve vode sa nečistoćama ka slivnoj rešetki i odlazak u kanalizacionu cijev ka separatoru;
- - sapunjanje deterdžentom vozila i dubinsko pranje nečistoća, sa istim odvođenjem ka separatoru,
- - završno ispiranje vozila, slivanje vode ka kanalizaciji.

Usisavanje nečistoća i prašine iz kola:

- parkiranje vozila na posebnom prostoru za usisavanje,
- pokretanje statičnog usisivača žetonom,
- process usisavanja usisivačkom surlom.

Tehnološki postupak za pranje vozila provodi se po postupku firme koju bira Investitor, koja je specijalizovana za samouslužne auto-praonice, sa namjerom da oprema bude prilagođena potrebama klijenata u pogledu zaštite životne sredine. Potpuno automatizovana samouslužna auto-perionica je osmišljena za dugotrajan neprekidan rad.

Proizvođač opreme treba da ima tehnologiju koja ne zahtijeva održavanje a jednostavna je za rukovanje.

Tehnički podaci opreme autoperionice

Uređaj kao i proces upravljanja i nadziranja vrši se centralno, preko upravljačkog ormara. Za optimalno i efikasno pranje i održavanje vozila, uređaj raspolaže programski upravljanim programima za pranje i održavanje.

Tehnički podaci uređaja za omekšivanje vode

Omekšivač vode (priprema meke vode) spriječava neželjeno taloženje (npr. taloženje kamenca) u sistemu postrojenja, u sistemu grijnih tijela i na površini vozila, koje se pere i održava. Kod pripreme meke vode, omekšivač vode radi na bazi razmijene jona.

Tehnički podaci uređaja za omekšavanje vode su:

- maksimalni protok/kapacitet 35 l/min,
- radni pritisak 3 – 6 bara
- potrošnja soli (po regeneraciji) 4,0 kg
- zapremina rezervoara za so 80 kg
- vrijeme regeneracije 60 min
- temperatura do max. 40 OC
- električni prključak 0,5 kW
- dimenzije DxŠxV 213 x 80 x 208 cm

Tehnički podaci za reverzibilnu osmozu

Osmoza je process izjednačavanja koncentracije između čiste vode i rastvora soli, koja je odvojena semipermeabilnom membranom. Taj proces se dešava bez spoljnih uticaja. U uređaju reverzne osmoze process je obrnut. Pod uticajem pritiska na rastvor soli, posredstvom semipermeabilne membrane, oslobađa se čista voda, pri čemu se povećava koncentracija rastvora soli. Koncentrovani rastvor je koncentrat, a čista voda je permeat.

U uređaju reverzne osmoze, voda prolazi kroz fini filter i preko ulaznog magnetnog ventila dolazi do pumpe. Pumpa ima ulogu povećanja pritiska vode do vrijednosti koja je neophodna za odvijanje postupka. Na kraju se u modulima odstranjuje so iz vode. Permeat (čista voda) prolazi kroz module, dok se zadržane soli odvede s koncentratom.

Pomoću ventila za zaustavljanje koncentrata i ventila za recirkulaciju koncentrata podešava se: radni pritisak i željena količina permeate. Količina permeate i koncentrata mogu da se očitaju na obja mjerača protoka.

Voda, koja se priprema u uređaju reverzne osmoze, odstranjuje sve naslage minerala (npr. soli) hemijskim putem. U program održavanja (njege) poliranjem koristi se demineralizovana osmozna voda.

U sistemu za pranje pod visokim pritiskom, pumpa obezbjeđuje odgovarajući radni pritisak. Svako mjesto za pranje opremljeno je ručnim pištoljem za prskanje i četkom za pjenu. Vrela voda, koja je neophodna za određene programe pranja i održavanja, priprema se u bojleru, koji se grije na naftu ili na gas.

Postrojenje za pranje je osmišljeno za dugotrajan potpuno automatizovan rad. Nije predviđeno da se postrojenje duže vrijeme drži van funkcije. Stavljanje van pogona za kratko vrijeme je predviđeno u sljedećim slučajevima:

1. Isključivanje u slučaju opasnosti pomoću NOT-AUS tastera, u upravljačkom ormanu;
2. U svrhu održavanja i remonta postrojenja može da se isključi na glavnom predkidaču u električnoj razvodnoj kutiji.
3. Ukoliko isključenje traje duže od 48 sati mora da bude propisno konzervirano.

2.4.2. Osnovni podaci o konstrukciji objekta

Konstrukcija samouslužne autoperionice sastoji se od čeličnih profila. Konstrukciju tehničke prostorije čine takođe čelični profili određenih dimenzija. Obloga tehničke prostorije napravljena je od PVC sendvič panela debljine 5 cm.

Objekat se temelji na temeljnim trakama napravljenim od vodootpornog AB.

Pod autoperionice izvodi se takođe od vodootpornog AB MB 35.

Ispod sloja vodootpornog betona izvodi se ploča od podložnog betona MB 10. Prije postavljanja podložne ploče izvodi se sloj šljunka debljine 15 cm, postavljenog preko sloja drobljenog kamena. U sloju podne AB ploče izvode se slivni kanali.

Materijalizacija zidova ispune u objektu je sledeća:

- Planirani predmetni objekat je predviđen da se radi od tvrdog materijala montažnog tipa.
- Predviđeno je uređenje predmetne lokacije (planirani objekat, kolski i pješački prilazi..)
- 3D vizuelizacija objekata je prilagodjena namjeni koja je u funkciji poslovanja.
- Da bi se postigla sama vizuelna umjetnost arhitektonskog oblikovanja i ukomponovala kompletna 3D vizuelizacija svi detalji na fasadi kao i materijali su projektovani da zadovolje sve standarde i normative za ovu vrstu objekata.

Osnovni projektovani krov je ravni krov u nagibu od 1,5%, pokrivanje je krovnim sendvič limom koji se postavlja na krovne nosače od čeličnih profila.

2.4.3. Karakteristike i svojstva materijala, instalacija i opreme

Način priključka na odvodnju oborinske i fekalne vode definisan je uslovima koji su propisani od strane javnog preduzeća.

Spoj na buduću vodovodnu mrežu definisan je uslovima koji su propisani od strane javnog preduzeća.

Priključak novih objekata na niskonaponsku mrežu potrebno je projektovati shodno uslovima tj. Tehničkim preporukama koje izdaje EPCG.

Prostor za odlaganje smeća riješen je neposredno uz pojedine ulaze, te je omogućen nesmetan pristup specijalnom vozilu Čistoće.

Takođe se povelu računa oko uređenja objekata koje je prilagođeno samoj funkciji objekata.

Vertikalni oluci su pravougaonog presjeka 14/14cm, izrađeni od pocinčanog lima d=0,55mm, kao i svi opšivi na objektu. Svi vertikalni oluci koji su projektovani na objektu su ugrađeni u termofasadu objekta kako ne bi remetili vizuelnu koncepciju objekta.

Slika 6: Planirani izgled objekta (3D prikaz)

2.4.4. Zelenilo i slobodna površina

Predviđeno je uređenje okoliša oko objekta u okviru parcele, ali na način da se uzme u obzir da je potrebno slobodno kretanje vozila. Uređenjem terena planirano je zauzimanje čitave površine za potrebe autoperionice. Za apsorpciju buke od saobraćaja potrebno je zasađiti biljke koje su sa gustim isprepletenim granama, prekrivenim gustim lišćem.

Žbunaste vrste koje se granaju od zemlje su odlične kao zvučna izolacija. U ovim zasadima treba kombinovati i listopadne i četinarske vrste biljaka. Vrste poput zimzelene lovor višnje ili crvenolisne fotinije su odličan izbor za formiranje žive ograde.

Slika 7: Planirani izgled objekta (3D prikaz)

2.5. Prikaz vrste i količine potrebne energije i energenata, vode, sirovina i drugog potrošnog materijala koji se koristi za potrebe tehnološkog procesa sa posebnim osvrtom na količine i karakteristike opasnih materija

2.5.1. Vodovod i kanalizacija

Vodovod

Sanitarni čvorovi planirani da se snadbiju vodom preko gradskog cjevovoda i distribucione vodovodne mreže samog planskog prostora u šahti na cjevovodu ACC $\varnothing 500\text{mm}$ gdje se nalazi i priključna linija od $\varnothing 50\text{mm}$. Za objekat je predviđen jedan mjerni uređaj-vodomjer $\varnothing 32\text{mm}(1\text{''})$ o potrošnji vode, sa mogućnošću daljinskog očitavanja – radio veza, smješten u već postojećem vodomjernom šahtu, pristupačan za očitavanje.

Shodno arhitektonskoj dispoziciji sanitarnih čvorova i svih drugih istočišta, planirana je određena šema vodovodnih instalacija. Za objekat se planira po jedna vodovodna vertikala hladne vode, koja će snabdijevati sva planirana istočišta.

Razvod po vertikali vrši se sa $\varnothing 25$, a razvod po sanitarnim čvorovima radi se sa $\varnothing 20$ i $\varnothing 25$

Kanalizacija

Za ovaj dio naselja ne postoji izgrađena fekalna kanalizaciona mreža, pa se za priključenje objekta planira biološki separator. Glavni odvodni kanal iz objekta ima prečnik $\varnothing 160\text{mm}$. Usvojeni nagib priključnog kanala je 2%.

Vertikale postaviti vidno pored zida, a potom ih opšiti drvetom na krajevima kanalizacionih vertikala predviđene su ventilacione glave Φ 110 mm.

Na svim izlascima kanalizacije iz objekta i na skretanjima kanalizacije predviđeni su revizioni šahtovi.

Završetak dovodne cijevi u revizioni šaht bit će razveden sa završnim koljenom.

Za prolaz cijevi kroz konstruktivne elemente ostaviti odgovarajuće otvore da ne bi došlo do naknadnog narezivanja drvene građe. Nakon izvršene montaže, potrebno je izvršiti ispitivanje na vododrživost prema

važecim propisima.

Cijevi u zemlji polagati na sloj pijeska debljine 10 cm zbog ravnomjernog slijeganja. Po završenoj montaži cijevi prekriti slojem pijeska od 10 cm da se izbjegnu mehanička oštećenja prilikom zatrpavanja rova.

Na sredini boksa nalaziće se rešetkasti taložnik, koliko ima i bokseva za pranje. Otpadna voda od pranja automobila prvo će ići u taložnike, koji su međusobno povezani sa jednim sabirnim kanalom za odvodnjavanje, pri čemu će betonska ploča biti nivelisana tako da će se voda iz taložnika nesmetano odvoditi ka sabirnom kanalu. Voda će se iz sabirnog kanala (tehnoški otpadna voda) odvoditi do separatora za ulja i masti, gdje će se i prečišćavati zajedno sa atmosferskim vodama.

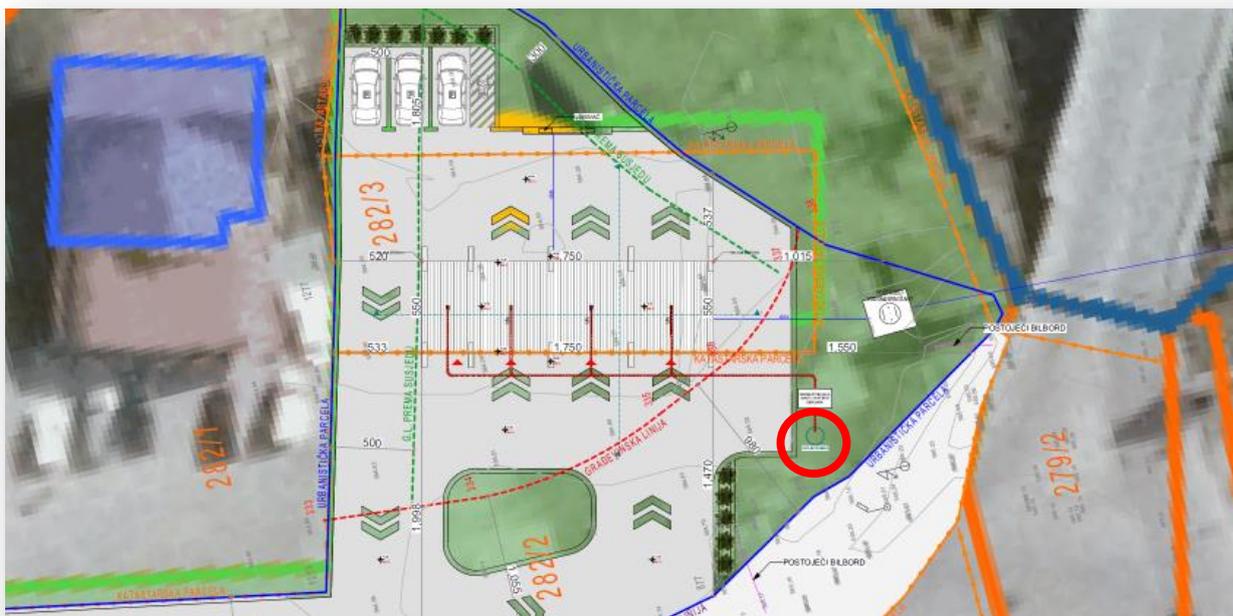
Predviđen je **hvatač masti NV7** koji se koristi na svim benzinskim pumpama, parkiralištima, auto perionicama, saobraćajnicama i u sličnim situacijama. Postavljanje separatora, čija se ugradnja planira u svemu prema uputstvima proizvođača za protok 25mg/lit, koji će biti u skladu sa „Pravilnikom o kvalitetu i sanitarno tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda u recipijent i javnu kanalizaciju, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda, minimalnom broju ispitivanja i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda" (Sl.list Crne Gore, br.45/08, 09/10 i 26/125, 2/12, 59/13).

Slika 8: Hvatač masti NV 7

Nosilac projekta je dužan posjedovati Ugovor o održavanju i čišćenju separatora sa ovlaštenim institucijama.

Prečišćene otpadne vode se dalje ulijevaju u upojni bunar, koji je za planirani projekat dimenzionisan kao 2x2x2,50. Radi se od betonskih prefabrikovanih elemenata dubine 3 metra. Dno je ispunjeno šljunkom. Sve betonske cijevi su prethodno izbušene kako bi se procjeđivanje bolje vršilo. Planirana pozicija upojnog bunara jeste u sjeverozapadnom dijelu katastarske parcele, po red magistralnom puta. Planirana pozicija je prikazana u nastavku,

Slika 9: Pozicija upojnog bunara na lokaciji

Atmosferska kanalizacija:

Oborinska kanalizacija sa krova sakuplja se u slivnike, a zatim odvodi u olučne cijevi koje se izlivaju na pločnik, a donja ivica izliva mora biti 10 cm iznad pločnika. Olučne cijevi koje su na fasadi ili u fasadnim žljebovima moraju biti udaljene od zida najmanje 2 cm.

Za hidrološke uslove ITP krive, prema podacima HMZ Crne Gore, trajanje mjerodavne kiše je 5 minuta, povratnog perioda 5 godina, a intenzitet iznosi 264 L/s/ha.

Na osnovu date površine krova određen je broj kišnih vertikala i njihov profil.

Olučne cijevi za atmosfersku kanalizaciju su plastične PVC DN125 mm. Olučne cijevi koje su na fasadi ili u fasadnim žljebovima moraju biti udaljene od zida najmanje 2 cm.

Dimenzionisanje kišnih stojnica:

Hidrološki uslovi: I – T – P krive, prema podacima HMZ Crne Gore

Trajanje: 5 minuta

Povratni period: 5 godina

$$q = F * I * O$$

Hidrološki uslovi: I – T – P krive , prema podacima HMZ Crne Gore

Trajanje: 15 minuta

Povratni period: 15 godina

$$I = 264 \text{ l/s / ha}$$

Oborinska voda s kosog krova tlocrtne površine 80m² ($\psi = 1,0$):

$$Q_{OB} = A \cdot I \cdot \psi / 10000 = 80 \cdot 264 / 10000 = \mathbf{2.11/s}$$

Tablice Kutera: punjenje 0,5 D; IR= 0,15; **DN 125**; v= 0,58 m/s; Q = **2.11 l/s**

$$Q = \mathbf{2.11 l/s} < Q = \mathbf{2.50 l/s}$$

Usvojeni promjer odvoda za atmosfersku kanalizaciju je **DN 110mm**, a broj kišnih vertikala je **2**.

2.5.2. Električne instalacije

Slobodnostojeći priključnomjerni ormar, **PMO-1**, predviđen je za ugradnju na betonskom postolju, na granici vlasništva, okrenut prema javnoj površini.

Na fasadni zid objekta postaviti glavni razvodni ormar, **GRO**. Glavni razvodni ormar je od poliestera, atestiran za zaštitu IP-55, klase izolacije II.

Od **PMO-1** do **GRO** vodi se kabal tip **XP00-A 4x35 mm²**.

Od **GRO** do **RO** vodi se kabal tip **N2XH-J 5x25 mm²**.

U tehničkoj sobi postavljen je razvodni ormar **RO**.

Ormar je izrađen od dva puta dekapiranog čeličnog lima, zaštićen antikoroziivnim i završnim premazom, izrađen je u stepenu zaštite IP55.

Sa ovog razvodnog ormara napajaju se komandni ormar tehnološke opreme proizvođača (**RO-op**), spoljašnje i unutrašnje osvetljenje autoperionice i priključnice u tehničkoj prostoriji.

U razvodnom ormaru RO postavljen je odgovarajući broj priključnih stezaljki, šine za fazne vodove, nulti i zaštitni vod, ZUDS 63/30 mA, trolpolni i jednopolni kontaktori nominalnih struja 10A, automatski osigurači sa krivama delovanja kratkospojne zaštite „C” i prekidnom moći 6kA, kao i set NVO 00 50 A osigurača (Npo-00-III) za napajanje opreme u RO-op, prema zahtjevima proizvođača.

Na vratima razvodnog ormara postavljena je ugradna sklopka 0-1, 63 A za isključenje instalacije u akcidentnim situacijama, grebenasti prekidači za izbor napajanja osvetljenja GS 10-90u i signalne sijalice.

Za instalaciju unutar objekta koriste se bezhalogeni teškogorivi kablovi tip N2XH.

Kablovi tip N2XH imaju sledeće osnovne podatke:

Provodnik: bakarni provodnik klase 1 ili 2 prema DIN VDE 0295

Izolacija: umreženi polietilen (XPE)

Jezgro: kod višezilnih kablova žile međusobno použene

Ispuna: materijal bez halogena, otporan na dejstvo plamena

Plašt: slabo-goriva bezhalogena mešavina na bazi poliolefina.

Standardna boja plašta: crna

Za trajno polaganje u suvim i vlažnim prostorijama preko, na, u i ispod maltera. U zemlju ili slobodno u vazduhu se polažu u cijevima. Namijenjeni su za objekte gdje boravi velik broj ljudi i/ili se nalaze vrijedna materijalna dobra, kao što su industrijska postrojenja, hoteli, aerodromi, robne kuće, bolnice, bioskopi i sl.

Ponašanje u uslovima požara:

- ne širi plamen, zadovoljava ispitivanje prema prema standardu IEC 332-3 i VDE 0472 dio 804, kat C

- ima malu gustinu dima, IEC 61034 i VDE 0472 dio 816,

- ne sadrži korozivne gasove, zadovoljava ispitivanja prema IEC 60754-2 i VDE 0472 dio 813.

Dozvoljena temperatura provodnika:

- u radu (pri stalnom opterećenju), najviša 90°C

- u kratkom spoju (najduže 5 s), najviša 250°C

- kratkotrajno preopterećenje u nužnom pogonu, do 230°C.

Dozvoljena temperatura okoline:

- pri polaganju i rukovanju, -5°C do +50°C

- **za trajno položene kablove, -30°C do +90°C**

Najmanji poluprečnik savijanja:

- za jednožilne kablove, 15D (D - prečnik kabla)

- za višežilne i mnogožilne kablove, 12D (D - prečnik kabla)

Materijal od koga je izrađen PMO-1 mora ispunjavati uslove standarda klase II po IEC 364-4-41, odnosno zadovoljavati propisana mehanička svojstva (čvrstoću) pri temperaturi od -20°C. Materijal mora biti nesagoriv (samogasiv) i otporan na UV zračenje, kao i na starenje usled vremenskih uslova. Konstrukcija kućišta ormara mora biti takva da prilikom njegove ugradnje ne dođe do deformacije kućišta koje bi otežalo ugradnju predviđene opreme. Kućište ormara mora nakon ugradnje zadovoljavati stepen mehaničke i zaštite od prodora vlage po standardu IEC 529, minimalno IP 55. Konstrukcija kućišta mora obezbijediti unutrašnje ambijentalne uslove u opsegu od -20°C do +60°C bez obzira na spoljašnje klimatske uslove, mjesto i način njegove ugradnje.

Vrata ormara treba da se zatvaraju u tri tačke, upotrebom brave sa okretnom ručicom i sa ugrađenim cilindričnim tipskim uloškom. Šarke vrata moraju biti od metala (toplo pocinčane), vijcima pričvršćene za osnovu i moraju biti izvedbe koja onemogućava skidanje vrata. Na

vratima ormara mora biti vidno istaknuta oznaka upozorenja o prisustvu napona, oznaka sistema napajanja i oznaka klase izolacije II (dvostruka izolacija).

Za ormar u ovom slučaju se koristi zaštitno izolovanje kao mjera zaštite od indirektnog dodira.

Polja u ormaru treba da su međusobno odvojena pregradama. Polja opremiti vratima i bravom sa ključem. Polje sabirnica mora biti opremljeno distributivnim bravama i okcima za mogućnost plombiranja.

Brojilo za mjerenje utroška električne energije smješteno je u PMO-1.

- **Priključak na elektrodistributivnu mrežu**

Spoljašnji priključak objekta na niskonaponsku mrežu nije predmet ove tehničke dokumentacije.

Priključno mjerni ormar, PMO-1 i priključak objekta izvesti u skladu sa Tehničkom preporukom TP-2, EPCG.

- **Električne instalacije opšte potrošnje**

Za potrebe opšte potrošnje, predviđen je odgovarajući broj priključnica.

Sve priključnice su sa zaštitnim kontaktom na koji je priključen zaštitni provodnik. Priključnice opšte namjene izvedene su u zaštiti IP54 i postavljene su na visini 1,2 m od kote gotovog poda. U prostoriji je postavljena jedna priključnica 24 V na visini 1,2 m od poda, u stepenu zaštite IP54.

Instalacija priključnica izvedena je provodnicima tip N2XH-J 5x2,5 mm² i N2XH-J 3x2,5mm².

Napajanje tehnoloških potrošača izvedeno je preko posebnog ormara proizvođača opreme (cirkulacione pumpe, boksovi, filteri, mjenjači novca). Provodnici se polažu u perforiranim nosačima kablova i HF fleksibilnim cijevima odgovarajućeg presjeka.

Komandni ormar sa opremom, RO-op, obezbjeđuje isporučilac opreme i on nije predmet ove tehničke dokumentacije.

Takođe, isporučilac opreme dostavlja i odgovarajuću tehničku dokumentaciju za ormar i obezbjeđuje da faktor snage, $\cos \phi$, prema zahtjevu CEDIS-a, bude 0,95.

Usisivači, kompresori za vodu i vazduh smješteni su van objekta i oni se napajaju sa GRO kablovima tip XP00 5x2,5 mm² i XP00 3x2,5 mm² uvučeni u HDPE cijevi crvene boje fi 32 mm.

- **Električne instalacije rasvjete**

Osvjetljenje obuhvata rasvjetu tehničke prostorije, pokrivenih i otvorenih boksova. Ovo osvjetljenje je izvedeno LED svjetiljkama 22 W i 45 W, zaptivenim, u stepenu zaštite IP65. Svjetiljke su Titan, proizvođača Buck, a mogu se ugraditi i svjetiljke sličnih karateristika. Za osvjetljenje otvorenih boksova predviđene su dekorativne zidne led svjetiljke 25 W, IP65, po izboru investitora.

Svetiljke u boksovima su montirane o čeličnu konstrukciju objekta, dok su svjetiljke u tehničkoj sobi montirane o plafon prostorije. Instalaciju izvesti iz RO provodnicima tipa N2XH-J 3x1,5 mm² položenim u perforirani nosačima kablova i čeličnoj konstrukciji objekta kroz HF fleksibilne cijevi odgovarajućeg presjeka.

Manipulisanje osvjetljenjem u boksovima vrši se preko tropoložajne grebenaste sklopke (R-O-A) smeštene u RO, sa mogućnošću izbora ručno ili automatski preko fotoreleja sa sondom postavljenom na konstrukciji objekta. Isključenje/uključenje osvjetljenja u tehničkoj prostoriji se vrši instalacionom sklopkom u stepenu zaštite IP44, koja je montirana na zid sa spoljne strane pored vrata, na visini 1,5 m od tla.

Pored opšte rasvjete predviđena je i nužna rasvjeta. Za ovakvu vrstu rasvjete predviđene su svjetiljke sa sopstvenim akumulatorom. U slučaju nestanka napona u glavnim energetskim ormarima ili pak TS, sopstvena automatika i niki-kadmijumske baterije svjetiljke obezbjeđuju paljenje i rad fluorescentnih cijevi i minimalnu osvjetljenost prostora.

Svjetiljke su 1x8W, stepena autonomije 1h, stepena zaštite IP40.

„Antipanic“ svjetiljke se napajaju sa posebnog strujnog kruga iz pripadajuće razvodne table i iste su zaštićene odgovarajućim zaštitnim prekidačem- osiguračem kojim se može vršiti provjera ispravnosti svjetiljki (isključivanjem prekidača).

Instalaciju protivpaničnog osvjetljenja izvesti provodnicima tipa N2XH-J 3x1,5 mm², položenim u HF crijevu odgovarajućeg presjeka.

2.6. Prikaz procjene vrste i količine: očekivanih otpadnih materija i emisija koje mogu izazvati zagađivanje vode, vazduha, tla i podzemnog sloja zemljišta, buku, vibracije, svjetlost, toplotu, zračenje (jonizujuća i nejonizujuća), proizvedenog otpada tokom izgradnje i funkcionisanja projekta

2.6.1. Emisije u vazduh

Emisije u vazduh se javljaju u obliku izduvnih gasova građevinske mehanizacije tokom izvođenja radova, u obliku mineralne prašine (PM10 čestice) i u obliku prašine.

Emisije u vazduh se javljaju i u toku funkcionisanja projekta i to u obliku produkata sagorijevanja goriva vozila koja se kreću po manipulativnim površinama, te u obliku čestica hlora i deterdženata koji se raspršuju tokom pranja automobila uz pojavu vjetra.

2.6.2. Ispuštanje u vodotoke

Doći će do stvaranja otpadnih voda prilikom pranja vozila. Za ovaj dio naselja ne postoji izgrađena kanalizaciona mreža pa se do realizacije iste planira izgradnja biološkog separatora. Glavni odvodni kanal iz objekta ima prečnik $\varnothing 160\text{mm}$. Prečišćene otpadne vode se ispuštaju u rijeku Lim koja je udaljena od projektne lokacije oko 50m u pravcu istoka.

2.6.3. Odlaganje na zemljište

Tokom izvođenja radova, doći će do stvaranja privremenog odlaganja iskopanog materijala i stvaranja građevinskog otpada. Čim se pojavi, i najmanji otpad na gradilištu odmah tovariti direktno na kamion i transportovati na deponiju smeća. Obavezuju investitor i izvođač radova da sav otpad na ekološki način, transportuju, ne ugrožavajući prirodni ambijent.

Ostatak otpada će se manuelno sakupljati, kako bi parcele bile slobodne za uređenje prostora i objekta.

Funkcionisanje objekta, nastaje komunalni otpad koji spada u kategoriju neopasnog otpad, koji se stvara prilikom čišćenja unutrašnjosti automobila.

2.6.4. Buka, vibracije i toplota

Buka

Buka koja će se javiti na gradilištu u toku izgradnje predmetnog objekta nastaje usljed rada mašina, transportnih sredstava i drugih alata, i ista je privremenog karaktera je sa malim vremenom trajanja a sa najvećim stepenom prisutnosti na samoj lokaciji objekta.

Sa druge strane ni oprema koja će se koristiti za automatsko pranje motornih vozila, ne emituje buku veću od dozvoljene.

Može se reći da lokacija planiranog projekta pripada **zoni pod jakim uticajem buke koja potiče od saobraćaja (akustička zona)**.

Zone pod jakim uticajem buke koja potiče od saobraćaja obuhvataju površine pod saobraćajnom infrastrukturom, objekte i koridore infrastrukture drumskog, željezničkog i vazdušnog saobraćaja, uključujući i zaštitne pojaseve, odnosno zaštitne zone duž infrastrukturnih trasa, odnosno oko infrastrukturnih objekata.

Granične vrijednosti buke	Nivo buke u decibelima (dB)
Dnevna buka – od 7 do 19 časova	60
Večernja buka – od 19 do 23 časova	60
Noćna buka – 23 do 7 časova	55

Tabela br. 5: Granične vrijednosti

U akustičkim zonama je zabranjeno prouzrokovati buku iznad propisanih graničnih vrijednosti.

Upotreba elektroakustičkih i akustičkih uređaja na otvorenom i iz ugostiteljskih objekata dozvoljena je: u periodu od 01. maja do 15. septembra, u vremenu od 09.00 do 01.00 časa, odnosno od 09.00 do 24.00 časa, ako se objekat nalazi u stambenoj zgradi, a u ostalom periodu godine u vremenu od 09.00 do 23.00 časova, pod uslovom da ne prelazi propisane granične vrijednosti nivoa buke u određenoj akustičnoj zoni.

Nivo buke prilikom upotrebe zvučne opreme za potrebe javnih okupljanja na otvorenom, ne smije predi 110 dB, pri čemu maksimalni nivo buke ne smije predi 120 dB mjereno na udaljenosti 4m od izvora buke.

Izuzetno, bez obzira na akustičku zonu i odgovarajuću graničnu vrijednost, buka koja potiče od građevinskih radova na otvorenom prostoru za čije je izvođenje izdata dozvola nadležnog organa, može prekoračiti propisanu graničnu vrijednost za 5dB, u vremenu u kojem se u skladu sa zakonom mogu izvoditi građevinski radovi.

Preporučujemo da, se u procesu izgradnje projekta, koristi oprema koja će zadovoljiti nivoe zvučne snage, a shodno Direktivi o emitovanju buke u životnu sredinu putem opreme koja se koristi na otvorenom prostoru (ED 2000/14EC).

Intenzitet buke takođe zavisi od vrste i mašina i prevoznih sredstava koje će biti angažovane na izgradnji objekta.

Vrijednosti zvučne snage izvora (L_w), za osnovne građevinske mašine koje će biti angažovane na izgradnji objekta prikazane su u tabeli .

Vrsta opreme	L_w dB(A)
Bager	100
Utovarivac	95
Kamion	95
Mikser	95
Pumpa za beton	85
Vibrator za beton	85
Valjak	90

Tabela br. 6: Vrijednosti zvučne snage izvora (L_w) za osnovne građevinske mašine koje će biti angažovane na izgradnji objekata

Najbitnije vibracije potiču od kretanja teških motornih vozila i građevinskih mašina i od rada građevinskih mašina. Teška motorna vozila se po pravilu kreću magistralnim putem. U ostalim dijelovima, teška motorna vozila se kreću najčešće zbog dopremanja građevinskog materijala i odvoženja iskopane zemlje i šuta.

U tabeli su date udaljenosti na kojoj se vibracije mogu registrovati na osnovu određene vrste građevinske aktivnosti. Vrijednosti su zasnovane na terenskim mjerenjima i informacijama iz literature, a preuzete su iz Izvještaja o strateškoj procjeni uticaja, koja je rađena za Državni prostorni plan.

Građevinske aktivnosti	Razdaljine na kojima vibracije mogu biti registrovane (m)
Iskopavanje	10 - 15

Kompaktiranje	10 - 15
Teška vozila	5 - 10

Tabela br.7. Razdaljine na kojima mogu biti registrovane vibracije od strane građevinske mehanizacije

S obzirom, na vrstu djelatnosti, radne procese i opremu koja će se koristiti u predmetnom projektu, neće biti emitovanja zračenja (jonizujuća i nejonizujuća) prema okruženju.

2.6.5. Sanitarno-fekalne otpadne vode

Procesne vode, iz objekta koje nastaju od pranja motornih vozila, mrežom tehnološke kanalizacije odvođe do separatora deterdženta, ulja i lakih tečnosti, a poslije prečišćavanja se vodi u upojni bunar. Količina procesnih voda zavisi takođe od broja korisnika usluga.

Atmosferske vode, sa parkinga i manipulativnih površina koje pored čvrstih čestica sa platoa mogu biti opterećene uljima i gorivima, prolaze kroz separator sa taložnikom u kome se vrši prečišćavanje voda od mogućeg prisustva čvrstih čestica i lakih tečnosti (gorivo i ulje) i dalje u upojni bunar, dok se atmosferske vode sa krova objekta direktno atmosferskom kanalizacijom odvođe u upojni bunar, jer nijesu opterećene nečistoćama. Količina atmosferskih voda zavisi od količine padavina.

2.7. Prikaz tehnologije tretiranja (prerada, reciklaža, odlaganje i sl.) svih vrsta otpadnih materijala

Tretiranje otpadnih voda

Tokom pranja automobila, a kao posljedica nečistoća na istim, na predmetnoj lokaciji javljaće se sljedeće supstance: naftni derivati, benzin, sredstva za podmazivanje, deterdženti. O količinama naftnih derivata, količinama benzina, količinama sredstava za podmazivanje (količinama motornih i hidrouličnih ulja), ne možemo sa preciznošću govoriti, jer njihovo prisustvo zavisi od više faktora: količine nečistoća na vozilima, starosti vozila, stepenu održavanja vozila od strane korisnika, načinu pranja, vremenskom trajanju pranja, pranju motora, vrstama usluga, i dr.

Na sredini svakog boksa za pranje automobila nalaziće se rešetkasti taložnik. Otpadna voda od pranja automobila prvo će ići u taložnike, koji su međusobno povezani sa jednim sabirnim kanalom za odvodnjavanje, pri čemu će betonska ploča biti nivelisana tako da će se voda iz taložnika nesmetano odvoditi ka sabirnom kanalu.

Voda će se iz sabirnog kanala (tehnološki otpadna voda) odvoditi do separatora za ulja i masti, gdje će se i prečišćavati zajedno sa atmosferskim vodama. Tako, prečišćene tehnološki otpadne vode i prečišćene atmosferske vode, odvođiće se u upojni bunar.

Predviđen je hvatač ulja koji se koristi na svim benzinskim pumpama, parkiralištima, auto perionicama, saobraćajnicama i u sličnim situacijama. Na parceli je predviđen jedan ukopani ležeći separator sa by-passom, čija se ugradnja planira u svemu prema uputstvima proizvođača z za protok 2 l/s.

Tretiranje čvrstog otpada i ostali tečni otpad

Čvrsti komunalni otpad će se stvarati od strane korisnika usluga (otpad iz automobila: ambalažni otpad, limenke, staklo I sl.). Otpad koji nastaje od korisnika usluga se sakuplja u kante (pored svakog boksa postoji kanta za otpatke, I pored mašine za usisavanje također se nalazi kanta za otpatke). Sav navedeni otpad se zatim prenosi u kontejnere, koji se nalaze u sklopu parcele, te se odvozi od strane nadležnog javnog komunalnog preduzeća.

Tečni otpad se može svrstati u dvije kategorije tečnog otpada, prema klasifikaciji otpada, I to:

07 06 Otpad od proizvodnje, pripreme, snabdijevanja i upotrebe masti, sapuna, deterdženata, dezinfekcijskih i kozmetičkih sredstava (07 Otpad iz organskih hemijskih procesa)

20 01 29*deterdžent koji sadrži opasne supstance, (M)

20 01 30 deterdžent drugačiji od 20 01 29* (20 Komunalni otpad (kućni otpad i slični komercijalni i industrijski otpad), uključujući odvojeno sakupljene frakcije).

3. IZVJEŠTAJ O POSTOJEĆEM STANJU SEGMENTA ŽIVOTNE SREDINE

Šire područje predmetne lokacije se koristi za poslovanje, stanovanje i poljoprivredu. U blizini predmetne lokacije su prvenstveno zastupljeni poslovni objekti (ugostiteljski objekat, benzinska pumpa i dr.).

Planiranim projektom promjena se ogleda u povećanju broja ljudi na lokaciji, odnosno veću cirkulaciju ljudi i vozila. Promjena neće uticati na demografsku sliku područja.

Magistralni put se nalazi uz samu parcelu, odnosno sa zapadne, i jugoistočne strane.

Osnovni elementi životne sredine ovog prostora u određenoj mjeri su i dalje očuvani, jer nije zastupljena intenzivna izgradnja objekata u ovom području.

Što se tiče buke, lokacija predmetnog projekta je izložena većem intenzitetu buke, obzirom da je magistralni put u blizini. Pojačan intenzitet buke je u jutarnjim satima i poslijepodnevnim, zbog početka i kraja radnog vremena i rada školskih ustanova.

Na bazi navedenog može se konstatovati da je postojeće stanje osnovnih segmenata životne sredine na posmatranom prostoru djelimično zadovoljavajuće.

Shodno namjeni objekta, ne postoje faktori koji bi kumulativno sa iznesenim uticajima imali veće negativne posljedice po životnu sredinu na ovoj lokaciji ili u njenoj blizini.

4. OPIS MOGUĆIH ALTERNATIVA

Opredjeljenje za djelatnost koja se prezentira ovim Elaboratom, proizašla je iz činjenice, da Nosilac projekta, posjeduje određeni kapital koji je želio da investira u djelatnost pružanja usluga pranja automobila.

Investitor (nosilac projekta) je pažljivo birao lokaciju. Nalazi se u naselju, gdje ne postoji poslovni objekat sa istim ili sličnim uslugama. Područje je frekventno. Lokacija je lahko dostupna lokalnom stanovništvu, pa i korisnicima uluge iz drugih dijelova opštine.

Izbor opreme i tehnologije rada, je prije svega uslovljena novim trendovima u ovoj oblasti. Predmetna oprema je savremena u pogledu tehnološkog postupka i ista se obezbjeđuje od renomiranih proizvođača.

Broj	Aspekti	Razmatrana alternativa sa obrazloženjem glavnih razloga za izbor određenog rješenja i uticaja na životnu sredinu
1	Lokacija	<i>Nije razmatrana alternativa. Predmetna parcela je u vlasništvu nosioca projekta i lokacija je adekvatna za ovu vrstu usluge, postoji potražnja</i>
2	Uticaj na segmente životne sredine i zdravlje ljudi	<i>Alternativno rješenje može biti drugačiji pristup izradi projekta uz korištenje drugih vrsta materijala ili iznalaženje rješenja drugačijeg oblika montažnog objekta</i>
3	Proizvodni process ili tehnologija	<i>Nije razmatrana alternative. Nema značajnih razlika u uticaju na životnu sredinu, u odnosu na izabrano rješenje</i>
4	Metode rada u toku izvođenja i funkcionisanja projekta	<i>Nije razmatrana alternative. Nema značajnih razlika u uticaju na životnu sredinu, u odnosu na izabrano rješenje</i>
5	Planovi lokacija i nacrti projekta	<i>Nije razmatrana alternative. Nema značajnih razlika u uticaju na životnu sredinu, u odnosu na izabrano rješenje</i>
6	Vrsta i izbor materijala za izvođenje projekta	<i>Vrsta materijala se može i promijeniti, ukoliko se pokaže dostupnost kvalitetnije i isplativije varijante u periodu prije početka radova.</i>
7	Vremenski raspored za izvođenje i prestanak funkcionisanja projekta	<i>Nije razmatrana alternative. Nema značajnih razlika u uticaju na životnu sredinu, u odnosu na izabrano rješenje.</i>

8	Datum početka i završetka izvođenja	Početak izvođenja radova za izgradnju autoperionice je planiran krajem 2023.godine, i izvođenje radova će trajati maksimalno 24 mjeseca (kraj 2025.godine), zavisno od uslova rada
9	Veličina lokacije ili objekta	<i>Nije razmatrana alternative. Lokacija je u vlasništvu nosioca projekta. U ovoj fazi izrade, neće se uzeti u obzir smanjenje ili povećanje objekta.</i>
10	Obim proizvodnje	<i>Obim proizvodnje, odnosno u ovom slučaju obim usluga zavisi od potražnje korisnika usluga. Ne može se sa preciznošću reći koji broj korisnika će ostariti korištenje usluga samouslužno pranje automobila. Obim pružanja usluga u ovoj fazi ostaje kako je planirano, ali se ostavlja mogućnost razmatranja o povećanju ili smanjenju ukoliko se pokaže potreba (potražnja) za jednim ili drugim</i>
11	Kontrola zagađenja	<i>Nije razmatrana alternative. Nema značajnih razlika u uticaju na životnu sredinu, u odnosu na izabrano rješenje</i>
12	Uređenje odlaganja otpada uključujući reciklažu, ponovno korištenje i konačno odlaganje	<i>Nije razmatrana alternative. Nema značajnih razlika u uticaju na životnu sredinu, u odnosu na izabrano rješenje</i>
13	Uređenje pristupa i saobraćajnih puteva	<i>Nije razmatrana alternative. Nema značajnih razlika u uticaju na životnu sredinu, u odnosu na izabrano rješenje</i>
14	Odgovornost i procedura za upravljanje životnom sredinom	<i>Nije razmatrana alternative. Nema značajnih razlika u uticaju na životnu sredinu, u odnosu na izabrano rješenje</i>
15	Obuke	<i>Nije razmatrana alternative. Nema značajnih razlika u uticaju na životnu sredinu, u odnosu na izabrano rješenje</i>
16	Monitoring	<i>Nije razmatrana alternative. Nema značajnih razlika u uticaju na životnu sredinu, u odnosu na izabrano rješenje</i>
17	Planovi za vanredne prilike	<i>Nije razmatrana alternative. Nema značajnih razlika u uticaju na životnu sredinu, u odnosu na izabrano rješenje</i>

18	Uklanjanje projekta i dovođenje lokacije u prvobitno stanje (za privremene objekte)	<i>Projekat je djelimično planiran kao montažni objekat. Moguće je uklanjanje montažnog objekta ukoliko dođe do prestanka rada autoperionice.</i>
-----------	---	---

Tabela br.8: Razmatrane alternative po segmentima

5. OPIS SEGMENTA ŽIVOTNE SREDINE

Za analizu segmenata životne sredine za koje postoji mogućnost da budu značajno izloženi riziku usljed realizacije projekta, su korišćeni raspoloživi podaci o postojećem stanju životne sredine na lokaciji i u širem okruženju lokacije, opština Bijelo Polje.

Stanovništvo (naseljenost i koncentracija)

Na širem području posmatrane lokacije su djelimično izgrađene površine, područje je još uvijek orijentisano na uzgoj voća i povrća u sklopu privatnih parcela, a od privrednih objekata izdvajaju se ugostiteljski objekat i benzinska pumpa. Najveći dio prostora je orijentisan kao tranzitni.

Prema posljednjem zvaničnom popisu stanovništva (2011.godina), broj stanovnika na području opštine Bijelo Polje iznosi 46.051.

Stanovništvo, odnosno njegov broj i struktura, predstavlja najznačajniji factor društvenog razvoja na svim nivoima. Nepovoljne demografske procese, koji se ogledaju u migraciji iz ruralnih ka urbanim sredinama i pražnjenju nedovoljno razvijenih područja, što potkrepljuju i podaci iz popisa stanovništva 2003. i 2011. godine, uslovljava je nedovoljna valorizacija značajnih prirodnih, privrednih i humanih potencijala opština Sjevernog regiona pa i Bijelog Polja. Naime, broj stanovnika u opštini je konstantno rastao do 1981. godine, da bi nakon toga uslijedio pad.

Daje se prikaz broja stanovnika u opštini Bijelo Polje po godinama u period 2011 – 2021. god:

Grafikon .2: Procjena broja stanovnika opštine Bijelo Polje

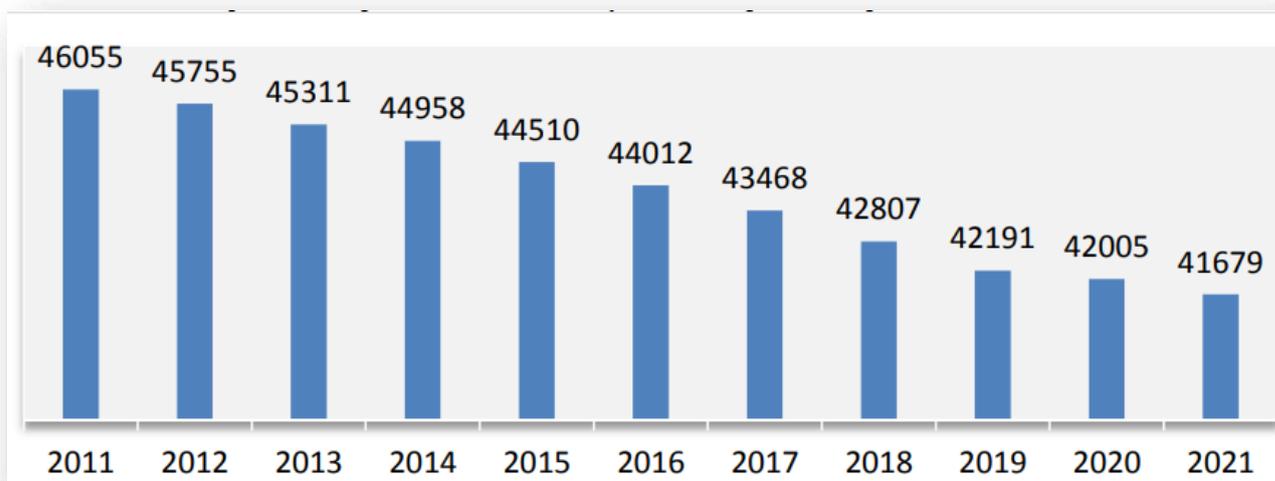

Tabela br.9: Prirodno kretanje i unutrašnje migracije stanovništva

Godina	Živo rođeni			Umrli			Vitalni indeks	Prirodni priraštaj	Doseljeni	Odseljeni
	Muški	Ženski	Svega	Muški	Ženski	Svega				
2016	250	246	496	263	235	498	1,00	-2	209	633
2017	264	219	483	241	241	482	1,00	1	151	638
2018	217	228	445	218	245	463	0,96	-18	200	780
2019	212	217	429	238	231	469	0,92	-40	193	714
2020	233	204	437	329	262	591	0,74	-154	134	485
2021 (I-XI)	167	162	329	258	231	489	0,67	-160	191	579
Ukupno (2017-2021)	1093	1030	2123	1284	1210	2494	0,88	-371	869	3196

Tabela br.10: Broj živorođenih i broj umrlih

U odnosu na starosnu strukturu stanovništva Crne Gore, starosna struktura stanovništva Opštine ima neznatna pozitivna odstupanja: +2,3; +3,6 i +5,9 procentnih poena po prikazanim starosnim grupama. Međutim, bez obzira na ovu činjenicu, stanovništvo Opštine spada u kategoriju starijeg stanovništva, što zahtijeva ozbiljan pristup ovom problemu, u smislu vođenja adekvatne populacione politike.

U strukturi stanovništva prema polu u opštini nešto veće učešće ima muška populacija, koja čini 51,7 % ukupne populacije starosti do 65 godina. Ovo je pozitivan pokazatelj, imajući u vidu da razlika nije značajna i da je struktura dosta ujednačena.

Posmatrano po starosnim grupama najveća razlika je u populaciji preko 65 godina, i iznosi 18,8 strukturnih poena ili 46,3% više u korist ženske populacije.

U obrazovnoj strukturi stanovništva, najveće učešće ima stanovništvo srednjeg obrazovanja (47,3 %) a zatim osnovnog (28,4 %). Stepenn pismenosti, ako se i stanovništvo sa nepotpunom osnovnom školom računa kao pismeno, je 97 %, a stepenn akademskog obrazovanja je 6,6%.

Zdravlje ljudi

Crnogorski zdravstveni sistem je, po većini parametara koji ga karakterišu, relativno mali sistem i kao takav pogodan je za uvođenje i primjenu novih znanja i iskustava te relativno brzu transformaciju u jedan moderan, kvalitetan i efikasan sistem sposoban da u potpunosti zadovolji potrebe krajnjih korisnika svojih usluga.

Naime, mrežu javnih zdravstvenih ustanova Crne Gore čini 18 domova zdravlja i 3 zdravstvene stanice, 7 opštih bolnica, 3 specijalne bolnice, Klinički centar Crne Gore, Institut za javno zdravlje i Apotekarska ustanova Crne Gore.

Mrežu bolničkih kapaciteta javnih zdravstvenih ustanova u Crnoj Gori čine stacionari pri domovima zdravlja, opšte bolnice, specijalne bolnice i Klinički centar. Mrežu bolničkih ustanova na sekundarnom nivou čine 7 opštih bolnica, 3 specijalne bolnice i Klinički centar, koji je ustanova na tercijarnom nivou zdravstvene zaštite a za građane Podgorice, te gravitirajućih opština – Danilovgrada i Kolašina, pruža usluge sekundarnog nivoa. Klinički

centar i Institut za javno zdravlje su ustanove tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite (uključuju edukativnu i naučno-istraživačku djelatnost, samostalno ili u saradnji sa Medicinskim i drugim fakultetima). Status tercijarne djelatnosti nije stalan i mora se provjeravati nakon određenog vremenskog perioda (obično 5 godina). Tercijarna zdravstvena djelatnost je dio javno-zdravstvenog sistema i ne može se obavljati u privatnim zdravstvenim ustanovama, osim u okviru privatno-javnog partnerstva.

JZU Dom zdravlja Bijelo Polje, je referentni centar primarne zdravstvene zaštite. U okviru ambulanti izabranih doktora, centara za podršku i jedinica za podršku sprovode se brojne aktivnosti: imunizacije protiv vakcino-preventibilnih zaraznih bolesti; otkrivanje i suzbijanje činilaca koji utiču na pojavu i širenje zaraznih i nezaraznih bolesti; zdravstvena zaštitu žena i planiranje porodice kućno liječenje i patronažna zdravstvena zaštita.

JZU Opšta bolnica obavlja sekundarni nivo zdravstvene zaštite za oko 70.000 stanovnika i pruža zdravstvenu zaštitu za opštine Bijelo Polje i Mojkovac. Zdravstvene usluge se pružaju i pacijentima Berana, Rožaja, Kolašina, Sjenice i Pljevalja. Opšta bolnica je smještena u 3 objekta na površini oko 8.500 m² i okolnim zemljištem površine 30.000 m².

Stručne konsultacije i dopunska dijagnostika se obavlja u saradnji sa KC Podgorica iz oblasti gastroenterologije, abdominalne hirurgije, patologije, interventne radiologije i ortopedije i urologije.

Što se socio-ekonomske situacije tiče, nizak nivo BDP-a i visoka stopa nezaposlenosti predstavljaju ozbiljan limitirajući faktor održivog finansiranja zdravstvene zaštite.

Hronične nezarazne bolesti vodeći su uzroci obolijevanja, invalidnosti i prijevremenog (prije 65. godine) umiranja stanovnika Crne Gore. Ishemične bolesti srca, cerebrovaskularne bolesti, rak pluća, afektivni poremećaji (unipolarna depresija) i šećerna bolest odgovorne su za skoro dvije trećine ukupnog opterećenja bolešću.

Broj ljekara (2,3 na 1,000 stanovnika) manji je od evropskog prosjeka (3,3 na 1,000 stanovnika), takođe i medicinskih sestara (4,5 na 1,000 stanovnika) dok je evropski prosjek 8,3 na 1,000 stanovnika.

Biodiverzitet (flora i fauna), podaci o rijetkim i zaštićenim vrstama

Agencije za zaštitu prirode i životne sredine realizuje program monitoringa određenih lokacija od 2013. godine. Međutim, šire područje predmetne lokacije nije bilo dio istraživanja. Ya 2022.godinu rađena je analiza zooplanktonskih komponenti. Podaci o biodiverzitetu su dati na osnovu literature i terenskih istraživanja i navedeni su u Elaboratu u poglavlju Flora i Fauna.

Napomena: U odnosu na predložene lokacije za segment biodiverziteta u Programu monitoring životne sredine Crne Gore za 2021. godinu, koji je usvojila Vlada Crne Gore, a u kontekstu konačno usvojenog budžeta Agencije za zaštitu životne sredine za 2021. godine koji je bio značajno niži od predloženog te je došlo do korekcije u smislu obima realizacije Programa monitoringa.

Zemljište (zauzimanje/korištenje zemljišta, kvalitet zemljišta, geološke i geomorfološke karakteristike)

Na kvalitet zemljišta utiče veliki broj faktora, a najviše geološka podloga, reljef, klima, hidrografija, vegetacija i čovjek. Maksimalno dozvoljene količine (MDK) opasnih i štetnih materija u zemljištu date su u tabeli, prema Pravilniku o dozvoljenim količinama opasnih i štetnih materija u zemljištu i metodama za njihovo ispitivanje („Sl. list RCG”, br. 18/97).

Red. br.	Element	Hemijska oznaka	MDK u zemljištu u mg/kg zemlje
1.	Kadmijum	Cd	2
2.	Olovo	Pb	50
3.	Živa	Hg	1,5
4.	Arsen	As	20
5.	Hrom	Cr	50
6.	Nikl	Ni	50
7.	Fluor	F	300
8.	Bakar	Cu	100
9.	Cink	Zn	300
10.	Bor	B	5
11.	Kobalt	Co	50
12.	Molibden	Mo	10

Tabela br.11: Maksimalno dozvoljene količine opasnih i štetnih materija

Takođe, dokumentom “Informacija o stanju životne sredine u Crnoj Gori” od 2010. do 2022. godine, koje je radila Agencija za zaštitu prirode i životne sredine Crne Gore nisu sadržani podaci o kvalitetu zemljišta u Bijelom Polju, odnosno Bijelo Polje nije bio ciljno mjesto za uzorkovanje i analizu zemljišta.

Tlo (organske materije, erozija, zbijenost, zatvaranje tla)

Kao i za podpoglavlje Zemljište za posmatrano područje, odnosno za Opštinu Bijelo Polje u sklopu dokumenta Informacije o stanju životne sredine za 2022.godinu, nisu rađena istraživanja ni ispitivanja koja se odnose na tlo.

Voda (hidromorfološke promjene, količina i kvalitet sa posebnim osvrtom na ispuste otpadnih voda)

Površinske vode - mreža stanica za kvalitet površinskih voda u 2022.godini, obuhvatila je 22 vodotoka sa 34 mjerna mjesta, 3 prirodna jezera sa 6 mjernih mjesta, 5 vještačka jezera sa 5 mjesta, 5 mješovitih voda sa 5 mjernih mjesta.

Monitoring površinskih voda, u skladu sa ODV treba da obuhvati: - biološki monitoring, koji treba da pokrije 5 elemenata biološkog kvaliteta: fitoplankton, fitobentos, makrofite, fauna bentičkih beskičmenjaka i ribe, - monitoring opštih fizičko-hemijskih parametara, koji prate biološki monitoring (analiza osnovnih parametara kvaliteta vode kao što su: pH vrijednost, temperatura, nivo kiseonika, alkalitet, salinitet i nutrijenti), - monitoring specifičnih zagađujućih supstanci, - monitoring hidromorfoloških elemenata koji prate biološki monitoring: količine i dinamika protoka vode, povezanost sa podzemnim vodama, riječni

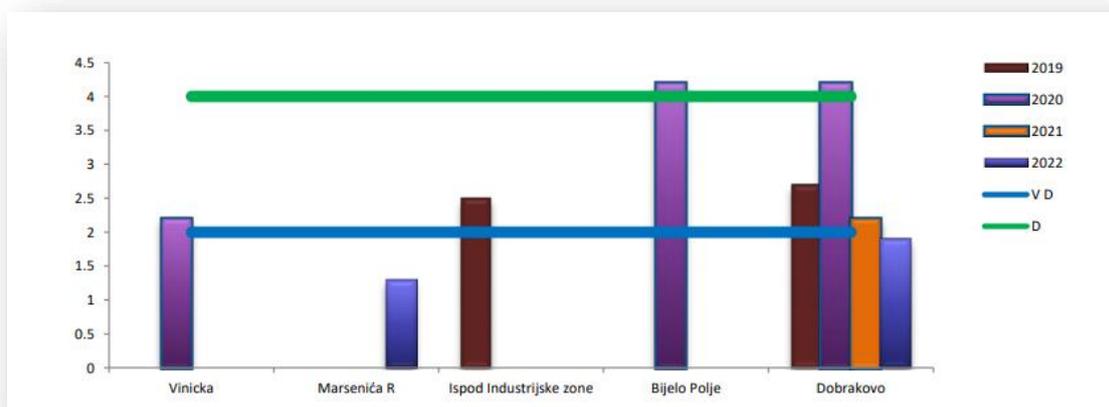
kontinuitet, varijacija širine i dubine rijeke, struktura i sediment dna rijeke, struktura obalnog pojasa i sl., - hemijski monitoring, treba da obuhvati analizu 45 prioriternih supstanci.

Najnovijim ispitivanjima za površinske vode, obuhvaćeno područje grada, odnosno Bijelo Polje.

Ispitivanje kvaliteta površinskih voda u Crnoj Gori u 2022. godini, realizovano je u: 4 serije mjerenja za osnovne fizičko-hemijske parametre, u periodu januar-december i obuhvaćena su sva godišnja doba. Vrijeme uzorkovanja i analiza u 2022 g. obuhvatao je period malih voda-kada je zagađenje voda najveće, kao i njihovo korišćenje, a takođe i period većih vodostaja. Ispitivanje za prioritne i zagađujuće supstance rađeno je jednoj ili dvije serije mjerenja, 1 serija ispitivanja urađena je za biološka ispitivanja reprezentativna za karakteristični biološki ciklus na obalama i u vodi za elemente: fitobentos, makrofite i makrozoobentos i 2 serije za biološki elemenat fitoplankton.

Podzemne vode-mrežom stanica i programom rada obuhvaćene su podzemne vode: izdani i kopani bunari, bušotine-stare i nove, koji se koriste od strane vodovodnih preduzeća ili će se koristiti za eksploataciju vode za piće, kao i bunari koji se nalaze u ranjivom području. Mrežu mjernih mjesta za ispitivanje činilo je 48 mjernih mjesta. Uzorkovanje na prostoru Zetske ravnice-dio koji se smatra ranjivim područjima, vršeno je na 3 kopana bunara koji su u privatnom vlasništvu i koji nijesu pijezometarske bušotine.

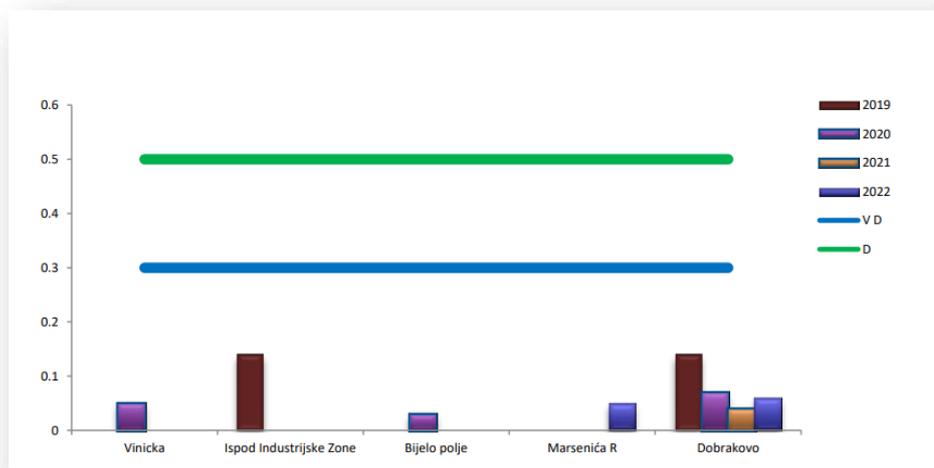
Biološka potrošnja kiseonika (BPK) je količina kiseonika koja potrebna da se izvrši biološka oksidacija prisutnih, biološki razgradljivih, sastojaka vode. Stepem zagađenosti vode organskim jedinjenjima definisan je, pored ostalih, i ovim parametrom (BPK) i osnovni je parametar za ocjenu zagađenosti površinskih voda organskim materijama.

Grafikon 3: BPK5 u rijeci Lim (mg O₂/l)

Najznačajniji izvor zagađenja ortofosfata potiče iz komunalnih i industrijskih otpadnih voda i poljoprivrede. Fosfati mogu oštetiti vodenu okolinu i narušiti ekološku ravnotežu u vodama, te njihov povećan sadržaj može izazvati eutrofikaciju, što ima za posledicu ubrzano

razmnožavanje algi i viših biljaka i stvaranje nepoželjne promjene ravnoteže organizama prisutnih u vodi, kao i samog kvaliteta vode.

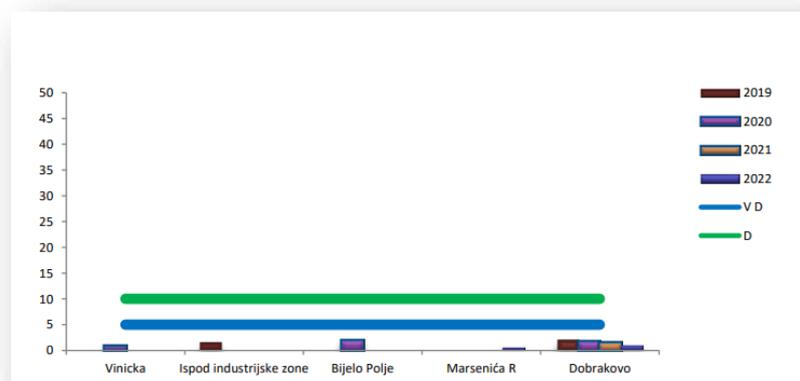
Grafikon 4: Sadržaj ortofosfata(fosfata) u rijeci Lim (mg/l)

Jedinjenja koja sadrže azot, u vodi se ponašaju kao nutrijenti i izazivaju nedostatak kiseonika, a time utiču na izumiranje živog svijeta. Glavni izvori zagađenja azotnim jedinjenjima su komunalne i industrijske otpadne vode, septičke jame, upotreba azotnih vještačkih đubriva u poljoprivredi i životinjski otpad.

Bakterije u vodi veoma brzo prevode nitrate u nitrite.

Uticaj nitrita na zdravlje ljudi je veoma negativan, jer reaguju direktno sa hemoglobinom u krvi, proizvodeći met-hemoglobin koji uništava sposobnost crvenih krvnih zrnaca da vezuju i prenose kiseonik.

Na osnovu rezultata ispitivanja kvaliteta površinskih voda može se zaključiti da su izmjerene vrijednosti za nitrate u granicama dozvoljenih koncentracija.

Grafikon 5: Sadržaj nitrata u rijeci Lim (mg/l)

Monitoring tokom 2022. godine, obuhvatio je gornje, srednje a i donje tokove značajnih vodotoka, prirodna jezera, vještačko jezero, mješovite vode i vode obalnog mora Crne Gore.

Na osnovu vrijednosti koncentracije. Prioritetnih Supstanci(PS)-elemenata kvaliteta u 2022 g ispitivano je 13 rijeka, odnosno njihove 22 lokacije, hemijsko stanje voda imalo je-dobar/vrlo dobar status na 21 mjesto (95,5%), gdje izdvajamo Lim- Dobrakovo, Bistrica Bjelopoljska, 1 mjesto - Gubavač; Ljuboviđa, 1 mjesto-iznad ušća Ribarivena; Lješnica, 1 mjesto-iznad ušća.

Na osnovu vrijednosti specifičnih zagađujućih supstanci-elemenata kvaliteta ispitivanih 13 rijeka odnosno njihove 22 lokacije, stanje voda imalo je-vrlo dobar status na 6 mjesta (27,3%) (na 2 ispitivane lokacije Jadranskog sliva: Bojana-Reč i Morača-donji tok, lokacija između naselja Vukovci i Ponari; i 4 lokacije Dunavskog sliva: Lim- Dobrakovo, Bistrica Bjelopoljska-Gubavač; Lješnica-iznad ušća i Ibar-Bač).

U 2022 g na osnovu vrijednosti osnovnih fizičko hemijskih elemenata kvaliteta ispitivanja vode za 22 rijeke, odnosno njihovih 34 lokacije. Stanje voda imalo je: **vrlo-dobar status** na 2 mjerna mjesta (5,9%) (2 lokacije na rijekama Dunavskog sliva: Ljuboviđa-iznad ušća, **Ribarevina i Lješnica-iznad ušća**; **dobar status** na 23 mjerna mjesta (67,6%) (8 lokacija na rijekama Jadranskog sliva: Crmnica-gornji tok, iznad željezničkog mosta; Orahovštica-srednji tok; Crnojevića Rijeka-Brodsko njiva; Morača-Pernica; Morača ispod Sportskog Centra; Mala Rijeka-iznad ušća, na Bioču; Cijevna-gornji tok; Gračanica-gornji tok, Morakovo; i 15 lokacije na rijekama Dunavskog sliva: **Lim-Marsenića Rijeka**, iznad mosta; **Bistrica Bjelopoljska-iznad ušća**, **Gubavač**; Bistrica Beranska-iznad ušća, Pešča; Zlorečica-iznad ušća, Andrijevića; Ljuča-sredina toka, nizvodno od mosta; Ibar-Bač; Veruša- uzvodno od mosta, Tara na 5 mjesta- Trebaljevonizvodno od mosta, ispod Mojkovca, ispod Crnih Poda, iznad Đuređevića mosta i Šćepan Polje; Volodergornji tok, Čehotina, 3 mjesta: Glava Čehotine, ispod Vrulje i Rabilja); i **umjeren status** na 9 mjernih mjesta (26,5%) (5 lokacija na rijekama JS: Bojana- Reč, Morača- ispod Vukovaca, Mrtvica-iznad ušća, Zeta-Duklov most i Zeta-Vranjske njiva; i 4 lokacije na rijekama DS: **Lim-Dobrakovo**, Ibar-Bač; Čehotina ispod grad.kolektora i Čehotina-Gradac).

Ekološki status koji je određen na osnovu rezultata bioloških elemenata vodnih tijela površinskih voda, razvrstan je u kategorije: vrlo dobro, dobro, umjeren, loše i vrlo loše stanje.

Na osnovu vrijednosti biološkog elementa fitoplanktona, mase i brojnosti ćelija jedinki algi u vodi-stanje kvaliteta voda ispitivanih lokacija 6 rijeka-odnosno njihovih 6 mjesta, imala su: **umjeren status** na 5 lokacija (83,30%) (Crnojevića Rijeka-Brodsko Njiva, Morača-ispod Vukovaca, Zeta-Vranjske njive, **Lim Dobrakovo** i Čehotina-Gradac) i umjeren loš status na 1 lokaciji (16,7%) na Bojana-Reč).

Na osnovu vrijednosti biološkog elementa makrozoobentosa, strukture i brojnosti 7 taksona nađenih organizama, stanje kvaliteta vode na 20 vodotoka - odnosno njihovih 26 ispitivanih mjernih(lokalija) mjesta bilo je: **dobar status** na 8 mjernih mjesta (30,8%) (2 lokacije na rijekama Jadranskog sliva i 6 lokacija na rijekama Dunavskog sliva: Crnojevića Rijeka-Brodsko njiva; Zeta-Duklov most; zatim **Lim Marsenića Rijeka**, **iznad mosta**; **Lim-Dobrakovo**; **Bistrica Bjelopoljska-iznad ušća**, **Gubavač**; **Ljubovića iznad ušća**, **Ribarevina**; Ibar-Bač i Čehotina-

ispod Vrulje); **umjeren status** na 11 mjernih mjesta (42,3%) (4 lokacije na rijekama Jadranskog sliva i 7 lokacija na rijekama Dunovskog sliva: Crmnica-gornji tok iznad željezničkog mosta; Orahovštica-srednji tok; Morača-Pernica i Gračanica-gornji tok, Morakovo; zatim **Lješnica-iznad ušća**; Bistrica Beranska-iznad ušća, Pešča; Zlorečica-iznad ušća, Andrijevića; Ljuča-sredina toka, nizvodno od mosta; Tara-Trebaljevo-nizvodno od mosta, Tara -ispod Mojkovca i Čehotina-Gradac); loš status na 6 mjernih mjesta (23,1%) (svih 6 lokacija na rijekama Jadranskog sliva: Morača-ispod Sportskog Centra; Morača-ispod Vukovaca; Mrtvica-iznad ušća; Mala Rijeka-iznad ušća, na Bioču; Cijevna-gornji tok i Zeta-Vranjske njiva) i vrlo loš status na 1 mjernom mjestu (3,8%) (lokacija na rijeci Jadranskog sliva-Bojana,Reč).

Na kraju svega, iz svih segmenata ispitivanja 7 elementa kvaliteta voda, koji nijesu sprovedeni u istom broju, istom učestalnošću i zastupljenosti svih mjernih mjesta, stanje kvaliteta površinskih voda imalo je sledeći status: od 34 ispitivanih lokaliteta rijeka, ukupno stanje vode zadovoljilo je zahtijevani kvalitet i status je bio **dobar** na 8 lokaliteta (23,5%) (**Lim-Marsenića Rijeka, Bistrica Bjelopoljska-iznad ušća**, Gubavač; Ljuboviđa-iznad ušća, Ribarevina; Veruša-iznad mosta; Tara-Crna Poda-ispod kampa i Đurđevića Tara-prema Premćanima; Voloder-gornji tok i Čehotina-ispod Vrulje); a ostali lokaliteti bili su izvan zadovoljavajućeg statusa i to: umjeren status kvaliteta voda imalo je 18 lokaliteta (52,9%); loš status kvaliteta imalo je 7 lokaliteta (20,6%) i veoma loš status imalo je 1 lokalitet (2,9%) (Bojana-Reč).

Podzemne vode na osnovu Pravilnika o načinu i rokovima utvrđivanja statusa podzemnih voda ("Sl. list RCG", 52/2019) mogu imati dobar hemijski status i loš hemijski status. Prilikom ocjene statusa osim navedenog pravilnika u tumačenju rezultata korišten je i Pravilnik o parametrima, provjeri usaglašenosti, metodama, načinu, obimu analiza i sprovedenu monitoringa zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku upotrebu ("Sl. list RCG", 64/2018, 101/2021).

Status kvaliteta je određen na osnovu srednjih vrijednosti 12 osnovnih fizičko hemijskih parametara: BPK5, TOC, el. provodlj., alkalitet, pH, NH₄⁺, NO₃⁻, NO₂⁻, TN, uk.P, o-PO₄³⁻, SO₄²⁻. Rađeni su još neki prateći parametri, ali njihove vrijednosti nijesu uzete za određivanje statusa, zbog specifičnosti kvaliteta podzemnih voda, ko što su: Tvode, sadržaj O₂, % O₂, i sus. materija, kao i 3 mikrobiološka parametra. Od zagađujućih supstanci rađeni su metali: Pb, Cd i Hg, zatim As i pesticide (176 supstanci ove grupe).

U nastavku teksta predstavljeni su rezultati analiza kvaliteta podzemnih voda po mjernim(stanicama) mjestima

Bijelo Polje je nova bušotina koja se nalazi u Bijelom Polju kod škole na 570 mnv i pripada GVTPV Voda je pokazala, sa aspekta osnovnih fiz.hem.elemenata, loš status kvaliteta. Kvalitet vode u 58,3% određenih parametara je pokazao odličan kvalitet, tj. voda je imala dobar status, u 25,0% dobar status (NH₄⁺, NO₂⁻, SO₄²⁻) i 16,7% loš status (elektro provodljivost, TN). Što se tiče sadržaja zagađujućih supstanci detektovan je As=0,25µg/l.; dok za ostala 3 elementa koncentracije su bile ispod LOQ (µg/l za Pb<0,20, Cd<0,10, Hg<0,05). Što se tiče mikrobiološkog kvaliteta nađene su koliformne bakterije (407- 980/100ml), fekalne (15-

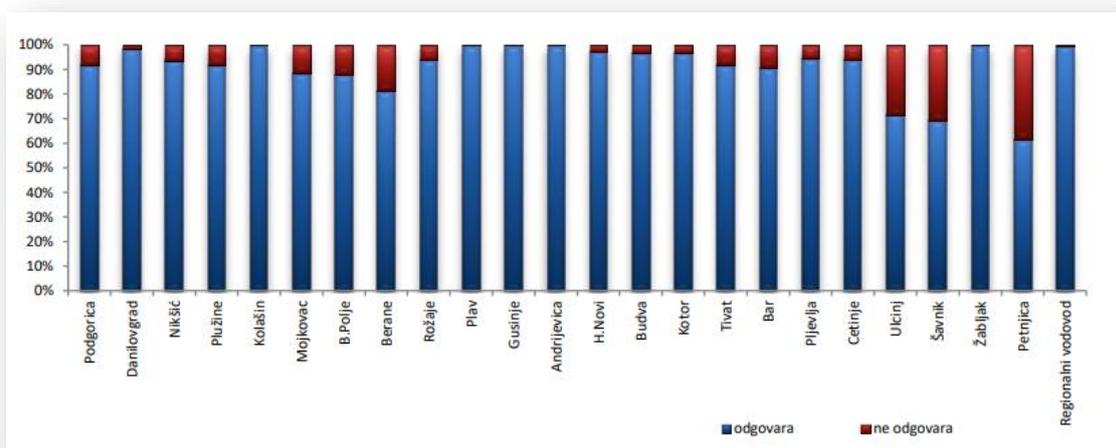
66/100ml) i žive (78-177/ml). U oba uzorkovanja voda je bila žućkaste boje, dok je u drugom imala suspendovane čestice i srednju providnost.

Izvorište Vrelo Bistrice, prostor Bijelog Polja, na 690 mnv pripada GVTPV Beranska Bistrica Ljuboviđa. Voda se koristi za snabdijevanje vodovoda Bijelo Polje. Uzorak je uzet sa česme u prvom uzorkovanju, a iz prelivnog kanala kaptaže u drugom. Voda je pokazala, sa aspekta osnovnih fizičko hemijskih elemenata, dobar status. Kvalitet vode u 100% određenih parametara je pokazao odličan kvalitet, tj. dobar status. Što se tiče sadržaja zagađujućih supstanci detektovan je $As=0,86\mu g/l$.; dok za ostala 3 elementa koncentracije su bile ispod LOQ ($\mu g/l$ za $Pb < 0,20$, $Cd < 0,10$, $Hg < 0,05$). Što se tiče mikrobiološkog kvaliteta u vodi su bile prisustne samo koliformne bakterije (6-7/100ml).

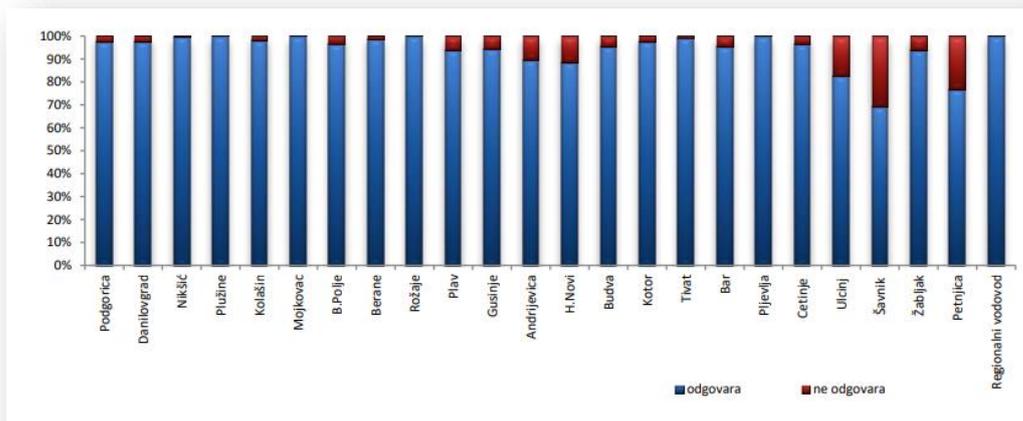
U 2022.godini na teritoriji Crne Gore ukupno je ispitivano 23016 uzoraka voda za piće sa gradskih vodovoda i drugih javnih objekata vodosnabdjevanja i to: 11712 mikrobiološki i 11304 fizičko i fizičko-hemijski. Prema rezultatima mikrobioloških ispitivanja 3,72 % ispitanih uzoraka hlorisanih voda nije zadovoljilo propisane norme higijenske ispravnosti, najčešće zbog povećanog ukupnog broja bakterija i identifikacije koliformnih bakterija.

Na osnovu rezultata fizičko-hemijskih ispitivanja 7,56 % ispitanih uzoraka hlorisanih voda nije odgovaralo važećim propisima.

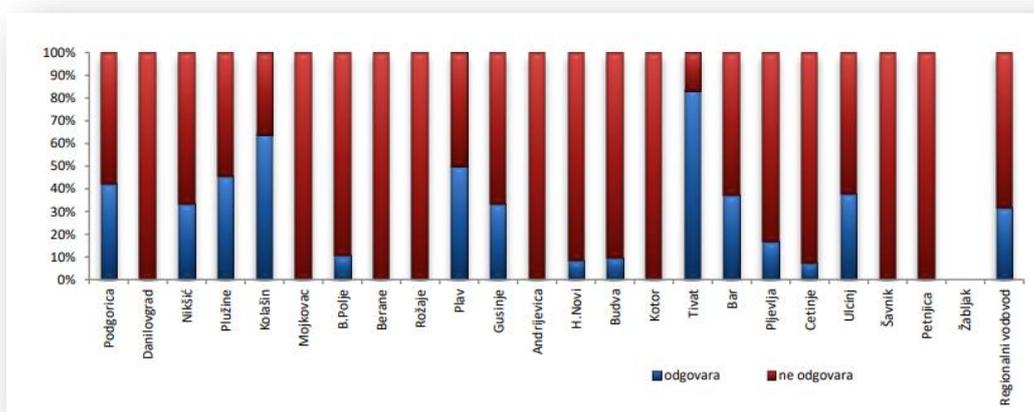
Najčešći uzrok neispravnosti bio je nedovoljna koncentracija ili potpuno odsustvo rezidualnog hlora kao i povećana mutnoća u periodu obilnijih padavina. U periodu obilnijih padavina u svim opštinama povećava se mutnoća vode za piće.

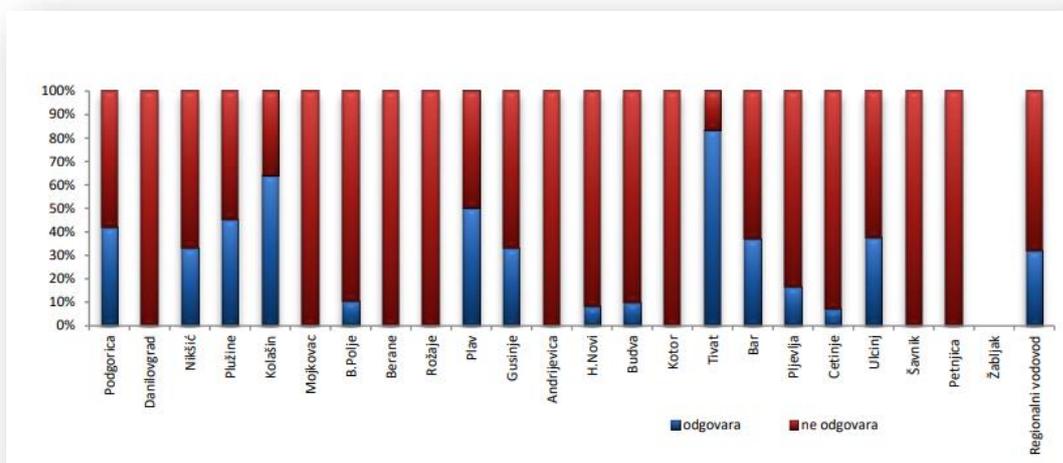
Grafikon 6: Rezultati fizičko-hemijskih ispitivanja uzoraka hlorisane vode za piće u 2022. Godini

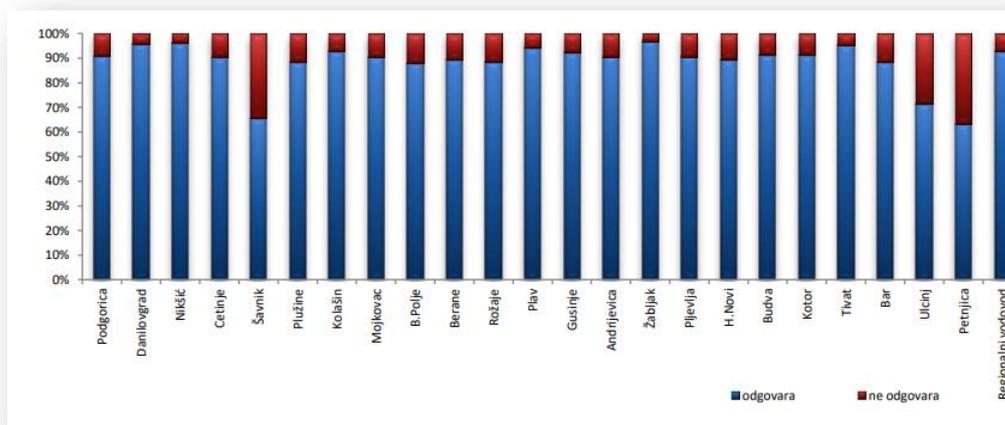
Grafikon 7 : Rezultati mikrobioloških ispitivanja uzoraka hlorisane vode za piće u 2022. Godini

Grafikon 8 : Rezultati fizičko hemijskih ispitivanja uzoraka nehlorisane vode za piće u 2022. godini

Grafikon 9. Rezultati mikrobioloških ispitivanja uzoraka nehlorisane vode za piće u 2022. godini

Grafikon 10. Rezultati ispitivanja vode za piće u 2021. Godini

U 2022 g uzorkovana mjesta-rijeka spadaju u lokacije visokog i srednjeg prioriteta, to su donji i srednji djelovi rijeka. Rezultati mjerenja pokazuju veliku osjetljivost ovih vodenih sistema, prije svega u režimu malovodnosti, a i posle velikih kiša, dolazi do naglog povećanja vode na vodotocima.

Program praćenja kvaliteta voda zasniva na fizičko-hemijskim elementima, prioritetnim i zagađujućim, kao i specifičnim zagađujućim supstancama, kao i biološkim fitoplankton, fitobentos i makrozoobentos međutim, u skladu sa Zakonom o vodama i navedenim pravilnikom o statusu površinskih voda, kvalitet vode je jednako definisan i hidromorfološkim indikatorima .

Vazduh (Kvalitet vazduha)

U skladu sa Uredbom o uspostavljanju mreže mjernih mjesta za praćenje kvaliteta vazduha ("Službeni list CG", br. 44/2010 i 13/2011), teritorija Crne Gore podijeljena je tri zone (Tabela 12), koje su određene preliminarnom procjenom kvaliteta vazduha u odnosu na granice ocjenjivanja zagađujućih materija na osnovu dostupnih podataka o koncentracijama zagađujućih materija i modeliranjem postojećih podataka. Granice zona kvaliteta vazduha podudaraju se sa spoljnim administrativnim granicama opština koje se nalaze u sastavu tih zona.

Zona kvaliteta vazduha	Opštine u sastavu zone
Sjeverna zona kvaliteta vazduha	Andrijevisa, Berane, Bijelo Polje, Gusinje, Pljevlja, Kolašin, Mojkovac, Petnjica, Plav, Plužine, Rožaje, Šavnik i Žabljak
Centralna zona kvaliteta vazduha	Podgorica, Nikšić, Danilovgrad i Cetinje
Južna zona kvaliteta vazduha kvaliteta vazduha	Bar, Budva, Kotor, Tivat, Ulcinj i Herceg Novi

Tabela br.12: Zone kvaliteta vazduha (Izvor: Izvještaj o stanju životne sredine u Crnoj Gori (2018 godina))

Na osnovu tabele, vidljivo je da opština Bijelo Polje, kojoj pripada predmetni projekat, spada u Sjevernu zonu kvaliteta vazduha.

Sjevernoj zoni kvaliteta vazduha pripadaju: Andrijevisa, Berane, Bijelo Polje, Gusinje, Pljevlja, Kolašin, Mojkovac, Petnjica, Plav, Plužine, Rožaje, Šavnik i Žabljak.

Maksimalne 8-časovne srednje godišnje koncentracije ugljen(II)oksida – CO bile su ispod propisane granične vrijednosti za zaštitu zdravlja na mjernim mjestima u Pljevljima i Bijelom Polju.

Na mjernoj stanici u Bijelom Polju, srednje dnevne vrijednosti suspendovanih čestica PM10 su 81 dan bile iznad propisane granične vrijednosti od 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Godišnja srednja koncentracija PM10 čestica je bila minimalno ispod granične vrijednosti i iznosila je 39 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Na osnovu dobijenih rezultata, može se konstatovati da je i u Pljevljima i u Bijelom Polju veliko opterećenje ambijentalnog vazduha suspendovanim česticama PM10, koje u Pljevljima prelaze sve propisane granične vrijednosti.

Obuhvat dnevnih srednjih koncentracija PM2,5 izmjerenih na stanici Bijelo Polje je bio 295, što je ispod minimalnog broja dana za ocjenu kvaliteta vazduha, (minimum 309 dana mjerenja prema vodiču za sprovođenje Odluke 2011/850/EU, IPR guidance 2.0.1). Izračunata srednja godišnja vrijednost koncentracija PM2,5 za period u kojem je vršeno mjerenje je 29,45 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Na mjernim stanicama u Pljevljima i Bijelom Polju, sadržaj olova, računat kao srednja vrijednost nedeljnih uzoraka, bio je ispod propisane granične vrijednosti. Istovremeno su vršene i analize uzoraka suspendovanih čestica PM10 na sadržaj arsena, kadmijuma i nikla. Rezultati analize pokazuju da je sadržaj kadmijuma, nikla i arsena bio ispod ciljne vrijednosti propisane radi zaštite zdravlja ljudi.

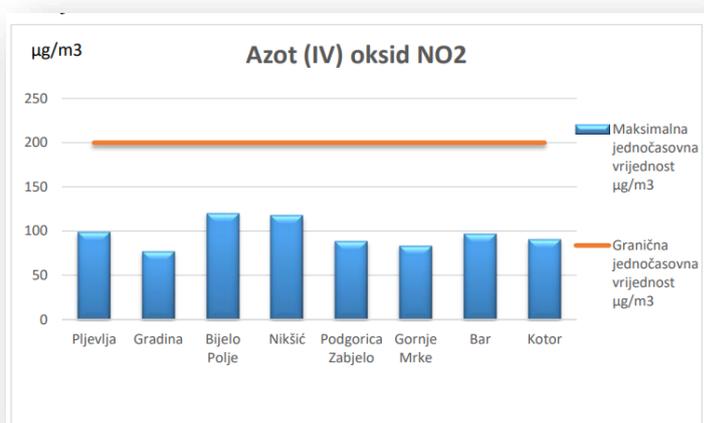
Srednje godišnje vrijednosti sadržaja benzo(a)pirena od 5 ng/m^3 u Pljevljima i 4 ng/m^3 u Bijelom Polju prelaze propisanu ciljnu vrijednost (1 ng/m^3).

Analizirani podaci ukazuju na ozbiljan problem sa kvalitetom vazduha u Sjevernoj zoni tokom zimskih mjeseci, odnosno tokom sezone grijanja. Najlošiji kvalitet vazduha u Bijelom Polju je zabilježen u periodu januar-mart i kraj oktobra-decembar, što se preklapa sa periodom kada su najviše aktivna individualna i kolektivna ložišta, odnosno sa periodom sezone grijanja

Državnu mrežu za kontinuirano praćenje kvaliteta vazduha za koje je zadužena Agencija za zaštitu životne sredine čini devet stacionarnih stanica

Red. broj	Mjerno mjesto	Vrsta mjesta	Zagađujuće materije koje se mjere
1.	Pljevlja 2-Gagovića imanje	UB	NO, NO ₂ , NO _x , SO ₂ , CO, PM _{2.5} , PM ₁₀ (Pb, As, Cd, Ni i BaP u PM ₁₀)
2.	Gradina	RB	NO, NO ₂ , NO _x , SO ₂ , O ₃ , CH ₄ , THC i Hg
3.	Bijelo Polje	UB	NO, NO ₂ , NO _x , CO, PM _{2.5} , PM ₁₀ , (Pb, As, Cd, Ni i BaP u PM ₁₀)
4.	Podgorica 2 (Blok V)	UB	SO ₂ , PM _{2.5} , PM ₁₀ , (Pb, As, Cd, Ni i BaP u PM ₁₀)
5.	Podgorica 3 (kružni tok Zabjelo)	UT	NO, NO ₂ , NO _x , CO, C ₆ H ₆ , PM ₁₀ , (Pb, As, Cd, Ni i BaP u PM ₁₀)
6.	Podgorica 4-Gornje Mrke	RB	NO, NO ₂ , NO _x , O ₃ , CH ₄ i THC
7.	Nikšić 2	UB	NO, NO ₂ , NO _x , CO, O ₃ , SO ₂ , PM _{2.5} , PM ₁₀ (Pb, As, Cd, Ni i BaP u PM ₁₀)
8.	Bar 3	UB	NO, NO ₂ , NO _x , PM _{2.5} , PM ₁₀ (Pb, As, Cd, Ni i BaP u PM ₁₀)
9.	Kotor	UT	NO, NO ₂ , NO _x , CO, SO ₂ , C ₆ H ₆ , PM ₁₀ , (Pb, As, Cd, Ni i BaP u PM ₁₀)

Mjerenje koncentracije azotnih oksida realizuje se na osam stacionarnih stanica u Crnoj Gori: Podgorica 1 kružni tok Zabjelo (UT), Nikšić, Pljevlja, Gradina, Bijelo Polje, Gornje Mrke, Bar i Kotor. Na svim mjernim mjestima, osim u Podgorici, izmjerene vrijednosti azot(IV)oksida – NO₂, predstavljene kao jednočasovne i srednje godišnje koncentracije, bile su ispod propisanih graničnih vrijednosti.

Grafikon 11: Maksimalne jednočasovne koncentracije azot(IV)oksida – NO₂

Predstavljene su maksimalne jednočasovne koncentracije azot(IV)oksida upoređene sa graničnom vrijednošću.

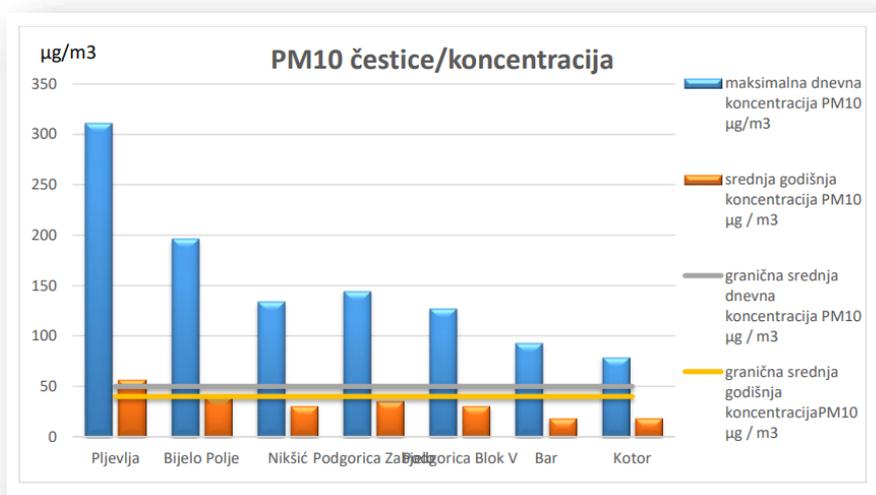

Grafikon 12: Srednje godišnje koncentracije azot (IV)oksida – NO2

Mjerenja suspendovanih čestica PM10 vršena su na sedam mjernih stanica, i to u: Pljevljima, Bijelom Polju, Podgorici3 kružni tok Zabjelo (UT), Podgorici2 Blok V (UB), Nikšiću, Baru i Kotoru.

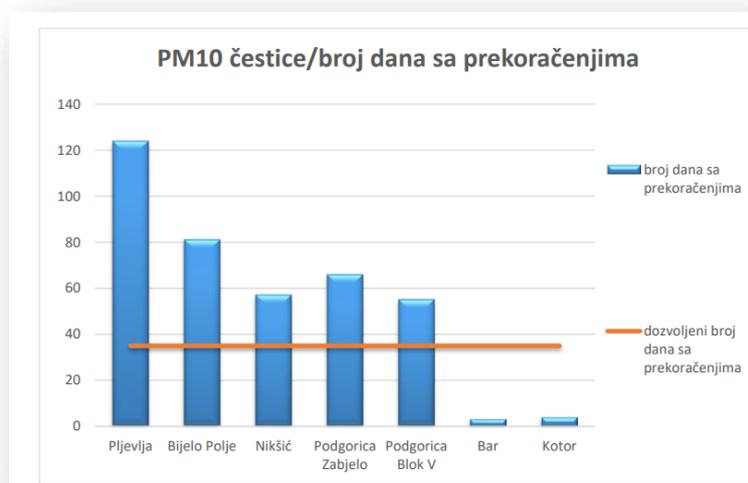
Na mjernoj stanici u Bijelom Polju, srednje dnevne vrijednosti suspendovanih čestica PM10 su 81 dan bile iznad propisane granične vrijednosti od 50 µg/m3. Godišnja srednja koncentracija PM10 čestica je bila veoma blizu granične vrijednosti i iznosila je 39 µg/m3.

Na grafikonu predstavljene su maksimalne dnevne i srednje godišnje koncentracije PM10 čestica upoređene sa graničnim vrijednostima.

Grafikon 13. Maksimalne dnevne i srednje godišnje koncentracije PM10 čestica

Na grafikonu, predstavljen je broj dana sa prekoračenjima srednje dnevne koncentracije PM10 čestica upoređene sa dozvoljenim brojem dana sa prekoračenjima, koji za jednu kalendarsku godinu iznosi 35

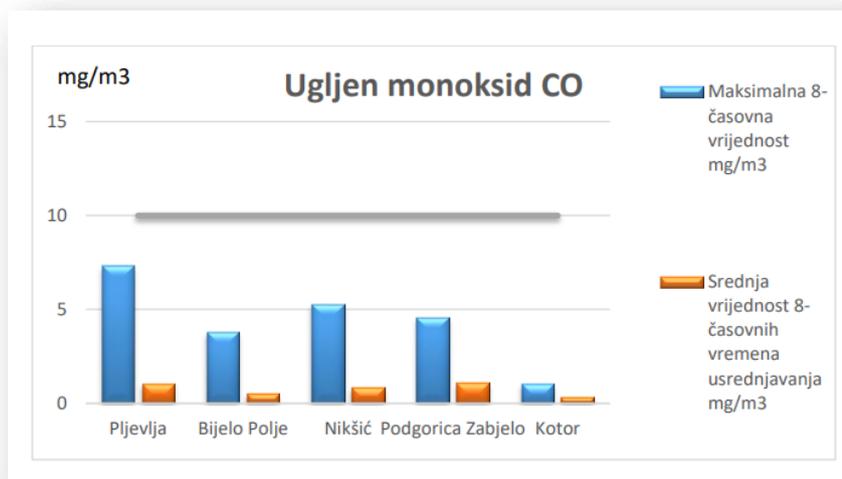
Grafikon 14: Broj dana sa prekoračenjima srednje dnevne koncentracije PM10 čestica upoređene sa dozvoljenim brojem dana sa prekoračenjima

Tokom 2022. godine, mjerenje suspendovanih čestica PM_{2,5} realizovano je na pet stacionarnih mjernih stanica. Zbog problema u radu uzorkivača na mjernim mjestima u Pljevljima, Bijelom Polju i Nikšiću, realizovan je veoma mali procenat mjerenja, tako da se podaci sa ovih mjernih mjesta ne mogu smatrati validnim u odnosu na ocjenu srednje godišnje koncentracije:

U 2022. godini obuhvat dnevnih srednjih koncentracija PM_{2,5} izmjerenih na stanici Bijelo Polje je bio 295, što je ispod minimalnog broja dana za ocjenu kvaliteta vazduha, (minimum 309 dana mjerenja prema vodiču za sprovođenje Odluke 2011/850/EU, IPR guidance 2.0.1). Izračunata srednja godišnja vrijednost koncentracija PM_{2,5} za period u kojem je vršeno mjerenje je 29,45 µg/m³.

Koncentracija ugljen(II)oksida – CO prati se na lokacijama u Pljevljima, Bijelom Polju, Nikšiću, Podgorici Zabjelo (UT) i Kotoru. Maksimalne osmočasovne srednje godišnje koncentracije ugljen(II)oksida, na svim mjernim mjestima, tokom cijelog perioda mjerenja, bile su ispod propisane granične vrijednosti koja iznosi 10 mg/m³.

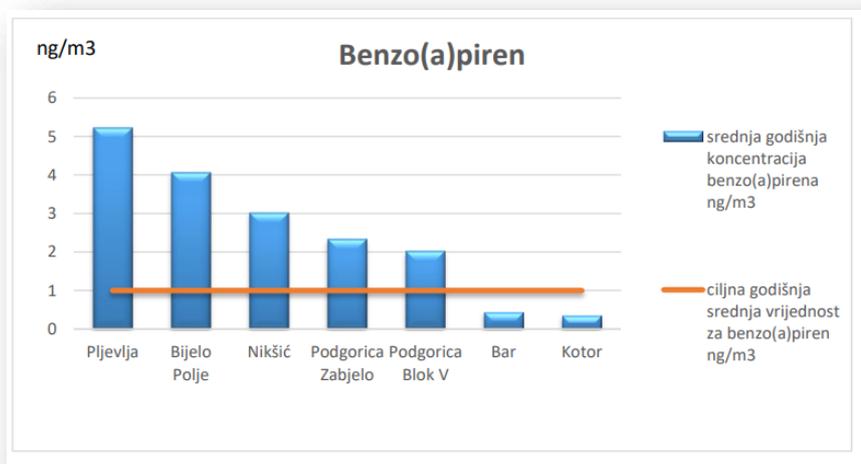
Na grafikonu predstavljene su maksimalne osmočasovne dnevne koncentracije ugljen(II)oksida upoređene sa ciljnom vrijednošću.

Grafikon 15: Maksimalne osmočasovne dnevne koncentracije ugljen(II)oksida upoređene sa ciljnom vrijednošću

Iz uzoraka sa svih mjernih mjesta, na kojima se referentnom metodom pratila koncentracija PM10 čestica u vazduhu, vršena je hemijska analiza u cilju određivanja koncentracije, odnosno sadržaja benzo(a)pirena u PM10 česticama. Srednja godišnja koncentracija benzo(a)pirena praćena je u: Pljevljima, Bijelom Polju, Nikšiću, Podgorici3 kružni tok Zabjelo (UT), Podgorici2 Blok V (UB), Baru i Kotoru.

Godišnja srednja vrijednost benzo(a)pirena na mjernim stanicama u: Pljevljima, Bijelom Polju, Nikšiću, Podgorici3 kružni tok Zabjelo (UT) i Podgorici2 Blok V (UB) bila je iznad propisane ciljane vrijednosti.

Grafikon 16: Srednje godišnje koncentracije benzo(a)pirena upoređene sa ciljnom vrijednošću

Srednje godišnje vrijednosti sadržaja olova, kadmijuma, arsena i nikla u suspendovanim česticama PM10, na mjernim mjestima na kojima se referentnom metodom pratila

koncentracija PM10 čestica u vazduhu (Pljevlja, Bijelo Polje, Nikšić, Podgorica3 kružni tok Zabjelo (UT), Podgorica2 Blok V (UB), Bar i Kotor), bile su ispod propisanih graničnih i ciljnih vrijednost

Klima (emisija gasova sa efektom staklene bašte, uticajima bitnim za adaptaciju)

Opština ima umjereno kontinentalnu klimu sa jasno izraženim godišnjim dobima, pri čemu je jesen toplija od proljeća, što pogoduje sazrijevanju biljnih kultura. Bjelopoljska kotlina je okružena planinskim masivima koji utiču na klimu, pojavu temperaturnih razlika, tišinu, atmosferske padavine i magle u jesenjim, zimskim i prolječnim mjesecima.

Prosječna temperatura u proljeće je 9,6°C, u toku ljetnjih mjeseci 16,9°C, na jesen 9,6°C i u zimskom periodu -0,2°C. U vrijeme duvanja zapadnih i sjeverozapadnih vjetrova ima dosta padavina, sa godišnjim prosjekom 923,9 litara po m², bez većih kolebanja u pojedinim godinama. Padavine su ravnomjerno rasporedjene u toku godine, tako da nema izrazito sušnih ili izrazito vlažnih perioda.

Najviše padavina ima u novembru, a najmanje u maju. Sa povećanjem nadmorske visine raste i količina padavina, tako da ogranci Bjelasice dobijaju oko 1.500 mm padavina godišnje. Godišnji prosjek je 139 kišnih, 52,8 sniježnih, 26,0 vedrih i 147,0 oblačnih dana.

Materijalna dobra I postojeći objekti

U neposrednoj blizini planiranog projekta ne postoje dobra koja su od kulturnog značaja (svi se nalaze na većoj udaljenosti). U pitanju je naselje koje je pogodno za poslovni razvoj, pojavom trgovačko uslužnih objekata koji su u redovnoj funkciji, jer se nalaze na tranzitnom području.

Kulturno nasljeđe-nepokretna kulturna dobra, uključujući arhitektonske i arheološke aspekte

Šire područje od posmatrane lokacije, se odlikuje značajnim kulturno istorijski nasljeđem:

- Crkva Sv.Apostola Petra
- Gradska džamija
- Zavičajni muzej
- Park pjesnika
- Kuća Rista Ratkovića
- Glavni gradski trg
- Crkva Sv.Nikole u Nikoljcu
- Most i crkva Presvete Bogorodice u Voljavcu
- Manastir Podvrh i mnogi drugi sakralni objekti i kulturno istorijska dobra

Predio i topografija

U blizini planiranog objekta su zastupljeni objekti niske gradnje. Neizgrađene površine i površine pod zelenilom, su djelimično zastupljene između objekata i nisu potpuno zapuštene, koriste se i za neku vrstu poljoprivrednog razvoja. U okviru naselja egzistiraju objekti različitih gabarita i kvaliteta. Područje se nalazi između obale rijeke Lim i magistralnog puta, sa izrazito ravničarskim karakteristikama.

Objekti su djelimično kvalitetne gradnje u građevinskom smislu, jer su mnogi već starije gradnje sa manjim brojem novih započetih objekata koji predstavljaju malo moderniju gradnju u odnosu na već postojeću.

Izgrađenost prostora lokacije i njene okoline

Na širem području lokacije planiranog projekta postoje najviše poslovni objekti: najčešće trgovinsko uslužni objekti. Područje nije gusto naseljeno, svaki objekat je omeđen sa slobodnom površinom. Od stambenih objekata, zastupljeni su objekti niske gradnje. Isti se koriste u privatne svrhe, tokom cijele godine.

6. OPIS MOGUĆIH ZNAČAJNIH UTICAJA PROJEKTA NA ŽIVOTNU SREDINU

Identifikacija i procjena uticaja objekta na životnu sredinu je zadatak koji dovodi u vezu karakteristike investicionog zahvata u odnosu na okolinu. Imajući to u vidu prilikom realizacije objekta treba sprovesti mjere koje će obezbijediti njegovu kvalitetnu eksploataciju i eliminisati sve štetne uticaje kako na korisnike tako i na okolinu. Radovi u prirodi, odnosno u životnoj sredini, opravdani, društveno korisni itd. narušavaju postojeću prirodnu ravnotežu i imaju određene posljedice i uticaje na životnu sredinu.

Mogući uticaji predmetnog objekta na životnu sredinu na navedenoj lokaciji mogu se javiti:

- a) u fazi izvođenja radova
- b) u fazi funkcionisanja
- c) u slučaju akcidenta

6.1. Kvalitet vazduha

U fazi izvođenja radova

Tokom izgradnje će na predmetnom lokalitetu doći do privremenog povećanja saobraćaja usljed rada građevinske mehanizacije. Također, u toku izvođenja radova može se očekivati povećanje emisija gasova radom građevinskih mašina kao i mineralne prašine, odnosno PM10 čestica.

Za radove na iskopu, utovaru i transportu pretpostavlja se da će biti angažovana sljedeća mehanizacija: buldožeri, utovarivači, bageri i kamioni. Kao pogonsko gorivo, spomenute mašine koriste dizel gorivo, a njegova potrošnja je 0,2 kg/kWh.

Prosječne vrijednosti izduvnih gasova iz teških vozila na dizel pogon, u literature se daju različito, u zavisnosti od primjerenog modela (COPERT model, CORINAIR metodologija, a u ovom slučaju su prikazani EPA koeficijenti (US EPA, 2008).

U donjoj tabeli su podaci o emisiji polutanata na 1000l/goriva koje sagori prilikom rada građevinske mehanizacije.

Tip opreme		CO	NOx	CO2	VOCs
Buldožer		14,73	34,29	3,74	1,58
Kamion		14,73	34,29	3,73	1,58
Utovarivač		11,79	38,5	3,74	5,17
Bager		10,16	30,99	3,7	1,7
Grejder		6,55	30,41	3,73	1,53

Tabela:br.13 :Emisija polutanata prilikom rada mehanizacije

Angažovanje građevinske operative neće dovesti do promjene u imisijskim koncentracijama zagađujućih čestica, obzirom da se radi o manjem broju mašina. Uslijed izvođenja radova, doći će do povećanog stvaranja prašine, koja kod nepovoljnih vremenskih uslova može doprinijeti onečišćenju vazduha neposredno u okolini gradilišta.

U fazi betoniranja, doprema betona je moguća putem auto-miksera, što znači da će i on stvarati određeno aerozagađenje i izazvati povećani nivo buke.

Vrsta opreme	Snaga motora kW	Količina izduvnih gasova (m ³ /s)	CO ₂	CO	NO _x	SO ₂	Aldehidi
Auto- mikser	190	0,998	0,0996	0,00994	0,00095	0,0009	0,000009

Tabela br.14:- Količina i sastav izduvnih gasova iz auto-miksera

U tabeli, prikazane su granične vrijednosti imisija CO, CH, NO_x i PM₁₀, shodno Uredba o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha ("Sl. list CG", br. 25/12).

Materija	Granična koncentracija	
CO	Max dozvoljena dnevna 8-časovna vrijednost	10 mg/m ³
CH	Granična jednočasovna srednja vrijednost	200 g/m ³
	Godišnja srednja vrijednost	40 g/ m ³
NO _x	Granična jednočasovna srednja vrijednost	300 g/m ³
	Dnevna sred. vrij.	110 g/m ³
PM ₁₀	Srednja dnevna granična vrijednost	50 g/m ³

Tabela br.15: Granična vrijednost imisije za neorganske materije

Iz prikazanih rezultata je jasno da količine zagađujućih materija ne mogu izazvati negativne uticaje na kvalitet vazduha na ovoj lokaciji. Ovome ide u prilog i činjenica da sve mašine neće biti angažovane u istom trenutku.

Procjena je da se najveći negativan uticaj na kvalitet vazduha javlja u situaciji kada su mašine u toku rada skoncentrisane blizu jedna druge I kada radi više njih u isto vrijeme.

Tokom izgradnje projekta, vršiće se i aktivnosti koje imaju potencijal da proizvode čestice, koje su u vidu prašine. Neophodno je, u slučajevima, stvaranja, veće količine prašine, vršiti prskanje vodom. Efekti ovih emisija će biti lokalnog karaktera i oni ne izazivaju dugoročne i široko rasprostranjene promjene na kvalitet vazduha u lokalnoj sredini, ali njihovo taloženje na okolnim posjedima izaziva prljavštinu, koja je privremenog karaktera.

U toku funkcionisanja

Funkcionisanjem planiranog objekta doći će do veće koncentracije ljudi (korisnika usluga) i vozila, a na kvalitet vazduha mogu uticati produkti sagorijevanja goriva vozila koja se kreću na predmetnoj lokaciji. S obzirom da se najveće nepotpuno sagorjevanje odvija prilikom pokretanja i zaustavljanja vozila i s obzirom da na lokaciji autopraone vozila ne razvijaju optimalne brzine za potpuno sagorjevanje, očekuje se povećana koncentracija zagađujućih supstanci, koje nastaju nepotpunim sagorjevanjem goriva.

U toku pranja, s obzirom na prisustvo reziduala hlora i deterdženata može doći do nastanka kancerogenih jedinjenja trihalometana. Moguće je njihovo udisanje od strane korisnika praone i njihovo prostiranje van granica lokacije autopraone usljed vjetrova i raspršivanja.

Intenzitet prašine i ispusnih gasova zavisi od intenziteta korištenja usluga pranja vozila, zadržavanja vozila, gužve i sl.

- Produkti sagorjevanja

Motorni su unutrašnjim sagorjevanjem jedni od većih zagađivača vazduha u gradovima. Nepotpunim sagorjevanjem goriva (dizela, nafte i benzina) dolazi do stvaranja glavnih derivata ugljen dioksida, vode i čestica prašine. Ostale supstance, koje se mogu javiti nepotpunim sagorjevanjem goriva su: azotovi oksidi, sumpor, nesagorjeni ugljovodoni, formaldehid ili acetaldehid, ugljen monoksid, benzen, 1,3-butadien, ozon, sumpor monoksid, sumpor dioksid.

- Prašina, masti, ulja i produkti sagorjevanja sa vozila u toku pranja i tokom kretanja vozila

Prašina, koju vozila podižu na putevima, čini skoro 33% zagađenja vazduha. Prašina na putu se sastoji od ostataka koje izbacuju vozila i emisija iz industrijskih objekata, zatim od guma i habanjem kočnica, takođe, postoji i prašina od asfaltiranih puteva, i prašina sa područja gdje se vrše radovi. Prašina sa puteva je značajan izvor koji doprinosi stvaranju i otpuštanju čestica u atmosferu.

- Prašina iz unutrašnjosti vozila koje se usisavaju

U tehnološkom ciklusu rada samouslužne praone predviđeno je i samouslužno usisavanje unutrašnjosti vozila. Prašina, koja se usisava, može sadržati i polibromirane difenil etre i ftalate (hemikalije koje se koriste za omekšavanje plastike), nađeni u prašini i vazduhu unutar vozila usljed djelovanja UV zračenja, naročito je rizik velik u ljetnjim mjesecima.

Intenzitet svih uticaja zavisi od godišnjeg doba, od učestalosti korištenja usluga, frekvencije vozila i sl.

U slučaju akcidenta

Akcidentna situacija može se desiti usljed pojave požara.

Usljed pojave požara u na lokaciji, javljaju se produkti razlaganja koji mogu imati toksični uticaj na vazduh radnoj i životnoj sredini, što se odražava na posjetioce i zaposlene.

Požar, može izazvati i devastaciju prostora na predmetnoj lokaciji i na bližoj i daljoj okolini.

Prema prirodi postojanosti materijala pri sagorijevanju, u skladu sa normom standarda JUS ISO 3941, požari se dijele u pet klasa:

Klasa A: Požari čvrstih zapaljivih materijala (požari stvaranjem plamena i žara - drvo, papir, tekstil, uglj i sl

Klasa B: Požari zapaljivih tečnosti (požari bez žara - benzin, petrolej, ulja, masti, ljekovi, smola i sl.).

Klasa C: Požari zapaljivih gasova (gradski gas, metan, acetilen, propan, butan i dr.).

Klasa D: Požari zapaljivih metala (aluminijum, magnezijum i njihove legure, natrijum, kalijum idr.).

Klasa E: Požari biljnih i životinjskih ulja i masti, kao što su ulja i masti iz friteza, kuhinjskih sistema za prženje i pečenje i sl.

Do požara na lokaciji može da dođe usljed:

- upotrebe otvorenog plamena (pušenje i sl.)
- neispravnost, preopterećenja i neadekvatnog održavanja električnih uređaja i instalacija,
- upotreba uređaja za zavarivanje, lemljenje i letovanje u toku izgradnje objekta,
- držanja i smještaja materijala koji je sklon samozapaljenju, i
- podmetanje požara i sl.

Kao posljedica nastanka požara obrazuje se dim kao vidljiva komponenta produkata sagorijevanja, koju sačinjava mutna aerosolna mješavina čvrstih, tečnih i gasovitih produkata sagorijevanja.

Uticaj na meteorološke parametre i klimatske karakteristike

Navedeni uticaji emisija koji se stvaraju u toku izgradnje i rada poslovnog prostora, mogu imati uticaj na mikroklimu prostora. Redovnim intenzivnim stvaranjem čestica prašine i izduvnih gasova, dolazi do njihovog taloženja na zemljište i vegetaciju, što može uticati negativno na pravilan razvoj istih.

Usljed velikih vjetrova, čestice prašine se prenose na veće udaljenosti (nekoliko kilometara).

Mogućnost uticaja na prekogranično zagađivanje vazduha

Iako se čestice prašine mogu usljed velikih vjetrova prenositi i na veće udaljenosti, količina čestica, nivo zagađenosti vazduha, nije intenzivan u mjeri da može imati bilo kakav pa čak nu negativan prekogranični uticaj na zagađenje vazduha imati.

6.2. Kvalitet voda

U fazi izvođenja radova

Opasnost da dođe do zagađenja vode u toku izvođenja radova postoji, zbog udaljenosti planiranog projekta od obale rijeke Lim u dužini od 50 m, te u slučaju ako gradilište ne bude organizovano na adekvatan način.

Ukoliko dođi do izlivanja goriva I ulja iz mehanizacije za izvođenje radova, može doći do kontaminacije zemljišta. Procjeđivanjem otrovnih supstanci iz goriva I ulja kroz zemlju, može doći do ulivanja u vodeni tok.

U fazi funkcionisanja

Može se reći da faktori rizika po životnu sredinu nastaju u tehnološkim produktima procesa pranja:

- voda opterećena deterdžentima,
- visoka temperatura vode,
- voda sa sadržajem prašine i masnoća
- voda sa sadržajem sredstava za poliranje i vrelin voskom

Sve otpadne vode se sistemom kanalizacione mreže sakupljaju i odvođe do separatora, a potom odlaze u upojni bunar. Ali, atmosfere vode, koje se izliju na betonsku površinu lokacije mogu da budu opterećene uljima i masnoćama od vozila, pa bi mogle da budu potencijalni zagađivači recipijenta. S obzirom na tehnologiju pranja, sredstva koja se koriste i predmeta tj. vozila koja se peru, projektom je predviđeno postavljanje separatora za masti u ulja koji će otpadne vode pronaći dovesti do stepena kvaliteta neophodnog za ispuštanje u upojni bunar. Tako sastojci deterdženata za pranje vozila mogu uticati na kvalitet otpadne vode koja se pušta:

- Raspršivači i emulzifikatori mogu ograničiti efektivnost i efikasnost separatora, naročito prilikom uklanjanja sedimenta, metala, ulja i naftnih ugljenovodoničnih zagađivača.
- Destilacioni proizvodi nafte (npr. kerozin, bijeli špirit, mineralni špirit, rastvarači organski, petroleum, nafta) su ponekad neizostavni rastvarači u nekim sredstvima za čišćenje. Mogu sadržati rizična isparljiva organska jedinjenja (VOC), zagađivače, kao što su heksani, metiletilketone i linearne alkil sulfonate, sastojci koji mogu biti toksični za akvatičnu sredinu, i za koje je potrebno veoma dugo vrijeme biorazgradljivosti.
- Molibditi su ponekad inhibitori korozije u sredstvima za čišćenje i može izazvati brigu ukoliko se nađe u vodama.
- Kaustična soda (natrijum hidroksid) i kalijum hidroksid su sastojci u mnogim vodenim alkalnim sredstvima za čišćenje.
- Fosfati se često koriste kao helatizirajući agensi. Izazivaju poremećaj u ishrani živih bića u vodenim sredinama. Glikoli, dovode do smanjenja nivoa rastvorenog kiseonika u površinskim vodama kada se biorazgrađuju.

Deterdženti koji se koriste za pranje vozila

Deterdženti za pranje vozila su sredstva koja se koriste za otklanjanje prašine, masti, ulja i produkata sagorijevanja. Kao i ostali deterdženti u svom sastavu imaju površinske aktivne materije anjonskog karaktera, koje su sastavljene od dugačkih proteinskih lanaca na čijim se krajevima nalaze anjoni, čestice negativno naelektrisane koje prikupljaju i uklanjaju čestice prašine i ostale materije gore navedene. Za razliku od kućnih biorazgradljivih deterdženata, koji se koriste za pranje rublja i posuđa i koji predstavljaju sastavni dio sanitarnih voda iz domaćinstava i kao takve mogu ući u kanalizacioni sistem, deterdženti koji se koriste za pranje vozila su mnogo agresivniji, jer su i materije, koje se uklanjaju, mnogo kompleksnije, pa je otuda potreban tretman otpadnih voda u kojima se oni nalaze prije ulaska u kanalizaciju.

Pored naftnih derivata u deterdžentima za visoko odmašćivanje mogu se naći i sljedeći sastojci kao i supstance koje se nalaze u minimalnim količinama, a nastale ili zaostale prilikom pravljenja osnovnih sirovina za deterdžent: raspršivači, emulzifikatori, alkilfenol etoksilati, alkil benzen sulfonati, linearni alkil sulfonati, organska isparljiva jedinjenja kao što su heksan, metil etil keton, toluen, ksilen i naftalen, molibdati, kausitčna soda, kalijum hidroksid, akrilamid monomeri, fosfati, glikol i dr.

Površinski aktivne materije, ili deterdženti spiraju zagađivače sa svakim pranjem. Mogući estetski problem leži u mogućnosti da deterdženti stvaraju sapunicu, i mogućnost da ona sadrži nutritijente, kao što su azot i fosfor. Fosfati su standardni sastojak većine deterdženata, koji se koriste za pranje vozila. Otuda, deterdženti ove vrste mogu imati negativan uticaj na prirodno okruženje. Sapunica se može pojaviti u jezerima i potocima, dok nutritijenti mogu proizvesti cvijetanje algi. Deterdženti su vezani za porijeklo ukupnog organskog ugljenika i organskih materija u otpadnim vodama, nastalim pranjem vozila.

Vosak na sintetičkoj bazi

Dok su tradicionalni auto voskovi napravljeni od prirodnih proizvoda, kao što su karnauba vosak, postoje mnogi sintetički voskovi koji se koriste za zaštitu boje vozila, za sakrivanje malih oštećenja i za finalni sjaj. Sintetički voskovi ne samo da štite farbu automobila bolje nego prirodni vosak, već su i postojaniji, tj. traju duže.

Vreli sintetički vosak sa toplom vodom

U tehnološkom ciklusu postoji proces koji se naziva zaštita farbe, a zasniva se na proizvodnji tople demineralizovane vode sa zagrijanim sintetičkim voskom. Ovaj proces odvija se na povišenoj temperaturi radi što boljeg topljenja voska i njegovog raspršavanja po površini vozila. Temperatura koja se razvija nakon raspršavanja ne bi smjela da pređe više od 40°C u cilju zaštite životne sredine, a ni da veće temperature dospiju u kanalizacioni sistem, odnosno u upojni bunar.

Prašina, masti, ulja i produkti sagorijevanja sa vozila u toku pranja i tokom kretanja vozila

Prašina, koju vozila podižu na putevima, čini skoro 33% zagađenja vazduha. Prašina na putu se sastoji od ostataka koje izbacuju vozila i emisija iz industrijskih objekata, zatim od guma i

habanjem kočnica, takođe, postoji i prašina od asfaltiranih puteva, i prašina sa područja gdje se vrše radovi. Prašina sa puteva je značajan izvor koji doprinosi stvaranju i otpuštanju čestica u atmosferu. Masti i ulja, koja se koriste u podmazivanju određenih dijelova vozila, takođe, sem opterećenja masnim kiselinama, alkalijama, imaju i određeni sadržaj teškim metalima (između ostalih i molibden) koji potpomažu podmašćivanje i sprječavaju koroziju.

Sistem jonoizmenjivačkih kolona

Jonoizmenjivačke kolone služe za smanjenje koncentracije pojedinih, tj, odabranih jona iz vode, u ovom slučaju smanjenja jona kalcijuma i magnezijuma, koji većim dijelom učestvuju u stvaranju tvrdoće vode. Poslije određenog protoka vode kroz ovaj sistem dolazi do zasićenja kolona i samim tim je potrebna njihova regeneracija, tj. demineralizacija. Supstance, koje se koriste za regeneraciju su baze, kiseline ili soli.

Sistem reversne osmoze

Nakon omekšavanja vode u jonoizmenjivačkim kolonama dalja demineralizacija se odvija postupkom reversne osmoze. Čista voda, koja se dobija naziva se permeat i prolazi kroz module dok se zadržane soli odvođe sa koncentratom. Sistemom ventila odvodi se koncentrat u kanalizaciju, na taj način se kanalizacija opterećuje novom materijom, u pogledu hemijskog sastava

Mogućnost uticaja na prekogranično zagađenje voda

Mogućnost zagađenja vode postoji. Ulja, masti, hemikalije mogu uticati na kvalitet voda, na biljne i životinjske vrste. Navedene supstance se najviše zadržavaju na samoj lokaciji na kojoj dođe do kontaminacije, manje količine dalje putuju vodenim tokom. Tako da, obzirom na udaljenost granice (oko 10 – 13km), nije moguć uticaj istih supstanci preko granice.

6.3. Zemljište

U fazi izgradnje

Fizički uticaj

Što se fizičkih uticaja na zemljište tiče, doći će do promjena trajnom degradacijom zemljišta na katastarskoj parceli. Površinski sloj zemlje će biti uklonjen i obzirom da se planira betoniranje i asfaltiranje, zajedno sa planiranim objektima, neće doći do njegove obnove. Uticaj je ustvari trajno uklanjane površinskog sloja zemljišta.

Uticaj emisije zagađujućih materija na okolno zemljište

Neadekvatno rukovanje mašinama i mehanizacijom na lokaciji može dovesti do curenja ulja i masti iz istih. Ukoliko su veće količine ulja i masti u pitanju, može doći do kontaminacije zemljišta predmetne parcele i susjednih parcela.

Ovaj uticaj je ograničenog vremenskog trajanja, odnosno do završetka izgradnje projekta, ukoliko se naravno sva oštećenja blagovremeno uklone i na propisan način.

Utica j na korišćenje zemljišta i prirodnih (mineralnih) bogatstava

Realizacija projekta će imati uticaja na način korišćenja zemljišta, obzirom da se lokacija trenutno ne koristi u slične svrhe, a kategorisana je prema Posjedovnom listu 501 – Prepis kao dvorište sa površinom od 382 m².

Količina i kvalitet izgubljenog poljoprivrednog zemljišta

Realizacijom projekta samouslužne autoperionice, neće doći do gubitka poljoprivrednog zemljišta, jer je prema listu nepokretnosti 398 – izvod KO Ravna Rijeka katastarska parcela 282/3 ukupne površine 350m² evidentirana je kao pašnjak 5. Klase.

Odlaganje otpada

Neadekvatno odlaganje otpada (građevinski šut i materijal iz otkopa) može dovesti do devastacije prostora prilikom izvođenja projekta.

Čvrsti otpad koji će nastajati prilikom realizacije projekata sakupljaće se u kante I kontejnere kojim će kasnije upravljati nadležno komunalno preduzeće.

Iz iznijetog se može zaključiti da odlaganje otpada tokom izgradnje objekta neće imati negativan uticaj na zemljište, ukoliko se postupa u skladu sa propisima.

U toku eksploatacije

Fizički uticaj

Predmetni projekat za potrebe funkcionisanja koristiće kompletnu površinu zemljišta na lokaciji. Uticaj na zemljište će se već desiti u fazi izgradnje, kada se bude uklanjao površinski sloj zemljišta I iskopavanje viška zemljišta, za potrebe izgradnje. Druge vrste fizičkog uticaja neće biti.

Utica j emisije zagađujućih materija na okolno zemljište

Supstance I hemijska sredstva koja će se koristiti u vršenju usluga pranja automobila će se tretirati kroz kanalizacioni odvod, kroz separator I u pojni bunar. Međutim, atmosferske padavine u većim količinama mogu dovesti do preopterećenja odvodnog sistema, te izlivanja otpadnih voda koje mogu biti kontaminirane navedenim supstancama i na okolno zemljište.

Utica j na korišćenje zemljišta i prirodnih (mineralnih) bogatstava

U fazi eksploatacije, neće doći do uticaja na korišćenje zemljišta I prirodnih bogatstava. Zemljište lokacije će se maksimalno iskoristiti za potrebe pružanja usluga pranja auta, što će biti definisano već u fazi izvođenja radova. Dodatnih vrsta korišćenja zemljišta neće biti. Parcela je prema listu nepokretnosti 398 – izvod KO Ravna Rijeka katastarska parcela 282/3 ukupne površine 350m² evidentirana je kao pašnjak 5. Klase.

Količina i kvalitet izgubljenog poljoprivrednog zemljišta

U fazi eksploatacije samouslužne autoperionice, neće doći do gubitka poljoprivrednog zemljišta, jer je prema listu nepokretnosti 398 – izvod KO Ravna Rijeka katastarska parcela 282/3 ukupne površine 350m² evidentirana je kao pašnjak 5. Klase.

Odlaganje otpada

Odlaganje otpada može imati uticaja na kvalitet životne sredine na lokaciji projekta ukoliko se ne bude vršilo njegovo odlaganje u skladu sa propisima.

Na lokaciji će se stvarati komunalni otpad koji će se stvarati od strane korisnika usluga pranja auta. Naime, korisnici samo uslužne autoperionice će, prilikom čišćenja svojih vozila, otpad iz vozila odlagati u kante (pored svakog boksa je planirana kanta, pored mašine za usisavanje, te na nekoliko mjesta u sklopu parcele). Najvjerovatnije vrste otpada iz automobila su: ambalaže, kese, kutije, limenke, staklene boce I tome slično.

Zbog prisustnosti dovoljnog broja korpi za odlaganje otpada, neće doći do nekontroliranog odlaganja otpada.

U slučaju akcidenta

Uticaj na zemljište može biti I akcidentan kroz izlivanje ulja I goriva u mjeri koja prevazilazi sistem otpadnih voda, te samu lokaciju projekta.

6.4. Lokalno stanovništvo

Vizuelni uticaji neće biti povoljni u toku izvođenja projekta, obzirom da će u tom periodu biti gradilište, ali će nakon završetka izvođenja projekta, doći do uređenja okoliša.

Izvođenjem projekta stvaraće se veća količina prašine radom mehanizacije I iskopavanjem zemljanog materijala, što može djelimično smetati lokalnom stanovništvu.

Tokom izvođenja radova pojačana frekvencija, pa tako i emisija buke od rada građevinske mehanizacije. Tu građevinsku mehanizaciju čine vozila: bager, kamion, utovarivač, autobetonjerka, mašine za ravnanje i zbijanje tla. Njihov rad će biti povremen, etapan, bruto vremenski ne duži od radnog vremena u jednoj smjeni, od 7 do 16 sati.

Najveća buka će nastati tokom iskopa za temelje i djelove objekta koji se ukopavaju. U tom slučaju će se odvijati kumulativna upotreba građevinske mehanizacije, pa će uz bager istovremeno raditi i kamion. Međutim, to neće biti permanentno za sve vrijeme radnog dana, već u etapama, sa dužim periodima pauza. U vrijeme kada radi autocisterna za livenje betonske ploče neće biti potrebe za istovremenim radom kamiona ili bagera, jer će taj dio posla već biti obavljen.

Funkcionisanjem autoperionice buka će biti pojačana usljed:

- rada aparatura sa vodom pod pritiskom
- redovne saobraćajne buke vozila u manipulativnom prostoru ulaz – izlaz, parkiranje.

Dodatnu buku će osjetiti stambeni objekti koji se nalaze na udaljenosti od nekoliko metara. Može se očekivati da ta buka djeluje iritantno iako po intenzitetu neće premašivati decibele za zdravstvene probleme.

U toku funkcionisanja objekata, frekvencijom vozila I korištenjem mehanizacije za pranje vozila, može doći I do raspršivanja čestica, usljed jačih vjetrova, na okolne parcele, što stvara

neugodu prisutnom stanovništvu, te ukoliko neko od stanovnika ima respiratorne probleme, može dovesti do dodatnih problema, koje treba pratiti. Međutim, mogućnost nastanka ovih uticaja je vrlo mala.

6.5. Ekosistem i geologija

U fazi izgradnje, neće doći do uništavanja ekosistema, obzirom da na predmetnoj lokaciji nema vegetacijskog sloja, nego zemljišni pokrov. Površinski zemljišni sloj će se ukloniti betoniranjem i asfaltiranjem za parking prostor i manipulativne površine.

6.6. Namjena i korišćenje površina

Izvršenje Projekta će imati uticaja na korišćenje zemljišta. Doći će do uklanjanja zemljišta na kojem će se graditi objekat I manipulativne površine.

Lokacija se ne koristi u poljoprivredne svrhe, jer je prema listu nepokretnosti 398 – izvod KO Ravna Rijeka katastarska parcela 282/3 ukupne površine 350m² evidentirana je kao pašnjak 5. Klase.

6.7. Komunalna infrastruktura

Projekat neće imati negativan uticaj na postojanost komunalne infrastrukture. Projekat je lokalnog značaja I na izvođenju radova neće doći do preopterećenja elektro ili vodovodne mreže.

Objekat se priključuje na elektro mrežu u skladu sa uslovima koje propiše nadležna elektrodistribucija, bez uticaja na životnu sredinu.

Prilikom funkcionisanja projekta stvarati će se komunalni otpad od zaposlenih i korisnika usluga planiranog objekta. Komunalni otpad će se odlagati u kontejnere i odatle se dalje odvoziti od strane komunalnog preduzeća na odgovarajuće mjesto. Sve navedene radnje nemaju veliki uticaj na komunalnu infrastrukturu katastarske opštine, već predstavljaju osnovne aktivnosti prilikom uspostavljanja, odnosno pokretanja uslužnog objekta slične vrste.

6.8. Zaštićena prirodna i kulturna dobra i njihova okolina, karakteristike pejzaža i slično

Na predmetnoj lokaciji nije uočeno prisustvo zaštićenih, ugroženih, rijetkih, endemičnih, divljih i drugih osjetljivih biljnih i životinjskih vrsta i njihovih staništa, tako da na njih neće biti nepovoljnih uticaja.

Uticaji na pejzaž će biti prisutan tokom izrade projekta i tokom funkcionisanja. Negativni uticaj se ogleda u vizuelnim promjenama koje su uzrokovane zahvatima koji utiču na karakter pejzaža i na način na koji se on doživljava.

Posljedice građenja i korišćenja projekta

Projekat izgradnje samouslužnog objekta je jer je prema listu nepokretnosti 398 – izvod KO Ravna Rijeka katastarska parcela 282/3 ukupne površine 350m² evidentirana je kao pašnjak 5. Klase.

Izgradnjom i funkcionisanjem predmetnog projekta, parcela gubi navedenu namjenu prema posjedovnom listu, te trajno mijenja svoju ulogu. Projekat se koristi za pružanje usluga lokalnom stanovništvu i korisnicima koji su u tranzitu, jer je lokacija lako dostupna sa magistralnog puta.

Kumulativni uticaj sa uticajima drugih postojećih i/ili odobrenih projekata

U slučaju početka gradnje drugih projekata, može doći do opterećenja korištenja kolskih saobraćajnica građevinskom mehanizacijom i intenzivnije zastupljenosti buke, prašine i sl.

Kumulativni uticaj je moguć i prilikom rada na izgradnji projekta. U slučaju da veći broj mehanizacije za izgradnju radi u isto vrijeme, doći će do kumulativnog uticaja.

Također, predmetni projekat može i tokom faze funkcionisanja imati kumulativan uticaj, ukoliko se u određenom momentu na lokaciji nalazi više vozila za samouslužno pranje (nekoliko vozila čeka red za samo uslužno pranje).

Korištenje tehnologije i supstanci

Tehnologija koja će se koristiti prilikom izvršenja projekta podrazumijeva mehanizaciju kao što je bager, dizalicu, rovokopači, mješalice za beton i dr. Moguće je dodatno angažovanje mehanizacije, zavisno od napretka radova projekta.

Za funkcionisanje projekta potrebno je korištenje većih količina hemijskih sredstava za pranje automobila (deterdžent, vosak, i sl.).

7. OPIS MJERA PREDVIĐENIH U CILJU SPRJEČAVANJA, SMANJENJA ILI OTKLANJANJA ZNAČAJNOG ŠTETNOG UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

Na osnovu analize svih karakteristika postojeće lokacije, kao i karakteristika planiranih postupaka u okviru lokacije, ukazuje, da su ostvareni osnovni uslovi za minimizaciju negativnih uticaja na životnu sredinu.

Za neke uticaje na životnu sredinu, koje je moguće očekivati, a do kojih se došlo analizom, potrebno je preduzeti odgovarajuće preventivne mjere zaštite, kako bi se nivo pouzdanosti čitavog sistema podigao na još veći nivo.

Sprečavanje, smanjenje i otklanjanje štetnih uticaja sagledaće se preko mjera zaštite predviđenih zakonima i drugim propisima, mjera zaštite predviđenih prilikom izgradnje objekta, mjera zaštite u toku eksploatacije objekta i mjera zaštite u akcidentu.

Mjere zaštite životne sredine predviđene zakonom i drugim propisima proizilaze iz zakonski normi koje je neophodno ispoštovati pri izgradnji objekta:

- Obzirom na značaj objekta, kako u pogledu njegove sigurnosti tako i u pogledu zaštite ljudi i imovine, prilikom projektovanja i izgradnje potrebno je pridržavati se svih važećih zakona i propisa koji regulišu predmetnu problematiku.
- Ispoštovati sve regulative (domaće i Evropske) koje su vezane za granične vrijednosti intenziteta određenih faktora kao što su prevashodno zagađenje vazduha, vode i nivoa buke i dr.
- Obezbijediti određeni nadzor prilikom izvođenja radova radi kontrole sprovođenja propisanih mjera zaštite od strane stručnog kadra za sve faze.
- Obezbijediti instrumente, u okviru ugovorne dokumentacije koju formiraju Investitor i izvođač, o neophodnosti poštovanja i sprovođenja propisanih mjera zaštite.
- Uraditi plan za održavanje objekta tokom godine .

7.1. Mjere zaštite predviđene prilikom izgradnje objekta

Mjere zaštite životne sredine u toku izgradnje objekta obuhvataju sve mjere koje je neophodno preduzeti za dovođenje kvantitativnih negativnih uticaja na dozvoljene granice, kao i preduzimanje mjera kako bi se određeni uticaji sveli na minimum.

U mjere zaštite spadaju:

- Prije početka radova gradilište mora biti obezbijeđeno od neovlašćenog pristupa i prolaza svih lica, osim radnika angažovanih na izvođenju radova, radnika koji vrše nadzor, radnika koji vrše inspekcijski nadzor i predstavnika Investitora
- Izvođač radova je dužan organizovati postavljanje gradilišta tako da njegovi privremeni objekti, postrojenja, oprema itd. ne utiču na treću stranu.

- Građevinska mehanizacija koja će biti angažovana na izvođenju projekta treba da zadovolji Evropske standarde za vanputnu mehanizaciju (EU Stage III B i Stage IV iz 2006. odnosno 2014. god.) prema Direktivi 2004/26/EC)
- Takođe, izvođač radova je obavezan da izvrši pravilan izbor građevinskih mašina sa emisijom buke koje ne prelaze dozvoljene vrijednosti u životnoj sredini pri radu
- Tokom izvođenja radova održavati mehanizaciju: građevinske mašine i vozila u ispravnom stanju, sa ciljem maksimalnog smanjenja buke, kao i eliminisanja mogućnosti curenja nafte, derivata i mašinskog ulja.
- Sve građevinske mašine i prevozna sredstva moraju biti opremljena protivpožarnim aparatima, a brzina saobraćaja prema objektu mora se ograničiti na 10km/h a I manje ako se to zahtjeva
- Za vrijeme vjetra i sušnog perioda redovno kvasiti pristupni put i materijal od iskopa, radi redukovanja prašine.
- Višak materijala od iskopa i građevinski otpad nadležno preduzeće treba da transportuje kamionima na lokaciju koju u dogovoru sa Nosiocem projekta odredi nadležni organ lokalne uprave.
- Materijal od iskopa pri transportu treba da bude pokriven.
- Redovno prati točkove na vozilima koja napuštaju lokaciju.
- Obezbijediti dovoljan broj mobilnih kontejnera, za prikupljanje čvrstog komunalnog otpada sa lokacije gradilišta i obezbijediti odnošenje i deponovanje prikupljenog komunalnog otpada u dogovoru sa nadležnom komunalnom službom grada.
- Na gradilištu objekta treba izgraditi sanitarni čvor u vidu montažnog PVC tipskog higijenskog toaleta i locirati ga na mjestima dovoljno udaljenom od ostalih objekata.
- Izvršiti revitalizaciju zemljišta, tj. sanaciju okolo objekta poslije završenih radova, tj. ukloniti predmete i materijale sa površina korišćenih za potrebe gradilišta odvoženjem na odabranu deponiju.
- U slučaju prekida izvođenja radova, iz bilo kog razloga, potrebno je obezbijediti gradilište do ponovnog početka rada.

Prije početka korišćenja objekata obezbijediti priključenje objekta na postojeću komunalnu infrastrukturu, u svemu u skladu sa uslovima javnih komunalnih preduzeća i elektrodistribucije (za struju), a takođe i po urbanističkim uslovima za uređenje prostora utvrđenim urbanističkim planom; obezbijediti potrebne količine vode za rad autopraone uključujući unutrašnju i spoljnu vodovodnu i kanalizacionu mrežu, odnosno zahtjeve protivpožarne zaštite; ispoštovati posebne uslove/saglasnosti koje su utvrdili nadležni organi i organizacije.

7.2. Mjere zaštite u toku redovnog rada objekta

Mjere zaštite životne sredine u toku rada objekta obuhvataju sve mjere koje je neophodno preduzeti za dovođenje kvantitativnih negativnih uticaja na dozvoljene granice, kao i preduzimanje mjera kako bi se određeni uticaji sveli na minimum:

- Redovna kontrola svih instalacija u objektu.

- Održavati kvalitet prečišćene otpadne vode na ispustu iz separatora lakih tečnosti prema Pravilniku o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o kvalitetu otpadnih voda („Sl. list CG” br. 56/19).
- Kontrolisati visinu mulja i količinu izdvojenih lakih tečnosti u separatoru jednom mjesečno.
- Prostor u separatoru za odvajanje taloga (mulja) i prostor za odvajanje ulja čistiti najmanje jednom tromjesečno, a to podrazumijeva i pranje koalescentnog filtera sredstvom za uklanjanje masnoća.
- Izdvojena ulja i goriva iz separatora sakupljati i odlagati u posude izrađene od materijala koji obezbjeđuje njegovu nepropustljivost, korozionu stabilnost i mehaničku otpornost.
- Obezbijediti kontejner za prikupljanje čvrstog komunalnog otpada i obezbijediti sakupljanje i odnošenje otpada u dogovoru sa nadležnom komunalnom službom grada.
- Redovno održavanje niskog rastinja i travnatih površina,
- Redovno komunalno održavanje i čišćenje objekata i platoa radi smanjenja mogućnosti zagađivanja.

7.3. Mjere koje će se preduzeti u slučaju udesa ili velikih nesreća

Funkcionisanje jednog ovakvog projekta nosi sa sobom i rizik usljed akcidentne situacije, koja se može manifestovati kroz:

- Pojavu požara na lokaciji,
- Prosipanje ulja i goriva

7.3.1. Postupak u slučaju požara

Požar kao elementarna pojava dešava se slučajno, praktično može da nastane u bilo kojem dijelu predmetnog objekta, a njegove razmjere, trajanje i posljedice ne mogu se unaprijed definisati i predviđeti. Postupak gašenja sprovodi se po sljedećim fazama:

I – faza; Podrazumijeva isključenje električne energije i pristup gašenju požara ručnim aparatima ili vodom, ako materija koja gori to dozvoljava.

II – faza; Nastupa kada se primijenjenim postupcima i radnjama u I fazi nije uspio ugasiti požar.

Obavijestiti Službu zaštite i spašavanja (broj 123), pripadnike Ministarstva unutrašnjih poslova (broj 122), a po potrebi hitnu medicinsku službu (broj 124).

Dolaskom pripadnika vatrogasne jedinice oni preuzimaju ulogu rukovođenja akcijom gašenja, sprovodeći neophodne poteze i radnje. Svi prisutni su podređeni komandi rukovodioca akcije gašenja, slijede njegova uputstva i nesmiju se preduzimati samovoljne akcije i radnje.

III - faza; Ovaj stepen nastupa kod požara većeg intenziteta tj. kada prethodnim postupcima nije došlo do njegove likvidacije. Rukovodioc akcije gašenja putem radio-veze obavještava vatrogasnu jedinicu i svoje predpostavljene, tražeći pojačanje u ljudstvu i tehnicu. Do dolaska pojačanja a po potrebi i drugih spasilačkih ekipa nastoji da se ne dozvoli da se požar dalje širi, koristeći raspoloživa protivpožarna sredstva i opremu. Po dolasku komandira ili njegovog zamjenika, rukovodioc akcije gašenja upoznaje svoje predpostavljene o trenutnoj situaciji, a oni nakon toga preduzimaju komandu i rukovode akcijom gašenja. Svi izvršiocci su tada pod njegovim komandom, samostalno ne preduzimaju akcije a oni su odgovoran za sve radnje do konačne likvidacije požara.

7.3.2. Mjere zaštite u slučaju prosipanja ulja i goriva

Ukoliko dođe do prosipanja goriva i ulja iz mehanizacije ili sličnih zagađenja u toku izvođenja radova neophodno je izvršiti mjere smanjenja uticaja na zemljište, podzemne i površinske vode:

- spriječiti dalju kontaminaciju zemljišta ili voda (popravkom u slučaju nastanka havarije, uklanjanje opreme ili dijelova koji vrše kontaminaciju i sl.),
- lokalizirati zagađeni, odnosno kontaminirani dio,
- izdvojiti kontaminirani dio zemljišta,
- očistiti ili smanjiti zagađenost kontaminirane vode putem filtera i hemikalija koje odvajaju hemikalije i teške metale iz vode i sl.).

Nakon toga, kontaminirani talog koji predstavlja opasni otpad/materiju, je potrebno je predate društvu koje ima dozvolu za sakupljanje opasnog otpada. Uz navedenu aktivnost je potrebno napisati izvještaj o vrsti i količini otpada.

7.4. Planovi i tehnička rješenja zaštite životne sredine (reciklaža, tretman i dispozicija otpadnih materija, rekultivacija, sanacija i slično)

Na lokaciji izvršenja projekta, planirano je uklanjanje svih mašina i opreme, i vraćanje okolnog područja u stanje koje će služiti funkciji planiranog projekta.

Uređenje terena podrazumijeva da će kompletna parcela biti u funkciji autoperionice.

Prvo je potrebno ravnanje terena, nakon završetka radova, kako bi se površina pripremila za asfaltiranje manipulativne površine u sklopu sa kanalizacionim razvodom i mrežama za odvod. Na kraju je planirano zasađivanje biljaka. Biljke za ove namjene su sa gustim isprepletenim granama, prekrivenim gustim lišćem. Žbunaste vrste koje se granaju od zemlje su odlične kao zvučna izolacija. U ovim zasadima treba kombinovati i listopadne i četinarske vrste biljaka. Vrste poput zimzelene lovor višnje ili crvenolisne fotinije su odličan izbor za formiranje žive ograde.

Ove vrste su pogodne i za orezivanje, pa lako možete da formirate živu ogradu na željenoj visini.

7.4.1. Mjere vezane za odlaganje otpada

Komunalni otpad od zaposlenih i korisnika usluga na lokaciji projekta I unutar objekta odlaže se u kante, a komunalno preduzeće (Komunalno – Lim d.o.o) ga dalje prevozi i odlaže na odgovarajuće mjesto. Tretman komunalnog otpada podliježe Zakonu o upravljanju otpadom (Sl.novine Crne Gore 039/16). (Komunalni otpad je otpad nastao u domaćinstvima ili prilikom obavljanja djelatnosti koji je po svojstvima sličan otpadu nastalom u domaćinstvima).

Proizvođač otpada koji na godišnjem nivou proizvodi više od 200 kg opasnog otpada ili više od 20 tona neopasnog otpada dužan je da sačini plan upravljanja otpadom u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom.

Investitor i izvođač radova su dužni da se u cilju bezbjednog upravljanja građevinskim otpadom na gradilištu, u svemu, pridržavaju propisanih normi:

- Građevinski otpad na gradilištu se skladišti odvojeno po vrstama građevinskog otpada, a u skladu sa Katalogom otpada, na način kojim se ne zagađuje životna sredina;
- Odlaganje građevinskog otpada koji se privremeno ne skladišti na gradilištu može se vršiti u kontejnerima postavljenim na gradilištu ili uz gradilište. Kontejneri moraju biti izrađeni na način kojim se omogućava odvoženje otpada bez pretovara;
- Zabranjeno je odlaganje građevinskog otpada u vode, na zemljište ili u zemljište, osim u slučaju kada je građevinski otpad prerađen i koristi se kao građevinski materijal i izuzimajući lokacije za odlaganje građevinskog otpada odobrene od nadležnih organa;
- Zabranjeno je paljenje otpada na otvorenom prostoru;
- Transport građevinskog otpada, a posebno rasutog otpada, se vrši u pokrivenim vozilima za prevoz tereta, kako bi se spriječilo eventualno prosipanje otpada i emisija prašine i sitnog građevinskog materijala;
- Kod vršenja iskopa i odvoza materijala iz iskopa, a po potrebi i kod izvođenja drugih radova na gradilištu, izvođač je dužan obezbijediti pranje točkova vozila prije njihovog izlaska sa gradilišta na javnu saobraćajnicu;
- Građevinski otpad se može privremeno skladištiti na zemljištu gradilišta do završetka radova, ali ne duže od jedne godine;
- Građevinski otpad se može privremeno skladištiti i na drugom gradilištu investitora ili drugom mjestu koje je uređeno za privremeno skladištenje građevinskog otpada;
- Prilikom privremenog skladištenje građevinskog otpada na gradilištu ili njegovog odlaganja u kontejnerima, neophodno je preduzeti mjere kojima se: sprječava pristup neovlašćenim licima; sprječava rasipanje i prosipanje otpada; sprječava emisija prašine i raznošenje sitnog građevinskog materijala vjetrom; sprječavaju potencijalni uzroci požara i drugi eventualni rizici koji mogu izazvati zagađenje životne sredine ili štetene posljedice po zdravlje ljudi;

- Građevinski otpad (otpadni beton, opeka, keramika i građevinski materijal na bazi gipsa ili mješavina građevinskog otpada sa zemljanim iskopom) može se ponovo upotrijebiti za izvođenje građevinskih radova na gradilištu na kojem je otpad nastao ukoliko zapremihna otpada ne prelazi 50m³;
- Građevinski otpad koji ne sadrži opasne supstance i koji se ne može preraditi od laže se na deponiju za inertni otpad;
- Opasni građevinski materijali se, ukoliko je to tehnički izvodljivo, posebno izdvajaju, privremeno skladište ili odlažu tako da se spriječi miješanje opasnih materijala sa neopasnim građevinskim otpadom;
- Tokom sakupljanja, odlaganja, transporta i privremenog skladištenja opasan otpad se posebno pakuje i označava u skladu sa propisima kojima se uređuje prevoz opasnih materija; Nosilac projekta (proizvođač otpada), je neophodno da izradi Plan upravljanja otpadom, ako se proizvodi, na godišnjem nivou, više od 200 kg opasnog otpada ili više od 20 tona neopasnog otpada (član 26, Zakona o upravljanju otpadom, "Službeni list Crne Gore", br.039/16).

7.4.2. Mjere zaštite zemljišta i voda

Za zaštitu zemljišta od negativnih uticaja realizacije projekta predlažu se sljedeće mjere:

- Maksimalna visina privremeno odložene iskopane zemlje ne smije da prelazi visinu od 2 m, kako bi se izbjeglo zbijanje pod dejstvom težine gornjih slojeva;
- U periodu suvog vremena vršiti kvašenje materijala ili zemlje kako bi se izbjegla eolska erozija, tj. raznošenje sitnih čestica vjetrom i deponovanje na okolno zemljište;
- Gubitak zemljišta i zelenih površina, postiže se oplemenjivanjem prostora oko objekta, podizanjem višespratnih kultura autohtonog porijekla. Kretanje vozila i mehanizacije ograničiti se na što manju površinu uz ograničavanje njihovog kretanja na pristupne puteve u najvećoj mogućoj mjeri;
- Prilikom realizacije projekta na lokaciju dovoziti ispravnu mehanizaciju koja je prošla tehničke preglede;
- Na lokaciju realizacije projekta zabranjeno je održavanje vozila i mehanizacije, dopuna ulja, goriva itd.;
- Sve građevinske mašine koje koriste pogonsko gorivo na bazi naftnih derivata moraju biti snabdjevene posudama za prihvatanje trenutno iscurlog goriva ili maziva.

Upotrebom ispravne mehanizacije, kretanje mehanizacije po definisanim rutama, obavljanje poslova održavanja mehanizacije van lokacije planiranog objekta, kako ne bi došlo do prosipanja ulja I goriva I sl

Tokom funkcionisanja objekta, voditi računa o redovnom tretmanu otpadnih voda (kanalizacioni sistem, separator ulja I masti), kako ne bi došlo do začepljenja I izlivanja zagađujućih materija na zemljište I u vodu. Uređaje je potrebno redovno čistiti i održavati u ispravnom stanju.

Adekvatno odlaganje, prevoz I tretman komunalnog otpada koji podliježe Zakonu o upravljanju otpadom.

Redovno održavati biljne vrste i travnate površine, na prostoru predmetne lokacije.

7.4.3. Mjere zaštite vazduha

Tokom izvođenja radova, doći do emisije izduvnih gasova iz motornih vozila i mehanizacije. Potrebno je voditi brigu o tome da se rad mehanizacije obavlja racionalno, i koristi samo u slučaju potrebnih radova, kako bi se aerozagađenje svelo na minimum.

Funkcionisanjem predmetnog objekta, doći će do kretanja motornih vozila ka predmetnom objektu, od predmetnog objekta i unutar predmetne parcele po saobraćajnim površinama, usljed čega će doći do emisije izduvnih gasova iz motornih vozila.

Prilikom uređenja lokacije, zasaditi biljke uz rub parcele (ograda) koje imaju funkciju sprječavanja širenja ili smanjenja širenja zagađujućih čestica motornih vozila, prašine, te supstanci koje se raspršuju tokom usluga pranja

7.5. Druge mjere koje mogu uticati na sprečavanje ili neutralisanje štetnih uticaja na životnu sredinu

Pod ovim mjerama podrazumjeva se čitav niz mjera i postupaka čije regulisanje i sprovođenje osigurava funkcionisanje sistema zaštite. Ove mjere podrazumijevaju

- Za sprečavanje posljedica nestručnog rukovanja mehanizacijom dozvoliti rukovanje samo ovlaštenom i osposobljenom licu, a na vidnim mjestima istaći odgovarajuća uputstva za rukovanje kao i potrebna upozorenja i zabrane.
- Pristupne puteve unutar lokacije urediti sa stabilnom kolovoznom konstrukcijom, te omogućiti njihovo redovno čišćenje i pranje.
- Za sprečavanje eventualnih akcidentnih situacija i regulisanja ponašanja zaposlenog osoblja u slučajevima oštećenja, havarije uređaja, instalacije i prateće opreme i sredstava, treba se pridržavati svih mjera zaštite i definisanih postupaka ponašanja u uputstvima za rad i održavanje proizvođača opreme i sredstava, internim uputstvima korisnika, kao i mjera zaštite na radu i protivpožarne zaštite.
- Obavezno vršiti redovne periodične preglede uslova radne sredine kao i primjene mjera za zaštitu radne i životne sredine.
- U slučajevima kada je moguć kontakt sa opasnim i štetnim materijama ili u slučaju da se prilikom redovnih pregleda uslova radne sredine konstatuje povećan nivo buke, prašine, vlage ili bioloških i hemijskih štetnosti, treba odrediti mjere kojima će se određene štetnosti svesti na prihvatljivu mjeru.
- Investitor treba odrediti odgovorno lice za sprovođenje i nadgledanje mjera zaštite životne sredine

7.5.1. Mjere zaštite od buke

Mjerama zaštite od buke sprječava se nastajanje buke, odnosno smanjuje postojeća buka na granične vrijednosti nivoa buke. Mjere zaštite od buke su:

- Normativne mjere: propisi koji se odnose na granične vrijednosti nivoa buke, na metode procjene i mjerenja buke i izradu karata buke i akcionih planova.
- Procedure pri ovjeravanju ili izdavanju uvjerenja o usaglašenosti izvora buke sa propisanim graničnim vrijednostima emisije buke.
- Tehničke mjere: izbor i upotreba niskobučnih mašina, uređaja, sredstava za rad i transport; izvođenje odgovarajuće zvučne izolacije objekata u kojima su locirani izvori buke;
- primjena akustičnih zaštitnih mjera na mjestima nastajanja i putevima širenja buke.
- Mjere zabrane i privremenog ograničavanja upotrebe izvora buke u neposrednoj blizini određenih objekata

U skladu sa svim ovim terminima mjere zaštite od buke za konkretan zahvat su:

1. dobar manipulativni i priključni, saobraćajni prostor: ulaz – izlaz sa zahvata koji omogućava brzo i efikasno uljučenje i isključenje iz saobraćaja bez dodatnog rada motora i stvaranja dodatne buke.
2. rad opreme sa maksimalnom kontrolom tj. sa prigušivačem, ukoliko je to moguće, po normativu iz standarda ISO/IEC 17025.
3. podizanje zelenog pojasa vegetacije prema okolnim objektima.

8. PROGRAM PRAĆENJA UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

Praćenje uticaja na životnu sredinu je obaveza koja proizilazi iz zakonskih propisa. Državni program praćenja stanja životne sredine sprovodi Agencija za zaštitu prirode i životne sredine Crne Gore preko ovlašćenih institucija.

Pored praćenja uticaja na životnu sredinu koji sprovodi Agencija za zaštitu prirode i životne sredine, prema Zakonu o životnoj sredini („Sl. list CG” br. 52/16) obaveza je i zagađivača (pravno lice ili preduzetnik koji je korisnik postrojenja koje zagađuje životnu sredinu) da vrši praćenje uticaja na životnu sredinu, a da dobijene podatke dostavlja Agencija za zaštitu prirode i životne sredine. Praćenje uticaja na životnu sredinu se sprovodi mjerenjem, ispitivanjem i ocjenjivanjem indikatora stanja životne sredine i obuhvata praćenje prirodnih faktora, promjene stanja i karakteristike životne sredine.

Parametri na osnovu kojih utvrđuje uticaj nekog objekta na životnu sredinu definisani su zakonskom regulativom iz oblasti životne sredine.

Cilj monitoringa je da se utvrdi efikasnost predviđenih preventivnih mjera ublažavanja negativnih uticaja na kvalitet životne sredine, kao i da se identifikuje svaka promjena.

8.1. Parametri na osnovu kojih se mogu utvrditi štetni uticaji na životnu sredinu

Parametri na osnovu kojih se mogu utvrditi štetni uticaji na životnu sredinu su definisani zakonskom regulativom za određenu oblast:

Vazduh: Zakon o zaštiti vazduha (“Sl. list Crne Gore” broj 025/10, 040/11, 043/15), Uredba o utvrđivanju zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha (Sl.list Crne Gore broj 25/12), Pravilnik o načinu i uslovima praćenja kvaliteta vazduha („Sl. list CG” br. 21/11. i 32/16.)

Vode: Zakon o vodama („Službeni list RCG“ br.27/07 i „Službeni list CG“ br. 32/11, 47/11,48/15 i 52/16), Pravilnik o načinu i rokovima utvrđivanja statusa površinskih voda („Sl. list RCG“, broj 27/07 i Sl. list CG“, br. 32/11, 48/15, 52/16 i 84/18) i Pravilnik o kvalitetu i sanitarnotehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o kvalitetu otpadnih voda („Sl. list CG” br. 56/19)

Zemljište: Zakon o životnoj sredini („Sl. list CG” br. 52/16) i Pravilnik o dozvoljenim količinama opasnih i štetnih materija u zemljištu i metodama za njihovo ispitivanje („Sl. list RCG”, br. 18/97).

Otpad: Zakon o upravljanju otpadom (“Sl. list Crne Gore” br. 64/11 i 39/16).

Buka: Zakon o zaštiti od buke u životnoj sredini ("Sl. list Crne Gore", br. 28/11, 28/12, 01/14, 2/18), Pravilnik o graničnim vrijednostima nivoa buke u životnoj sredini („Sl.list CG“ broj 60/2011), Pravilnik o metodama izračunavanja i mjerenja nivoa buke u životnoj sredini („Sl. list CG” br. 27/14.)

Analizom mogućih uticaja objekata na životnu sredinu i kroz primjenu odgovarajućih mjera zaštite, zaključeno da se u toku izgradnje objekata ne mogu očekivati značajniji uticaji na kvalitet vazduha, voda i zemljišta, to se iz tih razloga ne predlaže posebno praćenje navedenih segmenata životne sredine na lokaciji objekata.

Analizom uticaja projekta na životnu sredinu i primjenu odgovarajućih mjera zaštite, zaključeno da se u toku eksploatacije objekata ne mogu očekivati značajniji uticaji na kvalitet vazduha, voda, zemljišta i povećanja nivoa generisane buke. Međutim, shodno zakonskim obavezama predlaže se praćenje kvaliteta otpadnih voda na izlazu iz separatora.

Potrebno je sprovoditi kontrolu kvaliteta prečišćenih otpadnih voda nakon prolaska kroz separator, prije upuštanja u upojni bunar, redovnim uzorkovanjem u skladu sa Pravilnikom o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o kvalitetu otpadnih voda („Sl. list CG” br. 56/19). Predlaže se kontrola kvalitet svakih 6 mjeseci, ali tokom većeg prometa korisnika usluga moguća je i češća kontrola (npr. svaki mjesec – ljetni mjeseci). Broj kontrola se može povećati, ali smanjiti na manje od 2 x u toku jedne godine, ne može.

Pored navedenog, nosilac projekta treba da postupa u svemu u skladu sa mjerama koje su predviđene u cilju sprječavanja, smanjenja ili otklanjanja značajnog štetnog uticaja na životnu sredinu.

Pored navedenog, nosilac projekta treba da postupa u svemu u skladu sa mjerama koje su predviđene u cilju sprječavanja, smanjenja ili otklanjanja značajnog štetnog uticaja na životnu sredinu, a koje su opisane u poglavlju 8. ovog Elaborata.

8.2. Mjesta, način i učestalost mjerenja utvrđenih parametara

Nosilac projekta je obavezan da vrši periodičnu kontrolu kvaliteta vode poslije izlaska iz separatora. Pravilnikom o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o kvalitetu otpadnih voda („Sl. list CG” br. 56/19), definisana je minimalna učestalost uzorkovanja u zavisnosti od količine ispuštenih otpadnih voda.

Prema navedenom Pravilniku, Nosilac projekta je obavezan da vrši periodičnu kontrolu kvaliteta vode poslije izlaska iz separatora dva puta godišnje. Dobijeni rezultati ispitivanja treba da se uporede sa podacima navedenim u Pravilniku o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o kvalitetu otpadnih voda („Sl. list CG” br. 56/19)

Učestalost mjerenja nivoa buke treba da bude u skladu sa Zakonom o zaštiti buke u životnoj sredini (Sl. list CG 28/11, 01/14 i 02/18) i Pravilnikom o metodama izračunavanja i mjerenja nivoa buke u životnoj sredini (Sl. list CG 27/14), obzirom na promet vozila, zadržavanje na manipulativnim površinama i intenzitet rada mašina za pranje auta. Za svaki izvor buke, vrši se posebno mjerenje i prema standard MESO ISO 1996-1 i MEST ISO 1996-2.+

8.3. Sadržaj i dinamika dostavljanja izvještaja o izvršenim mjerenjima

Podaci o sprovedenom monitoring dostavljaju se nakon sprovedenog mjerenja u formi izvještaja koji je definisan standardima akreditovanih organizacija.

Nadležni organi inspekcijski treba da provjeravaju evidenciju preuzimanja opasnog otpada iz separatora u skladu sa Pravilnikom o načinu vođenja evidencije otpada i sadržaja formulara o transportu otpada.

Izvještaj o izvršenom izračunavanju, odnosno mjerenju buke u životnoj sredini treba da sadrži opšte podatke, uslove i rezultate mjerenje, podatke o naručiocu mjerenja. Uz izvještaj se prilaže i rješenje nadležnog organa kojim se nalaže mjerenje, ako se mjerenje buke vrši po nalogu nadležnog organa, kao i fotodokumentacija.

8.4. Obaveza obavještavanja javnosti o rezultatima izvršenog mjerenja

Shodno Zakonu o životnoj sredini, vlasnik objekta dužan je da rezultate monitoringa dostavlja nadležnom organu lokalne uprave i Agenciji za zaštitu prirode i životne sredine Crne Gore.

Pored navedenog vlasnik objekta je obavezan da obavještava javnosti o rezultatima izvršenih mjerenja.

8.5. Prekogranični program praćenja uticaja na životnu sredinu

Prekogranični program praćenja uticaja na životnu sredinu nije relevantan za ovaj Projekat.

9. NETEHNIČKI REZIME INFORMACIJA

U listu nepokretnosti 398 – izvod KO Ravna Rijeka katastarska parcela 282/3 ukupne površine 350m² evidentirana je kao pašnjak 5. Klase.

Objekat je u funkciji poslovanja-samouslužna autoperionica prizemne spratnosti P+0.

Samouslužna autoperionica sastoji se od tehničke prostorije i tri box-a za pranje automobila.

Svi koeficijenti dati urbanističko tehničkim uslovima, računati su u odnosu na površinu dijelova katastarskih parcela br. 282/3, 282/5, 285/6 (1.300,00m²).

Bruto površina projektovanog objekta u osnovi PRIZEMLJA iznosi P=96,25m²

Za obračun indeksa zauzetosti računata je osnova prizemlja, što čini indeks zauzetosti od 0.07 što je manje od dozvoljenog indeksa zauzetosti od 0.4.

Objekat je prizemne spratnosti P+0, ukupna bruto građevinska površina projektovanog objekta je 96.25 m², što čini indeks izgrađenosti od 0,07 što je manje od dozvoljenog indeksa izgrađenosti od 2.0.

Neto površina projektovanog objekta P+0 iznosi P=85.77 m².

Zadate građevinske linije koje su date urbanističko tehničkim uslovima su ispoštovane tako da je objekat lociran unutar ili do zadatih građevinskih linija.

Glavna karakteristika funkcionisanja projekta predstavlja pružanje mogućnosti samostalnog pranja automobila. Za obavljanje ovih funkcija su potrebni određeni prirodni resursi, a najvažniji resurs u ovom projektu jeste voda. Voda je potrebna za samouslužno pranje automobila, te za svakodnevne potrebe uposlenika.

Za nesmetano funkcionisanje navedenih usluga, projekat će biti opskrbljen vodom, električnom energijom i telefonskom komunikacijom.

Za potrebe funkcionisanja projekta, važan resurs jeste i zemljište. Zemljište predstavlja ustvari lokaciju za izgradnju planiranog projekta. Površina parcele će biti iskorištena za izgradnju objekta ,te za potrebe izgradnje manipulativnih površina (uređenjem okolnog terena), za nesmetano funkcionisanje projekta.

Funkcija planiranog objekta je uslužna djelatnosti.

Poslovanje u funkciji uslužne djelatnosti je objekat za samouslužno pranje auta.

U samouslužnoj auto-perionici vršiće se pranje automobila, kako unutrašnjosti tako i spoljašnjosti pranja istih.

Način funkcionisanja samouslužne auto-perionice, vršiće se u sklopu 3 programa:

1. program - pranje toplom omekšanom vodom i praškom (biorazgradiv preko 90% CE sertifikat);
2. program - voskiranje tečnim voskom i omekšanom vodom;

3.program - ispiranje osmoziranom vodom;

Vrijeme zadržavanja automobila na pranju određivaće isključivo sam korisnik (da li će se detaljno oprati vozilo, da li će se prati spoljašnost vozila i koliko detaljno, da li će se prati unutrašnjost vozila, samo obaviti usisavanje, pranje motora, pranje patosnica i sl..).

U kišnim periodima korišćenje usluga samouslužne auto- perionici biće znatno manje I u periodima snježnih padavina također.

Samouslužna perionica, prilagodljiva je svim zahtjevima kupaca;

- display 7 X 10 cm velike osvetljenosti (sa 4 broja-broji sekunde);
- očitavanje prometa po radnom mjestu;
- pumpa CAT(Japan)model 350 za rad pod pritiskom, do 10l/min, do120 bar;
- motori po 2,2 KW sa malim brojem obrtaja radi veće trajnosti 950 obr/min ;
- pumpe za osmozu, omekšivač i svježu vodu GRUNFOS (Njemačka),
- elektronski plovci za rezervoare;
- samostojeći filter aktivnog uglja za dugotrajniji rad osmoze ;
- filter svježe vode na inox nosaču sa zamenljivim uložkom (50 mikrona) ;
- centrala za osmozu vode, elektronska kontrola/spot free ispiranje, 2x250 L/h(2x400);
- osmoza kod rada višak vode vraća u rezervoar omekšane vode (nema otpada);
- zaštićeni elektroormar sa svim elementima na jednom mestu;
- ormar i elektronika SCHNEID4R;
- schneider kompjutersko upravljanje sa ekranom osjetljivim na dodir za kontrolu rada;
- centralna mješalica praška /od nerđajućeg čelika/ sa Grundfos pumpom i digitalnom kontrolom;
- pištolji za pranje /sa diznama koje imaju keramički uložak/ i sa držačima od nerđajućeg čelika za svako radno mesto MOSMATIC Švajcarska;
- sistem autodiagnoze Touch panel; u slučaju kvara lokacija kvara je vidljiva na shemi uz dato objašnjenje , sigurnost uređaja rezervisana dodatnom memoriskom karticom;
- okretna rotaciona ruka /360° od inoxa, dužine 150 cm; Mosmatic (švajcarska)
- kišnica se sprovodi kroz konstrukciju;
- automatski sistem protiv zamrzavanja, temperatura je vidljiva na touch displayu, radi i kada nestane struje;

Konstrukcija samouslužne autoperionice sastoji se od čeličnih profila. Konstrukciju tehničke prostorije čine takođe čelični profili određenih dimenzija. Obloga tehničke prostorije napravljena je od PVC sendvič panela debljine 5 cm.

Objekat se temelji na temeljnim trakama napravljenim od vodootpornog AB.

Pod autoperionice izvodi se takođe od vodootpornog AB MB 35.

Ispod sloja vodootpornog betona izvodi se ploča od podložnog betona MB 10. Prije postavljanja podložne ploče izvodi se sloj šljunka debljine 15 cm, postavljenog preko sloja drobljenog kamena. U sloju podne AB ploče izvode se slivni kanali.

Materijalizacija zidova ispune u objektu je sljedeća:

- Planirani predmetni objekat je predviđen da se radi od tvrdog materijala montažnog tipa.
- Predviđeno je uređenje predmetne lokacije (planirani objekat, kolski i pješački prilazi..)

Osnovni projektovani krov je ravni krov u nagibu od 1,5%, pokrivanje je krovnim sendvič limom koji se postavlja na krovne nosače od čeličnih profila.

Samouslužna autoperionice sa bočnih strana planira postavljanje dijelom prozirnog pleksiglasa u visini od 1.3m.

3D vizuelizacija objekta je prilagođena namjeni koja je u funkciji poslovanja.

Da bi se postigla sama vizuelna umjetnost arhitektonskog oblikovanja i ukomponovala kompletna 3D vizuelizacija svi detalji na fasadi kao i materijali su projektovani da zadovolje sve standarde i normative za ovu vrstu objekata.

Takođe se povelu računa oko uređenja objekata koje je prilagođeno samoj funkciji objekata.

Vertikalni oluci su pravougaonog presjeka 14/14cm, izrađeni od pocinčanog lima $d=0,55\text{mm}$, kao i svi opšivi na objektu. Svi vertikalni oluci koji su projektovani na objektu su ugrađeni u termofasadu objekta kako ne bi remetili vizuelnu koncepciju objekta.

Predviđeno je uređenje okoliša oko objekta u okviru parcele, ali na način da se uzme u obzir da je potrebno slobodno kretanje vozila.

Sanitarni čvorovi planirati da se snadbiju vodom preko gradskog cjevovoda i distribucione vodovodne mreže samog planskog prostora na postojeći cjevovod HDPE $\varnothing$ 110mm koja prolazi desnom stranom magistralnog puta Bijelo Polje – Prijepolje, i od kojeg je planirani objekat udaljen nekih 10 do 11m. Za objekat je predviđen jedan mjerni uređaj-vodomjer DN32 (1") o potrošnji vode, sa mogućnošću daljinskog očitavanja – radio veza, smješten u adekvatnoj kaseti na prilaznom podestu, pristupačan za očitavanje. Tipski orman za očitavanje potrošnje vode smješten je na vidnom mjestu. Po izvršenoj montaži, instalacije ispitati na probni pritisak od 10 bara.

Shodno arhitektonskoj dispoziciji sanitarnih čvorova i svih drugih istočišta, planirana je određena šema vodovodnih instalacija. Obezbjedenje tople vode planirano je preko električnog bojlera smještenog u adekvatnoj prostoriji.

Razvod po vertikali vrši se sa $\varnothing 32$, a razvod po sanitarnim čvorovima radi se sa $\varnothing 20$ i $\varnothing 25$.

Za ovaj dio naselja ne postoji izgrađena kanalizaciona mreža pa se do realizacije iste planira izgradnja biološkog separatora. Glavni odvodni kanal iz objekta ima prečnik $\varnothing 160$ mm. Usvojeni nagib priključnog kanala je 2%.

Vertikale postaviti vidno pored zida, a potom ih opšiti drvetom na krajevima kanalizacionih vertikala predviđene su ventilacione glave $\Phi 110$ mm.

Na svim izlascima kanalizacije iz objekta i na skretanjima kanalizacije predviđeni su revizioni šahtovi. Završetak dovodne cijevi u revizioni šaht bit će razveden sa završnim koljenom.

Za prolaz cijevi kroz konstruktivne elemente ostaviti odgovarajuće otvore da ne bi došlo do naknadnog narezivanja drvene građe. Nakon izvršene montaže, potrebno je izvršiti ispitivanje na vododrživost prema važećim propisima.

Cijevi u zemlji polagati na sloj pijeska debljine 10 cm zbog ravnomjernog slijeganja. Po završenoj montaži cijevi prekriti slojem pijeska od 10 cm da se izbjegnu mehanička oštećenja prilikom zatrpavanja rova.

Na sredini boksa nalaziće se rešetkasti taložnik, , koliko ima i bokseva za pranje. Otpadna voda od pranja automobila prvo će ići u taložnike, koji su međusobno povezani sa jednim sabirnim kanalom za odvodnjavanje, pri čemu će betonska ploča biti nivelisana tako da će se voda iz taložnika nesmetano odvoditi ka sabirnom kanalu. Voda će se iz sabirnog kanala (tehnološki otpadna voda) odvoditi do separatora za ulja i masti, gdje će se i prečišćavti zajedno sa atmosferskim vodama.

Predviđen je hvatač ulja koji se koristi na svim benzinskim pumpama, parkiralištima, auto perionicama, saobraćajnicama i u sličnim situacijama. Na parceli je predviđen jedan ukopani ležeći separator sa by-passom, čija se ugradnja planira u svemu prema uputstvima proizvođača za protok 2 l/s. Postavljanje separatora sa by-passom, čija se ugradnja planira u svemu prema uputstvima proizvođača za protok 2 l/s, , koji će biti u skladu sa „Pravilnikom o kvalitetu i sanitarno tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda u recipijent i javnu kanalizaciju, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda, minimalnom broju ispitivanja i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda" (Sl.list Crne Gore, br.45/08, 09/10 i 26/125, 2/12, 59/13).

Nosilac projekta je dužan posjedovati Ugovor o održavanju i čišćenju separatora sa ovlaštenim institucijama.

Oborinska kanalizacija sa krova sakuplja se u slivnike, a zatim odvodi u olučne cijevi koje se izlivaju na pločnik, a donja ivica izliva mora biti 10 cm iznad pločnika. Olučne cijevi koje su na fasadi ili u fasadnim žljebovima moraju biti udaljene od zida najmanje 2 cm.

Za hidrološke uslove ITP krive, prema podacima HMZ Crne Gore, trajanje mjerodavne kiše je 5 minuta, povratnog perioda 5 godina, a intenzitet iznosi 264 L/s/ha.

Na osnovu date površine krova određen je broj kišnih vertikala i njihov profil.

Olučne cijevi za atmosfersku kanalizaciju su plastične PVC DN125 mm. Olučne cijevi koje su na fasadi ili u fasadnim žljebovima moraju biti udaljene od zida najmanje 2 cm.

Dimenzionisanje kišnih stojnica:

Hidrološki uslovi: I – T – P krive, prema podacima HMZ Crne Gore

Trajanje: 5 minuta

Povratni period: 5 godina

$$q = F * I * O$$

Hidrološki uslovi: I – T – P krive , prema podacima HMZ Crne Gore

Trajanje: 15 minuta

Povratni period: 15 godina

$$I = 264 \text{ l/s / ha}$$

Oborinska voda s kosog krova tlocrtne površine 80m² ($\psi = 1,0$):

$$Q_{OB} = A * I * \psi / 10000 = 80 * 264 / 10000 = \mathbf{2.11/s}$$

Tablice Kutera: punjenje 0,5 D; IR= 0,15; **DN 125**; v= 0,58 m/s; Q = **2.11** l/s

$$Q = \mathbf{2.11} \text{ l/s} < Q = \mathbf{2.50} \text{ l/s}$$

Usvojeni promjer odvoda za atmosfersku kanalizaciju je **DN 110mm**, a broj kišnih vertikala je **2**.

Emisije u vazduh se javljaju u obliku izduvnih gasova građevinske mehanizacije tokom izvođenja radova, u obliku mineralne prašine (PM10 čestice) i u obliku prašine.

Emisije u vazduh se javljaju i u toku funkcionisanja projekta i to u obliku produkata sagorijevanja goriva vozila koja se kreću po manipulativnim površinama, te u obliku čestica hlora i deterdženata koji se raspršuju tokom pranja automobila uz pojavu vjetra..

Doći će do stvaranja otpadnih voda prilikom pranja vozila. Za ovaj dio naselja ne postoji izgrađena kanalizaciona mreža pa se do realizacije iste planira izgradnja biološkog separatora. Glavni odvodni kanal iz objekta ima prečnik $\varnothing 160\text{mm}$.

Tokom izvođenja radova, doći će do stvaranja privremenog odlaganja iskopanog materijala i stvaranja građevinskog otpada. Čim se pojavi, i najmanji otpad na gradilištu odmah tovariti direktno na kamion i transportovati na deponiju smeća. Obavezuju investitor i izvođač radova da sav otpad na ekološki način, transportuju, ne ugrožavajući prirodni ambijent.

Ostatak otpada će se manuelno sakupljati, kako bi parcele bile slobodne za uređenje prostora i objekta.

Funkcionisan objekta, nastaje komunalni otpas koji spada u kategoriju neopasnog otpad, koji se stvara prilikom čišćenja unutrašnjosti automobila.

Buka koja će se javiti na gradilištu u toku izgradnje predmetnog objekta nastaje usljed rada mašina, transportnih sredstava i drugih alata, i ista je privremenog karaktera je sa malim vremenom trajanja a sa najvećim stepenom prisutnosti na samoj lokaciji objekta.

Sa druge strane ni oprema koja će se koristiti za automatsko pranje motornih vozila, ne emituje buku veću od dozvoljene.

10. PODACI O MOGUĆIM POTEŠKOĆAMA

Sva projektna rješenja predviđena tehničkom dokumentacijom za izgradnju i eksploataciju objekta su tehnički prihvatljiva i obrađivač nije imao teškoća pri izradi Elaborata.

Međutim, tokom izrade nekih poglavlja Elaborata, koristili su se dostupni podaci o postojećem stanju životne sredine šireg prostora, usljed nedostatka tih podataka za konkretnu lokaciju. S obzirom da ne postoji detaljna analiza stanja biodiverziteta lokacije, uzeti su postojeći podaci iz relevantnih studija i drugih vrsta dokumenata.

11. REZULTATI SPROVEDENIH POSTUPAKA UTICAJA PLANIRANOG PROJEKTA NA ŽIVOTNU SREDINU

Nosilac projekta je Sekretarijatu za ruralni i održivi razvoj Opštine Bijelo Polje podnio zahtjev za odlučivanje o potrebi izrade elaborata za procjenu uticaja na životnu sredinu.

Na osnovu podnešenog zahtjeva Sekretarijat za ruralni i održivi razvoj opštine Bijelo Polje, je donio Rješenje br.UPI .09/4-322/24-154/1-115 od 08.07.2024., kojim se utvrđuje da je za projekat izgradnje poslovnog objekta – samouslužna autoperionica, potrebna izrada Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu.

Rješenje je dato u prilogu dokumenta.

12. DODATNE INFORMACIJE I KARAKTERISTIKE PROJEKTA

Ovaj dokument prikazuje i predstavlja Elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu. Elaborat je obuhvatio sve segmente predviđene Pravilnikom o bližoj sadržini elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl. list CG” br. 19/19).

13. IZVORI PODATAKA

ZAKONSKA REGULATIVA

Elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu za izgradnju **samouslužne autoperionice**, urađen je u skladu sa Pravilnikom o bližoj sadržini elaborata o procjeni na životnu sredinu, („Sl. list CG”, br. 19/19).

Prilikom izrade Elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu navedenog objekta, korišćena je sledeća:

Zakonska regulativa

- Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata („Sl. list CG” br. 64/17, 44/18, 63/18 i 11/19, 82/20 i 86/22).
- Zakon o životnoj sredini („Sl. list CG” br. 52/16 i 73/19).
- Zakon o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl. list CG” br. 75/18).
- Zakon o zaštiti prirode („Sl. list CG” br. 54/16 i 18/19).
- Zakon o zaštiti kulturnih dobara („Sl. list CG” br. 49/10, 40/11 i 44/17 i 18/19)
- Zakon o vodama („Sl. list CG” br. 27/07, 22/11, 32/11, 47/11, 48/15, 52/16, 55/16, 2/17,80/17 i 84/18).
- Zakon o zaštiti vazduha („Sl. list CG” br. 25/10 i 43/15 i 73/19).
- Zakon o zaštiti buke u životnoj sredini („Sl. list CG”, br. 28/11 i 01/14, 2/18).
- Zakon o upravljanju otpadom („Sl. list CG” br. 64/11 i 39/16).
- Zakon o komunalnim djelatnostima („Sl. list CG” br. 55/16, 2/18 i 66/19).
- Zakon o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine („Sl. list RCG” br. 80/05 i „Sl. list CG” br. 54/09, 40/11, 42/15 i 54/16).
- Zakon o zaštiti i spašavanju („Sl. list CG” br. 13/07, 05/08, 86/09, 32/11 i 54/16).
- Zakon o zaštiti i zdravlju na radu („Sl. list CG” br. 34/14 i 44/18)
- Zakonom o prevozu opasnih materija („Sl. list CG” br. 33/14, 13/18)
- Pravilnik o bližoj sadržini elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl. list CG” br. 19/19).
- Pravilnik o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičnih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke („Sl. list CG”, br. 60/11).
- Pravilnik o načinu i uslovima praćenja kvaliteta vazduha („Sl. list CG”, br. 21/11 i 32/16). - Pravilnikom o emisiji zagađujućih materija u vazduhu („Sl. list RCG” br. 25/01) –

- Uredba o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha („Sl. list CG”, br. 25/12). - Uredba o maksimalnim nacionalnim emisijama određenih zagađujućih materija („Sl. list CG” br. 3/12).
- - Pravilniku o dozvoljenim količinama opasnih i štetnih materija u zemljištu i metodama za njihovo ispitivanje („Sl. list RCG”, br. 18/97)
- Pravilnik o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o kvalitetu otpadnih voda („Sl. list CG” br. 56/19).
- Pravilnik o klasifikaciji otpada i katalogu otpada („Sl. list CG” br. 59/13 i 83/16).
- Uredba o načinu i uslovima skladištenja otpada ("Sl. list CG" br. 33/13 i 65/15).
- Pravilnik o postupku sa građevinskim otpadom, načinu i postupku prerade građevinskog otpada, uslovima i načinu odlaganja cementa azbestnog građevinskog otpada ("Sl. list CG" br. 50/12).
- Pravilnik o uslovima koje treba da ispunjava privredno društvo, odnosno preduzetnik za sakupljanje, odnosno transport otpada („Sl. list CG” br. 16/13).
- Pravilnikom o načinu vođenja evidencije otpada i sadržaja formulara o transportu otpada („Sl. list CG” br. 50/12).

PLANSKA DOKUMENTACIJA I DRUGI IZVORI PODATAKA

- Informacije o stanju životne sredine za 2020.godinu; Agencija za zaštitu prirode I životne sredine Crne Gore, 2021.g.
- Strateški plan razvoja Opštine Bijelo Polje 2022.-2026. godine, Bijelo Polje, 2022.
- Lokalni plan zaštite životne sredine Bijelog Polja 2020. – 2024., Opština Bijelo Polje, 2020.
- www.googleearth.com
- <https://geoportal.co.me/Geoportal01/#>

14. PRILOZI

- **Prilog 1:** UTU – Urbanističko tehnički uslovi
- **Prilog 2:** Rješenje o izradi Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu za projekat
- **Prilog 3:** Situacija projekta
- **Prilog 4:** 3D prikaz projektnog rješenja
- **Prilog 5:** Hvatač masti NV7

URBANISTIČKO - TEHNIČKI USLOVI

1	<p>CRNA GORA OPŠTINA BIJELO POLJE Sekretariat za planiranje i uređenje prostora Broj:06/5-332/23-40/7-10 Bijelo Polje, 18.04.2023.godine</p>	 <p>OPŠTINA BIJELO POLJE</p>
2	<p>Sekretariat za planiranje i uređenje prostora Opštine Bijelo Polje, na osnovu člana 74 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Sl. list CG" br. 64/17, 44/18, 63/18, 11/19, 82/20), Uredbe o povjeravanju dijela poslova Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma jedinicama lokalne samouprave ("Sl.list CG", br. 87/18, 75/19, 116/20, 76/21 i 141/2, 151/22) i podnijetog zahtjeva Bulatović Jakova iz Bijelog Polja, izdaje:</p>	
3	<p>URBANISTIČKO-TEHNIČKE USLOVE za izradu tehničke dokumentacije</p>	
4	<p>za izgradnju objekta na urbanističkoj parceli UP 86 (Zona B, blok 1) koju čine djelovi katastarskih parcela br.282/3 i 282/2 KO Ravna Rijeka u Kruševu, u zahvatu Detaljnog urbanističkog plana Kruševo – Bijelo Polje ("Sl.list CG - opštinski propisi", br.28/15).</p>	
5	<p>PODNOŠILAC ZAHTJEVA:</p>	<p>Bulatović Jakov Bijelo Polje</p>
6	<p>POSTOJEĆE STANJE</p> <p>Katastarska evidencija: U listu nepokretnosti 398 - izvod KO Ravna Rijeka katastarska parcela 282/3 ukupne površine 350m² evidentirana je kao pašnjak 5. klase.</p>	
7	<p>PLANIRANO STANJE</p>	
7.1.	<p>Namjena parcele odnosno lokacije</p>	

	<p>Urbanistička parcela UP 86, zona B blok 1, nalazi se u zoni planiranoj za mješovite namjene (MN).</p> <p>Sadržaji mješovite namjene su sadržaji poslovanja i sve druge namjene (dozvoljene Pravilnikom čl.51), u skladu sa standardima i propisima za tu vrstu objekata koji mogu da ispune uslove Plana, izuzev stanice za snabdijevanje motornih vozila gorivom (pumpne stanice).</p> <p>To su sadržaji i objekti koje ne ometaju stanovanje, a koje služe za opsluživanje područja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - trgovina, objekti za upravu, kulturu, školstvo, zdravstvenu i socijalnu zaštitu, sport i rekreaciju, vjerski objekti i ostali objekti društvenih djelatnosti koji služe potrebama stanovnika područja obuhvaćenog planom; - ugostiteljski objekti i objekti za smještaj turista; - privredni objekti, skladišta, stovarišta, koji ne predstavljaju bitnu smetnju pretežno namjeni –stanovanju; - objekti komunalnih servisa koji služe potrebama stanovnika područja; - parkinzi i garaže za smještaj vozila korisnika (zaposlenih i posjetilaca); - objekti i mreže infrastrukture. <p>Na UP sa namjenom MN može se graditi više objekata u skladu sa propisima za tu vrstu i namjenu objekata i u skladu sa tehnologijom.</p>
7.2.	<p>Pravila parcelacije</p> <p>Površina urbanističke parcele UP 86 koju čine djelovi katastarskih parcelea br. 282/3 i 282/2 KO Ravna Rijeka iznosi 1295 m².</p> <p>Članom 13 stav 1 tačka 2 Pravilnika o načinu izrade i sadržini tehničke dokumentacije za građenje objekta ("Sl.list CG", br.44/18 i 43/19), propisano je da tehnička dokumentacija sadrži elaborat parcelacije po planskom dokumentu, koji treba da bude ovjeren od nadležnog organa.</p>
7.3.	<p>Građevinska i regulaciona linija, odnos prema susjednim parcelama</p> <p>Regulaciona linija poklapa se sa granicom urbanističke parcele prema putu Ribarevine - Bijelo Polje.</p> <p>Građevinska linija GL1 je linija na zemlji i predstavlja liniju do koje se može graditi. Definisana je na grafičkom prilogu „Plan parcelacije, nivelacije i regulacije“ koji čine sastavni dio ovih uslova. Koordinatne tačke građevinske linije su date u grafičkom prilogu „Plan parcelacije, regulacije i nivelacije“.</p> <p>Ukoliko Građevinska linija nije definisana grafički primjenjuje se pravilo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Građevinska linija prema susjednim parcelama je na minimalnoj udaljenosti 5,0 m ; - Građevinska linija prema zelenim površinama je na udaljenosti 2,5 m, a udaljenost objekta od pristupnog puta i regulacije potoka je 3,0 m. <p><u>Izuzetno</u>, građevinska linija ispod površine zemlje GL 0, ukoliko je prostor namijenjen za garažiranje, a na tom prostoru je degradirana vegetacija, može biti min.1,0 m od granice urbanističke parcele, ukoliko to dozvoljavaju karakteristike terena (uslov - prethodna ispitivanja terena i ozelenjavanje površine iznad garaže).</p>

	<p>Kota prizemlja za stambene objekte dozvoljena je max.1,0 m iznad kote konačno uređenog i nivelisanog terena oko objekta, a za poslovne objekte max. 0,20 m iznad kote konačno uređenog i nivelisanog terena oko objekta.</p>
8	<p>PREPORUKE ZA SMANJENJE UTICAJA I ZAŠTITU OD ZEMLJOTRESA, KAO I DRUGE USLOVE ZA ZAŠTITU OD ELEMENTARNIH NEPOGODA I TEHNIČKO-TEHNOLOŠKIH I DRUGIH NESREĆA</p>
	<p>Uslovi i mjere za zaštitu od zemljotresa: Proračune raditi na VII (sedmi) stepen seizmičkog inteziteta po MCS skali. Objekat mora biti izgrađen prema važećim propisima za građenje u seizmičkim područjima.</p> <p>Preporuke za projektovanje objekata aseizmičkih konstrukcija:</p> <p>Na području DUP-a, mogu se graditi objekti dozvoljene spratnosti uz pravilan (optimalan) izbor konstruktivnih sistema i materijala. Horizontalni gabarit objekta u osnovi treba da ima pravilnu geometrijsku formu, koja je simetrična u odnosu na glavne ose objekta, npr. pravougaona, kvadratna i sl. Principijelno izbjegavati rekonstrukciju sa nadogradnjom objekta gdje se mijenja postojeći konstruktivni sistem, u protivnom obavezna je prethodna statička i seizmička analiza, sa ciljem obezbjeđivanja dokaza o mogućnosti pristupanja rekonstrukciji. Izbor i kvalitet materijala i način izvodjenja objekta od bitnog su značaja za sigurnost i ponašanje objekta, izloženih seizmičkom dejstvu. Armirano-betonske i čelične konstrukcije posjeduju visoku seizmičku otpornost. Pored ramovskih armirano-betonskih konstrukcija može biti primjenjena izgradnja objekata ramovskih konstruktivnih sistema ojačanih sa armirano-betonskim dijafragmama (jezgrima), kao i konstrukcija sa armirano-betonskim platnima. Kod zidanih konstrukcija preporučuje se primjena zidanja, ojačanog horizontalnim i vertikalnim serklažima i armirane konstrukcije različitog tipa. Obično zidanje, samo sa horizontalnim i vertikalnim serklažima treba primjenjivati za objekte manjeg značaja i manje visine (do 2 etaže visine). Kod projektovanja konstrukcija temelja prednost imaju one konstrukcije koje sprečavaju klizanja u kontaktu sa tlom i pojavu neravnomjernih slijeganja. Opterećenje koje se prenosi preko temeljne konstrukcije na tlo mora da bude homogeno raspoređeno po cijeloj kontaktnoj površini. Treba obezbjeđiti dovoljnu krutost temeljne konstrukcije, a posebno na spojevima temeljnih greda sa stubovima konstrukcije.</p> <p>Zaštita od elementarnih (i drugih) nepogoda</p> <p>Mjere zaštite od elementarnih nepogoda obuhvataju preventivne mjere kojima se sprečava ili ublažava dejstvo elementarnih nepogoda.</p> <p>Elementarne nepogode mogu biti:</p> <p>Prirodne nepogode (zemljotres, požari, klizanje tla, poplave, orkanski vetrovi, snježne lavine i nanosi i dr.);</p>

	<p>Nepogode izazvane djelovanjem čovjeka (nesolidna gradnja, havarije industrijskih postrojenja, požari velikih razmera, eksplozije i dr.); drugi oblik opšte opasnosti (tehničko-tehnološke i medicinske katastrofe, kontaminacija, pucanje brana i dr.)</p> <p>U cilju zaštite od elementarnih nepogoda postupiti u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju ("Sl.listCG", br.13/07, 05/08, 86/09, 32/11, 54/16 i 146/27) i Pravilnikom o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda ("Sl.list RCG", br. 8/1993), odnosno važećim zakonima i pravilnicima koji regulišu ovu oblast.</p> <p>Za prostor ovog Plana najveću opasnost predstavljaju zemljotresi i požari.</p> <p>Zaštita od požara: Tehničkom dokumentacijom predvidjeti mjere zaštite od požara shodno propisima za ovu vrstu objekata.</p> <p>U cilju zaštite od elementarnih nepogoda postupiti u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju ("Sl.list CG2", br.13/07, 05/08, 86/09, 32/11, 54/16 i 146/27) i Pravilnikom o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda (" Sl.list CG ", br.8/93).</p> <p>Mjere zaštite na radu: Projektant koji izrađuje projektnu dokumentaciju dužan je da shodno čl.9 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu ("Sl.list CG",br.34/14 i 44/18) pri izradi tehničke dokumentacije ugradi propisane mjere zaštite na radu u skladu sa tehnološkim projektним zadatkom.</p> <p>Investitor je dužan da od ovlašćene organizacije - privrednog društva za poslove zaštite na radu pribavi reviziju da je tehnička dokumentacija urađena u skladu sa propisima zaštite na radu, tehničkim propisima i standardima.</p> <p>Pri izgradnji objekta poslodavac koji izvodi radove dužan je izradi Elaborat o uređenju gradilišta shodno članu 10 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu ("Sl.list CG", br.34/2014 i 44/2018).</p>
9	<p>USLOVI I MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE</p>
	<p>Principijelni stav je da se životna sredina štiti koristeći je na adekvatan način i pod odgovarajućim uslovima. Drugim riječima da se stimuliše razvoj onih djelatnosti za koje prostor po prirodnim datostima, nasljeđu i ljudskim potencijalima pruže optimalne uslove.</p> <p>Ocjenu o potrebi procjene uticaja zahvata na životnu sredinu pribaviti od nadležnog opštinskog organa za zaštitu životne sredine u zavisnosti od namjene objekta, a u skladu sa odredbama Uredbe o projektima za koje se vrši procjena uticaja na životnu sredinu ("Sl.list RCG", br.20/07, 47/13, 53/14 i 37/18).</p>
10	<p>USLOVI ZA PEJZAŽNO OBLIKOVANJE</p>
	<p><u>Zelenilo poslovnih objekata (administrativni, kulturno-prosvjetni, trgovačko-uslužni objekti) – ZPO</u></p> <p>Površine ispred i u okviru <i>poslovnih objekata</i> najčešće se uređuju parterno ili u kombinaciji sa soliternom sadnjom. Osnovne karakteristike ove kategorije je upotreba najdekorativnijeg biljnog materijala. Kompozicija zelenih površina podrazumjeva</p>

savremena pejzažna rješenja usklađena sa arhitekturom objekata i tradicionalnim vrijednostima podneblja.

UTU za Zelenilo poslovnih objekata

- površine namijenjene ovoj kategoriji zelenila nikad se ne pretrpavaju zasalom pri čemu min. 20% površine mora biti pod zelenilom,
- izbjegavati šarenilo vrsta i strogo voditi računa o vizurama prema fasadama,
- kod kompozicije zasada voditi računa o spratnosti, ritmu i koloritu,
- sadnju vršiti u manjim grupama (drvenasto - žbunasti zasadi) i u vidu solitera u kombinaciji sa parternim zasadima,
- linearno zelenilo planirati uz saobraćajnice i na parkinzima, naročito na UP koje se oslanjaju na magistralni put,
- karakteristike sadnica drveća za ozelenjavanje:
  - o min. visina sadnice od 2,5 - 3 m,
  - o min. obim stabla na visini od 1m, od 12-14 cm.
  - o rastojanje između drvorednih sadica od 6-12 m,
  - o min. visina stabla do krošnje, bez grana, min. 2,2 m,
  - o za sadnju na pločnicima - otvori na pločnicima za sadna mjesta min. 1,0x1,0m,i
  - o obezbjediti zaštitne ograde za sadnice u drvoredu.
- u kombinaciji sa zelenilom moguće je koristiti i građevinski materijal (kamen, rizla, drvo, staklo i td.),
- za zastore koristiti moderne materijale usklađene sa ambijentalnim karakteristikama,
- predvidjeti fontane, česme, skulpture, urbani mobilijar,
- formirati kvalitetne travnjake ili pokrivače tla,
- ove površine tretirati kao zelenilo sa najvećim stepenom održavanja.

Zelenilo skladišta – stovarišta – sevisa – ZSS - Za poslovne objekta servisno - skladišnog tipa, osnovna ograničenja se postavljaju u funkciji zaštite životne sredine i kompatibilnosti sa susjednim djelatnostima. Uređenje površina bazira se najprije na formiranju tampon zona (zaštitni pojas), obodom parcele za površine za skladištenje nafte i gasa sačuvati već formirani zaštitni pojas. Za formiranje novih, širina pojasa zavisi od namjene i od prostorne organizacije.

Osnovni uslov je:

- stvaranje povoljnog mikroklimata, odnosno zaštitu od visokih temperatura, dominantnih vjetrova
- zelenilo je dobra protivpožarna prepreka;
- zelenilo u estetskom smislu artikuliše, naglašava značaj objekta ali i ublažava negativne elemente izgrađenih objekata i njihovih namjena.

UTU za Zelenilo skladišta – stovarišta – sevisa

- učešće zelenila na urb. parceli je min. 20% (mimo tampon zone),
- uz Magistralni put obavezni su dvostrani drvoredi. Ove površine se rešavaju tamponom zelenila - masivom zelenila u sva tri nivoa, linearnim zelenilom – jednolinijskim ili dvorednim drvoredom, živicom i td.za formiranje drvoreda značajnu ulogu ima i izbor biljnih vrsta.
- karakteristike sadnica drveća za ozelenjavanje:
  - o min. visina sadnice od 2,5 - 3 m,
  - o min. obim stabla na visini od 1m, od 12-14 cm.
- za sadnju drvoreda mora se poštovati uslov:

	<ul style="list-style-type: none"> ○ rastojanje između drvorednih sadica od 6-12 m, ○ min. visina stabla do krošnje, bez grana, min. 2,2 m <p>– za sadnju na pločnicima:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ otvori na pločnicima za sadna mjesta min. 1,0x1,0 m, ○ obezbjediti zaštitne ograde za sadnice u drvoredu, <p>– na <i>parking</i> prostorima obavezno predvidjeti drvorede. Prilikom formiranja drvoreda na parkinzima trebalo bi osigurati na dva parking mjesta po jedno drvo, a kod podužnog parkiranja na jedno parking mjesto po jedno drvo.</p> <p>– izbor biljnog materijala treba svesti na autohtone vrste, otporne na uslove sredine, izbjegavati šarenilo vrsta i oblika, bez pretrpavanja površina.</p>
11	USLOVI I MJERE ZAŠTITE NEPOKRETNIH KULTURNIH DOBARA I NJIHOVE ZAŠTIĆENE OKOLINE
	U okviru predmetnog prostora potrebno je poštovati odredbe i metodologiju zaštite spomenika kulture koji su postavljeni u Zakonu o zaštiti kulturnih dobara („Sl.list CG“, br. 49/10, 40/11, 44/17 i 18/19), posebno članovi 87 i 88. U slučaju pronalaženja nalaza od arheološkog značaja, sve radove treba prekinuti i obavestiti Ministarstvo kulture i Upravu za zaštitu kulturnih dobara, kako bi se preduzele sve potrebne mjere za njihovu zaštitu, shodno zakonu.
12	USLOVI ZA LICA SMANJENE POKRETLJIVOSTI I LICA SA INVALIDITETOM
	Tehničkom dokumentacijom obezbijediti prilaz i upotrebu objekta/objekata licima smanjene pokretljivosti u skladu sa članom 71 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Sl.list CG", br.64/17, 44/18, 63/18, 11/19 i 82/20) i Pravilnikom o bližim uslovima i načinu prilagođavanja objekata za pristup i kretanje lica smanjene pokretljivosti („Sl.list CG“, br.48/13 i 44/15).
13	USLOVI ZA POSTAVLJANJE I GRADNJU POMOĆNIH OBJEKATA
	/
14	USLOVI ZA OBJEKTE KOJI MOGU UTICATI NA BEZBJEDNOST VAZDUŠNOG SAOBRAĆAJA
	/
15	USLOVI ZA OBJEKTE KOJI MOGU UTICATI NA PROMJENE U VODNOM REŽIMU
	Prilikom izrade tehničke dokumentacije poštovati Zakon o vodama ("Sl.list RCG", br.27/07 i "Sl.list" CG, br.73/10, 32/11, 47/1148/15, 52/16, 55/16, 02/17, 80/17, 84/18). Aktom br. 06/5-332/23-40/6-10 od 13.02.2023. godine, ovaj Sekretarijat obratio se Upravi za vode zahtjevom za izdavanje uslova iz njihove nadležnosti. Uprava za vode je

	predmetni zahtjev primila dana 20.02.2023. god. i u zakonom predviđenom roku nijesu odgovorili te se smatra da su saglasni sa urbanističko-tehničkim uslovima utvrđenim planskim dokumentom.
16	MOGUĆNOST FAZNOG GRAĐENJA OBJEKTA
	/
17	USLOVI ZA PRIKLJUČENJE NA INFRASTRUKTURU
17.1.	Uslovi priključenja na elektroenergetsku infrastrukturu
	<p>Tehnička dokumentacija treba da sadrži razradu priključka objekta na niskonaponsku mrežu koji je neophodno projektovati shodno uslovima datim u Tehničkim preporukama EPCG i to:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Tehnička preporuka za priključenje potrošača na niskonaponsku mrežu TP-2 (dopunjeno izdanje) -Tehnička preporuka – Tipizacija mjernih mjesta -Uputstvo i tehnički uslovi TP-1b-Distributivna transformatorska stanica DTS-EPCG 10/04 kV. <p>Shodno dopisu Ministarstva održivog razvoja i turizma Crne Gore broj 06-51/12 od 11.02.2020.godine nisu traženi posebni tehnički uslovi CEDIS-a.</p> <p>Električne instalacije projektovati i izvesti u skladu sa važećim propisima i standardima.</p> <p>Gradnju objekata za stalan boravak ljudi, kao i drugih objekata treba izbjegavati i u blizini vodova 35kV i 10kV, odnosno u zoni od min. 5m lijevo i desno horizontalno, od projekcije najbližeg provodnika u neotklonjenom stanju.</p> <p>Ukoliko se iz nekih opravdanih razloga mora graditi u navedenoj zoni, potrebno je prije početka izgradnje pribaviti saglasnost od nadležnog javnog preduzeća, na elaborat koji treba da uradi ovlašćena projektantska organizacija za takve poslove.</p>
17.2.	Uslovi priključenja na vodovodnu i kanizacionu infrastrukturu
	<p>Tehničke uslove priključenja na hidrotehničku infrastrukturu uraditi prema uslovima br. 251 od 24.02.2023. godine, izdatim od strane DOO Vodovod " Bistrica".</p> <p>Hidrotehničke instalacije projektovati prema važećim tehničkim propisima i standardima.</p>
17.3.	Uslovi priključenja na saobraćajnu infrastrukturu
	<p>Objekat se priključuje na magistralni put M-2 dionica Ribarevine-Bijelo Polje, prema saobraćajno-tehničkim uslovima za izradu projektne dokumentacije Uprave za saobraćaj iz Podgorice broj 04-1945/2 od 01.03.2023.godine, koji čine sastavni dio ovih uslova.</p>
17.4.	Ostali infrastrukturni uslovi
	<p>Mjesto, način i uslovi priključenja objekta na telekomunikacionu infrastrukturnu mrežu:</p> <p>Prilikom izrade tehničke dokumentacije potrebno je poštovati propise koji se odnose na zaštitu i izgradnju elektronske komunikacione infrastrukture i elektronskih komunikacionih mreža, odnosno Zakona o elektronskim komunikacijama ("Sl.list CG", br.40/13, 56/13, 2/17 i 49/19) i ostalih propisa koji su doneseni na osnovu njega.</p>

	<p>Takođe koristiti sledeće sajtove:</p> <p>-sajt na kome se nalaze relevantni propisi u skladu sa kojim se obavlja izrada tehničke dokumentacije http://www.ekip.me/regulativa/;</p> <p>-sajt na kome Agencija objavljuje podatke o postojećem stanju elektronske komunikacione infrastrukture http://ekinfrastruktura.ekip.me/ekip.me kao i</p> <p>-adresu web portala http://ekinfrastruktura.ekip.me/ekip/login.isp preko koga sve zainteresovane strane od Agencije za telekomunikacije i poštansku djelatnost mogu da zatraže otvaranje korisničkog naloga, kako bi pristupili georeferentnoj bazi podataka elektronske komunikacione infrastrukture.</p>
18	<p>POTREBA IZRADE GEODETSKIH, GEOLOŠKIH (GEOTEHNIČKIH, INŽENJERSKO-GEOLOŠKIH, HIDROGEOLOŠKIH, GEOMEHANIČKIH I SEIZMIČKIH) PODLOGA, KAO I VRŠENJA GEOTEHNIČKIH ISTRAŽNIH RADOVA I DRUGIH ISPITIVANJA</p>
	<p>Potrebe za geološkim, hidrološkim, geodetskim ispitivanjima:</p> <p>Svi objekti moraju biti izgrađeni prema važećim propisima i u skladu sa geomehaničkim ispitivanjima u zoni građenja.</p> <p>Klimatski parametri</p> <p>Da bi se dobio potpuniji uvid u ovu bitnu fizičko - geografsku osobenost područja, korišćeni su podaci Hidrometeorološkog zavoda Crne Gore za period 1981-2010 i podaci iz raspoloživih planskih dokumenata</p> <p>Temperatura vazduha</p> <p>Srednja godišnja temperatura iznosi 9,40C.</p> <p>Najtopliji mesec je juli sa srednjom temperaturom 19,10C, a najhladniji mesec je januar sa temperaturom -0,90C.</p> <p>Godišnje kolebanje temperature iznosilo je 200C.</p> <p>Apsolutno max. temperatura iznosi 39.80C, izmjerena je u mjesecu avgustu 2007.godine.</p> <p>Apsolutno min. temperatura iznosi -27,60C, izmjerena je mjeseca januara 1985.godine.</p> <p>Apsolutno termičko kolebanje bilo je 67,40C.</p> <p>Oblačnost</p> <p>Oblačnost i količina oblačnosti predstavlja stepen pokrivenosti neba oblacima.Područje Bijelog Polja spada u područje povećane oblačnosti, posebno je povećana u hladnijem dijelu godine.</p> <p>Srednja mjesečna oblačnost je maksimalna u decembru mjesecu i iznosi 7,9 desetina, a minimalna u julu i iznosi 5,2 desetine.</p> <p>Srednja godišnja vrijednost iznosi 6,4 desetina.</p> <p>Oblačnost je povećana u hladnijem dijelu godine, dok u ljetnjem dijelu godine dostiže minimum. Jesen i proljeće imaju u prosjeku sličnu oblačnosti. Povećanje količine oblačnosti povezana je sa povećanjem vlažnosti vazduha.</p> <p>Vlažnost vazduha</p>

Predstavlja količinu vodene pare u atmosferi. Jedan od najvažnijih klimatskih elemenata. Relativna vlažnost vazduha je veća zimi nego ljeti. Na planinama ljeti raste sa visinom. Srednja godišnja vrijednost vlažnosti je 77,3%, maksimum je u decembra 84,1%, dok je minimum u julu 72,6%.

Za bjelopoljsku kotlinu u toku zime karakteristične su temperaturne inverzije, tj. niže temperature u dolini Lima i njegovih pritoka u odnosu na brdsko-planinski obod. Magle se javljaju u zimskim mjesecima, mada su jutarnje karakteristične i u ostalim godisnjim dobima, pa i u julu i avgustu. Bjelopoljska kotlina je okružena planinskim masama koje utiču na klimu u gradu, pojave temperaturnih inverzija, tišine, česte snježne padavine, magle u zimskim mjesecima itd.

Za Bijelo Polje su karakteristične tzv Magle mrazeva. Javljaju se zimi prilikom niskih temperatura vazduha i u prisustvu niske inverzije.

Insolacija

Srednja godišnja vrijednost insolacije-suma osunčavanja je 1.635,3 časova, Srednji mjesečni maksimum je u julu mjesecu i iznosi 228,4 časova, a minimum je u decembru sa 39 časova.

Padavine

Srednja godišnja suma padavina je 920 mm;

Srednja mjesečna suma padavina najveća je u novembru i iznose 112,8mm, a najmanja avgusta 55,1 mm;

Najveća mjesečna suma padavina je 401,2 mm izmjerena u novembru 1985. godine, a najmanja 0,2 mm izmjerena u novembru 1988. godine;

Najveća godišnja količina padavina je 1.309,4 mm izmjerena 2004. godine, a najmanja 567,7 mm izmjerena u 1982. godine;

Maksimalna dnevna količina padavina je 157,6 mm, izmjerena u oktobru 1992. godine. Vjerovatnoća jednodnevnih količina padavina je 145mm za 1% do 48mm za 50%;

Padavine su ravnomjerno rasporedjene u toku godine, tako da nema izrazito sušnih ili vlažnih perioda. Sa porastom nadmorske visine raste i količina padavina, tako da obronci Bjelasice dobijaju oko 1500mm padavina godišnje,

Maksimalna mjesečna visina snježnog pokrivača u Bijelom Polju izmjerena aprila 1984.god. visine 90 cm;

Maksimalna godišnja visina snježnog pokrivača iznosi 223cm i izmjerena je 2005.god.; Prvi snijeg se najčešće javlja oko polovine novembra, a može se pojaviti i sve do sredine aprila;

Snježni pokrivač traje oko 5 meseci;

Količina padavina znatno se povećava sa nadmorskom visinom, dok temperatura opada sa porastom nadmorske visine;

U Bijelom Polju prosečno godišnje ima 109 kišnih, 21 snežnih, 23 vedrih i 135 oblačnih dana.

Vjetrovitost

Veoma važan elemenat klime, zavisao od promjena vazdušnog pritiska, reljefa i dr klimatskih elemenata. Smjer duvanja vjetra u velikoj mjeri zavisi od konfiguracije terena. Vjetrovi u bjelopoljskoj regiji najčešće duvaju sa zapada (180‰), sjevera (90‰), sjevero istoka i istoka (po 80‰), jugozapada (40‰) i jugoistoka (10‰). Tišina je, zbog kotlinskog

	<p>položaja dosta velika i iznosi 430%, Naime, gradsko naselje ima visok godišnji procenat tišine. Gledano po mjesecima, sjeverac najčešće duva u januaru, maju i julu. Zapadni vjetar u martu, aprilu i decembru.</p> <p>U vrijeme duvanja zapadnih i sjeverozapadnih vjetrova ima dosta padavina, a za vrijeme juga temperature vazduha rastu.</p>	
19	POTREBA IZRADE URBANISTIČKOG PROJEKTA	
	/	
20	ZA ZGRADE URBANISTIČKO-TEHNIČKI USLOVI SADRŽE I URBANISTIČKE PARAMETRE	
	Oznaka urbanističke parcele	UP 86 , Zona B, blok 1
	Površina urbanističke parcele	1295 m ²
	Maksimalni indeks zauzetosti	0,4
	Maksimalni indeks izgrađenosti	2,0
	Bruto građevinska površina objekata (max BGP)	2590 m ²
	Maksimalna spratnost objekata	četiri nadzemne etaže
	Maksimalna visinska kota objekta	/
	<p>Prema položaju u objektu, etaže mogu biti podzemne i to je podrum (Po) i nadzemne , to su suteran (Su), prizemlje (P), sprat(ovi) (1 do n) i potkrovlje Pk.</p> <p>Podzemne etaže u kojima je organizovano parkiranje, garažiranje ili ekonomski i pomoćni sadržaji u službi osnovne funkcije objekta, ne ulaze u obračun bruto građevinske površine objekta.</p> <p>Spratnost objekata data je kao maksimalni broj nadzemnih etaža. Ukoliko to uslovi terena dozvoljavaju, što će se provjeriti prethodnim geotehničkim ispitivanjima za konkretnu lokaciju, može se odobriti izgradnja podzemne etaže Po.</p> <p>Najveća visina etaže za obračun visine građevine, mjerena između gornjih kota međуетažnih konstrukcija iznosi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - za garaže i tehničke prostorije do 3,0 m; - za stambene etaže do 3,5 m; - za poslovne etaže do 4,5 m; - izuzetno za osiguranje prolaza za pristup interventnih i dostavnih vozila, najveća visina prizemne etaže na mjestu prolaza iznosi 4,5 m, <p>odnosno primjenjuju se odredbe Pravilnika o bližem sadržaju i formi planskog dokumenta, kriterijumima namjene površina, elementima urbanističke regulacije i jedinstvenim grafičkim simbolima (Sl.list CG 24/10, 33/14)</p>	

	<p>Parametri za parkiranje odnosno garažiranje vozila</p> <p>Parkiranje obezbijediti u okviru objekta ili urbanističke parcele (u dvorištima objekata i/ili u garažama u objektima u suterenskom i/ili podrumskom dijelu) po normativim</p> <p>-stanovanje (na 1000 m²) -----15 pm ; min.1,1 pm/stambenu jedinicu</p> <p>-poslovanje (na 1000 m²) ----- 30 pm ;</p> <p>-trgovina (na 1000 m²) ----- 60 pm .</p> <p>Uslovi za projektovanje parkinga i garaža u okviru urbanističke parcele:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kod formiranja otvorenih parkinga može se koristiti sistem upravnog, uzdužnog i kosog parkiranja ili njihova kombinacija, a veličina parking mjesta i parkirne saobraćajnice po normativima. - Parkinge uz protočne saobraćajnice pomjeriti u odnosu na ivicu kolovoza za širinu dovoljnu za nesmetano uparkiravanje (min.0,5m). - Obrada otvorenih parkinga treba da je takva da omogući maksimalno ozelenjavanje. Preporuka je da se koristi zastor od prefabrikovanih elemenata (beton-trava) i uz ili između parkinga zasaditi drveće; - Obavezno iskoristiti nagibe i denivelacije terena kao povoljnost za izgradnju garaža; - Garaže u podzemnim etažama novih objekata mogu se izvesti kao klasične ili mehaničke; - Podzemne garaže mogu biti jednoetažne ili višeetažne; - Dozvoljava se izgradnja zajedničkog garažnog prostora ispod dva ili više objekata - Obavezno ozeleniti prostor iznad podzemne garaže koja je nezavisan objekat u prostoru; - Ukoliko se gradi klasična garaža, rampa za ulaz u garažu mora početi od definisane GL; - širina prave rampe min.3,75m za jednosmjerne, a 6,50m za dvosmjerne; - širina kružne rampe min.4,70m za jednosmjerne, a 8,10m za dvosmjerne; - slobodna visina garaže min. 2,3 m;
--	--

		<p>- uzdužni nagib rampi u zavisnosti od veličine garaže:</p> <p>1) kružne rampe bez obzira na veličinu garaže maks. 12% za otkrivene i 15% za pokrivene,</p> <p>2) prave rampe za garaže do 1500m² mogu imati nagib 18% za pokrivene i 15% za otkrivene,</p> <p>- Parking mjesta upravna na osu kolovoza predvideti sa dimenzijama 2,5 x 5,0 m, sa širinom prolaza 5,5 m do 6,0 m, a za podužna sa dimenzijama 6.0m x 2,5m, sa širinom prolaza 3,5 m;</p> <p>- Parking mjesta koja sa jedne podužne strane ima stub, zid, ogradu itd proširuje se za 0.3-0.6m;</p> <p>- Gabarit podzemne garaže može biti veći od gabarita objekta, ukoliko ne postoje neka druga tehnička ograničenja kojima bi se ugrozila bezbjednost susjednih objekata. Prilikom izrade Tehničke dokumentacije za izgradnju objekta (podzemne garaže) neophodno je predvidjeti mjere obezbjeđenja postojećih objekata u neposrednoj blizini planiranog objekta (podzemne garaže)</p> <p>- Ne dozvoljava se postavljanje pojedinačnih garaža za jedno ili manji broj vozila izvedenih od lima ili na drugi vizuelno neprihvatljiv način.</p> <p>- Nije dozvoljeno pretvaranje garaža u druge namjene (proodavnice, auto radionice, servisi i slicno).</p> <p>- Prilikom projektovanja i izgradnje garaže pridržavati se pravilnika o tehničkim zahtjevima za zaštitu garaža za putničke automobile od požara i eksplozija (Službeni list CG, br13/07 i 32/11).</p>
	<p>Smjernice za oblikovanje i materijalizaciju, posebno u odnosu na ambijentalna svojstva područja</p>	<p>Urbanistički koncept izgradnje mora uvažavati oblikovanje urbanističko-arhitektonskih cjelina i maksimalno se prilagođavati konfiguraciji terena, klimatskim uslovima uz upotrebu autohtonih materijala i vegetacije.</p> <p>Tipovi objekata su: slobodno stojeći i objekti u nizu (dvojni).</p>

		<p>Oblikovanje i forma objekta su jednostavni, prilagođeni ambijentu koji, uz primjenu savremenih materijala afirmišu ambijentalne kvalitete planskog područja. Nagib krovnih ravni treba uskladiti sa klimatskim uslovima. Krovove raditi kose dvovodne, četvorovodne ili složene sa odgovarajućim nagibom i max.visinom nadzitka 1,20 m ili ravne.</p>
<p>Uslovi za unapređenje energetske efikasnosti</p>		<p>U procesu uspostavljanja održive potrošnje energije prioritet treba dati racionalnom planiranju potrošnje, tj. implementaciji mjera energetske efikasnosti u sve segmente energetskog sistema.</p> <p>Održiva gradnja uključuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Upotrebu građevinskih materijala koji nisu štetni po životnu sredinu; - Energetsku efikasnost zgrada; - Upravljanje otpadom nastalim prilikom izgradnje ili rušenja objekata. <p>Težiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Smanjenju gubitaka toplote iz objekta poboljšanjem toplotne zaštite spoljnih elemenata i povoljnim odnosom osnove i volumena zgrade; - Povećanju toplotnih dobitaka u objektu povoljnom orijentacijom zgrade i korišćenjem sunčeve energije; - Korišćenju obnovljivih izvora energije u zgradama (sunce, vjetar, biomasa itd.); - Povećanju energetske efikasnosti termoenergetskih sistema. <p>Cilj sveobuhvatne uštede energije, a time i zaštite životne sredine je stvoriti predušlove za sistemsku sanaciju i rekonstrukciju postojećih zgrada, a zatim i povećanje obavezne toplotne zaštite novih objekata. Prosječni stariji postojeći objekti godišnje troše 200-300 kWh/m² energije za grijanje, standardno izolovane kuće ispod 100, savremene niskoenergetske kuće oko 40, a pasivne 15 kWh/m² i manje.</p> <p>Kod gradnje novih objekata važno je predvidjeti sve što je potrebno da se dobije</p>

		<p>kvalitetna i optimalna energetski efikasna zgrada.</p> <p>Za to je potrebno:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Analizirati lokaciju, orijentaciju i oblik objekta; - Primjeniti visoki nivo toplotne izolacije kompletnog spoljnog omotača objekta i izbjegavati toplotne mostove; - Iskoristiti toplotne dobitke od sunca i zaštititi se od pretjeranog osunčanja; - Koristiti energetski efikasan sistem grijanja, hladenja i ventilacije i kombinovati ga sa obnovljivim izvorima energije.
21	<p>DOSTAVLJENO:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Podnosiocu zahtjeva - Direktoratu za inspekcijski nadzor i licenciranje - Arhivi 	
22	<p>OBRADIVAČI URBANISTIČO-TEHNIČKIH USLOVA:</p>	<p>Ljiljana Ojdanić</p> <p><i>Ljiljana Ojdanić</i></p>
23	<p>OVLAŠĆENO SLUŽBENO LICE:</p>	<p>Haris Šahman</p>
24	<p>M.P.</p> 	<p>potpis ovlaštenog službenog lica</p> <p><i>Haris Šahman</i></p>
25	<p>PRILOZI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grafički prilozi iz planskog dokumenta - Kopija plana i list nepokretnosti - Tehnički uslovi u skladu sa posebnim propisom 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Saobraćajno tehnički uslovi za izradu tehničke dokumentacije br.04-1945/2 od 01.03.2023.godine izdati od strane Uprave za saobraćaj iz Podgorice. 2. Tehnički uslovi za izradu tehničke dokumentacije broj 251 od 24.02.2023. godine izdati od strane DOO Vodovod „Bistrica“ iz Bijelog Polja.

D.o.o
VODOVOD "BISTRICA"
Bijelo Polje

Muha Dizdarevića 8, 84000 Bijelo Polje
Tel/ 050/432-239, Fax: 050/432-120,
Korisnička služba: 050/431-006
e-mail: vodovodbp@t-com.me
PIB: 02004011, PDV: 70/31-00424-6,
Šifra djelatnosti 41000

CKB banka: 510-2196-48, Hipotekarna banka: 520-13821-31, Atlas banka: 505-96494-37, Prva banka: 535-5787-81

Opština Bijelo Polje Služba za zajedničke poslove		Datum: 24.02.2023.god.	
Broj: 27-02-2023		Djelovodni broj: 251	
06/332/23-40/5			

Na osnovu Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata, član 74., a rješavajući po zahtjevu **Bulatović Jakova D.O.O. Vodovod „BISTRICA“, Bijelo Polje izdaje uslove za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju objekta na kat. parc. br. 282/3 KO Ravna Rijeka.**

U vezi Vašeg zahtjeva za izdavanje **u s l o v a, br. 06/5-332/23-40/4-10 od 13.02.2023.godine**, dostavljamo Vam uslove za izgradnju objekta i priključenje na gradski vodovod i kanalizaciju za kat. parc. br. 282/3 KO Ravna Rijeka.

VODOVODNA mreža ACC Ø500mm prolazi kroz parcelu za koju se izdaju uslovi, sa desne strane magistralnog puta Bijelo Polje – Prijepolje. Priključenje na vodovodnu mrežu planirati u šahti na cjevovodu ACC Ø500mm gdje se nalazi i priključna linija od Ø50mm na koju treba planirati priključenje planiranog objekta (skica sa približnim položajem cjevovoda i mjestom priključenja data je u prilogu). Prosječna dubina glavnog vodovoda je oko **100cm**. **Minimalna udaljenost planiranog objekta mjereno od osovine cjevovoda iznosi 3,0m**. U tom dijelu naselja pritisak u vodovodnoj mreži iznosi oko **5,0 bara**. Za priključenje objekta planirati armirano – betonski vodomjerni šaht **unutrašnjih dimenzija 110x110x100cm**, sa ugradnjom **metalnog poklopca Ø600mm ili 60x60cm** od lima. Investitor radova je u obavezi da riješi sve imovinsko pravne probleme i da priključnu liniju položi do mjesta priključenja na vodovodnu mrežu. Vodomjernu šahtu smjestiti na samom ulazu, odnosno na maksimalnoj udaljenosti 2 metra od regulacione linije za kat. parc. za koje se izdaju UT uslovi. Vodomjerna šahta treba da sadrži **prvi ventil + regulator pritiska + vodomjer + drugi ventil, odnosno ispusni ventil**. Sklonište za vodomjer mora biti termički izolovano. Vodomjer predvidjeti od proizvođača INSA ili drugog proizvođača koji ima iste gabarite kao vodomjer ovog proizvođača, sa državnim žigom Zavoda za metrologiju Crne Gore. U slučaju postojanja više stambenih (poslovnih) jedinica u skloništu za vodomjer predvidjeti vodomjere za svaku stambenu (poslovnu) jedinicu posebno. U slučaju postojanja hidrantske mreže predvidjeti poseban vodomjer za hidrantsku mrežu. Za vodomjere veličine preko Ø50mm predvidjeti vodomjer kombinovanog tipa. Prečnik priključne linije usvojiti prema hidrauličkom proračunu. **Prilikom izgradnje objekta, investitor je dužan da uradi privremeni priključak sa instalacijom vodomjera, koji će koristiti u toku izvođenja radova na objektu i isti prijavi tehničkoj službi Vodovoda „Bistrica“.**

Fekalna kanalizacija ne postoji za ovaj dio naselja. Potrebno je uraditi separator za preradu otpadnih voda (biološki separator). Prilikom odabira separatora voditi računa o potrebnom stepenu prečišćene vode, a prečišćenu vodu nakon tretmana treba sprovesti u prirodni recipijent – rijeku Lim ili upojni bunar. (Uredba o klasifikaciji i kategorizaciji podzemnih i površinskih voda na teritoriji Crne Gore). Kvalitet prečišćene vode mora zadovoljiti **Pravilnik o kvalitetu i sanitarno – tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda u recipijent i javnu kanalizaciju, Sl. List CG, br. 45/08 od 31.07.2008, 9/10 od 19.02.2010, 26/12 od 24.05.2012, 52/12 od 12.10.2012 i 59/13 od 26.12.2013.godine.**

Hidrotehničke instalacije projektovati prema važećim tehničkim propisima i standardima.

Tehnička obrada

D.O.O. VODOVOD „BISTRICA“

Bijelo Polje

Tehnički rukovodilac,

L.d.br.17
1:2500

1/8190

Put Ribarevina - Bijelo Pago

Mjesto prikazivanja na
uvedenom mrežu za
dajstvenu parcelu
282/2

210/1
210/2
210/1

211/2

211/4

211/1

279/1

283

284

285

286

LIM

Crna Gora
Uprava za saobraćaj

Broj:04-1945/2
Podgorica, 0103.2023.godine

Adresa: IV Proleterske br. 19,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 655 052
fax: +382 20 655 359

03.05.2023

OPŠTINA BIJELO POLJE^{up}
Sekretarijat za uređenje prostora

OG 332/23 40/5

PREDMET: Bulatović Jakov – saobraćajno – tehnički uslovi

OBJEKAT: Urbanistička parcela UP 86 (katastarska parcela br.282/3 i dio katastarske parcele br.28/2 KO Ravana Rijeka) u zahvatu DUP-a Kruševo opština Bijelo Polje

Uprava za saobraćaj, rješavajući po zahtjevu opštine Bijelo Polje – Sekretarijat za uređenje prostora br.06/5-332/23-40/5-10 od 13.02.2023.godine., za potrebe Investitora **Bulatović Jakova**, zaveden u Upravi za saobraćaj br.04-1945/1 od 21.02.2023. godine., radi propisivanja saobraćajno -tehničkih uslova za izradu tehničke dokumentacije za izgradnju objekta na urbanističkoj parceli UP 86 (katastarska parcela br.282/3 i dio katastarske parcele br.28/2 KO Ravana Rijeka) u zahvatu DUP-a Kruševo opština Bijelo Polje, a shodno članu 74 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata („SL.list“ br.64/17, 44/18, 63/18, 11/19, 82/20 i 86/22) i člana 17 Zakona o putevima (Sl.List CG“ br. 82/20 i 140/22) izdaje sljedeće;

SAOBRAĆAJNO - TEHNIČKE USLOVE ZA IZRADU PROJEKTNE DOKUMENTACIJE

1. Opšti saobraćajno – tehnički uslovi

Predmetna lokacija se nalazi na raskrsnici „Ribarevina“ magistralnih puteva uz magistralni put M-2 dionica Ribarevina - Bijelo Polje.

Predmetna lokacija je nepovoljna za izgradnju objekta, imajući u vidu da se radi o raskrsnici dva magistralna puta (kružna raskrsnica), neposrednoj blizini rijeke Lim kao i mosta preko rijeke Lim, energetsom čvorištu (trafostanici) islično.

- **Regulaciona linija** (linija koja dijeli javnu površinu od površina drugih namjena) i to je linija urbanističke parcele.

- **Građevinska linija** (građevinska linija predstavlja liniju na ispod i iznad površine zemlje do koje može da se planira najistureniji dio objekta). Na predmetnoj lokaciji neophodno je obratiti pažnju uglove preglednosti i zonu preglednosti i isti ne mogu biti ugroženi izgradnjom objekata. Građevinska linija na predmetnom potezu ne može se formirati na način da ugrozi preglednost. Prilaz budućem objektu ne može da se planira u zoni kružnog toka (kružne raskrsnice) isti mora biti na propisnoj udaljenosti od kružne raskrsnice.

2. Posebni saobraćajno – tehnički uslovi

Posebni saobraćajno - tehnički uslovi definišu se na osnovu kategorije i ranga državnog puta, konfiguracije terene, potrebama prilaznog puta, mjerodavnom vozilu itd.

Prije izrade Glavnog projekta, potrebno je izvršiti geodetsko snimanje, uraditi geodetsku podlogu u R=1000/500(250) nanijeti kordinate urbanističke parcele UP86, sagledati ugao preglednosti i zonu preglednosti, definisati mjesto i način priključenja na saobraćajnicu da se ne ugrozi postojeći režim saobraćaja na magistralnom putu, ne ugroze postojeći objekti i njihovi prilazi/prikljuci, na osnovu navedenih parametara definisati površinu na kojoj je moguće građenje. Situaciono rješenje urađeno u skladu sa gore propisanim uslovima, važećim propisima i standardima dostaviti Upravi za saobraćaj radi davanja mišljenja na isto.

OBRADILI:

Radojica Poleksić, dipl.ing.građ.

P. Poleksić
Marko Spahić, građ.teh.

M. Spahić
DOSTAVLJENO;

Direktor

Radomir Vuksanović

R. Vuksanović

CRNA GORA
CRNA GORA

UPRAVA ZA KATASTAR I DRŽAVNU IMOVINU

2800000021

105-919-382/2023

UPRAVA ZA KATASTAR
I DRŽAVNU IMOVINU

PODRUČNA JEDINICA
BIJELO POLJE

Broj: 105-919-382/2023

Datum: 30.01.2023.

KO: RAVNA RIJEKA

Na osnovu člana 173 Zakona o državnom premjeru i katastru nepokretnosti ("Sl. list RCG" br. 29/07, "Sl. list CG" br. 73/10, 032/11, 040/11, 043/15, 037/17 i 17/18), postupajući po zahtjevu OPŠTINE B. POLJE BR.06-332/23-40/1, , za potrebe SL. izdaje se

LIST NEPOKRETNOSTI 398 - IZVOD

Podaci o parcelama									
Broj	Podbroj	Broj zgrade	Plan Skica	Datum upisa	Potes ili ulica i kućni broj	Način korišćenja Osnov sticanja	Bon. klasa	Površina m ²	Prihod
282	3		10 6	27/06/2014	RIBAREVINE	Pašnjak 5. klase KUPOVINA		350	0.32
								350	0.32

Podaci o vlasniku ili nosiocu				
Matični broj - ID broj	Naziv nosioca prava - adresa i mjesto		Osnov prava	Obim prava
3001963280014	BULATOVIĆ RADOŠ MIRAŠ PRIPČIĆE Bijelo Polje Bijelo Polje		Svojina	1/1

Podaci o teretima i ograničenjima							
Broj	Podbroj	Broj zgrade	PD	Redni broj	Način korišćenja	Datum upisa Vrijeme upisa	Opis prava
282	3			1	Pašnjak 5. klase	01/06/2017 12:46	Zabilježba pokretanja postupka eksproprijacije Postupak eksproprijacije po predlogu Ministarstva saobraćaja i pomorstva-Direkcije za saobraćaj Podgorica od 19.04.2017 godine na dijelu kat.parcele 282/3(novi br.282/5 pašnjak 5 kl. pov.4 m2)

Naplata takse je oslobođena na osnovu člana 17 Zakona o administrativnim taksama ("Sl.list CG, br. 18/19). Naplata naknade oslobođena je na osnovu člana 174 Zakona o državnom premjeru i katastru nepokretnosti ("Sl. list RCG" br. 29/07, "Sl. list CG" br. 73/10, 032/11, 040/11, 043/15, 037/17 i 17/18).

Ovlašćeno lice

Madžgalj Rajko, dipl pravnik

SPISAK PODNIJETIH ZAHTIJEVA NA NEPOKRETNOSTIMA

Br. parcele podbroj	Zgrada	Predmet	Datum i vrijeme	Podnosilac	Sadržina
	PD				
282/3		105-2-465-455/1-2018	26.02.2018 09:16	DIREKCIJA ZA SAOBRAĆAJ PODGORICA	O VISINI NAKNADE U LN/BR.398 K.O. RAVNA RIJEKA
282/3		105-3-919-900/1-2021	02.12.2021 14:03	UPRAVA ZA SAOBRAĆAJ PODGORICA	ZA UPIS PRAVA SVOJINE U KO RAVNA RIJEKA
282/3		105-2-465-597/1-2017	19.04.2017 11:34	DIREKCIJA ZA SAOBRAĆAJ PODGORICA	ZA EKSPROPRIJACIJU IZ LN/BR.398 K.O. RAVNA RIJEKA

CRNA GORA

UPRAVA ZA KATASTAR I DRŽAVNU IMOVINU

PODRUČNA JEDINIČA: BIJELO POLJE

Broj: 105-917/23-25-DJ

Datum: 30.01.2023.

Katastarska opština: RAVNA RIJEKA

Broj lista nepokretnosti:

Broj plana: 10

Parcela: 282/3

KOPIJA PLANA

Razmjera 1: 1000

4
761
900
7
398
100

4
761
900
7
398
200

4
761
800
7
398
100

4
761
800
7
398
200

Ovjerava

*** UPRAVA ZA KATASTAR I DRŽAVNU IMOVINU CRNE GORE ***

PODRUCNA JEDINICA: BIJELO POLJE

KO: RAVNA RIJEKA, R 1:1000

Po zahjevu broj: 105-917/23-71-DJ, od: 06.02.2023. godine

SEKRETARIJAT ZA UREDJENJE PROSTORA

izdajemo slijedeće koordinate detaljnih tacaka katastarskih parcela
ocitane graficki sa digitalnog plana

Katbase v2022.9.23 - (2) EKSPORT PODATAKA 06.02.2023 13:32

1	7398125.12	4761873.06	0.00
1	7398118.04	4761874.86	0.00
2	7398113.46	4761876.17	0.00
2	7398125.05	4761873.08	0.00
3	7398106.32	4761848.17	0.00
4	7398118.12	4761845.06	0.00

Parcela: 282/3 (P=350)

Obradila:

[Handwritten signature]

CRNA GORA

UPRAVA ZA KATASTAR I DRŽAVNU IMOVINU

PODRUČNA JEDINICA: BIJELO POLJE

Broj: 105-917/23-71-DJ

Datum: 06.02.2023.

Katastarska opština: RAVNA RIJEKA

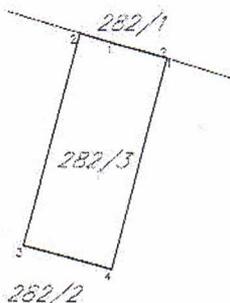
Broj lista nepokretnosti:

Broj plana: 10

Parcela: 282/3

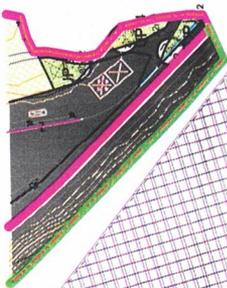
SKICA PARCELA

Razmjera 1: 1000

Ovjerava

[Handwritten signature]

DETALJNI URBANISTIČKI PLAN KRUŠEVO

Legenda :

	granica plana
	površine mješovite namjene
	površine stanovanja srednje gustine
	površine stanovanja male gustine
	površinske vode
	ostale prirodne površine
	rezervne površine
	površine javne namjene
	površine specijalne namjene
	površine groblja
	površine objekata koji služe za transport nafte, gasa i naftnih derivata
	površine elektroenergetske infrastrukture
	površine drumskog saobraćaja
	površine željezničkog saobraćaja

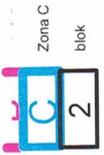
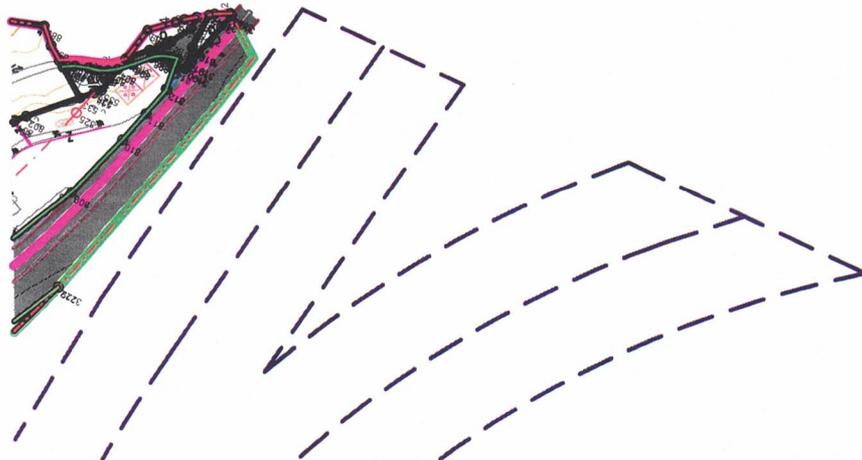
**ODLUKA O DONOŠENJU
DUP-a KRUŠEVO
BR.02-4507
od 24.07.2015.godine
PREDSJEDNIK SKUPŠTINE
Džemal Ljušković
SEKRETAR SEKRETARIJATA ZA
UREĐENJE PROSTORA**

NAMJENA POVRŠINA	
Plan	R 1:1000
načelnik:	Opština Bijelo Polje
obrađivač:	
direktor:	Vasilije Đukanović, dipl.pravnik
odgovorni planer:	mr. Jadranka Popović, dipl.ing.arh.
odgovorni planer faze:	Svetlana Ojđanić, dipl. prost. pl.

mart 2015.

list br.6

Zona C
blok

kolsko pešačke površine

DETALJNI URBANISTIČKI PLAN KRUŠEVO

Legenda :

granica plana

granica urbanističke parcele

UP 18

građevinska linija GL1

regulaciona linija RL1

površina urbanističke parcele

ODLUKA O DONOŠENJU
DUP-a KRUŠEVO
 BR.02-4507
 od 24.07.2015.godine
PREDSJEDNIK SKUPŠTINE
 Džemal Ljušković
SEKRETAR SEKRETARIJATA ZA
UREĐENJE PROSTORA

PARCELACIJA, NIVELACIJA I REGULACIJA

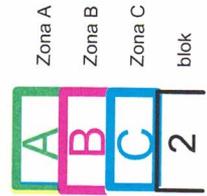
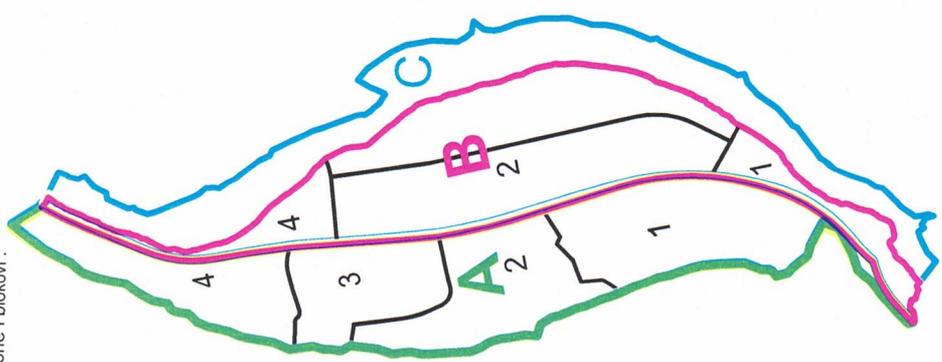
Plan	R 1:1000
naručilac:	Opština Bijelo Polje
obradivač:	MONTENEGRO
direktor:	Vasilije Đukanović, dipl.pravnik
odgovorni planer:	mr. Jadranka Popović, dipl.ing.arh
odgovorni planer faze:	Sveltiana Ojđanić, dipl. prost. pl.

list br. 7

mart 2015.

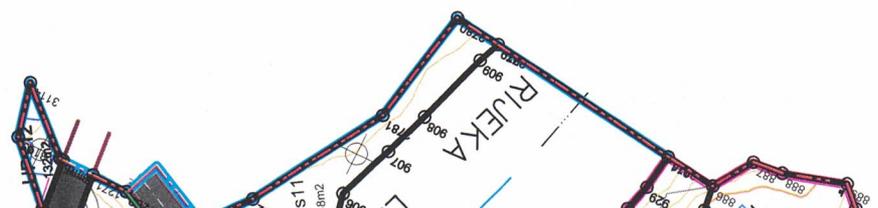

Zone i blokovi :

Simboli :

- železničko stajalište
- parking
- autobusko stajalište
- tunnel
- most
- benzinska pumpa
- preporuka za dvojne objekte
- kolisko pešačke površine

TAČKE GL1

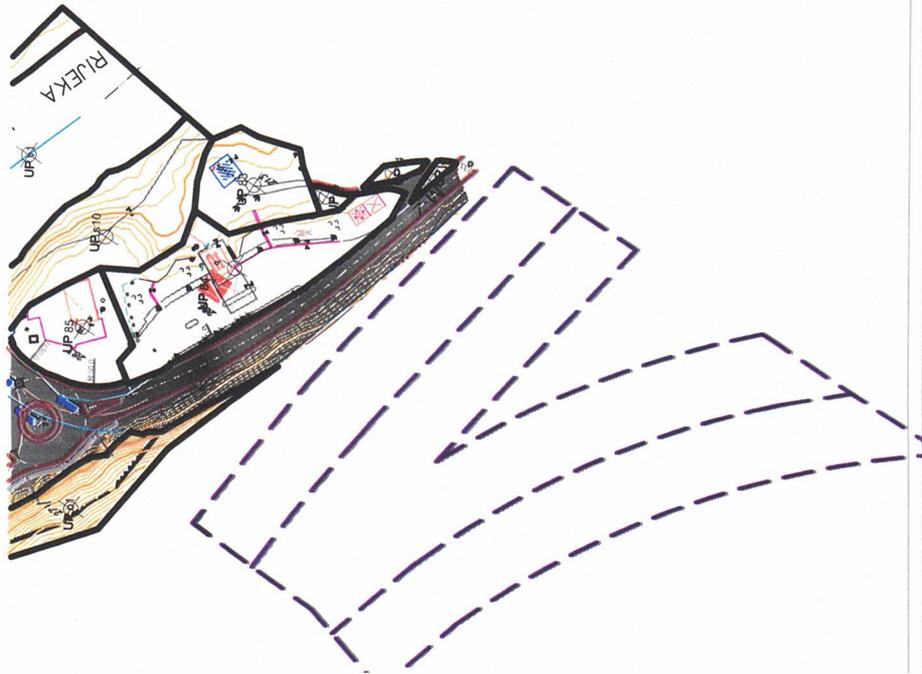
311	7397755.75	4762374.52
312	7397784.83	4762341.19
313	7397797.36	4762332.83
314	7397843.89	4762318.28
315	7398021.11	4762684.23
316	7398000.62	4762667.23
317	7397963.33	4762714.62
318	7397927.22	4762755.72
319	7397358.71	4763077.22
320	7397361.30	4763074.26
321	7397394.68	4763037.33
322	7397401.98	4763028.28
323	7398073.63	4761807.84
324	7398070.54	4761803.46
325	7398038.77	4761735.92
326	7398036.76	4761728.53
327	7398097.68	4761813.91
328	7398087.04	4761814.80
329	7398083.50	4761814.00
330	7398127.73	4762000.10
331	7398111.94	4761911.03
332	7398106.02	4761890.76
333	7398103.77	4761879.24
334	7398102.76	4761869.53
335	7398105.08	4761857.93
336	7398107.07	4761853.41
337	7398111.69	4761848.23
338	7398113.86	4761847.19

TACKE UP

831	7397164.22	4763525.95	883	7398101.26	4761909.60
832	7397152.21	4763532.05	884	7398103.97	4761919.35
833	7397150.54	4763511.60	885	7398105.46	4761925.06
834	7397419.75	4762856.60	886	7398084.52	4761730.82
835	7397422.53	4762849.55	887	7398078.77	4761722.02
836	7397431.90	4762825.76	888	7398071.86	4761721.40
837	7397411.29	4762819.92	889	7398057.92	4761717.14
838	7397405.60	4762817.95	890	7398053.77	4761721.33
839	7397396.41	4762814.49	891	7398049.71	4761724.30
840	7397383.54	4762839.33	892	7398083.82	4761736.55
841	7397394.36	4762818.93	893	7398080.80	4761745.87
842	7397397.99	4762845.04	894	7398098.36	4761800.85
843	7397388.81	4762842.13	895	7398104.27	4761812.92
844	7397234.56	4763192.41	896	7398104.49	4761816.15
845	7397222.09	4763235.02	897	7398104.94	4761824.58
846	7397217.78	4763249.60	898	7398101.22	4761827.24
847	7397199.75	4763345.90	899	7398100.83	4761827.74
848	7397176.89	4763468.07	900	7398103.73	4761826.54
849	7397233.08	4763191.04	901	7398124.84	4761816.42
850	7397227.54	4763185.77	902	7398165.85	4761796.77
851	7397225.92	4763184.23	903	7398160.26	4761784.91
852	7397222.25	4763180.82	904	7398157.62	4761778.73
853	7397206.96	4763166.87	905	7398156.40	4761774.81
854	7397197.78	4763159.85	906	7398157.59	4761768.86
855	7397196.21	4763162.41	907	7398152.60	4761755.90
856	7397206.03	4763168.40	908	7398148.87	4761745.32
857	7397185.85	4763160.46	909	7398143.44	4761728.31
858	7397189.31	4763160.72	910	7398141.42	4761723.28
859	7398109.40	4761929.41	911	7398096.31	4761729.27
860	7398108.39	4761924.38	912	7398124.84	4761816.42
861	7398140.47	4761884.48	913	7398121.46	4761812.61
862	7398120.15	4761917.26	914	7398119.09	4761810.10
863	7398110.75	4761936.16	915	7398117.24	4761806.18
864	7398116.99	4761948.63	916	7398115.90	4761801.47
865	7398137.35	4761869.47	917	7398116.05	4761797.85
866	7398133.86	4761863.22	918	7398114.73	4761786.99
867	7398129.52	4761858.97	919	7398114.20	4761782.53
868	7398123.44	4761855.31	920	7398113.09	4761777.64
869	7398119.88	4761852.78	921	7398111.18	4761773.64
870	7398112.45	4761845.88	922	7398109.01	4761769.47
871	7398110.61	4761842.80	923	7398108.25	4761765.81
872	7398107.01	4761836.87	924	7398108.51	4761763.60
873	7398105.79	4761836.64	925	7398107.68	4761759.87
874	7398105.00	4761837.36	926	7398105.58	4761757.53
875	7398098.55	4761848.00	927	7398103.62	4761754.57
876	7398097.89	4761850.34	928	7398099.35	4761743.79
877	7398093.58	4761857.64	929	7398097.56	4761737.56
878	7398092.13	4761864.54	930	7397535.78	4762956.85
879	7398092.23	4761871.29	931	7397548.31	4762966.33
880	7398093.37	4761880.81	932	7397538.78	4762981.57
881	7398096.13	4761890.18	933	7397533.62	4762977.07
882	7398098.44	4761899.93	934	7397527.48	4762972.00

DETALJNI URBANISTIČKI PLAN KRUŠEVO

Legenda:

granica plana

granica urbanističke parcele

oznaka urbanističke parcele

železnička pruga Beograd-Bar i deono i pšenjičar trase pruge Bjelo Polje-Serane, nec. evr. Z1.1.2.2. sa zadržanim pojmom 50,00m. (Zakon o Regumič Statist. 03-2/77013)

ležajnično stajalište

parking

kolonjski

kobno-pješakice površine

pješakice površine

osovina saobraznice

oznaka mjesta priključenja

oznaka projekta tangenata

autobusko stajalište

tunel

most

benzinska pumpa

**ODLUKA O DONOŠENJU
DUP-a KRUŠEVO
BR.02-4507
od 24.07.2015.godine
PREDSIEDNIK SKUPŠTINE
Džemal Lučković
SEKRETAR SEKRETARIJATA ZA
UREĐENJE PROSTORA**

SAOBRAĆAJ

Plan	R 1:1000
naručilac:	Opština Bijelo Polje
obradilac:	MOJ ŽIGRO
direktor:	Vasilje Đukanović dipl. inženjer
odgovorni planer:	mr. Jadranka Popović dipl. inženjer
članovi planera:	Đabiž Zoran dipl. inženjer

mart 2015.

list br. 8

DETALJNI URBANISTIČKI PLAN KRUŠEVO

Legenda :

- granica plana
- TS 100.4kV postojeća
- TS 100.4kV plan
- Elektrovod 10kV postojeći
- Elektrovod 10kV plan
- Zaštitni koridor ispod postojećeg daljnovoda 10kV od (0-3m)
- granica urbanističke parcele
- oznaka urbanističke parcele
- UP 18

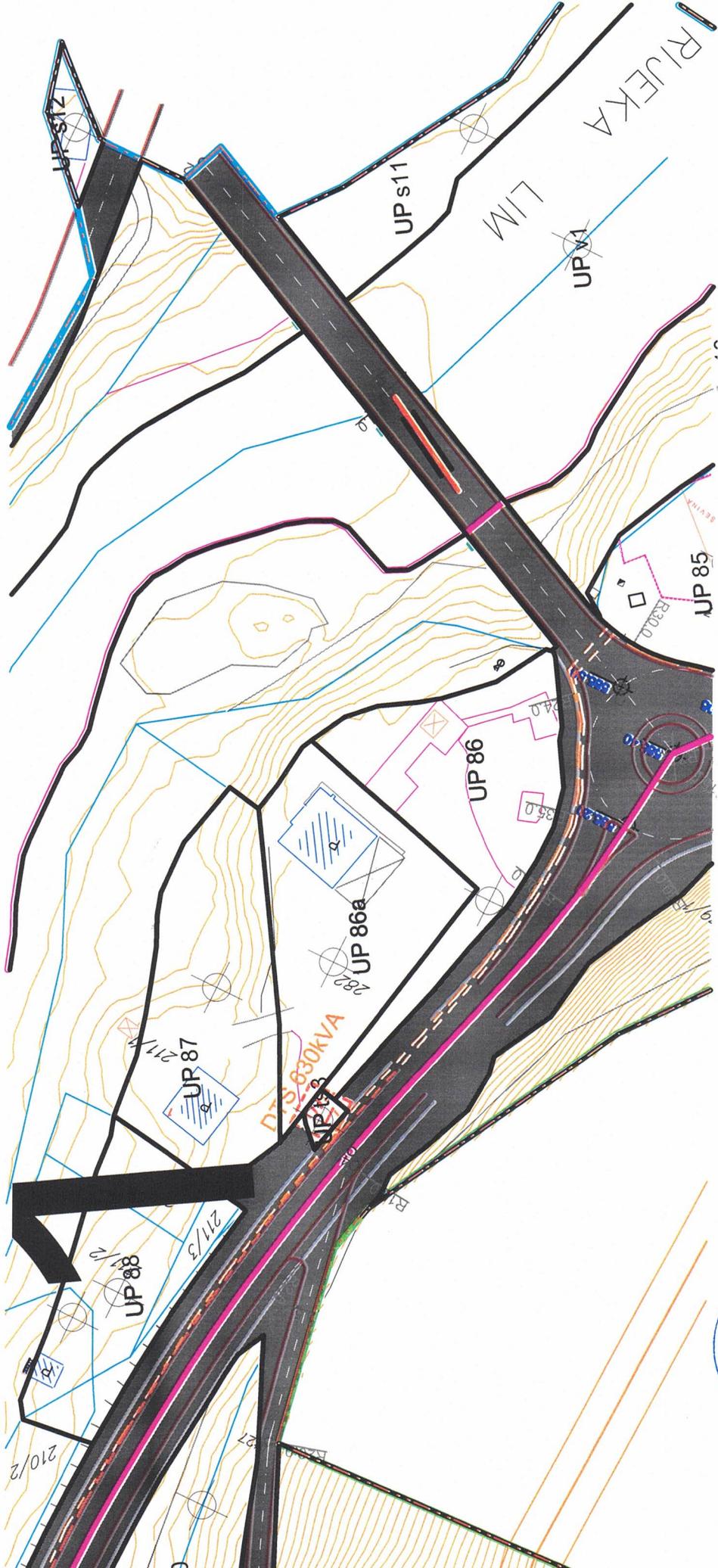
**ODLUKA O DONOŠENJU
DUP-a KRUŠEVO
BR.02-4507
od 24.07.2015. godine
PREDSJEDNIK SKUPŠTINE
Džemal Ljušković
SEKRETAR SEKRETARIJATA ZA
UREĐENJE PROSTORA**

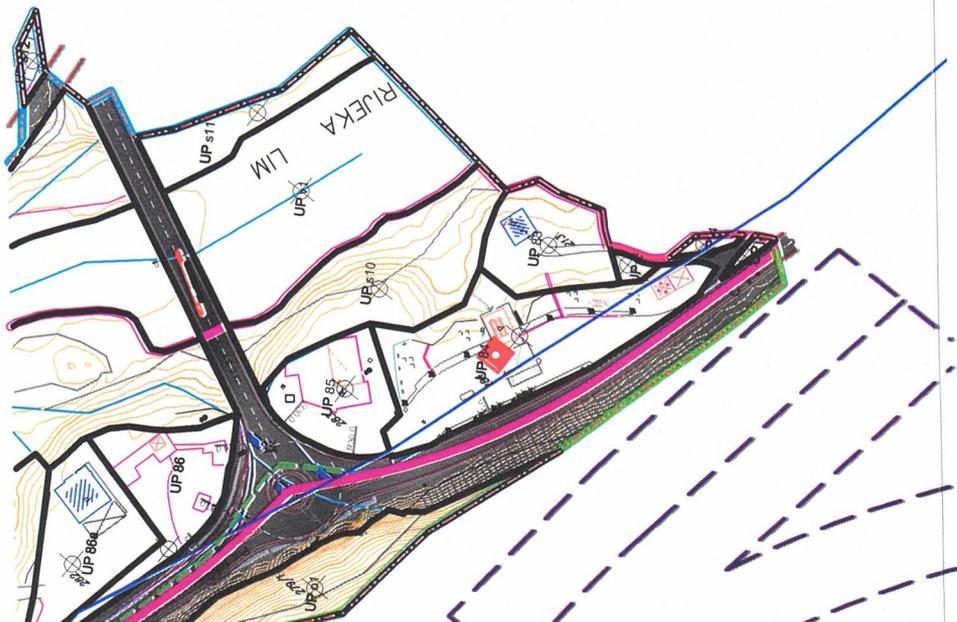
ELEKTROENERGETIKA

Plan		R 1:1000
naručilac:	Opština Bijelo Polje	
obrađivač:	MOJ MESTRO	
direktor:	Vesiljo Dukemanović, dipl. inženjer	
odgovorni planer:	mr. Jadranka Popović, dipl. inženjer arh.	
izradio:	dr. Baćrić Milanović, dipl. inženjer	

list br.9

mart 2015.

DETALJNI URBANISTIČKI PLAN KRUŠEVO

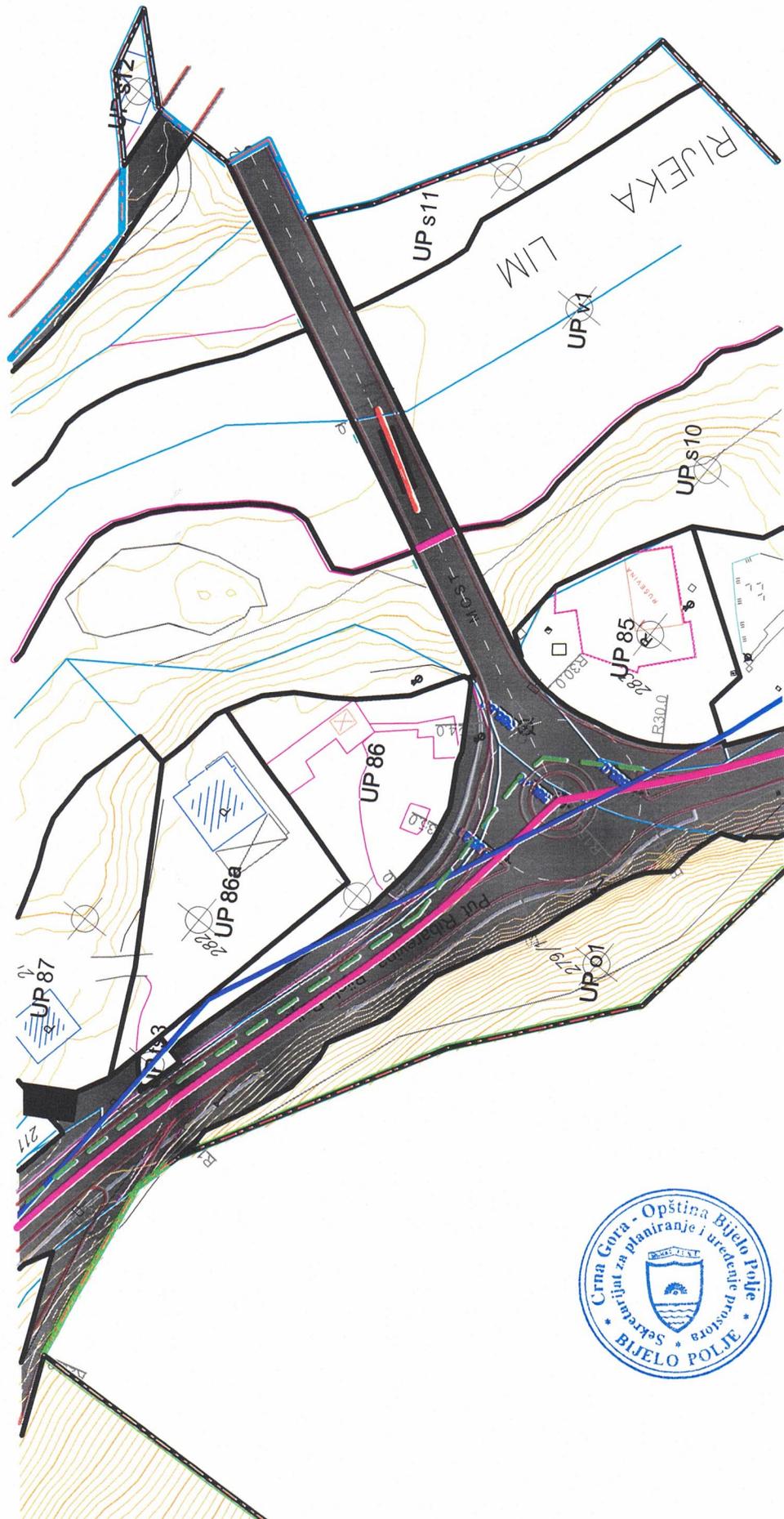
Legenda:

- granica plana
- granica urbanističke parcele
- oznaka urbanističke parcele
- UP 18
- Hidrotehnika
- postojeća vodovodna mreža
- planirana kanalizacijski vod
- planirani kanalizacijski vod višeg reda
- planirani atmosferski kanalizacijski vod
- postojeći rezervoar

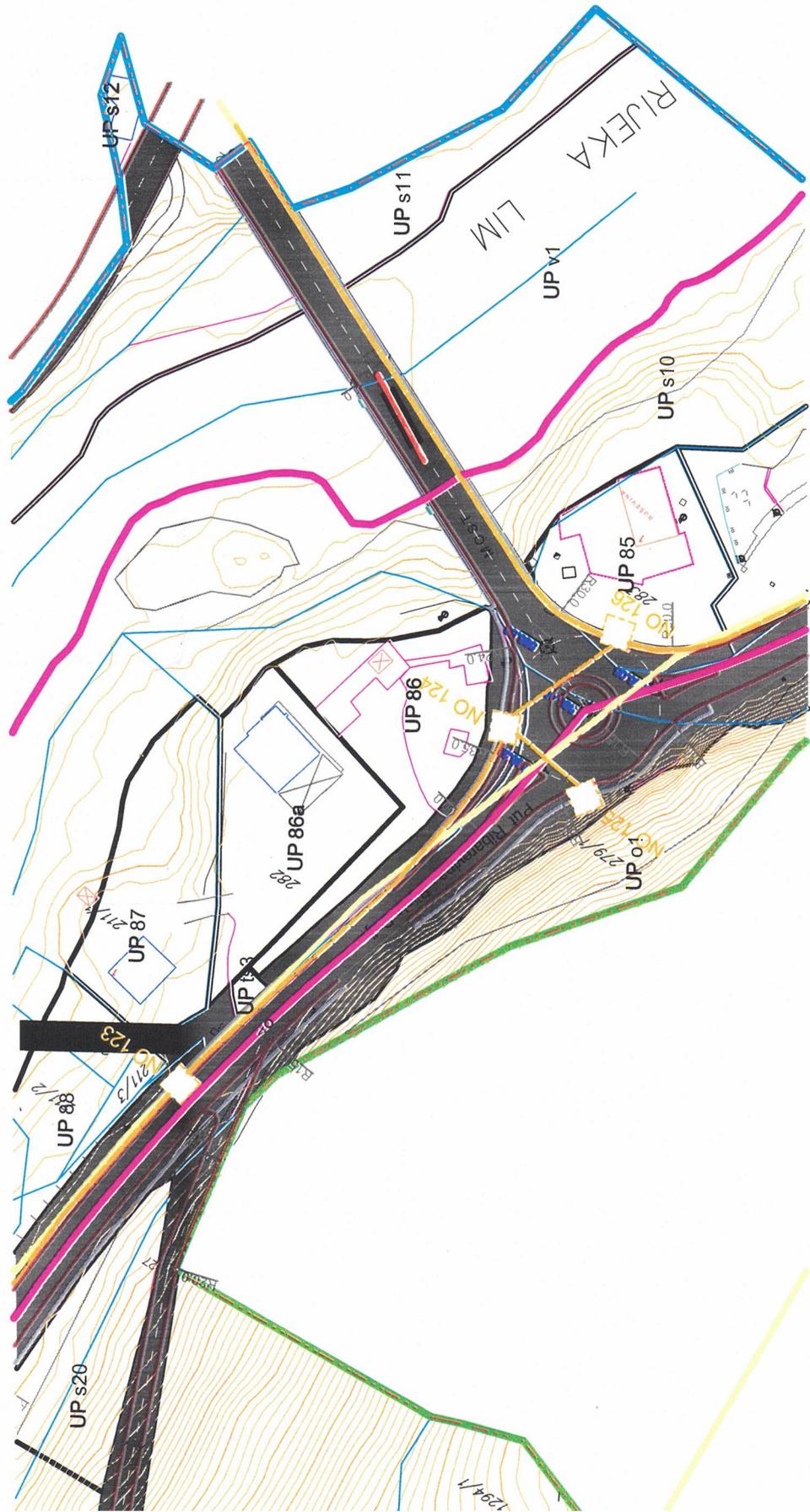
**ODLUKA O DONOŠENJU
DUP-a KRUŠEVO
BR.02-4507
od 24.07.2015.godine
PREDSJEDNIK SKUPŠTINE
Džemal Ljušković
SEKRETAR SEKRETARIJATA ZA
UREĐENJE PROSTORA**

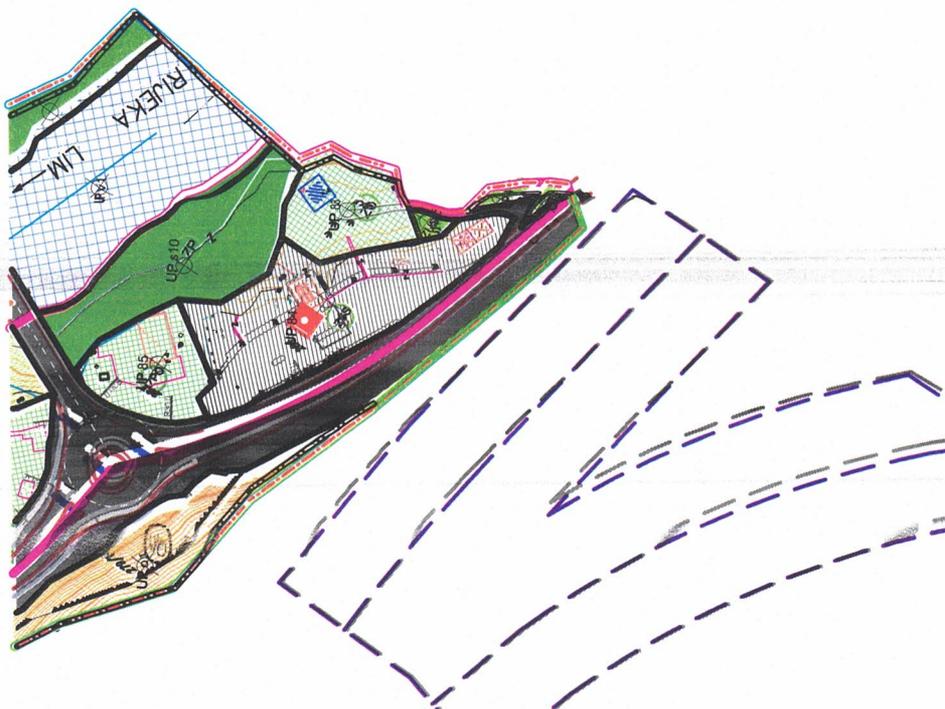
HIDROTEHNIČKA INFRASTRUKTURA

Plan	R 1:1000
nanučilac:	Opština Bijelo Polje
obrađivač:	MOVA INŽENJERING
direktor:	Vasilije Đukanović, dipl.pravnik, GL
odgovorni planer:	mr. Jadranka Popović, dipl.ing.arh.
odgovorni planer faze:	Nataša Novović, dipl.inž.grad.
mart 2015.	list br.10

DETALJNI URBANISTIČKI PLAN KRUŠEVO

Legenda :

Površine za pejzažno uređenje-PU
Objekti pejzažne arhitekture
javne namjene-PUJ

ZUS
UO
ZR

Zelenilo uz saobraćajnice
Uređenje obala
Zone rekreacije

Dvored
Objekti pejzažne arhitekture
ograničene namjene-PUO

ZSO
ZO
FPO

Zelenilo stambenih
objekata i blokova
Zelenilo individualnih
stambenih objekata
Zelenilo poslovnih objekata

Objekti pejzažne arhitekture
specijalne namjene-PUS

ZP
SS
ST
ZIK

Zaštitni pojasevi
Zelenilo skladišta
- stovarišta - servisa
Groblje
Zelenilo infrastrukture

granicu plana
Površinske vode
Ostale prirodne površine
Rezervne površine
Kolsko pešačke površine
Površ. željezničkog saob.
granica urbanističke parcele
oznaka urbanističke parcele
UP 18

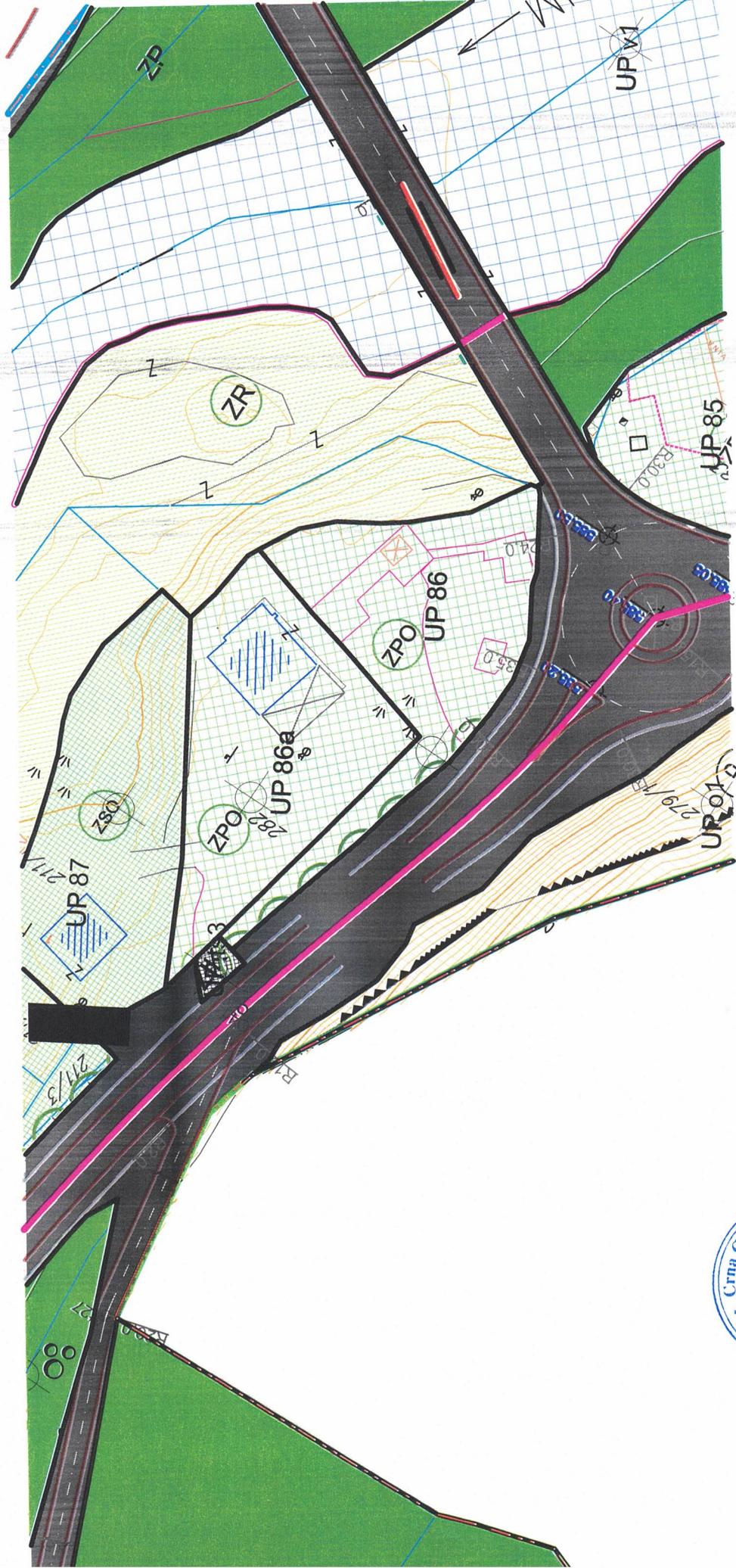
ODLUKA O DONOŠENJU
DUP-a KRUŠEVO
BR.02-4507
od 24.07.2015.godine
PREDSJEDNIK SKUPŠTINE
Džemal Ljušković
SEKRETAR SEKRETARIJATA ZA
UREDENJE PROSTORA

PEJZAŽNA ARHITEKTURA

Plan	R 1:1000
namučilac:	Opština Bijelo Polje
obrađivač:	MOJ NEGRO
direktor:	Vasilije Dukanović, dipl.pravnik
odgovorni planer:	mr. Jadranka Popović, dipl.ing.arh
odgovorni planer faze:	Snežana Laban, dipl.ing.pejz.arh

mart 2015.

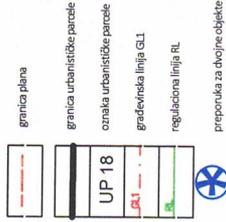
list br. 12

DETALJNI URBANISTIČKI PLAN KRUŠEVO

Legenda:

Namjena:

MN	površine mješovite namjene
SS	površine stanovanja srednje gustine
SMO	površine stanovanja male gustine
PRŠ	površinske vode
OP	ostale prirodne površine
RP	rezervne površine
PUJ	površine javne namjene
PUS	površine specijalne namjene
GP	površine groblja
OC	površine objekata koji služe za transport nafte, gasa i naftnih derivata
OE	površine elektroenergetske infrastrukture
DS	površine drumskog saobraćaja
Zs	površine željezničkog saobraćaja

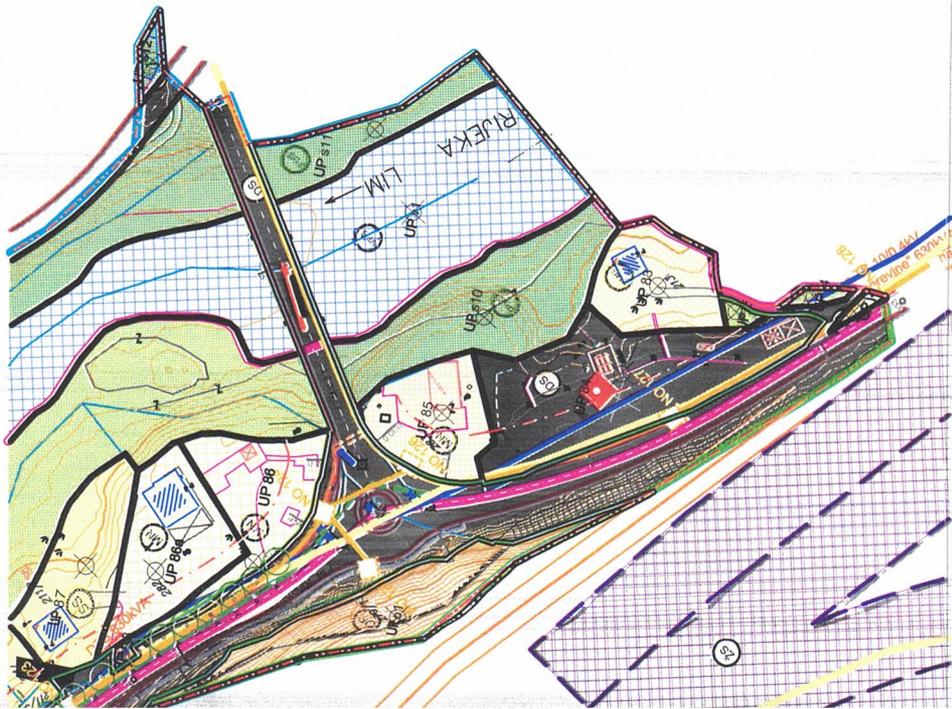
**ODLUKA O DONOŠENJU
DUP-a KRUŠEVO
BR. 02-4507
od 24.07.2015. godine
PREDSJEDNIK SKUPŠTINE
Džemal Ljušković
SEKRETAR SEKRETARIJATA ZA
UREĐENJE PROSTORA**

USLOVI ZA SPROVOĐENJE PLANA

Plan	R 1:1000
naručilac:	Opština Bijelo Polje
obrađivač:	MOJNEGRO
direktor:	Vasilije Đukanović dipl.pravnik
odgovorni planer:	mr Jadranka Popović dipl.ing.arh.
odgovorni planer za:	Sveltana Ojđanić dipl.prost.planer

mart 2015.

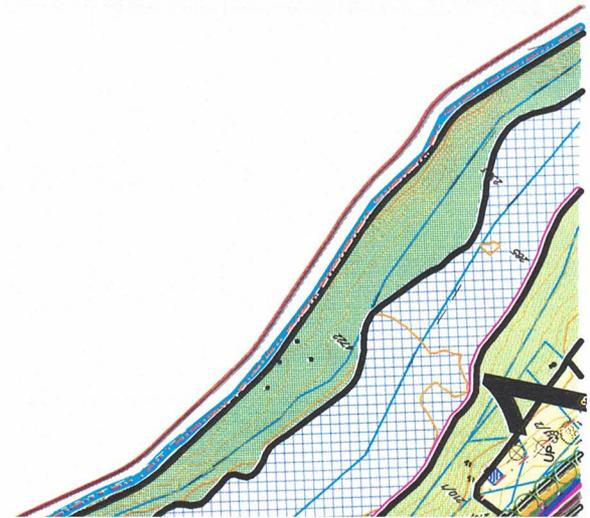
list br. 13

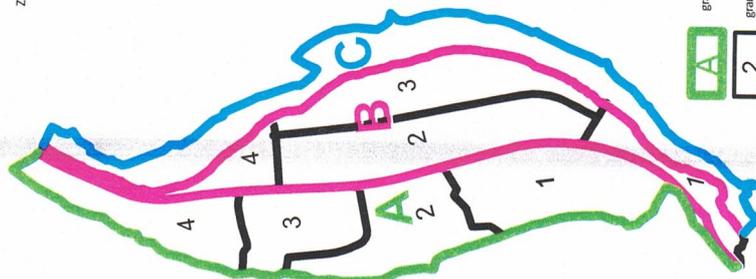

Elektromilna mreža Beograd-Bar i
 iduće pješačke trase pruge
 Bijelo Polje-Berane-Pod
 gor 2.1.2.2 sa zaštitnim pojasom 50,00m
 (Zakon o zaštiti od štete Čl.27/2013)
 Elektromilna stajalište

- Elektromilna mreža
- Iduća pješačka trasa
- Kraljevske pozemne i osobine vlasništva
- Pješačke površine
- Oznaka mjesta priključenja
- Oznaka presjeka tangenta
- Autočaklo stajalište
- Tunel
- Most
- Benzijska pumpa
- Parking
- Elektrovod 10kV - postojeci
- Elektrovod 10kV - plan
- Zaštitni koridor ispod postojećeg dalekovoda 10kV od (5-5m)
- TS 10/0,4kV - postojeća
- TS 10/0,4kV - plan
- Postojeci vodovodna mreža
- Planirana kanalizacioni vod
- Planirani kanalizacioni vod - dug reda
- Planirani atmosferski kanalizacioni vod
- Postojeci rezervoar
- Postojeca elektronska komunikaciona infrastruktura - telekomunikaciona kanalizacija sa optičkim kablom (za registrirani pravac m.2)
- Postojeca elektronska komunikacioni vod (za registrirani pravac m.2)
- Planirana elektronska komunikaciona infrastruktura sa tipom cijevi precnika 110mm
- Planirano oko elektronske komunikacione infrastrukture NO1...NO151

Zone i blokovi

granica i oznaka zone

granica i oznaka bloka

Skema plana Beograd Bar i
dejno mesto trase pruge

CRNA GORA
OPŠTINA BIJELO POLJE
- Sekretarijat za ruralni i
održivi razvoj

Adresa: Ul. Nedeljka Merdovića bb,
84000 Bijelo Polje
Telefon: +382(0)50/484-805
www.bijelopolje.co.me

Up.br. 09/4-322/24-154/1-115
Bijelo Polje, 08.07.2024.god.

Sekretarijat za ruralni i održivi razvoj Opštine Bijelo Polje rješavajući po zahtjevu DOO „Bravera“, Resnik bb, Bijelo Polje, za odlučivanje o potrebi izrade elaborata procjene uticaja na životnu sredinu za izgradnju poslovnog objekta, na osnovu čl.13 stav 7 Odluke o organizaciji i načinu rada lokalne uprave Opštine Bijelo Polje ("Službeni list CG - opštinski propisi", br. 16/19), člana 24 Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl. list Crne Gore", br. 75/18) i čl.18 i 46 ZUP-a ("Sl.list CG", br. 56/14, 20/15, 40/16, 37/17),
d o n o s i

R J E Š E N J E

- 1. UTVRĐUJE SE** da je za izgradnju poslovnog objekta, na dijelu kat.parcele br. 8/1 KO Bijelo Polje, opština Bijelo Polje, u zahvatu DUP-a Industrijske zone i područja terminala, potrebna izrada elaborata procjene uticaja na životnu sredinu.
- 2. Nalaže se** odgovornom licu u preduzeću „Bravera“ DOO iz Bijelog Polja, da preko ovlašćenog pravnog lica ili preduzetnika, shodno čl.19. Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl. list Crne Gore", br. 75/18), **izradi Elaborat procjene uticaja na životnu sredinu.**

O b r a z l o ž e n j e

Nosilac projekta, DOO „Bravera“, Resnik bb, Bijelo Polje, obratilo se pisanim zahtjevom za odlučivanje o potrebi izrade elaborata procjene uticaja na životnu sredinu za izgradnju poslovnog objekta, na dijelu kat.parcele br. 8/1 KO Bijelo Polje, opština Bijelo Polje, u zahvatu DUP-a Industrijske zone i područja terminala.

Uz zahtjev za odlučivanje priložena je i dokumentacija propisana Pravilnikom o bližem sadržaju dokumentacije koja se podnosi uz zahtjev za odlučivanje o potrebi izrade elaborata („Sl.list CG“, br.19/19).

Uvidom u spisak projekata Uredbe o projektima za koje se vrši procjena uticaja na životnu sredinu („Sl.list RCG“, br.20/07, „Sl.list CG“, br.47/13,53/14,37/18), utvrđeno je da se namjena planiranog objekta nalazi u Listi II , tačka 12. (b) pomenute Uredbe, za koji se postupak procjene sprovodi po odluci nadležnog organa.

Razmatranjem predmetnog zahtjeva nosioca projekta i podataka o predmetnoj lokaciji, karakteristikama i mogućim uticajima navedenog projekta na životnu sredinu, Sekretarijat za ruralni i održivi razvoj utvrdio **je potrebu izrade elaborata procjene uticaja** na životnu sredinu.

Izradom elaborata obezbijediće se neophodni podaci, predvidjeti negativni uticaji objekta na životnu sredinu, utvrditi odgovarajuće mjere zaštite životne sredine i definisati program praćenja uticaja na životnu sredinu u toku izgradnje i funkcionisanja objekta kao i u slučaju havarije.

Nosilac projekta, može, shodno odredbama člana 15 ovog Zakona, podnijeti Sekretarijatu za ruralni i održivi razvoj zahtjev za određivanje obima i sadržaja Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu.

Shodno odredbama člana 17 Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu, nosilac projekta, je dužan, podnijeti Sekretarijatu za ruralni i održivi razvoj zahtjev za davanje saglasnosti na Elaborat procjene uticaja na životnu sredinu u roku od dvije godine od dana prijema Rješenja o izradi elaborata procjene uticaja.

Imajući u vidu prethodno navedeno, odnosno činjenicu da je odlučeno o potrebi procjene uticaja, to je nosiocu projekta, utvrđena obaveza izrade elaborata procjene uticaja kao što je odlučeno u tački 2 ovog rješenja.

Na osnovu gore navedenog riješeno je kao u dispozitivu rješenja.

PRAVNA POUKA: Protiv odluke iz ovog rješenja može se izjaviti žalba Glavnom administratoru Opštine Bijelo Polje, u roku od 15 dana od dana prijema rješenja. Žalba se predaje preko ovog Sekretarijata, taksirana sa 3,00 € opštinske administrativne takse.

Dostavljeno:

- Nosiocu projekta
- ekološkoj inspekciji
Oktobarske revolucije 130, Podgorica
- a/a

Ovlašćeno službeno lice
Danijela Lazarević

Danijela Lazarević

SEKRETAR

Armin Sijarić

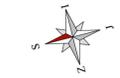
Armin Sijarić

Koordinate Urbanističke parcele		
865	7398137.35	4761869.47
866	7398133.86	4761863.22
867	7398129.52	4761858.97
868	7398123.44	4761855.31
869	7398119.88	4761852.78
870	7398112.45	4761845.88
871	7398110.61	4761842.8
872	7398107.01	4761836.87
873	7398105.79	4761836.64
874	7398105	4761837.36
875	7398098.55	4761848
876	7398097.89	4761850.34
877	7398093.58	4761857.64
878	7398092.13	4761864.54
879	7398092.23	4761871.29
880	7398093.37	4761880.81
881	7398096.13	4761890.18
882	7398098.44	4761899.93
883	7398101.26	4761909.6
884	7398103.97	4761919.35
885	7398105.46	4761925.06
860	7398108.39	4761924.38
1278	7398099.54	4761880.15
1277	7398118.04	4761874.86
1276	7398125.05	4761873.08
1275	7398133.81	4761870.51

Koordinate Građevinske linije		
333	7398103.77	4761879.24
334	7398102.76	4761869.53
335	7398105.08	4761857.93
336	7398107.07	4761853.41
337	7398111.69	4761848.23
338	7398113.86	4761847.19

SITUACIONI PLAN

- OBJEKAT (P+0)
- ULAZ U OBJEKAT
- ULAZ NA PARCELU
- ZELENA POVRŠINA
- TROTOAR I PRILAZNA STAZA
- NISKO RASTINJE

- REGULACIONA LINIJA
- GRAĐEVINSKA LINIJA
- G.L. PREMA SUSJEDU
- URBANISTIČKA PARCELA
- KATASTARSKA PARCELA

+5.60 RELATIVNA KOTA   589.91 APSOLUTNA KOTA

PROJEKTANTSKA ORGANIZACIJA: **INTESA GROUP**   INVESTITOR: **BULATOVIĆ MIRAŠ**

Objekat: **POSLOVNI OBJEKAT SAMOUSLUŽNA AUTOPERIONICA**   Lokacija: UP 86 (zona B, blok 1) koju čine dijelovi katastarskih parcela br. 282/3 i 282/2 KO Ravna Rijeka u Kruševu, u zahvatu Detaljnog urbanističkog plana Kruševo-Bijelo Polje.

Glavni inženjer: Sabina Inajetović dipl.ing.arch.   Vrsta tehničke dokumentacije: **IDEJNO RJEŠENJE**

Odgovorni inženjer: Sabina Inajetović dipl.ing.arch.   Dio tehničke dokumentacije: **ARHITEKTURA**   RAZMJERA: 1 : 250

Saradnici: MSc, Adela Trubljanin, ing.arch.   Prilog: **SITUACIONI PLAN**   Br. priloga: Br. strane: 1.

Datum izrade projekta i M.P. Jun, 2024. god.   Datum izrade revizije i M.P.

SITUACIONO RJEŠENJE

Koordinate Građevinske linije		
333	7398103.77	4761879.24
334	7398102.76	4761869.53
335	7398105.08	4761857.93
336	7398107.07	4761853.41
337	7398111.69	4761848.23
338	7398113.86	4761847.19

- OBJEKAT (P+0)
- ULAZ U OBJEKAT
- ULAZ NA PARCELU
- ZELENA POVRŠINA
- TROTOAR I PRILAZNA STAZA
- NISKO RASTINJE

- REGULACIONA LINIJA
- GRAĐEVINSKA LINIJA
- G.L. PREMA SUSJEDU
- URBANISTIČKA PARCELA
- KATASTARSKA PARCELA

+5.60 RELATIVNA KOTA		589.91 APSOLUTNA KOTA	
PROJEKTANTSKA ORGANIZACIJA: 		INVESTITOR: BULATOVIĆ MIRAŠ	
Objekat: POSLOVNI OBJEKAT SAMOOSLUŽNA AUTOPERIONICA		Lokacija: UP 86 (zona B, blok 1) koju čine dijelovi katastarskih parcela br. 282/3 i 282/2 KO Ravna Rijeka u Kruševu, u zahvatu Detaljnog urbanističkog plana Kruševo-Bijelo Polje.	
Glavni inženjer:	Sabina Inajetović dipl.ing.arh.	Vrsta tehničke dokumentacije:	
		IDEJNO RJEŠENJE	
Odgovorni inženjer:	Sabina Inajetović dipl.ing.arh.	Dio tehničke dokumentacije:	RAZMJERA:
		ARHITEKTURA	1 : 200
Saradnici:	MSc, Adela Trubljanin, ing.arch.	Prilog:	Br. priloga:
		SITUACIONO RJEŠENJE	Br. strane:
			2.
Datum izrade projekta i M.P. Jun, 2024. god.		Datum izrade revizije i M.P.	

PARTERNO RJEŠENJE

Koordinate Urbanističke parcele		
865	7398137.35	4761869.47
866	7398133.86	4761863.22
867	7398129.52	4761858.97
868	7398123.44	4761855.31
869	7398119.88	4761852.78
870	7398112.45	4761845.88
871	7398110.61	4761842.8
872	7398107.01	4761836.87
873	7398105.79	4761836.64
874	7398105	4761837.36
875	7398098.55	4761848
876	7398097.89	4761850.34
877	7398093.58	4761857.64
878	7398092.13	4761864.54
879	7398092.23	4761871.29
880	7398093.37	4761880.81
881	7398096.13	4761890.18
882	7398098.44	4761899.93
883	7398101.26	4761909.6
884	7398103.97	4761919.35
885	7398105.46	4761925.06
860	7398108.39	4761924.38
1278	7398099.54	4761880.15
1277	7398118.04	4761874.86
1276	7398125.05	4761873.08
1275	7398133.81	4761870.51

Koordinate Građevinske linije		
333	7398103.77	4761879.24
334	7398102.76	4761869.53
335	7398105.08	4761857.93
336	7398107.07	4761853.41
337	7398111.69	4761848.23
338	7398113.86	4761847.19

- OBJEKAT (P+0)
- ULAZ U OBJEKAT
- ULAZ NA PARCELU
- ZELENA POVRŠINA
- TROTOAR I PRILAZNA STAZA
- NISKO RASTINJE

- REGULACIONA LINIJA
- GRAĐEVINSKA LINIJA
- G.L. PREMA SUSJEDU
- URBANISTIČKA PARCELA
- KATASTARSKA PARCELA

±0.00 RELATIVNA KOTA		584.31 APSOLUTNA KOTA	
PROJEKTANTSKA ORGANIZACIJA: INTESA GROUP		INVESTITOR: BULATOVIĆ MIRAŠ	
Objekat: POSLOVNI OBJEKAT SAMOUSLUŽNA AUTOPERIONICA		Lokacija: UP 86 (zona B, blok 1) koju čine dijelovi katastarskih parcela br. 282/3 i 282/2 KO Ravna Rijeka u Kruševu, u zahvatu Detaljnog urbanističkog plana Kruševo-Bijelo Polje.	
Glavni inženjer:	Sabina Inajetović dipl.ing.arh.	Vrsta tehničke dokumentacije: IDEJNO RJEŠENJE	
Odgovorni inženjer:	Sabina Inajetović dipl.ing.arh.	Dio tehničke dokumentacije: ARHITEKTURA	RAZMJERA: 1 : 150
Saradnici:	MSc, Adela Trubljanin, ing.arch.	Prilog: PARTERNO RJEŠENJE	Br. priloga: Br. strane: 3.
Datum izrade projekta i M.P. Jun, 2024. god.		Datum izrade revizije i M.P.	

3D PRIKAZ

PROJEKTANTSKA ORGANIZACIJA: 		INVESTITOR: BULATOVIĆ MIRAŠ	
Objekat: POSLOVNI OBJEKAT SAMOUSLUŽNA AUTOPERIONICA		Lokacija: UP 86 (zona B, blok 1) koju čine dijelovi katastarskih parcela br. 282/3 i 282/2 KO Ravna Rijeka u Kruševu, u zahvatu Detaljnog urbanističkog plana Kruševo-Bijelo Polje.	
Glavni inženjer: Sabina Inajetović dipl.ing.arch.	Vrsta tehničke dokumentacije: IDEJNO RJEŠENJE		RAZMJERA: 1 : 50
Odgovorni inženjer: Sabina Inajetović dipl.ing.arch.	Dio tehničke dokumentacije: ARHITEKTURA		Br. strane: 13.
Saradnici: MSc, Adela Trubljanin, ing.arch.	Prilog: 3D PRIKAZ	Br. priloga:	
Datum izrade projekta i M.P. Jun, 2024. god.		Datum izrade revizije i M.P.	

3D PRIKAZ

PROJEKTANTSKA ORGANIZACIJA:

INVESTITOR:

BULATOVIĆ MIRAŠ

Objekat:

Lokacija:

Glavni inženjer:

Sabina Inajetović dipl.ing.arh.

Vrsta tehničke dokumentacije:

IDEJNO RJEŠENJE

Odgovorni inženjer:

Sabina Inajetović dipl.ing.arh.

Dio tehničke dokumentacije:

ARHITEKTURA

RAZMJERA:

1 : 50

Saradnici:

MSc, Adela Trubljanin, ing.arch.

Prilog:

3D PRIKAZ

Br. priloga:

Br. strane:

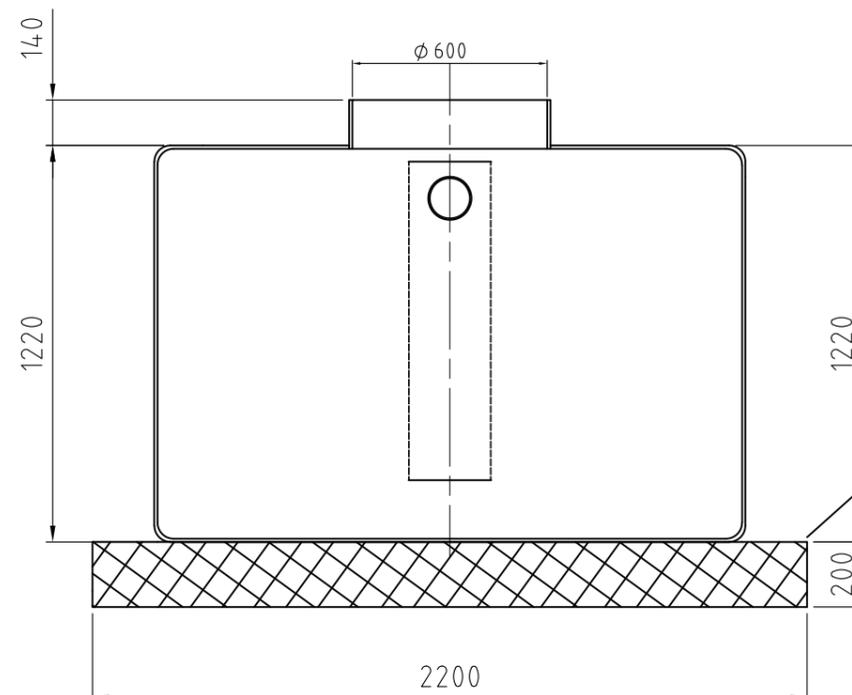
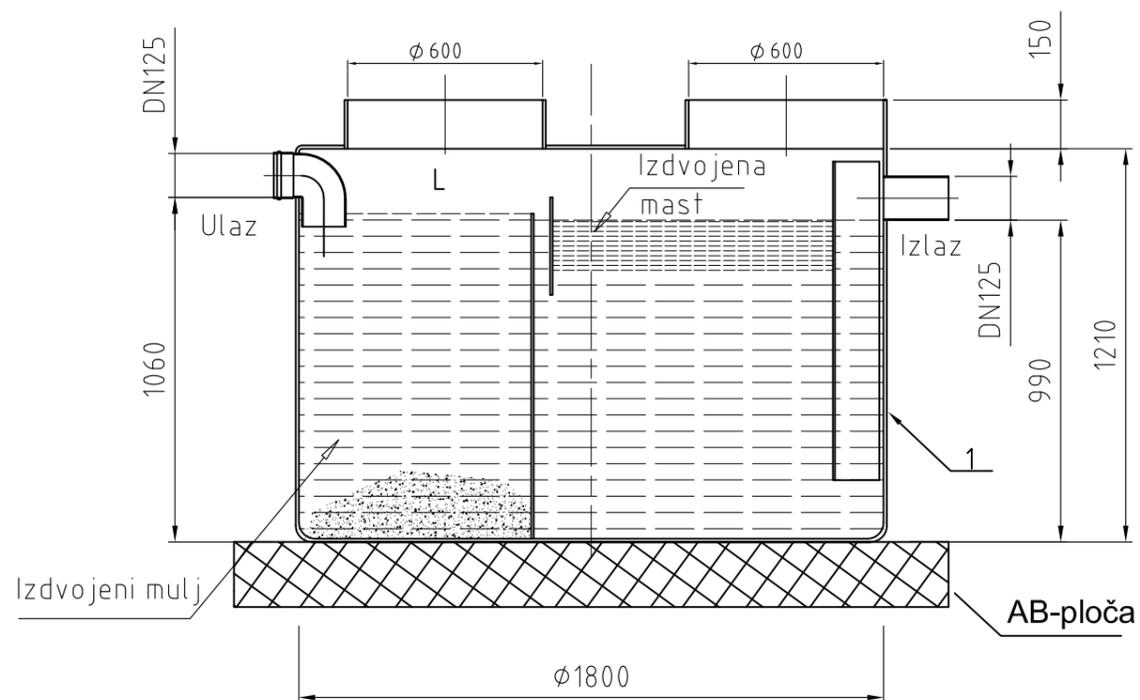
14.

Datum izrade projekta i M.P.

Jun, 2024. god.

Datum izrade revizije i M.P.

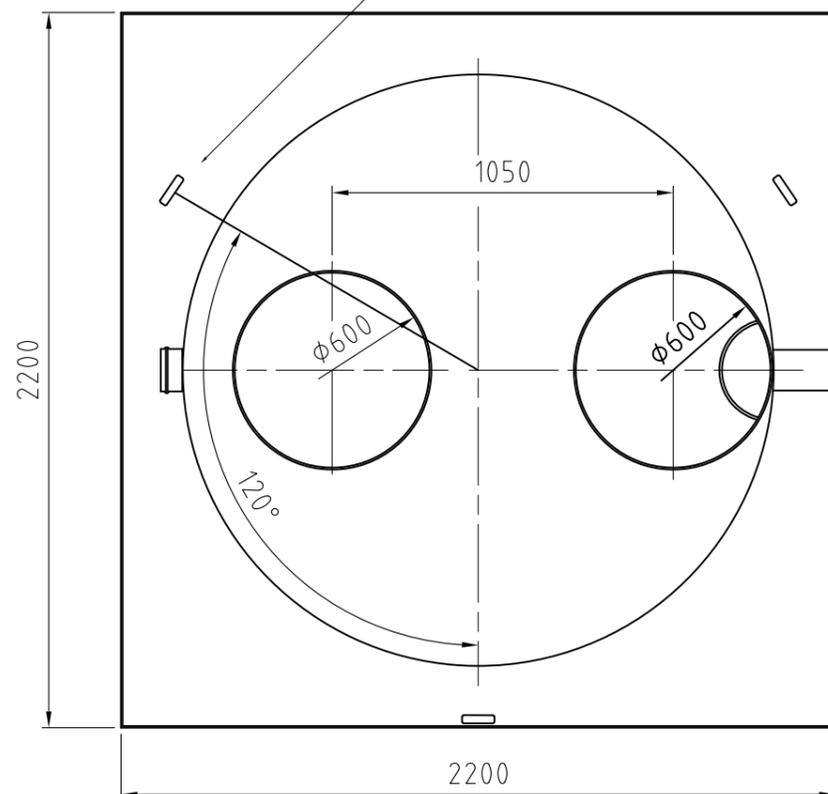
Materijal izrade uređaja: armirani poliester

Materijal zasipanja:
pjesak granulacije od 4-16 mm.
Zasipanje i utvrđivanje vršiti po
upustu proizvođača

AB-ploča se ugrađuje u slučaju
prisustva podzemnih voda.
Povezivanje uređaja za AB-ploču:
3 x poliesterski španer širine 50mm

Uho (anker) GA 240/360
Vruće pocinčana žica D=20 mm
ili rebrasta šipka D=16mm koja sa nakon
postavljanja oblije betonom

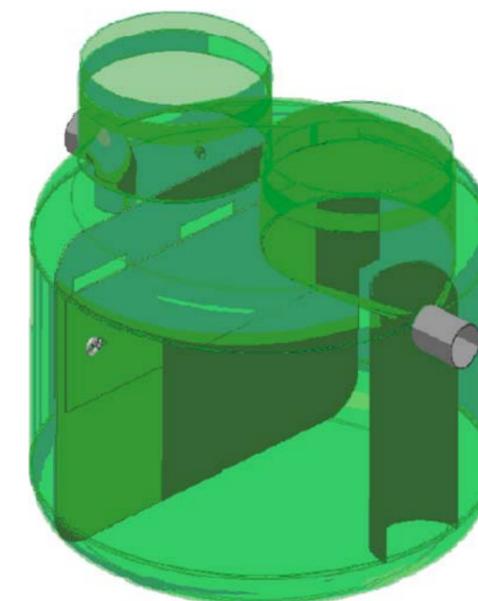

Regeneracija d.o.o.
Velika Kladuša, BiH
T : +387 (0)37 775 255
F : +387 (0)37 775 256
E : info@regeneracija.ba
W: www.regeneracija.ba

L Hvatač masti (separator)
1 Posuda od armiranog poliester

Hvatač masti - NV 7

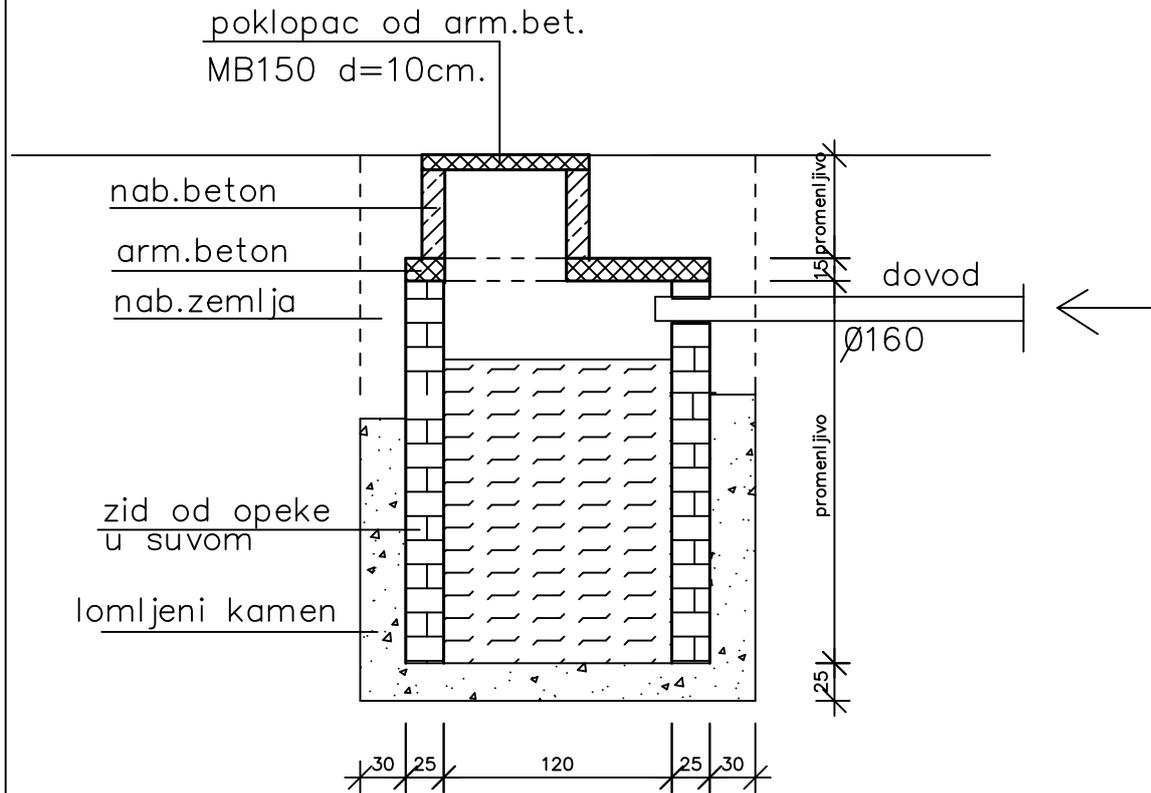
TEHNIČKI PODACI:
Hvatač masti je usklađen sa BAS-EN 1825 - 1
Klasa separatora masti (25mg/lit)
Naziv veličina NV 7
Protok hvatača masti 7 lit/s
Zapremina taložnika masti 0,68 m³
Zapremina hvatača masti 1,8 m³
Ukupni volumen 2,81 m³
Težina uređaja 230 kg

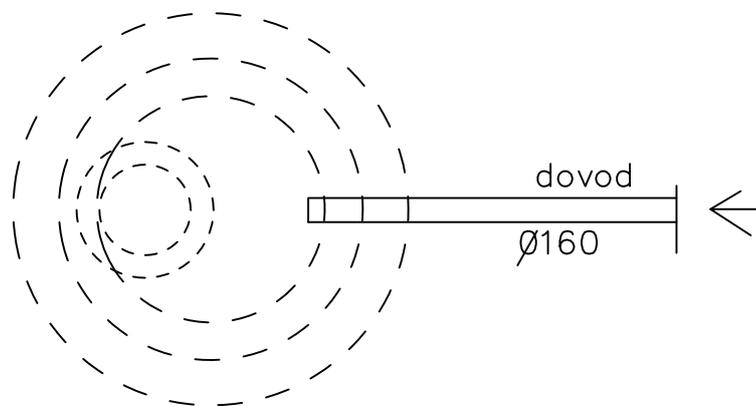
UPOJNI BUNAR

preciscena voda iz bio septika

R=1:50

PRESJEK

OSNOVA